

C:\Users\Plazma\Desktop\A\Ackerman FJ - Uzasne pribehy.pdb

PDB Name: Ackerman FJ - Uzasne pribehy
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 13.10.1937
Modification Date: 13.10.1937
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Úžasné
příběhy

Jak to všechno začalo
(První dekáda americké science fiction)

V době, kdy jsem začal číst science fiction - bylo to v říjnu 1926 - žádná science fiction vlastně ještě neexistovala. Pokud nad tímto protikladem nenadzdvihnete obočí, pak jste skutečný fanoušek sci-fi. Pokud ano, pak jste zatím ještě nováčkem v tomto nádherném světě plném paradoxů, který oplývá zkazkami o cestování v čase, v němž existují paralelní světy, a kde čtenáře ohromují divy budoucí techniky.

Důvod, proč jsem začal číst a oblíbil si science fiction ještě dávno předtím, než vůbec vznikla, je velmi prostý. Termín science fiction byl vůbec prvně použit v roce 1929, a to přesně v červnu, v Gernsbackově redakčním úvodníku uveřejněném v prvním čísle magazínu Science-Wonder Stories. Na tuto skutečnost by se bylo zcela určitě zapomnělo, kdyby na ni neupozornil historik Sam Moskowitz v úvodu své knihy Explorers of the Infinite (Výzkumníci nekonečna). Nikdy nezapomenu na onen den (myslím, že to bylo v květnu krátce před prázdninami), kdy jsem přišel domů k obědu. Na jídlo jsem zcela zapomněl, protože jsem držel v rukou první výtisk nového Gernsbackova scientifiiction magazínu, který přišel ranní poštou.

Možná, že se vám to nyní jeví jako sci-fi nebo výplod divoké fantazie, ale tehdy skutečně docházela pošta dvakrát denně. Je přímo nepochopitelné, že byla doba, kdy poštovné bylo dva centy a kdy jste obyčejný dvoucentový korespondenční lístek nemuseli frankovat dvanácti centy. Doporučený dopis stál deset centů místo více než dvaceti násobku dnes, nebo dokonce deseti dolarů, které platíte za dopis podaný expres a doporučeně.

Protože jsem věřil Hugo Gernsbackovi, předplatil jsem si jeho magazín, i když mu chybělo zvukné jméno a byl celkem neznámé kvality. Výtisk mne přišel na pouhých dvanáct a půl centu a za tuto sníženou cenu bych si ho byl mohl předplatit až do konce života (mého nebo Gernsbackova).

Deset let poté, co se zrodil první scientifiikační časopis, vyšla ve Wonder Stories, má první profesionálně vydaná povídka Earth's Lucky Day (Šťastný den Země), kterou jsem napsal spolu s Francisem Flaggem.

I když v antologii, kterou máte před sebou, žádná z jeho povídek nefiguruje, byl Flagg jedním z mých prvních oblíbených autorů a často jsme si dopisovali. Rád vzpomínám na jeho povídky The Machine Man of Ardathia (Mechanický muž z Ardathie), An Adventure in Time (Dobrodružství v čase), která byla podnětem, abych se začal zajímat o esperanto, dále After Armageddon (Po Armageddonu) a jiné. Pokud by bylo možné rozsah této antologie zdvojnásobit, určitě bych do ní zařadil některou z jeho povídek. Totéž by platilo i o tvorbě Davida H. Kellera.

Už jsem se zmínil, že svou povídkou Earth's Lucky Day jsem v roce 1936 ukončil vydávání Gernsbackových Wonder Stories. V roce 1969, tedy o mnoho později, jsem měl možnost tuto povídku znovu publikovat v červnovém čísle magazínu Spaceways (Kosmické cesty). Před jejím vydáním jsem si ji však znovu přečetl a důkladně lektoroval a ke své hrůze zjistil, že se mi doslova rozpadá pod rukama.

Byl můj spoluautor Flagg skutečně tak mizerný spisovatel? Určitě ne, ale v té době už zřejmě přestoupil vrchol své tvůrčí potence a jeho literární schopnosti měly pak už jen klesající tendenci. Něco podobného se stalo Clarku Ashtonu Smithovi. Jako svému agentu mi předal svou poslední povídku - úplný brak. To jsem ještě nevěděl, že brzy poté zemře,

V roce 1969 jsem si tedy řekl: "Byla to sice moje myšlenka, ale tehdy v roce 1936 jsem ještě zřejmě neuměl poutavě psát. Nyní jsem podstatně starší, než byl Flagg v době, kdy jsme na povídce pracovali, a od té doby jsem vydal a napsal mnoho povídek, takže jsem se leccemus přiučil, Proč to tedy nezkusit znovu a nevybrat si za spoluautora své mladší já a povídku důkladně nepřepracovat?"

Učinil jsem to. Pokud by se povídka měla v budoucnu vydat znovu, pravděpodobně si ji znovu přečtu a zasténám: "Proboha, to jsem byl v roce 1969 opravdu tak špatným autorem?"

Pokud si vzpomínám, jediný, kdo pochválil mou prapůvodní verzi povídky Šťastný den byl Roy A. Squires, zanícený sci-fi fanoušek, vydavatel speciálního magazínu Fantasia a obchodník s antikvárními knihami. Řekl mi tehdy do očí, že má povídka má velmi zajímavý a jedinečný námět. Děkuji vám, Royi Squiresi, a za vaši upřímnost vám rezervuji volnou

vstupenku na svůj pohřeb.

Abych se však vrátil k pojmům scientifiction versus science fiction. V roce 1926, kdy mne tento literární žánr uchvátil, byl označován různým způsobem: scientific romances, different stories, a nakonec scientific fiction. Tento poslední název se mi zamlouval nejvíc, dokonce jsem jím byl nadšen.

Počátkem třicátých let jsem v magazínu Astounding Stories of Super Science poprvé použil zkratky scientifiction, a sice stf. Tehdejší fanové to nadšeně uvítali a omylem mne pokládali za autora této značky. Abych věc uvedl na pravou míru, napsal jsem tehdy do magazínu pod pseudonymem Stone T. Farmington toto:

"Zvláštní shoda náhod, že? Iniciály mého jména STF tvoří také zkratku pro "Scientifiction", jak si ji vtipně vytvořil Forry Ackerman."

Tím jsem si vytvořil možnost odepsat pod vlastním jménem: "Musím říct po pravdě, jak to vlastně bylo. Tuto zkratku vytvořil můj přítel Linus Hogenmiller. Já ji pouze poprvé použil v tisku. Tolik pro budoucí historiky."

V té době se ve filmovém světě ozval přísný hlas kritika, který byl duševně spřízněn s Harlanem Ellisonem. Hlasem o mohutnosti nejméně 10 000 decibelů ječel, že hnusný a zavrženíhodný termín talkie (doslova mluvič - slangový název pro zvukový film) je nutno za každou cenu vykořenit. V případě, že to nevíte, tak i Harlan k smrti nenáviděl zcela nevinnou zkratku sci-fi, kterou jsem v roce 1954 uvedl v život.

Nechápu proč on a jemu podobní kritici nedostali chrlení krve nad výrazy jako hi-ti, pply, el-hi (označení pro elementární střední školu - high school) nebo SFWA (Science Fiction Writers of America - Sdružení amerických sci-fi autorů) a spoustu dalších.

Pan Harlan a jiní muži zvučných jmen, které nebudu jmenovat, protože by se na mne vrhli jako supi, nenávidí zkratku sci-fi tak, že by ji nejraději viděli hořet zárem miliónů stupňů Celsia. Přesto je na světě, zůstane ve slovnících a pyšně hledí z titulních stran nejméně tři Playboyů, ve Francii z magazínu Métal Hurlant, je užívána ve sci-fi klubech v Maďarsku, ale i ve Finsku, kde ji vyslovují skiffi a všude jinde, dokonce i v Číně! Nepochybuji, že pan Harlan byl blízek smrti, když význačná televizní stanice v Los Angeles referovala o jeho filmu Chlapec a jeho pes a chválila ho jako vynikající sci-fi film! Nakonec i tak zatvrzelé povahy jako John a Bjo Trimblovi byly nuceny kapitulovat a David A. Kyle, aktivní organizátor Fandomu, nyní nadšeně mává emblémem SCI-FI.

Když mne Fred Pohl požádal, abych sestavil tuto antologii, neuvědomil jsem si, že jsem se o něco podobného pokoušel už před padesáti lety. Pak jsem ale objevil xopii (výraz Krise Nevilla pro xeroxovou kopii), kterou jsem asi v roce 1932 předal jednomu fanzinu - domnívám se, že to byl The Time Traveller.

Mnohé jiné z mých zamilovaných povídek byly pro tuto knihu přOiš dlouhé. Pokud by se ozvalo volání po jejich druhém vydání, rád bych ji doplnil ještě o The Nth Man (N-tý muž), The Second Swarm (Druhý roj) a některá další díla v rozsahu novely. V paměti chovám rovněž A Voice Across the Years (Hlas z hloubi let), jedno z nejlepších děl, které se ještě nedočkal druhého vydání. Kromě toho by přicházela v úvahu celá řada povídek, například The Young Rebellion (Mladá revoluce), A Year in the Day (Rok během dne) z magazínu Argosy a jiné.

Abych se však vrátil k této antologii. Jejím hlavním inspirátorem byl Fred Pohl. Chtěl, abych znovu oživil povídky, které v prvních deseti letech mého trvalého soužití s žánrem scientific romances, different stories, scientifiction, speculative fiction a sci-fi, rozněcovaly mou mladičkou fantazii. Učinil jsem to.

Musím se přiznat, že jsem povídky sice vybral, ale nedostal jsem se k tomu, abych si je znovu přečetl. Neměl jsem prostě čas. Zastupuji totiž asi 150 žijících autorů včetně vdov synů a dcer těch, kteří už zemřeli. Kromě toho jsem od roku 1958 byl šéfredaktorem filmového magazínu Famous Monsters, trávím spoustu času přednáškami po celém světě, jsem hostem na filmových festivalech atd. Od roku 1939 jsem vynechal pouze jediný WorldCon, a to v roce 1951, kdy mi zemřel otec,

Kromě toho Fred Pohl řekl ne! a to byl druhý důvod, proč jsem si je znovu nepřečetl. Zastával totiž správný názor, že povídky našeho mládí nesmíme hodnotit očima dneška, ale je třeba je pokládat za poklad, který je nutno zachovat v původním stavu pro toto i budoucí pokolení. Pokud by mne některé nevzrušovaly tak, jako za mého mládí, nevadí. Každý tvůrce nějaké antologie musí počítat, že kritici nemusí vždy souhlasit s jeho vkusem. Je možné, že některé z těchto povídek neprojdou zkouškou času. Přesto však doufám, že jednak povídky samy, jednak mé úvody k nim, které jejich vznik blíže objasňují, umožní jejich hodnocení v Asimovově stupnici kvality (1 -10) na úrovni alespoň sedmého místa.

Forrest J. Ackerman

Předmluva k českému vydání

Když v USA vznikla science fiction - tedy lépe, když vzniklo milieu autorů, fanoušků, čtenářů, editorů, které si začalo být vědomo své sounáležitosti - u nás se o tom nikdo nedozvěděl. Sci-fi u nás stále reprezentoval jen E. R. Burroughs se svými carterovkami a několik dalších veteránů z dob, kdy ještě ani v Americe neexistovaly sci-fi magazíny. Těm pak sekundovalo několik málo českých scifistů, kterým ale nikdy nedošlo, že vlastně píší tento literární žánr. Ani Karel Čapek si v Marsyas neuvědomoval specifiku sci-fi.

Přesto k nám sci-fi magazíny občas pronikaly - ve druhé polovině 20.let se o nich zmínil dokonce časopis Svazu proletářských bezvěrců Maják! Neznámý redaktor se v krátké noticce zmiňuje o americkém inženýru Hugo Gernsbackovi (!) - autoru projektu rádiového vysílání na Měsíc a spojení s tamními obyvateli. Někdo pravděpodobně dostal do ruky Gernsbackův Astounding nebo ještě ranější Electric Experimenter a v něm obsaženou SF povídku prostě nepochopil jako fantazii.

Třináct let, které po vzniku prvního sci-fi magazínu chyběly do začátku 2. světové války, jež udělala nadlouho konec sci-fi v našich zemích, bylo málo. Po válce jsme zase měli tu smůlu, že u nás zase nebyli američtí vojáci se svými ohmatanými magazíny a paperbacky.

Neměli jsme tehdy tolik štěstí jako třeba Japonci, kde to byla právě americká sci-fi klasika, která způsobila dnes

neuvěřitelný boom SF. A potažmo nejen tam se sci-fi se díky americkým okupačním vojskům seznámil i japanista Arkadij Strugackij, který v 50. letech pracoval u sovětské vojenské rozvědky a ve své náplni práce měl číst to, co v Japonsku vychází ... a tedy i americkou sci-fi.

Krátké období po válce a pak padesátá léta nám opět nepomohla a první pokusy o propagaci americké SF - antologie Adolfa Hoffmeistera Labyrint - a několik povídek v různých časopisech - nám stále představu o tom, co je americká SF "zlatého věku" nedalo, protože editoři - logicky - sáhli po novější produkci.

Američtí sci-fi autoři i čtenáři vědí, nač navazují - naši autoři mají vždy jen matný pocit toho, co bylo dříve. Právě proto přicházíme s českým zkráceným vydáním antologie F. J. Ackermana - fanouška a propagátora SF, známého po celém světě. Touto antologií chceme zaplnit mezeru ve znalostech a postavit také do vzájemné konkurence sci-fi americkou a naši... To vše ve volně navazující řadě antologií klasické sci-fi, kterou tímto zahajujeme.

Jaroslav Olša, jr.

Robert H. Wilson
U vzdáleného
Rigelu

Celá léta jsem se chvěl, že někdo tuhle povídku objeví dřív, než se mi podaří vydat ji podruhé. Měl jsem pocit jako archeolog - scifista, který někde vyhrabe drahokam a snaží se ho co nejrychleji dopravit na denní světlo.

Jeden z mých životních triumfů nastal, když ji až nekriticky oslavovaný Damon Knight vybral do jedné ze svých antologií, ale já ho předešel. Od roku 1931, kdy vyšla poprvé, musela čekat až do roku 1975, než byla zařazena do série mých velkých antologií, které jsem v letech 1969-1978 redigoval.

Je to neprávem přehlížené velké dno klasické sci-fi. Poprvé jsem ji četl, když mi bylo 15 let, a nikdy jsem na ni nezapomněl. R. H. Wilson napsal ještě povídku Flight Into Time (Let do času), a to rovněž v roce 1931, i když o něco dříve, než tuto. Dalších jsme se již nedočkali, protože pak spáchal sebevraždu. Pokud si dobře vzpomínám, bylo mu tehdy něco mezi 18 a 20 lety.

Poslechněte si, co jsem o ní jako patnáctiletý chlapec napsal do magazínu Astounding:

Povídka má překvapující námět, a přestože neměla žádnou reklamu, byla výborná. Patří mezi těch 10-15 nejlepších, jaké jsem kdy četl - a navíc je od zcela neznámého autora! Ať píše víc takových povídek!

Až ji dočtete, určitě se mnou budete souhlasit.

Slunce zapadlo za kráter Grimaldi, ale soumrak nad Mořem Bouří zůstal ještě celý den. Obloha byla mlhavě modrá a nad temněji zbarvenými vlnami svítila Země v úplňku. Visela tam nad horizontem polovinu měsíce, její světlo tlumil svit Slunce. Nyní v šeru to byla velká stříbrná lampa, zářící nad Nádherným Nardem, Městem na Vodě. Světlo se třpytilo nad štíhlými bílými věžemi - nad bílým, deset mil dlouhým smělým mostem, vedoucím z Nardu ke břehu, a osvětlovalo pláž, kde jsme stáli, skoro tak jasně, jako ve dne.

"Dáme si to ještě jednou, Garthe, na tu fintu přece musím přijít," řekl jsem.

Kůže na mých nahých prsou ještě pálila po ráně jeho dřevěným šermířským mečem. Kdyby to byl skutečný obouruční měsíční soubojový meč, masivní zbraň se zakřiveným ostřím, rána by způsobila hluboký řez do kosti. Bylo to vždy totéž, již od doby, kdy jsme šermovali jako kluci zahnutými laťkami. To byly ale časy. Rád jsem na ta léta vzpomínal... Oba společně bychom tehdy byli dokázali porazit celou školu, ale sám jsem proti němu neměl šanci. Snad jednu z deseti...

"Do střehu!"

Stříbřité meče kmitaly v pozemském světle. Sekl jsem ho po zápěstí a musel jsem uhnout, abych unikl jeho divoké ráně na mou hlavu. Nevzdával se a hned se zase vrhnul do útoku.

Ted' jsme měli zaháknuté jíle a dřevěné čepele nad hlavami. Když ustoupil zpět, aby se uvolnil, provedl jsem výpad a vyrazil mu zbraň z ruky. Garthův meč odletěl velkým obloukem až do vody. Garth sám klesl na písek a držel si pravé zápěstí.

"Čert vem náš souboj, Dunale. Jestli jsi mi zlomil ruku těsně před letem..."

"Vždyť to nemáš ani vymknuté. Máš prostě už slabá zápěstí. Zase si vymýšlíš, že ti něco je. A navíc, copak tys na mě někdy bral ohledy? Tři zlomená žebra!"

"Jen počkej ..."

Byl už na nohou, když k nám přišla Kelvar a položila mu ruku na rameno.

Před pár minutami se ještě klidně slunila na pláži, plavala v příboji a nic netušice nás pozorovala. Světlo Země se třpytilo na její ještě trochu mokré bílé kůži a modře se odráželo od drahokamů, kterými byly posety její nádherné plavky.

Když se dotkla Gartha a on se usmál, měl jsem chuť jednu mu vrazit, i když by mě potom zbil.

A přece, když mu dává přednost... Byli jsme přátelé už než se narodila.

Podal jsem mu ruku.

"Mohu se tě na něco zeptat, Garthe ... Slíbíš mi, že ať se děje cokoliv, jsme přátelé?"

"Ano ... ať se děje co se děje." Stiskli jsme si ruce.

"Už se stmívá, Garthe," řekla Kelvar. "Ukaž nám tu svou loď než odstartuješ. "

"Dobře." Byl vždy takový - chvilku vztekly, chvilku docela příjemný. Ted' nás vedl k útesu nad mořem.

"To je Kometa," řekl Garth. "Nejlepší loď na dobývání vesmírných dalek.

Až ji vyzkouším, můžeme doletět na konec vesmíru. Ale pro začátek, co tak na šest měsíců tisíc světelných let kolem Rigelu?" Oči mu planuly, ale pak se uklidnil. "Co vám můžu ukázat?"

Viděl jsem Kometu již předtím, ale ne zblízka. Trup byl z lesknoucího se helio-beryllia - nové lehké inaktivní slitiny kovu a plynu. Loď sama měla tvar válce o délce asi dvaceti stop a patnácti v průměru; vpředu a vzadu měla navíc pět stop vysunutých špiček. V každé byl umístěn dalekohled, zatímco okna byla po stranách a nahore. Garth nás upozornil, že sklo bylo vyrobeno z jiné formy slitiny trupu, téměř tak silné jako neprůsvitná varianta. V polovině lodi vybíhaly čtyři ploutve sloužící u letu atmosférou. Světlo uvnitř ozařovalo jedinou místnost ve středu válcovitého stropu s rovnou palubou.

"Jak víš, kde je dno?" zeptal jsem se a pokusil se strčit do lodi, zda se nepřevrhne. Ani se nehnula. Garth se zasmál.

"Pod palubou je pět set liber rtuti a dezintegrátory, a pro vesmírný prostor mám dole pod nohama pomocný gravitační přístroj. Má práce byla dost snadná, když tvoji přátelé matematici odvodili totožný vzorec pro přitažlivost a elektromagnetismus. Jak víš, padající těleso sleduje směr nejmenšího odporu v poli zakřivení prostoru působeného hmotou. Já ohýbám prostor v jiné takové pole elektromagneticky a Kometa poletí po této dráze. Uvedu-li rtuťové integrátory na plný výkon, mohu docílit zrychlení dvě stě mil za sekundu, které vytvoří v polovině cesty rychlost téměř čtyřicetkrát větší než rychlost světla. Pak začnu postupně zpomalovat, ale i při průměrné rychlosti potrvá cesta zhruba jen šest měsíců.

"Vydrží ale někdo takové zrychlení?" zeptala se Kelvar.

"Zkusil jsem to a nic jsem necítil. S raketovým pohonem by to nebylo možné, ale moje gravitační pole táhne posádku Komety stejně jako loď samu."

"A jsi si jistý, že máš dost energie k udržení akcelerace?" přerušil jsem ho.

"Jasně. Mám dvoutřetinový bezpečnostní přebytek."

"A uvažoval jsi, že pohyb může být ztížen? Víš o přírůstku hmoty s přírůstkem rychlosti a nemůžeš počítat s platností jen poloviny teorie relativity. Přírůstek váhy elektronu byl skutečně změřen!"

"To všechno je otázka smyslu údajů; elektron je v tom nevinně. Nerozumím tolik matici, ale vím ze standardních údajů o elektronech, že váha zůstala přesně stejná. Všechno ostatní je nesmysl."

"Možná, že je v úvaze chyba. Bylo však vypočteno, že nic nemůže být rychlejší než světlo. Jakmile se přiblížíš této rychlosti, hmota stále roste a s ní . potřeba energie k dalšímu nárůstu rychlosti. Při rychlosti světla bude hmota nekonečná a tudíž žádná konečná energie tě již dál nedostane."

"Možná. Brzy na to přijdu."

Začaly se objevovat nejjasnější hvězdy. Spatřili jsme souhvězdí Orionu s rudou hvězdou Betelgeuze v horním rohu a napříč pod ní hvězdu Rigel, zářící jako modrý diamant.

"Podívej se," řekl Garth a ukázal na Rigel, "tam budu za tři měsíce. První, kdo se odváží ke hvězdám."

"Jedině proto, že se nechceš s nikým dělit o slávu a nebezpečí." "A proč bych měl? Ty bys stejně neletěl!"

"Necháš mě letět?" Dostal jsem ho.

"Na tvoji odpovědnost. Kometa unese přinejhorším tři nebo čtyři a mám spoustu zásob. Chceš-li doopravdy..."

"Nebudeme spolu poprvé podnikat dobrodružství." "Dobře. Startujeme za deset minut." A odešel do lodi.

"Nechod'," zašeptala Kelvar, která ke mně ve stínu Komety přišla. "Řekni mu cokoliv, ale nechod'."

"Musím. Nemohu to vzít zpátky. Myslel by si, že se bojím." "A nemáš právo bát se?"

"Garth je můj přítel a já jdu s ním." "Dobře. Přeji si ale, abys nešel."

Z lodi se ozval zvuk strojů.

"Neměla jsi starost, když měl letět jenom Garth." řekl jsem.

"Ne."

"Je mi to nebezpečné hlídkovat ve dvou." "Vím, ale přesto..."

"Bojíš se o mne?"

"Bojím se o tebe."

Objal jsem ji ve stínu lodi.

"A až se vrátím, Kelvar, vezeme se?"

Místo odpovědi mne políbila. Garth se objevil ve dveřích Komety. "Dunale, kde vězíš?"

Rozloučili jsme se a vyšli ze stínu. Vystoupil jsem po dřevěném můstku ke dveřím a můstek jsem za sebou shodil. Kelvar mávala a já na ni cosi volal. Pak se dveře zavřely. Garth seděl u ovládacího panelu v přední části kabiny a operoval s vypínači dvou projektorů.

"Oba zapnutý," překřičel hřmot generátorů. Ruční manipulace pokračovala, hluk zmlkl, ale zdálo se, že se nic neděje. Obrátil jsem se k okénku ve dveřích I vyhlédl ven.

Dole v dálce jsem na okamžik spatřil město Nardos, velký bílý most a bod, kterým mohla být Kelvar. A pak už jen oceán, lesknoucí se ve světle Země a postupně se zmenšující. Potom jsme vyrazili z atmosféry do záře Slunce a tisíců hvězd. Stále jsme stoupali, až Měsíc vypadal jako srpek obklopený hvězdami. Pak Garth zvýšil rychlost.

"Je čas jít spát," řekl. "Dokud neopustíme Sluneční soustavu, nebude se nic dít a teprve potom spustím správnou rychlost. Vezmu si první hlídku."

"Jak budou hlídky dlouhé?"

"Osmnáct hodin by mělo vyhovovat našemu způsobu života. Máš-li ale jinou představu..."

"Ne, v pořádku. A myslím, že si půjdu lehnout."

Nebyl jsem opravdu ospalý, jen se mi trochu točila hlava v předtuše dobrodružství. Ustlal jsem si na palubě u jednoho okna, lehl si a zhasl světlo. Horním oknem dopadalo šikmo na Gartha a řídicí panel nádherně jasné sluneční světlo. Svým oknem jsem viděl Zemi a třpytící se hvězdy.

Země byla menší, než jsem ji kdy předtím viděl. Zdálo se, že trochu couvá, ba dokonce, že mění fázi. Zavřel jsem oči a když jsem je opět ospale otevřel, jasná plocha byla znatelně užší. Kdybych vydržel být dost dlouho vzhůru, byl by tam zas jen srpek. Kdybych mohl ... ale nemohl jsem.

K vědomí mě probudilo řinčení nádobí, jak Garth připravoval snídani.

Rozpačitě jsem vstal.

"Jak dlouho jsem spal?"

"Rovných dvacet hodin. Vypadalo to, že budeš spát věčně. Tady je nedostatek rušivých vlivů, které určují čas. Když jsme opustili Sluneční soustavu, zdířím jsem si také."

S obloženým chlebem v ruce jsem se procházel lodí. Byla povzbudivě solidní a pevná. A přece zde něco chybělo.

Zeptal jsem se: "Co se stalo se Sluncem?"

"Myslel jsem si, že se na to zeptáš." Dovedl mě k zadnímu dalekohledu.

"Nic nevidím."

"Ještě ti to nedošlo. Vidiš tu jasnou žlutavou hvězdu na pokraji Štíra? To je Slunce."

Bezděčně jsem zalapal po vzduchu. "Jak jsme vlastně daleko?"

"Když jsme před patnácti hodinami minuli Neptun, zapnul jsem plné zrychlení a urazili jsme čtyřicet pět miliard kilometrů - třistanásobnou vzdálenost Měsíce od Slunce, ale jen půl procenta světelného roku."

Nebylo co říci a Garth mě dovedl zpátky k řídicímu panelu. Ukázal mi řízení rychlosti, nyní nastavené na maximum, a předvedl mi aparaturu k řízení směru.

"Tuto hvězdu musíš udržet ve vlasovém kříži. Je to Pí Orionu, trochu mimo náš kurs, ale dobrý předběžný cíl, je stranou o pouhých pětadvacet světelných roků. Polovina světla hvězdy je odkloněna na mřížku, která má ve středu citlivou fotoelektrickou buňku. V okamžiku, kdy se světlo odchýlí, relé zapojí tuto rudou signalizaci a hned nato poplašný zvonek. Indikátor nahoře ukazuje naše přiblížení jakémukoliv tělesu. Přístroj pracuje na základě vzájemného působení gravitačních polí a jsme schopni zaznamenat cokoli významnějšího s hodinovým předstihem. Chceš ještě něco vysvětlit?"

Zdálo se mi to jasné. Pak jsem si všiml, že nahoře jsou tři ciferníky podobné hodinám; jeden ukazoval dny, druhý rychlost a třetí světelné roky.

"Může to skutečně ukazovat?" zeptal jsem se. "Nemáme přece žádnou možnost kontrolovat naši rychlost s vnějším prostorem."

"Ne přímo. Převod pohybu na ciferníky představuje odhad z probíhající akcelerace. Je-li tvá teorie správná, všechny údaje jsou chybné."

"A jak dlouho tedy chceš pokračovat v letu, aniž bys znal pravdu?"

"Až na úroveň Pí Orionu. Jestli tam za dva týdny a dvacet pět světelných roků podle těchto přístrojů nedorazíme, letíme zpět. Podle tvých představ jsme na cestě ani ne celý světelný rok. Další dotazy?"

"Ne, myslím, že to zvládnou."

"Vzbud' mě, kdyby něco nebylo v pořádku. A dávej pozor na černé hvězdy."

Pak si šel lehnout a nechal mě u řídicího panelu. Za pět minut spal a let jsem vedl já."

Hodiny se nic nedělo. Loď letěla přímo vpřed bez mých zásahů. Mohl jsem vstát a procházet se, stále ve střehu, ale poplach se nekonal. Byl jsem však neklidný a šel jsem pozorovat dalekohledem.

Hvězdy zářily neuvěřitelně jasně. Přímě před námi byly hvězdy Betelgeuze a Rigel a za nimi velká mlhovina v Orionu. Hvězdy neblíkaly, byly to jasné, stálé světelné body. A ukazovaly-li Garthovy přístroje správně, pohybovali jsme se rychlostí pětasedmdesátkrát větší než světlo. Jestli ukazují správně... Jak to poznat dřív než za dva týdny?

Ale než jsem mohl začít dále uvažovat, zachytil můj pohled rudé světlo na řídicím panelu. Stiskl jsem bezpečnostní tlačítko dřív než zazněl zvonek a začal hledat těleso, které poplach vyvolalo. Indikátory ukazovaly přímo vpřed, ale nic jsem neviděl. Deset minut jsem pozoroval dalekohledem bez úspěchu. Přístroje ukazovaly, že předmět je asi stupeň vpravo stranou, ale i to bylo nebezpečně blízko. Za pět minut budu muset stočit loď a předmětu se zdaleka vyhnout ..

Podíval jsem se nahoru. V úhlu mezi vlasovým křížem se objevilo cosi mlhavého. Za okamžik už to bylo jasné. Byla to zřejmě kometa a hnali jsme se proti sobě. Řítila se kupředu, stále větší a větší. Srazíme se?

Přístroje ji ukazovaly trochu víc doprava, ale bylo to stále děsivé. Druhé světlo se rovněž rozsvítilo a viděl jsem, že jsme přitažlivostí komety vychýlení : kursu. Změnil jsem proto směr, vyhnul jsem se na druhou stranu a pak jsem znovu vyrovnal, až boční ukazatel mohutně poskočil. Ačkoli plynná koule, s ohonem odvráceným ovšem od slunce, vypadala velká jako Země v úplňku, nebezpečí minulo.

Jak jsem se díval, kometa zmizela ze zorného pole dalekohledu. Ještě asi pět minut blikalo rudé poplašné světlo. Pak za okny na pravoboku proletěla příšerná záře a zmizela.

Garth se probudil. "Co se stalo?" zavolal. "Byla to kometa. Vyhnul jsem se."

Garth si zase lehl, aby pokračoval v sotva přerušném spánku a já jsem se vrátil k řízení. Poplašné světlo zhaslo, ale indikátor směru dále svítil. Blízkost komety nás vychýlila z kursu o několik stupňů. Kurs jsem vyrovnal snadno a měl jsem jen o trochu více potíží, abych zastavil houpavý pohyb. A pak opět hodiny hlídování a pozorování bez jakýchkoliv mimořádných událostí.

Přesně za osmáct hodin se Garth probudil, jako by mu ukončení určitého počtu vnitřních procesů spustilo v mozku budík. Byli jsme jedenačtyřicet hodin ve vesmíru s rychlostí stoosmadvacetkrát větší než světlo a uražená vzdálenost činila něco málo přes čtvrtinu světelného roku. Dost malá část ve srovnání se čtyřmi sty šedesáti šesti světelnými lety

před námi. Ale když jsem se šel podívat zadním dalekohledem, známé hvězdy vypadaly, že jsou o něco blíže k sobě a slunce nebylo jasnější než většina z nich.

Spal jsem tvrdě, ale probudil jsem se chvíli před nástupem své hlídky.

Přesně podle programu, čtrnáct dní a několik hodin po startu jsme minuli hvězdu Pi Orionu. Již delší dobu jsem nepochyboval, že naše zrychlení je trvalé, ať už vysvětlení bude jakékoliv. V několika posledních hodinách hvězda rychle dospěla do jasu slunce a pak opět bledla, až nebyla jasnější než Venuše. Venuše! Samo naše Slunce bylo v zadním dalekohledu pouhou tečkou, až změnou kursu zcela zmizelo.

Triadvacátý den - to jsme urazili už pětadesát světelných roků - byla hvězda Beta Eridanu téměř přímo v naší trase k Rigelu. Ani ne třetinu jsme absolvovali za trochu víc než polovina času. Ale naše rychlost stále rostla, o dvě stě mil za sekundu, téměř čtyřnásobně víc než rychlost světla za hodinu. Naše hlídky pokračovaly s docela příjemnou jednotvárností.

V polovině cesty nebyla žádná hvězda. Na konci jedné ze svých hlídek jsem si všiml modravého svitu vedle indikátoru, který jsem předtím nezpamatoval. Při pohledu na ciferníky jsem viděl, že jsme ve vzdálenosti dvě stě třiatřiceti světelných roků, v polovině vzdálenosti k Rigelu. Rychloměr ukazoval 3975-tinásobnou rychlost světla. Vzbudil jsem Gartha.

"To jsi mohl zařídít sám," zabručel ospale, "ale tak se do toho dáme." Přesl kajutu a začal startovat projektor zadní přitažlivosti.

"Současně budeme zapínat postupně jeden a vypínat druhý. Každý si vezme na starosti jeden projektor a bude zařazovat či vyřazovat jednotlivé stupně podle odpočítávání." Začal počítat. "Jedna, dvě, tři..."

Při dvaceti byl můj ciferník na nule, jeho na maximálním zpomalení.

Vypnul jsem přístroj a Garth zaklapl spouštěč indikátoru. Ačkoli se zdálo, že se nic nestalo, viděl jsem, že rychloměr bude zaznamenávat postupně zpomalení a ukazatel vzdálenosti čím dál menší přírůstky. Garth si šel zase lehnout a já se pokoušel pozorovat náš pohyb. Dalekohledem jsem obhlížel Rigel, kontroloval jsem směr, uviděl jsem hvězdu Kappa Orionu na levé straně a velkou mlhovinu, zasahující svým plynným světélkováním čtvrtinu obzoru.

A tak jsme pádili prostorem, vpředu zářivě modrý Rigel a míjeli dříve neviditelné nové hvězdy, rozsvěčující se a zase pohasínající v dáli za našimi zády. Po dlouhou dobu jsme mohli vidět, že Rigel, jak naznačovala spektroskopie, je dvojhvězda - slabší nazelenale modrý společník rotoval okolo společného středu přitažlivosti. Tři sta světelných roků od Slunce byla zcela patrná vzdálenost mezi hvězdou Kappa Orionu za námi a Rigelem. Po čtyř stech světelných let byla zář ohromné hvězdy tak intenzivní, že ostatní hvězdy pohasly a mlhovina vypadala jako slabý opar.

Když jsme se střídali v hlídce, Garth projevil znepokojení nad naším postupem. "Musí to být dál, než ukazovaly výpočty. Ponechám zatím rychlost na pětadvacetinásobku rychlosti světla a zpomalím až na oběžné dráze."

"Byl bych řekl, že je to blíže než odhad," pokoušel jsem se namítnout, ale byl jsem příliš ospalý, abych se dohadoval. Opíral jsem se o loket a pozoroval hvězdy kolem. Povšiml jsem si silného světla tam, kde dalekohled soustřeďoval zář Rigelu na mřížce a pak jsem usnul. Garth mě probudil voláním: "Už jsme tady!"

Otevřel jsem oči, zamrkal a oslněn je zase zavřel.

"Provedl jsem tři až čtyři oblety, abych brzdil. Jsme tady a támhle je planeta, kde přistaneme."

Konečně jsem se rozkoukal. V okně proti mně se skvěl Rigel - modrobílý disk poloviční velikosti Slunce, avšak jasnější. Vedle něj odhadem pět až deset stupňů, byla hvězda - společník. A když jsem si zaclonil oči, ještě dál ve tmě jsem zahlédl světlejší skvrnu se zřejmě odraženým světlem.

Vyrazili jsme z oběžné dráhy a s připravenými oběma projektory přitažlivosti jsme letěli přímo k planetě, přitom jsme nechali působit přitažlivou sílu Rigelu na naši dosud nadměrnou rychlost. Chvilí se zdálo, že přitažlivost velké hvězdy převládá, pak jsme však vyvázli a dostali se do gravitačního pole planety. Spirálami jsme se snažili, vyhlíželi jsme přistávací plochu a snažili se přizpůsobit naší rychlosti rychlosti rotace planety.

Podle nepřilíh spolehlivých pozorování vypadala planeta podstatně menší než Měsíc a přece kompaktnější, jakoby s větší přitažlivostí. Atmosféra byla bezoblačná a povrch odstrašoval písečnými pláněmi. Planeta se otáčela tak, že její den mohl trvat zhruba pět hodin. Vybrali jsme místo k přistání na osvětlené části a klouzali dolů.

Přistát bylo možné. Když jsme proletěli atmosférou, bylo vidět, že písek je poměrně hladký, i když jsou tu a tam temné skvrny. Na jednom místě byla plošina vystupující skály a nad ní jsme zastavili. Hlídat malým lodním okénkem v palubě jak si sedáme bylo obtížné. Nakonec to bylo k ničemu, výhled byl velmi omezený. U postranního okna jsem pak byl oslepen zář Rigelu. Konečně jsme dosedli a současně Rigel zapadl. Druhá slabší hvězda napůl zakryta větší, nebyla dřív v její záři vidět. Teď v šeru čněl její růžek jako duch na obzoru, ale pak také zmizel.

Rozsvítil jsem světla, Garth zastavil projektor a pomocný gravitační přístroj.

Vzrůst váhy byl zřejmý, ale nikoliv nepříjemný. Po několika, minutách jsem si zvykl.

"Můžeme vyjít," řekl. "Nedá se tu dýchat, protože je to hlavně fluor, lepta plíce, ale můžeme použít skafandry."

"Ale snesou to skafandry?"

"Naštěstí mají helio-berylový nátěr a sklo helmy je také helio-berylové."

Dokonce ani taková atmosféra je nepoškodí. Nezdá se mi, že by tu mohl být život. Musel by být v tomhle písku založen na křemíku a ne na uhlíku a dýchání na fluoru!"

Připravil skafandry - podobné potápěčským s kovovým nátěrem a kovovou helmou. Na zádech byla válcová bomba se vzduchem. Helmy byly vybaveny rádiem, takže jsme se mohli dorozumívat i v prostoru bez vzduchu. Pořádne jsme to vyzkoušeli.

"Dobře, že jsi vzal dva kusy, nemusíme vycházet na směny." "Musel jsem se připravit na nenadálé případy."

"Budeme čekat na denní světlo?"

"Nevím proč. A naše výzbroj snese asi líc chlad. Podíváme se na to." Posvítili jsme reflektorem z okna. Z plošinky,

kde jsme přistáli, spadal

menší svah a dál se prostírala písečná pláň. Za ní bylo vidět ony tmavé skvrny, které vypadaly jako staré chaluhy na vyschlém mořském dně a mohly být pro chůzi podezřelé. Ostatní terén se zdál být pevný.

Srdce mi bušilo, když jsme vešli do přetlakové komory a zavřeli za sebou vnitřní dveře.

"Vyrážíme hned a až se vrátíme, musíme před vstupem do kajuty odsát jedovatý vzduch," vysvětloval Garth.

Otevřel jsem vnější dveře, ale zastavil se, když jsem viděl, že země je dva metry hluboko.

"Jen skoč," řekl Garth, "měl jsem vzít z kajuty žebřík, ale jít pro něj zpátky by bylo komplikované. Doma dokážeme skočit dva metry a zpátky už se nějak dostaneme."

Špatně jsem odhadl větší přitažlivost a když jsem doskočil, upadl jsem.

Garth se dostal dolů líc, i když v ruce držel nějaký dlouhý předmět.

Seškrabal jsem se se svahu a chůzi po písku jsem snažil přizpůsobit větší váze a neohrabanému skafandru. Když jsem dával v chůzi pozor, tak to šlo, ale jakmile jsem se pokusil běžet, bořil jsem se do písku a vrávoral. Přes sklo helmy jsem měl dobrý výhled. Garth, který zůstal stát nad svahem u Komety, vypadal v lesklém skafandru jako kovová přišera, podivný tvor z tohoto podivného světa. A já mu musel ve světle hvězd připadat stejně.

Hvězdy! Byla to nejkrásnější podívaná z celé cesty - velká mlhovina v Orionu v celé své šíři ze vzdálenosti méně než sto padesát světelných roků. Viděl jsem ohromnou světélkující plynnou oponu v rozsahu padesáti stupňů s jasným středem velikosti slunce a menším nad ním. To celé svítilo zeleně a v pozadí za tím zářily hvězdy. Bylo to nepopsatelně úžasné.

Chtěl jsem zavolat Gartha, ale viděl jsem, že se také dívá. Pozorovali jsem to skoro půl hodiny, až okraj mlhoviny klesl za obzor. Pak její světlo začalo slábnout. Obrátil jsem se a obloha naproti šedla. Svítalo!

Zdálo se, že slunce před chvílí zapadlo. Pak jsem si uvědomil, že jsme přistáli už před více než hodinou a noc bude trvat stěží dvě a půl hodiny. Jestliže jsme byli v letní šířce, kratší noc byla přirozená. A přece bylo skoro neuvěřitelné, když za deset minut bylo jasno, jako když je Měsíc ozářen Zemí. Svítání pokračovalo, hvězdy téměř zmizely a ze středu mlhoviny zbyl mizivý záblesk.

A pak se Rigel vyhoupl na oblohu jako střela. Světlo a horko mě udeřily jako cosi hmotného a musel jsem se otočit. I když skafandr většinu paprsků odrážel, cítil jsem silné oteplení. Kometa zrcadlila světlo tak, že jsem Gartha pod ní vůbec neviděl. Klopýtal jsem tím směrem a stínil si přitom oči.

Stál zpřima a v rukou držel dva staré měsíční soubojové meče. Jeho hlas zněl v rádiu nenávistně.

"Jen jeden z nás se vrátí zpět na Měsíc, Dunale."

Užasl jsem. Dostal snad horečku? "Neměli bychom jít zpátky do lodi?" řekl jsem klidně a smířlivě.

Neodpověděl, ale podal mi jeden meč. Vzal jsem jej ohromeně. Mohl mi v okamžiku useknout hlavu, kdyby chtěl.

"Ale Garthe, jsme staří přátelé ..."

"Nejsem tvůj přítel. Kelvar získáš ty nebo já. Dávám ti šanci. Jeden tvůj lehký sek, kterým se dostane fluor do skafandru, bude stejně smrtelný jako jakýkoli můj. Ten, kdo se vrátí, bude vyprávět o nehodě při opravě v kosmu.

Zatraceně, nechceš-li, abych tě zabil na místě, pojď a bojuj!"

"Ty ses zbláznil, Garthe."

"Čekal jsem na to od té chvíle, co jsem tě dostal z Měsíce. Do střehu!"

V návalu zlosti jsem se na něj vrhl. Pokusil se ukročit, zakopl, potom v kleku vyrazil a jen o kousek jsem se vyhnul jeho úderu na mé zápěstí. Kryl jsem se a při chladnokrevné obraně navzdory všemu začalo mé nepřátelství mizet.

A tak začal jeden z nejpodivnějších zápasů ve vesmíru. Zatížení skafandry a větší přitažlivostí, kroužili jsme kolem sebe pod zářivou oblohou. Modrobílý svit Rigelu se odrážel od skafandrů a na ostří mečů při útoku i obraně. Oba jsme teď byli velmi opatrní s vědomím, že zásah znamená smrt. Jak slunce stoupalo na obloze, horko se stávalo téměř nesnesitelné. Potil jsem se po celém těle a lapal po dechu. A bojovali jsme dál, dvě lesknoucí se kovové příšery pod velkou modrou hvězdou, stoupající k poledni.

Věděl jsem, že teď už Gartha zabít nedokážu. Nemohl jsem se vrátit ke Kelvaru poznamenaný jeho krví. Když se však budu jenom bránit, dříve či později mě utáhá. Měl jsem jenom jednu naději. Kdyby se mi podařilo ho odzbrojit, mohl bych ho porazit v zápasu. Tak by mohl dostat rozum anebo bych ho vzal domů svázaného.

Začal jsem tedy s touto taktikou, ale bez úspěchu. Byl odhodlán utahat mě.

Odkryl jsem se a počítal, že uhnu jeho pomalé ráně. Podařilo se, ale ustoupil příliš brzy. A znovu a zase bez výsledku. A ještě jednou a dostal jsem se k lehké ráně na jeho helmu. Pak jsem ustoupil v nízkém střehu a on zaútočil. Na okamžik zvedl meč nad hlavu a to byla má příležitost. Se zajiskřením se naše meče srazily a zaklesly do sebe.

"Čert tě vem, Dunale." Garth ustoupil o velký krok zpátky a stěží v písku udržel rovnováhu. Při další příležitosti mu podtrhnu nohu.

"Pojď a bojuj," zařval jsem, až mi zalehly uši.

Ustoupil jsem stranou a Garth musel bojovat proti slunci. Šermoval poslepu, snažil se krýt vířivým pohybem, ale měl jsem několik možností rozseknout mu skafandr. Když se uhybal, aby lépe viděl, znovu jsem ho zahákoval. Dával jsem pozor na jeho nohy a v tom jsem spatřil něco neuvěřitelného. U jeho nohou se písek začal pohybovat. Nebylo to jeho vahou, šlo to zespodu. Utvořilo se hromádka, pak se rozpadla a jakási šlachovitá hmota, podobná chaluze se plazila k jeho noze.

"Pozor, Garthe, podívej se," vykřikl jsem.

Nevím, jak mohl vidět proti slunci, ale protože jsem se zapomněl krýt, zasadil mi ránu přes sklo helmy. Upadl jsem napolo omráčen. Sklo však vydrželo a Garth stál nade mnou.

"To byl tvůj poslední trik, Dunale."

Zdvihl meč, ale já jsem nebyl schopen ani vstát. Jen jsem ukázal na zem a znova jsem zavolał: "Koukni!" A v tom

okamžiku se věc ovinula kolem Garthovy nohy. Zbavil se jí sekem a já jsem zavolal: "Běžme k lodi!" Vstal jsem a vyrazil.

Zpozoroval jsem, že běžím na opačnou stranu, ale bylo to jedno. V kruhu kolem nás se písek začal pohybovat a přímo mezi námi a Kometou vyrostla bariéra hnědozelené hmoty. Byli jsme obklíčeni.

Zastavili jsme se a užasle jsme pozorovali ty stvůry. Plně roztažené byly kulovité, v průměru asi metr. Jejich střed tvořila pevná hmota s neurčitými obrysy, z které vyrůstala spousta tenkých a jakoby kloubovitých rukou, nohou, chapadel, nebo jak to nazvat.

Stvůry nebyly ještě jasně nepřátelské, pouze jejich kruh stále houstl a stával se neproniknutelný. V uzavřeném kruhu se vlnění písku pohybovalo směrem ven a zdálo se, že alespoň nedojde k překvapivému útoku zdola. Uvažoval jsem, jak ukázat, že nejsme nepřátelé, aby nás nechaly na pokoji.

A pak se kruh začal stahovat. Stvůry se valily jedna přes druhou jako obrovské rozčepýřené chomáče. Na jednom místě, vpravo od přímé cesty ke Kometě se útočná řada zdála slabší. Ukázal jsem to Garthovi.

"Tam prorazíme a doběhneme k lodi."

Vrhli jsme se na ně s meči. Náhlost útoku nás dostala až doprostřed mezi ně. Pak mě něco chytilo za nohy a skoro jsem upadl, ale podařilo se mi obrátit a vysekat se. Zbytek stvůr zatím ucpal průlom. Bylo to beznadějné.

A tak jsme stáli zády k sobě a připravili jsme se ke kruhové obraně. Zdálo se, že ty bytosti necítí strach a navzdory zkáze, kterou jsme mezi nimi rozsévali, nás vlastně překonávaly pouhým množstvím a vahou. Naše meče nepřetržitě utínaly jejich chapadla, která proti světlu byla hnědavě průsvitná a lámaly je na střepey. Stvůry utvořené z převládajícího křemíku planety, byly živoucím sklem!

Byli jsme mezi nimi snad čtvrt hodiny a usilovně jsme odsekávali a ničili ty, které nám ovíjely chapadly nohy. Myslel jsem, že mi upadnou ruce. Jen díky skafandrům jsme zatím nepodlehli, nebyli roztrháni, a přece se nedalo čekat, že vydrží věčně.

Ale nakonec jsme získali oddechový čas. Pochroumané první řady útočníků ucouvly a kolem nás zanechaly plochu, pokrytou skleněnými střepey. Garth zahučel cosi povzbuzujícího. Bylo to jako za starých časů ve škole.

Ale tentokrát bych na nás nevsadil. Byli jsme ještě dobrých sto yardů od Komety a v cestě nám stála pevná hradba stvůr. I kdybychom se přes ně dostali, předběhli by nás. Nemohli jsme doufat, že je všechny pobijeme, sny nám ubývaly. Za chvíli zaútočí znovu.

Musíme bojovat, pokud můžeme. Snad je zastrašíme. Zaútočili jsme směrem k lodi. Hradba ustoupila asi o metr, pak se zastavila a najednou jsme byli obklopeni hustým hnědým dýmem.

Jedovatý plyn! Zjevně ho vypouštěli z těl jako poslední prostředek, když ostatní selhalo. Valícím se dýmem jsme pozorovali protivníka, ale ten se nehýbal. Čekal, že plyn bude účinný. A co když doopravdy pronikne skafandrem? Ale nepronikl. Zatím jsme byli v bezpečí.

"Nehýbej se, Garthe," zašeptal jsem do rádia. "Ať si myslí, že jsme mrtví, ti pak je překvapíme."

Uběhly dlouhé minuty ... Jen aby nevěděly, že mrtvý člověk obvykle padne k zemi.

Pomalu se začaly pohybovat.

A pak jsme znovu vyrazili. Zastavily se, jakoby užasle. Polovinou jsme se prosekali a zbytek se rozutíkal. Rozběhli jsme se ke Kometě a modlili se, abychom to dokázali, než se zorganizují.

Pronásledování začalo, když jsme byli skoro v polovině cesty. Nepřítel se nepustil přímo za námi, ale pospíchal do stran, aby nás odřízl od lodi. U paty útesu, na němž Kometa stála, se kruh uzavřel.

"Skoč," zavolal jsem a sám jsem skočil přesně na hřeben skály. Garth téměř spadl, ale vytáhl jsem ho za ruku do bezpečí. Vyhráli jsme.

Vyhráli? Stvůry se s dalšími posilami kupily u paty útesu a začaly se škrábat nahoru, aby nás odřízly od lodi. Zaútočili jsme na obě křídla a ta ustoupila. Ale zatím už na vrcholek dorazilo čelo. Ustoupili jsme a celá linie se pohnula za námi. Obrátili jsme se a běželi ke Kometě.

Ještě jednou se nám je podařilo odrazit. Co chvíli začnou ostatní šplhat zezadu na loď. A vchod - záchrana byla na úrovni našich hlav.

Zbývala jediná možnost. Hroživě jsme zadupali a vyklidili tak malý prostor před námi. Ale jakmile jsme se obrátili k rozběhu, znova na nás dorážely.

"Vyhodím tě nahoru, Dunale," vyrazil Garth. "Ne, ty první."

Ale než jsem to dořekl, chytil mne a vyhodil do vchodu. Obrátil jsem se, abych mu pomohl za mnou. Ale to už mu ovíjely nohy a jedna stvůra mu skočila na helmu. Musel vědět, co se stane.

"Vrát se k ní!" Zavolal a zabouchl za mnou dveře.

Nemohl jsem mu pomoci. Sám se vybral za oběť. Nechtěl jsem se dívat, ale jako fascinován jsem přesto zíral ven. Stáhly ho na kolena, přesto se však stačil znovu vztyčit a bil kolem sebe. Ale stvůry poznaly svou příležitost. Zapadl mezi ně nejprve po kolena, pak po pás. Byla to již jen otázka minut.

Pak se odvrátil i s nimi o kus zpět. Díval se na mne, pak vztyčil meč ve starém měsíčním pozdravu a z rádia jasně zaznělo vzrušené: "Šťastnou cestu, Dunale."

Meč se zableskl nad jeho hlavou a pak ho odhodil do davu stvůr. S nadlidským úsilím si strhl s hlavy helmu a vrhl se z útesu dolů ...

Nedalo se udělat nic jiného než odstartovat zpět. Na zpáteční cestě se nic zvláštního nepříhodilo. Byl jsem schopen řídit loď bez potíží, nejprve ve směru hvězdy Betelgeuse a pak ke Slunci. Občas se mi podařilo usnout, spolehal jsem na poplašný zvonek. Občas mě napětí dlouhých hlídek uvádělo v zoufalství.

Když jsem minul polovinu cesty, byl jsem jako v polosnu, nebo spíše jako bych byl náměsíčný. Dokázal jsem se najíst, ovládat řízení, ale myšlenkami jsem byl jinde - u Garthova těla pod oslnivým svitem Rigelu, zpátky na Měsíci a s

Kelvar nebo někde v nereálném stínovém světě snů a nejasných vzpomínek.

Mechanicky, naprosto přesně jsem vstoupil do Sluneční soustavy a seřídil projektory na sluneční přitažlivost. Snášel jsem se čím dál pomaleji kolem Venuše a pak postupně všechno zmizelo a já se procházel po velkém mostu s Kelvar. Oceán byl tak klidný, že jsme jako v zrcadle viděli odraz bílých sloupů, naše tváře a nad nimi hvězdy.

"Přinesu ti jich pár do vlasů," říkal jsem jí a natahoval se výš a výš... Pak jsem začal padat a tvář Kelvar se začala ztrácet, v uších mi strašlivě zvonilo, jako k zániku světa.

Než jsem spadl do vody, probudil jsem se. Poplašený zvonek drnčel a indikátor přibližujících se těles zářil. V dalekohledu byl na obloze vidět již značně velký Měsíc.

Ke sluneční straně a nad břehy u Nardu jsem se přiblížil za jednu nebo dvě hodiny. Ať jsem dělal co dělal, byl jsem naprosto nevyspalý a neschopen sladit rychlost Komety s rotací Měsíce. Buď jsem letěl moc rychle nebo pomalu. Snesl jsem se na deset nebo patnáct stop nad zem, která jakoby přede mnou utíkala. Za chvíli bych byl nad vodou. Konečně jsem se odhodlal a přistál jsem. Ozvala se rána, skřípot písku a loď se naklonila. Chvilí jsem myslel, že se převrhne, ale rezervní zásoba rtuti ji vyrovnala v úhlu asi deseti stupňů.

Z tohoto úhlu jsem stěží viděl z oken a všechno se mi zdálo zvláštní. Voda pod mostem vypadala nízká, Země v první čtvrti byla černozeleně skvrnitá. A obloha?

Ospalý tak, že jsem se stěží hýbal, jsem se přinutil natáhnout se, abych lépe viděl kolem. Oblohu vidět nebylo, jenom slabou šedou mlhu, kterou probleskovaly hvězdy. Ale Slunce by přece mělo svítit. Natáhl jsem se víc. Tam nahoře planulo slunce a kolem něho byla patrná korona. Bylo to jako v prostoru bez vzduchu.

Copak se mi to všechno zdá?

Rychle jsem vstal a po šikmé palubě jsem se dostal k sondě ovzduší.

S obtížemi jsem ji otevřel a ukazatel tlaku vzduchu se téměř nepohnul. Byla to pravda. To, co někteří vědci uváděli jako možnost, se stalo skutečností. Vzdušný obal Měsíce vyprchal.

Ale během šesti měsíců? To bylo I nemyslitelné. Určitě někdo katastrofu přežil. Lidé se mohli skrýt v jeskyních, kde se udrží zbytky ovzduší. Kelvar musí být ještě naživu. Najdu ji, vrátíme se do Komety a poletíme na nějakou jinou planetu.

Horečně jsem navlékl skafandr a prošel tlakovou komorou. Rozběhl jsem se, ale těžkopádný skafandr mě zpomalil, až jsem se jen vlekl pískem podél Moře bouří. Velké moře, olovené a chmurné, se prostíralo přede mnou nerušeno zbytkem atmosféry. Vypařováním se hladina snížila a tam, kde dříve bývala voda, byly tmavé povlaky nečistot. Břeh tvořila velká bílá třípytící se solná planina bez stopy vegetace. Pokračoval jsem směrem k Nádhernému Nardu.

Již zdaleky jsem poznal, že je pustý. Teď, když voda ustoupila, bylo vidět, že podpurné piloty jsou neudržované a obnažené jako kosti. Věže se propadly a svítící bělost pohasla. Bylo to město mrtvých a nad ním, visela jakoby malomocenstvím postižená Země s černými skvrnami.

Byl jsem už blízko Nardu a jeho mostu, blízko místa, kde jsem naposledy viděl Kelvar. Pod původní hladinou vody byly na sloupech zelené skvrny a v polovině se velká část mostu propadla. Došel jsem až k nájezdu z pobřeží, dosud skvělému a téměř krásnému i v troskách. Celé bloky kamene se zřítily na písek, smělé pilíře byly popraskané a hroutily se stářím.

Tehdy jsem pochopil.

V našem sporu o možné rychlosti Komety jsme měli pravdu oba. Z hlediska lodních údajů Komety vyvinula neuvěřitelnou rychlost a urazila vzdálenost více než devítiset světelných roků okolo Rigelu za šest měsíců. Ale z hlediska Měsíce bylo nemožné překročit rychlost světla. Když rostoucí energie tlačila rychlost lodi čím dál víc k limitu, hmota lodi i s obsahem rostla směrem k nekonečnu. A pokoušejíce se pracně pohybovat s touto nesmírnou hmotou, naše hodiny i těla byly v čase zpomaleny, až se pro naše vědomí rok měsíčního času rovnal několika hodinám.

Komety dosáhla průměrnou rychlost kolem stopěťasedmdesáti tisíc mil za sekundu a cesta, která se mi zdála trvat šest měsíců, trvala tisíc let. Tisíc let! Ta slova mi neustále zněla v hlavě. Kelvar byla mrtvá tisíc let. Zůstal jsem sám na světě, který byl již po staletí neobydlený.

Vrhl jsem se na zem a bil hlavou do písku.

Napsal jsem toto vyprávění, abych dosáhl alespoň klidu mysli. Ani nedoufám, že bude nalezeno. Existují dva exempláře, jeden bude uložen v helio-berylliové skřínce u nájezdu na most a druhý v Kometě. Alespoň jeden by mohl uniknout meteorům, které začaly všude dopadat a pustošit povrch Měsíce krátery, jakmile zmizela atmosféra.

Můj čas téměř vypršel. V Kometě je dosud dost vzduchu, ale zásoby se krátí. Je to víc než měsíc, co jsem se zhroutil na písku a milosrdně usnul; voda a potraviny mi zbývají ještě na další měsíc. Ale proč mám dál žít?

Budívám se ze snu, kde všichni - Kelvar, Garth a jiní staří přátelé jsou se mnou a na okamžik se mi podaří zapomenout, jak jsou daleko. A já se znovu a znovu probírám vzpomínkami na starý život a strnule pozoruji pustinu, jako bych čekal - ale na co?

Ne, počkám až se setmí. Až zapadne Slunce za kráter Grimaldi, půjdu uložit tento spis na udané místo a pak sejmu helmu a připojím se ke svým dvěma nejbližším.

Před hodinou se spodní okraj Slunce dotkl obzoru.

Poznámka redakce:

Rukopis tohoto překladu byl objeven na Měsíci před třemi roky. Byl nalezen ve skřínce ve zbytcích mostu, o němž se ve vyprávění mluví. O překlad se zasloužila obratnost filologů naší Země a výborný slovník, který zpracoval Měsíčan Dunal. Hvězdy a oblasti Měsíce jsou označeny tradičními pozemskými názvy; rovněž údaje času, vah a vzdáleností byly převedeny na pozemské hodnoty. Nebyla nalezena žádná stopa po "Kometě", ve spisku popsané zřejmě je pohřbena v některém ze stovek okolních kráterů, které vznikly dopadem meteoritů na povrch Měsíce.

Jack Williamson
Děti Slunce

Jméno, které je samo o sobě pojmem. Zdá se mi, že uplynulo tisíc let od doby, kdy jsem v prosincovém čísle magazínu Amazing v roce 1928 četl jeho první povídku The Metal Man (Kovový muž).

V té době ještě nebyla televize, filmy se teprve učily mluvit. obrna byla postrachem, penicilin bude objeven daleko později a elektrické psací stroje, kalkulačky a atomové elektrárny byly pouze vzdáleným snem. Místo toho všeho tu byl Velký vypravěč Jack, který v době mých mladých fanovských let ve sci-fi upoutal mou pozornost svými povídkami The Stone or the Green Star (Kámen ze zelené hvězdy), The Galactic Circle (Galaktický kruh), The Legion or Space (Vesmírná legie) a celou řadu jiných - včetně té, kterou nyní budete číst.

Od roku 1939 je mým výtečným přítelem, oblíbeným v širokém kruhu svých známých. Je to průkopník, který pilně píše, přednáší a stále zaníceně miluje tento literární žánr, jemuž se věnuje už déle než půl století.

1.

Do prostorné knihovny s mahagonovým nábytkem dolehl hluboký zvuk burácejícího motoru - první slabá známka blížícího se nebezpečí. Foster Ross, který pracoval u velkého stolu na konci místnosti, pohlédl roztržitě z okna ojiněného mrazem. Venku v šedém soumraku časného prosincového večera bylo vidět houpající se holé větve stromů a vločky sněhu poletující ve větru.

Ross krátce zauvažovalo přičině tak nebezpečného spěchu na zledovatělé silnici a pak se vrátil v myšlenkách k pokusům, kterými se zabýval již dobré dva roky.

Byl sám ve velkém, nepravidelně stavěném kamenném domě na odlehklém lesnatém vršku v Pennsylvanii, v domě, který zdědil po otci. Nečekal žádnou návštěvu - služebnictvo odpoledne odcestovalo a dům byl už uzavřen na zimu. Sám Foster měl v úmyslu odjet o půlnoci do Palm Beach za June Trevorovou.

Nakláněl se nad obrovským mahagonovým stolem a nepřítomně si pohvizdoval. Na stole byla rozložena elektrická aparatura, v jejímž středu se třeptila malá hliníková koule se dvěma jemnými platinovými drátky.

Foster upevnil poslední spojení. Pak o krok ustoupil a odhrnul si z očí kadeř měděně zbarvených vlasů.

"Teď by to mělo vzlétnout," zašeptal, "jako první kosmická loď k Měsíci! Mělo by..."

Zapnul proud a nervózně pozoroval kouli velikosti dětské hračky. S úzkostí čekal, zatímco vinutí bzučelo a na kontaktech blikaly fialové výboje.

Koule se nepohnula. Ještě chvíli ji pozoroval a unaveně si povzdychl. Pak pokrčil rameny a zašklebil se ..

"Padesát tisíc," zamumlal, "padesát tisíc vyhozených oknem. Co jsem si za to mohl užít. Jako blázen tady ztrácím čas s touhle pekelnou věcí, místo abych byl s June někde na pláži!"

V očích mu však zablesklo a znovu se napřimil.

"Dokážu to!" řekl si polohlasně. "Zkusím kónickou elektronku. Nebo slitinu katodového prvku s titanem. Elektronový motor..."

Vtom zaslechl naléhavé zvonění a klepání na vstupní dveře. Rozběhl se setmělou halou.

Stále ještě slyšel ten hluboký zvuk motoru závodního auta, který se rychle přibližoval. Chvillemi slábl, chvillemi sílil.

Teď se auto blíží k domu. Dvě nečekané návštěvy a obě mají úspěch, uvažoval.

Otevřel dveře do zimního šera. Ostrý vítr mu vehnal do tváře sních.

Venku stálo taxi, jen stěží rozeznatelné v poletujícím sněhu, a právě odjíždělo. Muž, který zvonil, se krčil u zdi domu. Vyskočil k otevřeným dveřím a vyrazil ze sebe: "Rychle dovnitř! Ten druhý vůz..."

Silná světla pronikla vánicí; druhý vůz se řvoucím motorem předjel před dům v patách odjíždějícího taxi a bezohledným smykem zahnul ke vchodu.

Fostera ohlušily výstřely - malý muž u vchodu střílel na klouzající vůz. Tenký oranžový paprsek vyrazil jako meč z vozu řítícího se kolem.

Vypadalo to, že muže zasáhl. Ten se zatočil a když naposledy vystřelil, zhroutil se do dveří.

Černý vůz na okamžik zabrzdil a pak se opět rozjel. Jeho světla na chvíli osvětlila taxi, pak jej rychle předjel a zmizel z dohledu.

Zmatený Foster zavřel dveře a zamkl. Naklonil se nad malým mužem na podlaze. Uslyšel povzdechnutí a pak slabý smích.

Ozval se tichý hlas, podivuhodně klidný. "Tentokrát jsme vyhráli, Fostere!" "Nejste zraněn, pane? Upadl jste, když ten paprsek..."

"Ne, upadl jsem včas."

Foster pomohl muži vstát.

"Je to smrtící zbraň. Říkají tomu jedovatý plamen. Je to druh záření, které, myslím, štěpí proteiny. Tím se v krvi tvoří jed."

Mužik se shýbl pro pistolí. Rozvážně vyhodil prázdnou nábojnici, zbraň znovu nabil a zasunul ji do kapsy zimníku.

"Půjdete dál? A mohl byste mi také vysvětlit..." zeptal se Foster.

"Samozřejmě, Fostere."

Podivný návštěvník ho následoval temnou halou do jasně osvětlené knihovny. Tam se Foster obrátil, aby si muže

prohlédl na světle.

"Zdá se, že znáte mé jméno," poznamenal, ale vtom již hosta s překvapením poznal. "Strýčku Barrone! Nemohl jsem tě poznat," zvolal a stiskl muži ruku.

Barron Kane byl skutečně malý: plochý hrudník, svislá hubená chlapecká ramena, tenké šlachovité ruce. A přece z unavené tváře vědce vyzařovala síla. V šedých, chladných očích se zračila sebedůvěra, ale i stín nezakrytého strachu. "Překvapil jsi mě," řekl Foster. "Víš, myslel jsem, že jsi mrtvý. Léta jsme o tobě neslyšeli. Otec se tě snažil najít."

"Žil jsem v Asii," vysvětloval osmahlý mužik, "v jedné oáze na poušti Gobi, kterou na mapě nenajdeš. "Tam vládne moc, která, jak jsi viděl, by mě málem vyfídila navždycky." Ukazoval směrem, kde zmizel závodní vůz.

"Vzpomínám si, když jsi připravoval poslední expedici." Připomínal si Foster. "Je to už dvanáct let - byl jsem tehdy na vysoké škole. Tys tehdy tajil, kam vlastně cestuješ. A já byl celý divý po dobrodružství, chtěl jsem jet taky a přemluvit otce, který mne určil k řízení ocelárny ... Ale posad' se. Dáš si něco k pití?"

Kane potřásl hnědou holou hlavou. "Hlavně s tebou musím mluvit."

"Rád bych se všechno dozvěděl. Vypadá to přinejmenším zajímavě," ujistil ho Foster.

"Mohli by nás vyrušit," řekl Kane. "Nevadilo by ti, kdybys zamkl všechny dveře, upevnil okna a stáhl rolety?"

"Ovšem že ne. Myslíš, že se mohou vrátit?"

"To je moc, která se nevzdá bez důkazu, že jsem mrtev," pravil Kane lichým, podivně klidným hlasem.

Foster zamkl dveře a šel zajistit okna. Když se vrátil, strýc si zvědavě prohlížel malý stříbrný model na stole.

"Četl jsem tvůj článek v Science Review z minulého měsíce," řekl.

"O omikronovém efektu a tvém elektronickém motoru. Proto jsem za tebou přijel. Přišel jsi na úžasnou věc."

"Zatím ještě ne," odpověděl Foster s unaveným úsměvem. "Strávil jsem nad elektronovým motorem dva roky a utratil spoustu peněz. A dosud nezvedne ani svou vlastní váhu."

"Ale pořádku na tom pracuješ?" Tichý hlas zazněl se zvláštní úzkostí.

"Než jsi přijel, pracoval jsem na tom." Foster se dotkl hliníkového modelu.

"To je model kosmické lodi. Uvnitř je elektronový motor spojený s těmito platinovými drátky. Skutečná loď bude ovšem mít na palubě všechnu nutnou aparaturu. Vybavení pro posádku a..."

Přestal mluvit a potřásl hlavou.

"Je to jen sen!" mumlal. "Bláznivý sen - nebudu s tím už dál marnit život."

Podíval se vyzývavě na Barrona Kanea. "Odjíždím dnes v noci do Palm Beach, mám tam schůzku s June Trevorovou. Jsme zasnoubeni a na Nový rok máme svatbu. Barrone, June je prostě úžasná!" vysvětloval.

"To nemůžeš udělat!" zaprotestoval Kane. Uchopil Fostera za ruku a v jeho hlase zazněla mimořádná naléhavost.

"Musíš vytrvat S prací na kosmické lodi. Musíš to úspěšně dokončit a zachránit lidstvo, Fostere."

Foster ohromeně ustoupil. "Co tím chceš říct?"

"Přesně to, co říkám," odpověděl Barron Kane. "Přijel jsem za tebou, abych tě seznámil s úděsnými fakty, která jsem vypátral v Asii. Fakta, v jejichž prozrazení mi chce ona strašná moc zabránit."

Foster se zeptal s úžasem: "Ale o co jde?"

"Země je odsouzena k zániku," řekl tvrdě Barron Kane. "A s ní i lidstvo pokud nebudeš moci hrstku lidí zachránit. Ty jsi, Fostere, jediný člověk, který má trochu naděje - s tvým vynálezem elektronového motoru a možnostmi ve tvé ocelárně." Foster pozoroval strýce udiven, trochu otřesen a nechtě i s trochou podivného strachu.

Zešílel snad za těch dvanáct let, co byl nezvěstný? Vždycky byl pověstný jak výstředností tak svými schopnostmi geologa a astrofyzika. Ne, jeho chování bylo normální. A vůz s oranžovým paprskem nebyl žádný přelud; byl víc než skutečný.

Foster popadl Barrona za ramena, odvedl ho ke koženému ušáku a posadil ho.

"A teď mi konečně všechno pověz!" požádal ho důrazně.

Záblesk úsměvu zahlal na okamžik stále přítomný stín strachu v chladných šedých očích.

"Fostere, předesílám, že jsem dokonale zdravý," řekl klidným hlasem. Sepnul ruce a zamyšleně si prohlížel své tenké prsty.

"Nikdy jsi asi neslyšelo kultu Velkého Vejce," začal. "Nemohl jsi, protože dokonce i pouhé jméno kultu je mimo určitou oblast téměř úplně neznámé. Je to fanatická náboženská sekta, jejíž chrám je ukryt v neznámé oáze v poušti Gobi.

Téměř před deseti lety jsem se stal členem této sekty. Nebylo to snadné. A i potom jsem podstoupil další perné zkoušky. Po sedmi letech jsem byl plně zasvěcen. Z úst hlavy řádu - lidského ďábla jménem L'ao Ku - jsem se dozvěděl děsivé tajemství, kvůli kterému jsem se do Asie vypravil. To bylo před třemi lety. L'ao Ku mě ale začal podezírat. Byl jsem přísně hlídán. Musel jsem čekat dva roky na příležitost k útěku. A od té doby - a je to skoro rok - mě L'ao Kuovi agenti honí po celém světě. Myslel jsem, že se mi v Panamě podařilo uniknout. Četl jsem tvůj článek o elektronovém motoru a vypravil jsem se za tebou. Ty jsi teď ten nejdůležitější člověk, jak jsem řekl... Ale zachytili znovu mou stopu. Bojím se, že jsem odsoudil k smrti i tebe."

"Mne? Proč?" zeptal se Foster.

"L'ao Ku chce své tajemství zachovat. Již tři muži záhadně zemřeli brzy poté, co mluvili se mnou..."

Foster dosud stál nad Barronem Kanem a v duchu sváděl boj mezi úžasem a nedůvěrou. Jeho obličej vyjadřoval odhodlání najít rozumný řád všech těchto podivných událostí.

"Jaké je to tajemství? A co tvé tvrzení o zániku světa?" vyptával se. Barron Kane opět zamyšleně studoval konečky svých sepytých prstů.

"Myslím, že začnu otázkou," řekl. "Zeptám se tě, Fostere, na největší hádanku na světě. Co je Země?"

Foster překvapeně zkoumal unavený obličej svého strýce. Pozoroval šedé oči, chladné a přece zastíněné předtuchou

hrůzy. Potřásl hlavou. Barron Kane mu byl hádankou.

"Tak co tedy je Země?"

"Řeknu ti něco ohromujícího," pokračoval Barron Kane. "Něco strašlivého! Bude pro tebe těžké to připustit, protože to vyvrací řadu našich bezmyšlenkovitých dogmat, starších než věda. Ta představa je tak zvláštní, tak strašná, že západní způsob myšlení na ni nemohl přijít. Koneckonců jsme dlužníky kultu Velkého Vejce. Orientální mentalita spolu s tajnou vědou řadu odhalila cosi, co jsme navzdory všem zjevným důkazům nebyli schopni vidět.

Ale můžu ti usnadnit pochopení, Fostere, když ti připomenu několik nejznámějších mezer ve vědeckém poznání. A ty to musíš připustit. Život lidstva závisí na tobě."

Foster těžce dosedl do židle přímo proti Kaneovi a tiše čekal.

"Žijeme v hrozné nevědomości o planetě pod našima nohama," pokračoval klidný hlas. "Jak hluboko jsme se dostali ke středu Země? Z šesti tisíc kilometrů ani ne šest! Co je dál? Co je ve skutečnosti to, co nazýváme zemětřesením? Co je uloženo pod tenkou slupkou pevné horniny, na níž žijeme? Co způsobuje žár našich sopek? Mohl bych citovat tisíce nejasných, navzájem se popírajících teorií, dohadů o charakteru zemského nitra - ale žádný průkazný fakt. Víme toho tolik o Zemi, Fostere, jako moucha lezoucí po vejci ví o životě zárodku uvnitř.

A kolik toho víme o ostatních planetách! Kdo dokáže říci, jak vlastně vznikly? Po Laplacovi se vynořila řada pěkných teorií. Máme planetesimální hypotézu, mlhovinovou hypotézu, plynnou hypotézu, meteorickou hypotézu a tak dále. Nejpozoruhodnější na každé z nich je to, že úspěšně vyvrací jedna druhou.

Pomysli na záhadu ztracené planety! Jak víš, podle Bodeovy řady by mezi Marsem a Jupiterem měla být planeta tam, kde jsou teď jen planety. Planety, komety a roje meteorů jsou zřejmě jejími zbytky - ale všechny dohromady představují ne více než desetinu objemu, který by planeta měla mít. Jaká nepředstavitelná katastrofa planetu rozprášila? A řekni mi, kam se podělo zbylých devět desetin?

Podívej se na jinou kosmickou záhadu! Co je samotné Slunce, na němž závisí náš život? Jaká je jeho historie, historie kteréhokoliv slunce? Jak získává svou hmotu, svůj pohyb a svůj žár? Jaký je smysl existence Slunce? Když se podíváš v zimní noci na hvězdy, dokážeš si představit jejich konečné trvání? Zamysli se nad hádankou entropie! Síla zániku prostupuje vesmír. Hvězdy chladnou a zanikají, hvězdný prach je rozprášen, záření se rozptýlí a ztrácí. Naši kosmogonisté tvrdí, že vesmír se chýlí ke konci. Ale copak nemůže existovat také síla života, růstu, tvoření?

Jaká může být, Fostere, smrt bez předchozího života?

Nedivil ses nikdy, proč Slunce tak jako jiné hvězdy nestálé velikosti se roztahuje a stahuje rytmem slunečních skvrn tak, jako by pulsovala živá bytost?"

Barron Kane se naklonil. Upřel zrak na Fostera se zoufalou a naléhavou vážností - stín hrůzy v jeho očích byl nyní hlubší.

"Fostere, já vím, co je Země," pokračoval. "Před lety jsem to nejasně tušil, když jsem se probojovával slabinami a nesrovnalostmi naší západní vědy. Před dvanácti lety jsem z náhodné zprávy dospěl k závěru, že orientální intuice mohla pochopit pravdu, našemu dogmatickému myšlení skrytou. Odcestoval jsem tedy do pouště Gobi a našel jsem tajnou sektu. Po sedmi letech úsilí a vytrvalosti jsem odhalil skryté tajemství. L'ao Ku mě strašlivé závěry potvrdil.

Dozvěděl jsem se od něho věci, které jsem se ani neodvažoval tušit. Dozvěděl jsem se, že Země - i celá Sluneční soustava je odsouzena ve velmi krátké době k zániku. Dožijeme se konce, Fostere, pokud nás dříve agenti L'ao Kua nezlikvidují. Nesmíme na něho zapomínat ani v největším nebezpečí. Ten muž je nelidský ďábelský fanatik, ale je to génius. A celá jeho síla a tajná věda, která vynalezla jedovatý paprsek, směřuje k našemu zničení."

Chladný hlas se odmlčel. V knihovně zavládlo ticho nabitě napětím.

A Foster zašeptal nevěřícně:

"Konec světa!"

"Konec," opakoval Barron Kane s vynuceným klidem. "Doufal jsem, že to muže trvat léta. Ale dnes večer, když jsem zahlédl v novinách jeden článek, vím, že změny už začaly"

Foster Ross se vztyčil nad strýcem. "Řekni mi konečně všechno, co víš," naléhal.

Barron Kane, nakláníje se dopředu, začal téměř šeptem vyprávět. Foster jen tiše naslouchal. Jeho původní nedůvěřivý postoj se postupně vytrácel a na jeho místo nastoupily strašné obavy.

2.

Trvalo hodinu, než vědec skončil a opřel se v křesle.

Foster beze slova přistoupil k oknu. Vytáhl roletu a zíral do zimní noci. Holé stromy vypadaly jako přízračná řada kostlivců na zasněžené pláni, slabě se třpytící pod tmavou oblohou. Sněhové vločky se leskly ve světle, vycházejícím z okna. Ostrý vítr smutně skučel v nárazech na staré kamenné zdivo.

"Prosím tě, zatáhni roletu," požádal Kane s nevyrušitelným klidem. "Agenti L'ao Kua nás můžou pozorovat. Jedovatý paprsek..."

Foster stáhl roletu. Vrátil se ke strýci a otrásl se. "Promiň, zapomněl jsem," zahučel.

"Pro západní způsob myšlení je ta představa obzvlášť těžko přijatelná," řekl Kane s pochopením. "Řekl bych, že většina lidí ze Západu by se zbláznila, kdyby byli nuceni jí uvěřit. Ale pokusíš-li se ji pochopit s trochou orientálního fatalismu..."

Foster vypadal, že si ho vůbec neuvědomuje. Přecházel sem a tam po pokoji. Jednou se zastavil, aby se dotkl modelu kosmické lodi na stole. Vzal z krbové římsy fotografii černoooké June Trevorové, prohlížel na okamžik její vážný klasický půvab a pak ji pozorně vrátil na místo. Dlouhými kroky se vrátil ke strýci.

"Země," řekl chraptivě, "nemohu tomu uvěřit, je to... nestvůrné!"

Barron Kane vstal a úzkostlivě k němu přistoupil. "Musíš mi věřit, Fostere," prosil, "protože jenom ty máš možnost

zachránit lidstvo. A musíš proto začít pracovat hned... dnes v noci!"

"Dnes v noci?" opakoval nechápavě a překvapeně Foster.

"Musíš si uvědomit, Fostere, že nám zbývají jen měsíce. Nejdéle půl roku. A před námi je mimořádně náročný úkol. Musíme vybudovat laboratoř k urychlení vývoje elektronového motoru. Tvé ocelárny musí zahájit výrobu dílů pro vesmírnou archu. Musíme řešit tisíce problémů ve všech odvětvích techniky. A to celé bude nutno ukončit dříve, než se kdy cokoliv podobného podaří uskutečnit. Mnohem dříve!"

"Nic podobného nikdy neexistovalo," řekl Foster. "Dokonce i bitevní loď je jednoduchá hračka pro děti proti kosmické lodi. Dokončit takovou loď si vyžádá celý lidský život. Kromě toho," protestoval dosud duchem nepřítomen, "musím jet do Palm Beach, slíbil jsem June..."

"Pak musíš slib porušit," přerušil ho Kane naléhavě. "My oba musíme té práci obětovat každou vteřinu a i pak bude čas strašně krátký. Přitom musíme dávat pozor na L'ao Kua a jeho jedovaté paprsky."

"Víš, já tomu doopravdy nemůžu uvěřit." Foster se vážně zadíval na strýce.

"Ta věc je naprosto šílená."

"Snaž se to pochopit jako Asiat," naléhal jeho strýc. "Východní fatalismus..." "Nejsem Číňan," řekl Foster, "ale miluji June Trevorovou - víc než cokoliv na světě. I kdybys měl pravdu, jestliže příštích šest měsíců bude posledních, raději je prožiji s ní."

"Cožpak nechápeš?" šeptal Kane. Sevřel tenkými prsty Fosterovu paži.

"Jestli miluješ June Trevorovou, pak musíš postavit kosmickou loď, abys ji zachránil. Chceš se dívat, jak umírá jako ostatní lidi, jako červ v hořícím domě?"

"Ne! Ne! Ale nemohu uvěřit..." vykřikl Foster.

"Musíš!" naléhal Barron Kane, "říkám ti, mám důkaz. Dnes je ve večerníku článek, který ohlašuje rozpad Sluneční soustavy."

"Důkaz? Důkaz rozpadu?" zvolal nedůvěřivě Foster. "Máš tady večerník?"

"Je někde tady. Neměl jsem čas se do něj podívat. Pracoval jsem na pokusu."

Našel noviny a zvědavě je rozložil. Hledal na první stránce, ale tam byl hlavně článek o politické korupci.

Barron Kane mu vzal noviny z ruky a ukázal mu nenápadný titulek na zadní straně.

VĚDCI ZMATENI

Dr. Lynn Poynter z observatoře na Mount Wilson dnes ráno oznámil, že planeta Pluto opustila svou oběžnou dráhu a ubírá se od Slunce a nevysvětlitelným směrem. Dr. Poynter uvádí, že planeta změnila barvu ze žlutavé na jasně zelenou.

Dr. Poynter tvrdí, že není schopen podat vysvětlení tohoto úkazu. Odmítá k tomu další komentáře kromě toho, že vyzval astronomy všech částí světa, aby přezkoumali jeho pozorování.

Při čtení článku nabyl Fosterův obličej napjatý výraz. Třesoucí se prsty mimovolně zmačkaly noviny a přetrhly je. Když se podíval znovu na Kanea, v jeho očích se zračila hrůza. Chraptivě řekl: "Tak Pluto je už ten tam? Sluneční soustava se rozkládá!"

Podíval se na přetřžené noviny v ruce.

"Ráno jedeme do továrny, Barrone, a začneme," rozhodl. Strýc mu beze slova stiskl ruku.

"A teď musím zavolat June," dodal Foster.

"To jsi ty, Fostere!" jasný dívčí hlas zněl nadšeným očekáváním. "Přijedeš zítra? Pojedu ti naproti..."

Foster si ji představoval, jak sedí za volantem, štíhlá, vysoká, s vážným půvabem a s ukázněnou dětskou veselostí. Náhle mu bylo zle lítostí, že nemůže jet.

"Ne," řekl a snažil se nedat najevo lítost, "bohužel nemohu přijet."

V její odpovědi pocítil úzkost: "Stalo se něco?"

Zadrhoval v řeči, jak hledal slova, která by ji příliš nezneklidnila. "Je to něco naléhavého, neodkladná práce mimořádně důležitá, musím u toho být..."

"A zdrží tě to i přes Nový rok?" v hlase bylo slyšet bolestnou nejistotu.

"Ano, budeme muset odsunout svatbu," řekl.

"Ach," byl to bolestný vzdech. Fostera píchlo u srdce. "Nemůžeš mi říct, o co jde?"

"Ne do telefonu. Ale chtěl bych, abys co nejdříve přijela za mnou. Všechno ti vysvětlím."

"Mám smluveno spoustu schůzek," protestovala, "a ty mluvíš tak podivně!"

"Je to doopravdy důležité," naléhal. "Prosím tě, přijed', moc tě potřebuji, June... Prosím..."

Po chvíli ticha odhodlaně řekla: "Tak dobře, Fostere. Přijedu v pondělí."

"Díky, drahoušku," řekl vděčně, "až pochopíš..."

"To je ono!" zvolala téměř vesele. "Hlavu vzhůru! Mluvíš jako by měl přijít konec světa! Tak v pondělí."

Když zavěsil telefon, pomyslel si, jaká je June správná, veselá a nesobecká, plná pochopení. Musí včas dokončit práce na kosmické lodi a zachránit ji před neuvěřitelnou hrůzou, kterou předvídal Barron Kane.

Té noci Barron Kane a Foster Ross neulehli. Zůstali v knihovně u modelu kosmické lodi a plánovali, jak přeměnit sen ve skutečnost. O půlnoci přinesl Foster z kuchyně chléb, studenou šunku a mléko.

Když svítalo, začal skládat model a plány do aktovky a připravil se na cestu do továrny.

"Nezapomeň na nebezpečí," varoval ho Barron Kane. "Ti, co mne pronásledovali, nebudou daleko. Neodjedou bez důkazu, že jsem mrtev."

"Zavolám do továrny, aby mi poslali pár mužů," řekl Foster. Ale telefon byl hluchý.

"Bouřka asi strhla dráty," zabručel.

"L'ao Kuovi muži přerušili spojení. Čekají na nás," šeptal Kane. "Tak se pokusíme prorazit, pokud to půjde," navrhl Foster.

Kane přikývl. "Když se budeme chtít dostat do továrny, budeme se muset probojovat. Musíme bojovat nejen s časem, ale až do konce s L'ao Kuem. Že veškerý život musí skončit se zánikem Země, to je základní doktrína tajné sekty. Jakýkoliv pokus zachránit jediný lidský život je porušením zásady tohoto fantastického dogmatu."

Oba dva vyklouzli zadním vchodem z domu a nechali v knihovně rozsvícená světla. Zasněžený bílý pozemek vypadal strašidelně. Obloha, za svítání ledově šedá, byla pokryta hustými mraky. Stromy i budovy vrhaly záhadné stíny.

Foster nesl drahocenný model. Barron Kane měl připravenou odjištěnou pistoli. V poklusu se brodil sněhem ke garáži. Foster odemkl a otevřel dveře.

Z šera tiše zazářil oranžový paprsek tenký jako rozžhavené kovové ostří a zasáhl ruku Barrona Kanea. Ten jednou vystřelil a pak se zkroutil do sněhu, sténaje bolestí.

Foster zadržel dech a okamžitě se vrhl do tmavého kouta, odkud vyšlehl neslyšný paprsek. Tápaje rukou sevřel pařátovitou dlaň, která držela lehkou kovovou trubici. Ramenem narazil do něčího těla a vrazil s ním do zdi. Jedna ruka mu sevřela krk, ale chytil ji za svalnaté zápěstí a odtrhl.

Oba dva se odrazili od zdi a těžce dopadli na betonovou podlahu. Foster zaslechl překvapené zachrčení. To byl jediný zvuk, který neviditelný protivník vydal. Bitva probíhala tiše a ve tmě.

Rána kolenem zasáhla Fostera do podbřišku. Jak přemáhal bolest, jeho sevření povolilo. Z trubice vyšlehl paprsek, mihotal po stěně garáže a pomalu klesal.

Jedovatý paprsek! Dotkne-li se ho, otráví jeho krev.

Ruka, kterou odtlačoval protivníka, nesnesitelně bolela v zápěstí. Třásl se namáhavým úsilím. Po tváři mu tekla horká pot.

Oranžový paprsek se dotkl podlahy a mířil k jeho rameni. Pařát, svírající Fostera, byl tvrdý jako ocel.

Z nesnesitelné námahy a zkroucené ruky se Fostera zmocňovala závrať. Vše se kolem něho točilo a zatmívalo. A pak se v okamžiku porážky stalo cosi podivného, cosi jako oslepující zjevení. Viděl náhle sama sebe ne jak bojuje o život, ale jako představitele lidstva v boji o přežití.

Tato představa jako by mu vlila novou sílu; nepřemožitelné odhodlání do něho proudilo jako mocný příliv.

Podářilo se mu narovnat trýzněnou ruku. Svaly mu téměř praskaly. Paprsek však byl odvrácen. Protivníkovo tělo se namáhavě vzepjalo; paprsek se vracel zpět. Umdlévající Foster napjal svou sílu jak mohl nejvíce.

Zaslechl tupé prasknutí lámající se kosti. Ocelové spáry v jeho sevření povolily. Oranžový paprsek opsal náhlý oblouk a dotkl se hlavy protivníka. Trubice pak udeřila o zeď a paprsek zhasl.

Když Foster vrávoravě vstal, byl jeho protivník již mrtvý, zahubený vlastní zbraní.

Barron Kane ležel dosud venku na sněhu v bledém ranním světle jako šedý raneček. Foster se k němu sehnul a zaslechl slabý šepot.

"Jedovatý paprsek... zápěstí... podvázat loketní tepnu... pustit krev."

Foster mu vyhrnul rukáv, zatočil kapesník na pravém lokti a utáhl ho pevně kolíkem, který popadl u stěny. Na hubeném šlachovitém zápěstí uviděl jasně rudý otok, který se rychle zvětšoval. Vytáhl z kapsy kapesní nůž, otok rozřízl, přiložil rty k ráně a vysál jed.

"To stačí," zašeptal po chvíli Kane již trochu hlasitěji. "Myslím, že jsem vyřízen. Chtěl bych se jen dožít, až zvítězíš. Ale na tom nezáleží. Já už splnil svou úlohu. Teď je na tobě, abys zachránil lidstvo."

"Já... se vynasnažím," slíbil Foster přiškrknutým hlasem. Cítil se dosud plný onoho zvláštního odhodlání, které nabyl v boji.

"Jedme do továrny!" šeptal Kane.

Foster ho usadil do vozu. Když rozsvítil světla, na chvilku se zastavil, aby se podíval na mrtvého muže na podlaze. Jeho obličej byl žlutý, mongoloidní a podobný dravci. Nyní ve smrti měl výsměšný škleb.

"Rozepni mu šaty a podívej se na jeho tělo pod levou paží," požádal Kane.

Foster poslechl. Pod mužovou paží bylo na žluté kůži rudé znamení jako velké O.

"Má vypálené znamení, rudý kruh," vykřikl.

"To je symbol tajné sekty. Poslal ho L'ao Ku," zašeptal Kane.

Foster nastoupil do vozu. Silný motor se rozeřval. Vůz vyrazil, objel mrtvolu a smykem vyjel na zledovatělou silnici.

Když dojeli k domům dělníků mezi stráněmi, šedavými od sněhu a sazí, byl už mrazivý den. Továrna stála v plochem údolí; mohutné vysoké pece se tyčily proti chmurným mrakům jako armáda odpuzujících černých příšer.

Foster projel branou, zabočil přímo k ambulanci a odnesl Kanea dovnitř na nosítka.

"Lékaři tu budou brzy," ujistil ho.

"Netrap se se mnou," zašeptal zraněný, "máš práci. A já se budu snažit, abych se dožil výsledku."

3.

Po třech měsících obklopovala továrnu nová zeď. Byla vysoká pět metrů a spodní polovina byla z neprůhledného železobetonu. Horní část byla opatřena pletivem, kterým procházelo vysoké napětí. Každých pětadvacet metrů stála otočná věž z oceli a neprůstřelného skla, na níž byly umístěny stále hlídky vyzbrojené kulomety.

Uvnitř - na mohutné konstrukci ze zesíleného betonu - probíhala konstrukce kosmické lodi.

Trup byl už dokončen. Vedle ohromné koule vypadaly vysoké pece jako nepatrní trpaslíci. Vrcholek koule byl vidět na vzdálenost několika kilometrů.

Uvnitř však zbývalo ještě mnoho práce s vybavením, které muselo neomezenou dobu umožnit život v kosmickém

prostoru bez Slunce. Zatím největším nedostatkem bylo, že dosud nebyl hotov elektronový motor, který měl využít k pohonu Rossův omikronový efekt.

"Loď bude dokončena za měsíc," slíbil Foster Kaneovi jednoho jarního dne.

"Ale nebude-li motor pracovat, bude to na nic. Milion tun oceli a skla a nepohneme s tím, pokud ..."

Byli v nemocničním pokoji a nemocný se mohl dívat z okna na šedou ocelovou kouli, tyčící se před světle zelenými pahorky.

Barron Kane byl upoután na lůžko. Jed oranžového paprsku postihl nervová centra páteře; nemohl chodit a také ruce měl zčásti ochrnuté. Jen jeho mozek byl stále bystrý; navzdory bezmoci a bolesti pomáhal při řešení mnoha problémů, které vznikaly při stavbě kosmické lodi.

"Pokud co ... ?" zašeptal. "Zkoušíš snad ještě jiná řešení?"

"Zkusili jsme dnes ráno rozpracovávat nový směr. Začali jsme úplně odjinud a vyšli jsme při tom z-rovnice omikronového efektu. Nevíme, jestli dosáhneme lepšího výsledku. Ale i v kladném případě bude trvat instalace šest týdnů."

"Šest týdnů?" vydechl unaveně a znepokojeně Barron Kane. "Tolik času možná do zániku Země ani nezbude!"

Upřeně se díval z lůžka na Fostera, klidně, ale s hrůzou v očích. "Neptunův měsíc opustil minulý týden svou oběžnou dráhu. Zezelenal

a následoval Pluta do vesmíru. A kromě toho ..." zašeptal.

Jeho vyhublé, zčásti ochrnu té ruce hledaly na přikrývce noviny. "Co se děje?" zeptal se Foster.

"Přečti si ranní noviny. Dosud nikdo nechápe, co se bude dít. Článek je zastrčený na nenápadném místě vzadu - nepochopili, co to znamená. Ale je to nejdůležitější věc, kterou kdy vytiskli. Tady!"

Foster četl:

RYTMICKÉ OTŘESY

Dr. Madison Kline, významný anglický seismolog v projevu na mezinárodním sjezdu geologů oznámil, že Země je postižena novou vlnou zemětřesení.

Dr. Kline řekl, že tato nová zemětřesení se opakují v pravidelných intervalech jedenatřiceti minut. Myslí si, že zemětřesení odrážejí jakousi rytmickou poruchu hluboko v nitru planety.

Dr. Kline uvedl, že on a jeho spolupracovníci tento úkaz pozorovali několik týdnů, během nichž stále a výrazně sílil.

Dr. Kline řekl, že zatím nemůže podat uspokojivé nezvratné vysvětlení, ačkoli věří, že cyklus otřesů odpovídá přirozené základní frekvenci planety.

Foster sevřel ruce, až mu zběhly klouby. "To znamená, že se blížíme ke konci," zamumlal chraptivě.

"Vidiš, musíš uspišit instalaci nového motoru," šeptal Barron Kane. "Urychlíme to, i když není záruka, že to bude fungovat. Vždyť se snažíme vtěsnat jednu generaci vědeckého pokroku do čtyř měsíců," odpověděl Foster.

"A je třeba zařídit další. Musíme být připraveni přetřhat veškeré spojení s civilizací," připomenul Barron Kane.

"Zásoby jsou už většinou na palubě," informoval ho Foster. "Naši lidé se stěhují na palubu tak rychle, jak jsou dokončovány kajuty. Šest set vybraných mužů, zástupci všech ras, odborností a vyznání i se ženami a dětmi. Celkem dva tisíce osob, výkvět lidstva."

"A co laboratoře?" vyptával se Kane.

"Ty budou hotové včas," ujistil ho Foster. "Do měsíce máme náš vlastní uměle vyrobený vzduch a vlastní syntetické potraviny, vyráběné na lodi rafinací odpadu. Až budeme ve vesmíru," pokračoval s náznakem nadšení v hlase, "budeme úplně nezávislí. Naše generátory budou čerpat neomezenou energii z kosmického záření. Budou dodávat teplo, světlo a sílu, nutné k výrobě vody, potravin a proudu pro motor.

Loď může plout navždy, Barrone. Je to malý svět sám pro sebe, nezávislý na Slunci..."

Foster se zarazil. "Já se tady vychloubám," rozpačitě zabručel, "a zatím to ještě nedokážu uvést do pohybu. Nashledanou, Barrone, musím pracovat."

"Počkej! Ještě jednu věc - kde je tvoje snoubenka?" šeptal nemocný.

"June odjela zpátky na Floridu na krátkou návštěvu k přátelům. Chci, aby pokud může zapomněla na to, co nás čeká. Pro děvče jako ona je to hrozné..." odpověděl Foster.

"Ať se vrátí. Ať je s námi na palubě," poradil Barron Kane. "Hrozí už bezprostřední nebezpečí?" zeptal se Foster.

"První otřes zemské kůry bude stačit, aby se to, čemu říkáme civilizace, rozpadlo," šeptal Kane. "Musí být zpět, než se to stane. A pak je tu další nebezpečí.

"Jaké?"

"L'ao Ku dosud neukázal svou moc, Fostere. Ale nezapomeň, že ji má. Čeká a připravuje se. Nedej se oklamat, buď na stráži!"

Foster s úlevou vydechl. "Myslel jsem, že mluvíš o nebezpečí pro June." "Ano," zašeptal Barron Kane.

Foster se k němu poplašeně naklonil.

"Ve svatyni na poušti Gobi je oltář zasvěcený Velkému Vejci. Nad ním je z černého kamene vytesána Země, jak tomu nasvědčují vyryté obrysy pevnin. Zeměkoule je rozštěpena a zevnitř vystupuje odporné monstrum! Ve svatyni jsou pořádány pravidelné obřady. Na oltáři pod zobrazením zrůdy prorážející ze zeměkoule L'ao Ku obětuje. Obětí jsou vždy ženy, pokud možno kacířky nebo z kacířských rodin. Fostere, je možné, že June by se mohla stát obětí. Jen proto, že ji chceš zachránit."

Fosterova tvář byla šedá a ztrhaná. "Okamžitě pro ni pošlu." vyrazil chraptivě.

Vědecký svět byl od začátku ohromen. Vychýlení Pluta otřásl pracně budovanou strukturou západní vědy.

Pulsující otřesy Země, které záhy zesílily tak, že byly znatelné při chůzi po ulicích, nebylo možné přiměřeně vysvětlit.

Vědci se na čas uchýlili k žalostným obžalobám z nepřesného pozorování.

Nemohli však nadlouho popírat, že Sluneční soustava se hroutí. Neptun se nevysvětlitelně odchýlil z vypočítané polohy. Velké měsíce Saturna a Uranu jeden za druhým zezelenaly a opustily své oběžné dráhy. Změny postupující do nitra Sluneční soustavy zasáhly čtyři velké měsíce Jupitera.

Sám svět vědy se zhroutil.

Obyčejní lidé však byli ze začátku znepokojeni jen málo. Obchody šly jako obvykle; veřejný zájem se soustředil na nezaměstnanost, na stabilizaci měny, na senzační vraždu hollywoodské herečky. Nevypukla žádná panika, i když tep Země, jak noviny pojmenovaly zvláštní rytmická zemětřesení, se stal hlavním předmětem hovorů.

Skutečná panika začala až se ztrátami na životech. Na konci března zničila série strašlivých zemětřesení a následné příbojové vlny postupně za sebou Tókyó, Mumbáj, Rio de Janeiro a Los Angeles. Katastrofy byly čím dál tím hroznější. Nebylo novin, pokud vůbec vycházely, aby neměly stále nové články o dalších pohromách.

Ani tehdy starý řád hned nepadl. "Obchod jako obvykle," zůstalo heslem, i když ceny letěly nahoru, podniky krachovaly a zločin bujel.

Noví vůdci, radikální hnutí a fantastické záliby získávaly mohutnou podporu.

Lidé se stávali přívrženci nových náboženství. Objevily se tisíce nových proroků... a byli vítáni: nejvíce přívrženců však získávaly zvláštní východní sekty kultu Velkého Vejce.

Jedině oni tvrdili, že chápou změny. Jedině oni dokázali dát zmateným lidem rozumné, byť fantastické vysvětlení záhady zhroucení Sluneční soustavy. L'ao Ku se stal pánem fanatických miliónů, ačkoli sliboval jenom příšernou smrt - smrt jako svatou povinnost.

Barron Kane a Foster Ross poznali hned ze začátku, že narůstající moc kultu se určitě obrátí proti nim. Z továrny byla vybudována pevnost. Výstavba kosmické lodi byla maximálně urychlena. Víc už se nedalo dělat.

4.

Kritický moment nastal v noci 23. dubna. Měsíc byl v úplňku. Obloha, v poslední době podivně zamračená, byla nad většinou severní Ameriky jasná. Milióny lidí zděšených hrůzou pozorovaly, jak se mění Měsíc. Jen málo z těch, kteří to viděli, zůstalo duševně naprosto v pořádku.

Bylo to šílenství řízené fanatickým géniem L'ao Kua, které vedlo k útoku davů na kosmickou loď.

Planeta - tak pojmenovala June Trevorová kosmickou loď proto, že se měla stát jediným budoucím domovem lidstva - ležela dosud na betonové konstrukci uvnitř zdi. Dosud nebyla pohyblivá; motor nebyl dokončen.

Na vrcholu ohromné ocelové koule byl vyklenutý pilotní prostor, zastřešený křišťálovými panely. Byl plný lesknoucích se mechanismů a složitých přístrojů pro řízení a navigaci kosmické lodi.

Té osudné noci Foster a June vystoupili do pilotní kabiny. Foster donesl v náručí i Barrona Kana. Usadili ho co nejpohodlněji do invalidního křesla mezi přístroje ..

"Minulou noc astronomové zpozorovali trhliny rozšiřující se po Měsíci. Jeho kůra praskla. Pod ní cosi je, je to nazelenalé a žhnoucí. Dnes v noci zřejmě uvidíme zánik Měsíce," řekl Foster. "Když budeme pozorovat Měsíc, uvidíme, co se v nejbližších dnech stane se Zemí."

June k němu přistoupila. Byla štíhlá, tmavooká a opravdu klasicky krásná.

Usmála se na Fostera - byl to ustaraný, smutný úsměv - a v obavách vsunula svou ruku do jeho.

"Fostere, bude to strašné?" šeptala.

"Hrůza nebude v tom, co uvidíme, ale v tom, co to bude znamenat. V osudu Měsíce uvidíme osud Země a lidské civilizace. Ale snaž se nebát, drahoušku."

"To není přímo strach, co cítím; je to spíš strašné pomyšlení na záhubu tolika ..." šeptala a lehce se otřásla.

Foster jí stiskl ruku. "Nesmiš na to myslet. Uvědom si, že jsme spolu. Bez tebe bych se asi zbláznil," dodal chraptivě.

"A je tu ještě důležitější úkol. Máme povinnost zachránit lidstvo!" vydechla. Nato Foster zhasl v kabině světla a mlčky pozorovali oblohu nad nimi.

Obloha zaplavená měsíčním svitem byla stříbřitě šedá; na jihu svítily bělavé mraky. Měsíc stál vysoko na východní obloze, skvrnitě zlatý nebeský disk.

Upřeně jej pozorovali. June Trevorová se zachvěla a přitiskla se k Fosterovi.

"Jsou tam trhliny! Vidím je! Jako drátěná síť," šeptala zadýchaně. "Rozšiřují se. A vidím cosi zeleného jak proráží ven," mumlal Foster.

Z křesla se ozval podivný, téměř neheřný šepot ochrnutého vědce: "Tvor se vynořuje."

Všichni tři pozorovali Měsíc, bez dechu, němí děsem, tak jako šílené milióny lidí na celém kontinentu.

Viděli známá moře a okrouhlé krátery, jak se rozkládají v síť černých a zeleně svítících trhlin. Uviděli, poprvé v lidské paměti, jak se Měsíc halí do vlastních mraků.

Spatřili, jak z rozervaného Měsíce vystupuje monstrum - nejprve se objevila neuvěřitelná hlava ... Prorazila v oblasti velkého kráteru Tycho. Byla nestvůrně podivná. Nejdřív se objevil ohromný trojúhelníkový zoban. Pak dvě obrovské rudým svitem plápolající oválné skvrny očí. Mezi nimi a nad nimi bylo jakési obloukovité, hřebenem opatřené ústrojí; byl to rozprašovač jasně červených plamenů.

Rozevřela se neuvěřitelná křídla ...

Vyřázela rozbitou, hroutící se skořápkou, která již ztratila jakoukoli podobnost se starým Měsícem. Jen vzdálená lidská představa tomu mohla říkat křídla. Byla to křídla z éterického světla, podobná oslnivým protuberancím sluneční korony v době úplného zatmění. Pruhy zeleného plamene, podobné tajuplnému vějíři polární záře.

A tělo, strašné i nádherné ...

Objevilo se, když pomalu se rozevírající křídla odhrnula trosky měsíční kůry. Rozvlnilo se v podivném půvabu, dlouhé, štihlé a ladné se na konci zužující. Bylo smaragdově zelené, jasné jako plamen a zvláště černé a stříbřitě skvrnité.

Barva oblohy se intenzivním jasem obludy změnila ze stříbrošedé do zelené.

Monstrum zůstalo téměř bez pohnutí po nějakou dobu na obloze tam, kde byl dříve Měsíc. Nestvůrné výrůstky šlehalý hadovitě modrým plamenem zpod rudých oválů jeho očí. Svíjely se sem a tam nad štihlým tělem a průhlednými křídly. Jako by se monstrum pyšnilo samo sebou.

Potom překvapivě začalo kroužit oblohou. Jeho fantastický stín se pohyboval jako živá věc. A pak to odletělo - mávalo podivuhodnými plamennými plochami jako křídly. Příšerné zelenavé osvětlení se vytratilo z oblohy, hrůzné stíny zmizely a z celého zbyla jen skvrna zeleného světla, ztrácející se vedle jasné Vegy.

"Měsíc zmizel!" vyrazil ze sebe užaslý Foster.

"Tak, jako za několik dnů zmizí Země," neztětelně zašeptal Barron Kane. "Bylo to nádherné - a hrozné ..." vydechla lehce se třesoucím hlasem June. Zachvěla se a objala Fostera. Přivinula se k němu, podvědomě hledajíc útěchu. On ji k sobě pevně přitiskl.

"Náš svět je u konce," řekl tiše a ona šeptem dodala: "Ale jsme spolu ..." Barron Kane dosud vyhlížel kříšťálovými panely. Potom, co zmizel Měsíc, byla obloha plná nádherných hvězd. Pak sklouzl pohledem dolů.

"Na cestách vedoucích sem je nějak moc světla," řekl a jeho šepot měl znepokojený nádech. "Auta, pochodně a lucerny. Všichni jdou sem k Planetě."

Foster a June se také podívali dolů. Mezi pahorky viděli řeky tančících, blikajících světla, která se přibližovala.

Foster vyrazil jediné trpké slovo: "Lůza!" "Lůza?" opakovala June s údivem. "Ale proč?"

"Lidé už nejsou lidmi," řekl Foster drsně. "Je to zvěř, vyděšená zvěř. Poté, co uviděli zánik Měsíce, jsou šílení strachem. Žene je to do boje, jako strachem pominutá zvířata. Není to jejich vina - ale my musíme bránit Planetu."

Něžně dívku odstrčil.

"Musím jít dolů varovat strážce a pomáhat mužům v dílně. Instalují elektronový motor."

"Kdy budeš schopen uvést Planetu do pohybu?" zeptal se úzkostně Barron Kane.

"Odlitky přišly dnes ráno ze slévárny," odpověděl Foster, "montáž bude trvat den. A pak uvidíme, zda Planeta odletí - pokud nás ta chátra nepobije. Jestli lidstvo přežije nebo zahyne se Zemí."

"Den? Naše obrana tak dlouho nevydrží," povzdechl si zoufale Barron Kane.

"Kratší dobu to trvat nebude. V nejlepším případě dvacet hodin. Využijeme samozřejmě každou vteřinu. A vstupní záklopka je připravena k uzavření. Uděláme z Planety pevnost. Ale musím jít!" Stiskl June ruku a rychle sestupoval z pilotního prostoru.

Dívka a Barron Kane zůstali mezi přístroji, které měly řídit kosmickou loď - pokud se vznese. Nemocný šeptal příkazy do telefonu, aby pomohl organizovat obranu.

June netrpělivě čekala, až konečně vyhrkla: "Hrozí velké nebezpečí? Lidé jsou šílení strachem, to chápu. Ale proč by nás měli napadnout?"

"Poštvali je proti nám kněží," chmurně zašeptal Barron Kane. "Kněží tajné sekty v Asii předvíдали zkázu. V povinnosti lidstva zhynout je základ jejich víry. My jsme v jejich očích kacíři. Pokusí se nás zničit."

"Zničit nás," pokračoval dál s obavou v hlase, "a možná obětovat někoho z nás jako pokání na obřadním oltáři Velkého Vejce v chrámu na poušti Gobi."

June se otřásla v předtuše hrůzy.

"Jdu za Fosterem," řekla, snažíc se, aby její hlas nezněl hystericky, "chci být s ním."

"Bude lepší, když počkáte tady," radil Kane, "nebo si odpočítejte dole ve své kajutě. Foster má teď určité plné ruce práce." A tvrdě dodal: "Budete zde bezpečnější - vám hrozí největší nebezpečí."

"Já se nebojím!" vyrazila ze sebe divoce. Pak se uklidnila a pokračovala:

"Nemyslím tím, že bych se bála o sebe. Mám jenom hrůzu z představy hromadného zániku. A ta strašná věc co vylezla z Měsíce! Chci být s Fosterem. Ale zůstanu, myslíte-li, že to bude lepší."

Klesla na židli, složila hlavu do dlaní a snažila se potlačit vzlykot.

Celou noc zůstala June v pilotní kabině. Dav venku stále vzrůstal; deset tisíc malých ohňů plápolalo na svazích okolních pahorků; světla se pohybovala sem a tam. Bylo slyšet, jak dav nepřetržitě a výhrůžně šumí; chvílemi June slyšela rachot střelby.

Barron Kane ve svém invalidním křesle usnul až k ránu. June ho přikryla a chvíli ho pozorovala. Pak ji přemohla samota a vypětí tak, že se odebrala do své kajuty a pokoušela se usnout. Ale nezamhouřila oči ani na chvíli a před polednem se už zase vrátila do pilotní kabiny. Nemocný byl již vzhůru a podíval se na ni.

"Jaká je situace?" pozdravila ho úzkostnou otázkou.

"V noci třikrát zaútočili," zašeptal nemocný. "Zed' je zadržela. Mnoho jich zahynulo při útoku na zed' a při přestřelce. Ale za každého mrtvého přišla tisícovka dalších ubožáků."

Jeho klidné oči vyhlížely tlustými kříšťálovými panely dolů na stráně, které byly nyní hnědé od hemžících se davů lidí.

"Musí jich být milión," pokračoval přidušený šepot. "Dorazili všemi možnými způsoby. Pěšky, na kolech, nákladních vozech, auty i letadly. Nemohu si pomoci, abych je nelitoval, vždyť jsou tak vyděšení a tak brzy zemřou. Většina z nich vypadá otrhaně a zmrzle; asi si nepřinesli dost jídla. A většina z nich si nepřinesla ani zbraně."

Ale žáci L'ao Kua nad nimi převzali velení. Můžete vidět, jak se kupí kolem kněží, kteří je proti nám podněcují. Jak se cvičí vojensky pochodovat. A někteří vykládají výbušniny a zbraně, které ráno dovezl vlak. L'ao Ku dělá z chátry

armádu."

June ospale vyhlížela silnými panely. Náhle zvolala: "Vidím letadlo! Letí nízko nad zemí a přistává." Chvilku je pozorovala a pak dodala: "Je to mohutný stroj, je černý a má rudé kruhy na křídlech a na trupu."

Barron Kane ponuře zašeptal: "To je L'ao Kuův osobní stroj. Přijel osobně, aby řídil útok. A možná také, aby jednoho z nás unesl s sebou..."

Tiše, se rty rozkousanými nervozitou do krve, se June Trevorová dívala, jak se davý daly do pohybu k Planetě, nezadržitelná vlna fanatické, hrůzou šílené nenávisti.

Oslepující jedovaté paprsky umlčely kulomety v otočných opevněných věžích. Improvizované katapulty vrhaly bomby, které zničily zeď s vysokým napětím. Milión mužů pod velením nemilosrdného fanatismu útočilo na ocelovou vstupní záklopku Planety.

June čekala v pilotní kabině a napínala sluch, až uslyšela zadunění těžké exploze a pak rachot kulometů - uvnitř Planety!

"Dobyli vstupní záklopku!" zašeptala zoufale. "Dostali se na palubu. Musím najít Fosteru."

Barron Kane chtěl něco namítat, ale zastavila ho prudkým gestem. "Nebojím se," vydechla, "ale blíží se konec. Chci být s Fosterem." Vyběhla z kabiny dolů do vřavy zoufalé bitvy.

V přesném středu mohutné Planety byla šedesát stop dlouhá kulovitá kabina.

Zde, usazena na velkých masivních závěsech byla ohromná, několik metrů dlouhá trubice z vytaveného křemene a ocele.

Foster Ross s hrstkou stejně houževnatých, unavených a nevyspalých mužů pracoval na kompletaci montáže trubice elektronového motoru. Na svrchní straně trubice byl otevřený otvor s poklopem, kterým ukládali pomocí kladkostroje dovnitř čtyřtunový odlitek z nové slitiny.

Vřava boje náhle pronikla do kabiny. "Rozbili záklopku," vykřikl někdo a muži se zděšeně otřásli.

"Počkejte, hoši," zapřísahal Foster zoufale, "nemůžeme opustit práci. Pár minut a jsme hotovi. Budeme odtud moci odletět. Pojdte..."

Ale jeden z mužů v úleku utekl. Kladka se smekla, odlitek se zahoupal, vyklouzl ze smyčky a spadl na zem. Spadl na nohu druhého muže, který vykřikl a začal sténat bolestí.

Někteří začali utíkat z kabiny.

Sám Foster, šokovaný nečekaným neštěstím, se zoufale snažil udržet nervy v klidu.

"Hoši, do práce! Zkusíme to znova, ještě máme čas..." zavolal s pocitem jistoty, kterou necítil.

Zpanikaření muži zaváhali. Foster se snažil osvobodit pákou mužovu nohu zpod odlitku a ostatní se k němu připojili. Muž byl vyproštěn a kladkostroj znovu připevněn k odlitku.

Čtyřtunová masa kovu byla zvednuta a tentokrát bezpečně uložena dovnitř trubice. Byla upevněna a zavěna, když tu dav, vedený žlutými ďábly, vyzbrojenými tajnou zbraní, vtrhl do kabiny.

Další Fosterovy vzpomínky jsou už zahaleny v rudé mlze hrůzy.

Řídil zoufalou obranu, každý kout chodeb, každé dveře, každý výstupek, každé schodiště a výtahovou šachtu učinil alespoň na krátkou chvíli ústupovou pevností. Až do konce střežil cestu do pilotní kabiny, protože předpokládal, že je tam June s Barronem Kanem.

Jeho šest set mužů bojovalo hrdinně. S nimi i jejich ženy. Dokonce i děti pomáhaly jak mohly. Planeta byla dobře vyzbrojena; každé nové postavení bylo novou zásobárnou zbraní. A přece byl výsledek nevyhnutelný.

Fosterovo poslední bojové stanoviště bylo na schůdkách k pilotní kabině.

Dovrávorat k nim a sním čtyři další - tři muži a žena. Byli vyzbrojeni kulometem díky němuž drželi řvoucí vítězný dav na uzdě ... dokud nedošly náboje.

Pak se už bránili jen bajonety, pažbami, pistolemi a nakonec holýma rukama. Jeden z mužů, umíraje, skočil se schůdků a srazil útočníky. Žena spadla. Jiného muže chátara strhla, porazila a roztrhala na místě. Fosterův poslední druh vykřikl a zhroutil se po zásahu jedovatého paprsku.

Foster se dovlekl nahoru na konec schůdků. Ohlédl se a viděl, že June již není v kabině. Udělalo se mu nanic. Síly ho opustily, teprve teď pocítil všechny utrpené rány a v bezvědomí upadl.

Zůstal pouze Barron Kane, bezvládný v invalidním křesle. Ochromenou rukou zdvihl neobratně pistoli a zastřelil prvního šklebícího se Asiata, který vnikl do kabiny.

To byl konec obrany.

O hodinu později L'ao Kuovo letadlo s rudými kruhy odstartovalo a zamířilo k planoucím západu Slunce, ke svatyni Velkého Vejce na poušti Gobi.

5.

Když Foster přišel k sobě, ležel na zakrvácené podlaze zpustošené pilotní kabiny. Jeho tělo bylo poseto ranami a modřinami; tupá bolest pulsovala oteklou ranou na spánku; pramen vlasů měl na čele pevně přilepen zaschlou krví.

Pak povstal a zapotácel se. Před zakaleným zrakem se mu točila poničená kajuta posetá rozbitými přístroji. Na okamžik si na nic nemohl vzpomenout.

"Fostere!" slabý úzkostný šepot Barrona Kana ho probral. "L'ao Ku mi řekl, že tě nechá naživu. Myslel jsem, že lže, jen aby mne trápil."

"L'ao Ku! Byl tady?" Byl to suchý drsný chrapot, který vyšel z Fosterova plicního hrdla.

"Přišel, když jsme byli bezmocní. Rekl mi, že nás nechává naživu, protože naše hříchy jsou příliš veliké, aby je mohl

ztrestat člověk. Chtěl, abychom žili s vědomím, že jsme neuspěli, a pak zemřeli, až se Velké Vejsce otevře."

"Kde je June?" zachroptěl žalostně Foster.

"To nevím," odpověděl unavený hlas bez naděje. "Šla za tebou, když dobyli vstupní záklopku. Nevím ..."

"Odvezl ji L'ao Ku?" Fosterovi se sevřelo srdce úzkostí.

"Možná," připustil Barron Kane. "L'ao Ku se vracel letadlem. Mohl ji odvézt. Nebo bude mezi padlými ..."

Foster klopýtal jako v závratích ke schodům. "Půjdu se podívat," vyrazil ze sebe ponuře. "Jestli ji nenajdu, dokončím práci na motoru a poletím s Planetou na poušť Gobi a vyrvu ji L'ao Kuovi!" Oči mu šíleně plály.

"Nestačíš to udělat," zašeptal Barron Kane. "L'ao Ku mi řekl, že Země se rozpadne za dva dny. A my můžeme zahynout ještě dřív."

Fosterův zakrvácený obličej vypadal nechápavě.

"Z Atlantiku se blíží příbojová vlna. Zaplavila už pobřežní města: New York, Boston i Washington jsou zničeny. Dosáhne nás dnes v noci - je to zeď vody třicet metrů vysoká," vysvětloval Kane.

Zdálo se, že Foster neslyší. Zavrával a narazil na stojan přelomeného dalekohledu; přidržel se oběma poraněnými rukama v obrovském úsilí, aby neupadl a zamumlal: "Dokončím motor a poletím za June."

"Lehni si, Fostere, nebo omdlíš," poradil mu Barron Kane.

Foster si ho nevyšimal a šepot pokračoval: "I kdybys dokončil motor, Planeta nevzlétne. L'ao Ku mi to řekl. Vyhodili záklopku do povětří. Je porouchaná a nedá se opravit. Kdybychom vzlétli, ztratíme vzduch a zahyneme."

"Musím najít June," šeptal tiše Foster.

Ruce mu sklouzly se stojanu a padl těžce na podlahu.

O dvacet hodin později se Foster vydal zavřít vstupní záklopku.

Jak ležel v bezvědomí, trochu se zotavil; bolest bušící ve spáncích už byla snesitelná. Když se probрал, umyl si rány a nejhorší obvázal; pak našel trochu jídla pro sebe i Barrona Kana.

Nejprve začal pátrat po June.

"Prohledal jsem všechny mrtvé a nenašel jsem ji," zasmušile vysvětlil Kanovi, když se vrátil do pilotní kabiny.

"Pak ji muselo odvézt L'ao Kuovo letadlo, aby ji obětoval," zašeptal nemocný.

"Poletím za ní," odpověděl potichu Foster. Unaveně, ale s nepřekonatelným odhodláním. "Elektronový motor je hotov. Než nás přepadli, všechny součásti byly usazeny. Dokončil jsem zapojení, uzavřel hermeticky operační prostor a spustil vývěvy. Za deset hodin bude připravený ke startu."

"Nejsme ale schopni neprodyšně uzavřít vchod. Ve vesmírném prostoru nemůžeme přežít..." namítal beznadějným šepetem Barron Kane.

"Jdu uzavřít vstupní záklopku," řekl Foster. "A pak letíme za June." "Jeden den ze dvou, které nám zbývaly, je pryč," připomněl nemocný.

"Nechci se vzdávat, Fostere. Ale už nám zbývá jen smrt."

"Voda stoupá. Musím si pospíšet," odpověděl Foster a odešel.

Zatímco ležel v bezvědomí, přivalila se vlna - táž strašná šedá vodní zeď z oceánu, která zaplavila pobřežní města. Zahlnala na útek vítěznou lůzu dřív, než mohla vyplnit Planetu. A jak davy prchaly, dohonila je a zničila.

Strašný náraz zasáhl šedý kovový bok Planety; rozbouřené moře se dmulo proti betonové konstrukci pod kosmickou lodí. Dříve zelené okolní pahorky byly nyní pustými ostrůvky ve vodní třšti.

Mohutná ocelová vstupní záklopka byla výbuchem vyvrácena. Závěsy byly pokroucené a zámek těžce poškozen.

Foster zachmuřeně prohlížel škody. Samotný kovový disk záklopky byl poškozený jen nepatrně. Kdyby se mu podařilo vyrovnat závěsy, připasovat je a pak najít způsob, jak zavřít...

Odvlekl se do lodní dílny a vyvrával s kladivy, pákami a kladkostrojem; pak se ještě vrátil pro ruční svářečku. S houževnatým odhodláním začal zahřívát masivní závěsy a narovnávat je, aby se záklopka dala zavřít.

Mohutná betonová konstrukce pod ním se chvěla otřesy Země. Houpalo a kymácelo se to pod ním v třicetiminutových intervalech - jak celá Země povolovala silicímú tepu probouzející se věci uvnitř.

Vlny útočícího moře narážely na konstrukci. Vodní tříšť Fostera promáčela, občas uhasila i svářečku. Voda stále stoupala a jak pracoval, bylo mu zle strachy, že dosáhne do výše záklopky dřív než ji bude moci uzavřít. Vyčerpaný a zraněný Foster však umíněně pracoval dál.

Temnoty pokryly oblohu a nerozehnal je ani sluneční jas. Měly karmínový nádech způsobený matným vulkanickým svitem. Z oblohy přšel nepřetržitě šedý popel a velké kapky horkého sopečného bláta. Žhavý víchř mu pražil kůži a dusil ho pachem síry.

Hřmění bouřilo bez ustání nad chaotickým světem na pokraji zkázy. Blesky do nekonečna modře byly do vršku lodi, jako by se sama nebesa proti lidstvu.

Foster chvílemi přestával pracovat, aby pozoroval černé útočící vlny, které stále stoupaly. V rudém zlověstném šeru, stejném ve dne jako v noci, viděl v náhlých fialových výbojích trosky ztraceného světa. Kolem něho poletovaly rozbité a zhroutené lidské pozůstatky. Občas se otrásl hrůzou při pohledu na zbytky utopenců.

Bylo by ho přemohlo zoufalství. Byl by padl na zem a beznadějně zíral do rudé tmy rozkládajícího se světa.

Ale vždy se před ním vynořil obraz - obraz June Trevorové na oltáři s vyobrazením Země, z níž se noří odporná nestvůra. Tento obraz vždycky zahlal pocit bezmocné marnosti a vrátil mu to zvláštní odhodlání, které u sebe objevil poprvé dávno, při boji v garáži.

Znecitlivělý vyčerpaním a otupělý nevyspaním, se konečně Foster vrátil do pilotní kabiny.

"Vchod je neprodyšně uzavřen," oznámil pomalu a tiše, naprosto vyčerpan.

"Teď začnu spouštět generátory a uvidíme, bude-li motor pracovat."

Přestal mluvit, protože si všiml, že Barron Kane spí. Snažil se ho jemně vzbudit, aby mu dal něco k jídlu. Na cestě

nahoru ze zásobárny přinesl pár pomerančů, konzervu polévky a suchary. Ale nemocný se ani nehnul. Foster zjistil, že má horečku a nepravidelný tep.

"Tolik se chtěl dožít našeho úspěchu," šeptal si. "Myslím, že se už nevzbudí.

Pořád doufal..."

Pak se obrátil a začal se věnovat polorozbitým přístrojům. První pohled na hodiny ho naplnil hrůzou a zoufalstvím. Pracoval na vstupní záklopce dvacet dvě hodiny. Druhý den téměř uplynul.

Během několika hodin nastane konečná katastrofa ...

Jako zasažen bleskem omámeně zavravoral a doklopýtal ke stěně.

Chvilí se oni opíral, otřesený a neschopný pohybu. Jen upřeně hleděl před sebe. Obloha byla stále pokryta temně rudou tmou. Z ní vyřázely fialové blesky. Hnědé vroucí bahno naráželo na trup Planety s dunivým řevem, který přehlušoval hřmění. Rozbouřené moře zaplavilo okolní pahorky i konstrukci pod Planetou a obrovské vlny bušily do lodi.

A jak jeho pohled bloudil bezcílně kolem, nový otřes pohnul kosmickou lodí tak prudce, že byl vržen na druhou stranu kabiny. Druhá obrovská vlna, černá zeď vody s šedým hřebenem, valící se neuvěřitelnou rychlostí z Atlantiku, narazila bez odporu na Planetu.

Milión tun kosmické lodi bylo jako smítko svrženo z konstrukce na rozbouřené moře.

Náraz probral Fostera z jeho strnulosti. Znovu se mu v duchu vybavila June.

A onen vznešený cíl větší než on.

Začal unaveně a trpělivě opravovat přístroje, spouštět generátory a transformátory a připravovat Planetu k letu. Stroj byl řízen automaticky, takže k ovládání stačil jediný člověk. Část přístrojů však chátrá zničila.

Jak pracoval, loď byla zmítána rozbouřenými živly. Ale dřel se dál.

Nakonec bylo vše připraveno, Foster zapnul proud motoru a bolavé ruce se mu třáslý úzkostí. Rychle zvýšil výkon. Pak klopýtavě ustoupil a čekal...

Loď byla hnána ke skalisku a Foster věděl, že trup náraz nevydrží. Zvedne ji motor?

Přestal dýchat a zat' al zuby. Upřeně pozoroval střídavě přístroje a hroznou rudou tmou zanikajícího světa.

Planeta začala stoupat! Vznesla se z černého rozbouřeného moře k rudé tmě oblohy. Stoupala vichřicí, deštěm sopečného bláta a popela dál mezi zářivými výboji rudých blesků.

A konečně se stroj vynořil nad mraky a Foster spatřil hvězdy.

Ovládl ho naprostý klid. Se vzletem lodi se u něho dostavilo cosi jako povznesená nálada - pýcha. Pocit vše přemáhající moci ho pozvedl nad jakýkoliv lidský strach.

Hrozná únava z něho spadla. Už necítil ani umrtvující potřebu spánku, ani tupou bolest vyvěrající z rány na hlavě. Na okamžik dosáhl svrchovaného božského klidu.

Byla to nade vše povznesená dokonalá a nirvána. Zapomněl dokonce i na June.

Byla noc a hvězdy mu planuly vstříc. Jakmile Planeta vystoupila nad rozbouřenou atmosféru, objevily se náhle v takové nádheře, jakou žádný člověk předtím nespasil. V naprosto černé prázdnotě nehnuté a přízračně zářily jasněji než drahokamy. Planuly v černém vzduchoprázdnu, záhadně a věčně.

Foster je pozoroval v ohromení a se zvláštním údivem.

A Planeta dál rychle stoupala mohutným obloukem k živoucím hvězdám.

Foster se cítil být jednou z nich; nebyl už nepatrným člověkem, ale jasným nesmrtelným jsoucнем nadzemské síly.

Najednou zesláblé tělo Barrona Kana neklidně zasténalo v horečnatém spánku. Foster se náhle stal zase jen člověkem a pocítil soucit. Pokusil se strýce opět probudit, ale marně. Urovnal mu alespoň polštář pod hlavou a upravil pokrývku.

Pak se zase obrátil k řídicímu mechanismu. Opět si uvědomil, v jakém strašném nebezpečí je June. Zachmuřeně uvažoval, jak malou má šanci. V bouři, která zuřila po celé Zemi, možná nebude moci najít včas zapadlou oázu v poušti Gobi. A když ji najde, bude sám proti stovkám. Možná zjistí, že oběť už byla vykonána - strach jím projel jako ostří nože. Nebo - a to bylo nejpravděpodobnější - zjistí, že svatyně vzala za své při smršti, zemětřesení, sopečnou činností nebo zatopením.

Ano, byl si vědom, že jeho vyhlídky na úspěch jsou beznadějně malé.

Nemělo smysl pokračovat. Ale to slepé úžasné odhodlání, jakoby vnuknuté vnější mocí, ho nutilo potopit Planetu zpátky do tmavých, zuřivě zmítaných mraků, které zcela zakrývaly povrch rozpadající se Zeměkoule.

Kosmická loď klesala rudou tmou a zmatkem ničeného rozkládajícího se světa. Vichřice se snažila strhnout ocelové těleso lodi k zemi; Planeta byla bombardována sopečnými troskami, zasahována blesky a vroucím blátem.

Foster konečně zahlédl zablácenými křišťálovými panely povrch Země. Na místě, kde bývala poušť Gobi, se vlnilo jen černé moře.

Svatyně fanatického kultu zmizela i s June... A s dívkou zmizel smysl jeho života a jeho nadlidského boje. Vznesené odhodlání, které ho tak dlouho udržovalo v boji, ho naprosto opustilo; byl už jen osamělou a zbytečnou troskou. Před chvílí byl více než člověk, nyní byl méně - nemocný, zestárlý, k ničemu.

June byla mrtvá. Tato představa ho naplňovala zoufalstvím. June nežije!

Zůstal jen on a Barron Kane, dva zbyteční, neužiteční muži, kteří nemají pro co žít a doufat mohou jen ve smrt.

A Kane zřejmě umíral. Brzy on, Foster, zůstane sám - osamělejší než jakákoliv lidská bytost před ním. Bude sám v celém vesmíru. Bude vědět, že Země je zničena a že již nikde nejsou žádní lidé.

Bude sám s vyzývavými, živoucími hvězdami!

Při těchto myšlenkách pojala Fostera šílená hrůza, omdlával nejhorším strachem, který kdy poznal.

Bylo mu nanic, křečovitě se třásl a zoufale se pokoušel probudit Kana.

Zalomcoval mu ramenem a stříkl mu vodu do obličeje. Strašně potřeboval promluvit zase s lidskou bytostí, slyšet lidský hlas - i kdyby to měl být jen šepot umírajícího.

Barron Kane ze spaní vzdychal, dýchal nepravdělně, chvílemi se roztřásl.

Ale neprobudil se.

Podíval se znovu na rudou tmou oblohu osvětlovanou blesky, na černé, divoce se zmitající moře, které smetlo tajnou svatyni a veškerý smysl jeho života.

6.

Zatímco se díval, moře se rozštěpilo, jakoby rozříznuto titánským mečem. Obě tmavé části byly od sebe odvrženy na mezi nimi a z obou stran se do ní řítily kilometry daleko. Úžasná nepředstavitelná a bezdná propast mezi nimi najednou zmizela a z obou stran se do ní řítily vodopády, podobné miliónu Niagarských vodopádů.

Zeměkoule ztrácela soudržnost.

Foster zíral na propast hluboko pod sebou. Bylo k nevíře, jak rozeklaný val puklé zemské kůry padá, splachován temnými vodopády oceánu.

Dole v propasti bylo cosi hladkého a zeleného, s podivnými stříbrnými a černými skvrnami, pohybující se se zvláštními záchvěvy. Bylo to tělo bytosti zvané dříve Země, zmitající se v porodních bolestech.

Obě poloviny rozděleného moře byly bleskovou rychlostí rozraženy, až zmizely v temných mračnách a ta nyní začala měnit barvu zmatně rudě do zvláštního a zlověstného zeleného odstínu. Kosmická loď visela v prostoru mezi hrozícím přikrovem oblohy a jasným povrchem děsivého těla, vyprošťujícího se ze Země.

Pak udeřil víchr. Vzduch, rozbourěný pohyby rodícího se tvora, se hnál proti Planetě a narazil na ni jako lavina. Ocelová koule, bezmocná jako dětský balónek, byla silou převyšující sílu uragánu vržena k zelenému tělesu.

Foster se sklesle díval na nastávající zkázu. Na ničem mu už nezáleželo, nic nemělo smysl. Jeho život se stal trpkým žertem, stejně neskutečným jako osud lidstva.

Jen slepý instinkt přežít ho udržoval uřízení lodi a pohmožděné, bolavé ruce mechanicky začaly řídit loď k záchraně.

Planeta byla nezadržitelně zatlačována dolů k fantasticky skvrnitému boku těla monstra. Foster to pozoroval bez zájmu, ale zcela mechanicky zapnul motor na plný výkon proti nepřátelské víhřici.

Necítil uspokojení, když stroj vedl z nebezpečí; necítil úlevu, když se řítil vzhůru bouřlivými masami zeleně ozářených mraků.

Loď se nyní vznášela volně v prostoru nad mraky. Obloha byla tmavou polokoulí, ze které probleskovaly milióny světelných bodů - a jak teď věděl, každý byl živý.

Mraky prorazilo křídlo, úžasný pás nezemského ohně; štít zeleného plamene se stříbrnými žilkami, obdivuhodný jako zář sluneční korony. První nejisté mávnutí - čepel překvapivě smrti se téměř dotkla Planety.

Foster loď podvědomě odchytil a nádherné a strašlivé křídlo ji bez následků minulo. A Planeta letěla dál, do hlubin vesmíru na cestě, která neměla cíl.

Země zůstala kdesi vzadu.

A z její rozpadající se kůry se vynořila nestvůra podobná té, která vylezla z Měsíce. Hlava se zobanem měla hřeben ze šlehajícího rudého plamene. Křídla se jako zelené vějíře polární záře protkané stříbrnými žilkami třpytila v odrazech světla.

Příšera se pohybovala nejistě v prostoru, jako by zkoušela svou sílu. Pak se pochlubila tenkými modravými výrůstky, šlehajícími kolem hlavy. Poté stvoření zamávalo křídly, vzlétlo směrem od Slunce a zamířilo do vesmírného prostoru.

Foster pozoroval, že obě vnitřní planety, Merkur a Venuše, se také proměnily; stala se z nich okřídlená, zelenavá zrnka letící pryč od Slunce. A zdálo se mu, že samo světlo Slunce rudě pohasíná a pozvolna slábne.

"Slunce dohořívá," mumlal tupě a bez zájmu rozpraskanými rty. "To je konec! Šílený závěr lidského vesmíru."

"Vidíš?"

Foster se vyděsil, když uslyšel šepot Barrona Kana, který se probudil v invalidním křesle. "Je před námi rozluštění poslední hádanky - hádanky Slunce! Vidíme, jak jedno zaniká. A viděli jsme řadu nově zrozených."

Foster k němu přiskočil a zvedl mu hlavu na polštáři tak, aby lépe viděl po kajutě z křišťálových panelů. Nabídl mu také jídlo, ale Kane bez zájmu pokračoval:

"Planety byly semeny Slunce. V nich se vyvinul během věků díky slunečnímu záření zvláštní život. Slunce teď dohasíná, jeho úloha byla splněna. A nová bytí se rozletěla, aby se sama vyživovala hvězdným prachem, absorbovala rozptýlené záření a kosmické paprsky, případně pohlcovala zbytky starých sluncí, až se z nich samých stanou nová slunce, lihnoucí se planety."

A tady máš tedy odpověď, Fostere, na mnoho problémů, se kterými si věda nevěděla rady. Zvítězili jsme, Fostere!" V tichém šepotu byla jakási vítězosláva. "I kdybychom dnes zemřeli - jsme na vlastní Planetě."

"A k čemu je nám to dobré?" bručel Foster. "Jsme sami," pokračoval unaveně, "a brzy budeme mrtví. Planeta poletí navěky. Malý svět se vším všudy, ale mrtvý... Psst!"

Foster náhle přestal mluvit a v kabině se rozhostilo ticho; strašné hluboké ticho, rušené jenom dvojím dechem.

"Slyšíš?" jeho hlas zněl divokým šilenstvím. "Není tu žádný zvuk, ani hlásek! Jsme sami, Barrone, poslední lidé! Už neuslyšíme žádný jiný hlas! Víš, co to znamená... Už nikdy neslyšet někoho promluvit! Až umřeme..."

Znova náhle zmlkl, napnul sluch a zaslechl lidské kroky.

Vyřít se ven, rozřesený nadějí i strachem, seběhl se schodů a rozrazil dveře pilotní kabiny. Pak se zastavil a nevěřícně stál tvář v tvář June Trevorové...

Byla špinavá a rozedraná; nějaká hustá černá tekutina jí kapala z šatů; obličej měla poškrábaný a na čele velkou

modřinu. A přece ji viděl krásnou. Oči jí zářily radostí.

Chvilí zůstali stát proti sobě.

Foster zašeptal chraptivě: "June? June ..." Trochu se zapotácela a Foster ji chtěl podepřít.

"Nedotýkej se mě!" vzdechla slabě a ustoupila od něho. "Jsem nasáklá olejem - byla jsem v nádrži. Umažu tě."

"Chudinko," vydechl a z ničeho nic se rozesmál.

Vzal ji kolem ušpiněných ramen a přitiskl ji k sobě. Nedbajíc oleje, objala ho.

I ona se teď začala smát - roztřeseným, drobným, šťastným smíchem úlevy.

"Fostere, já jsem tak šťastná, že jsi tady," zvolala, "myslela jsem, že jsem zůstala naživu sama. A byla jsem celá od toho hnusného oleje."

"Ale jak ses zachránila?" zeptal se Foster, když se vrátili do pilotní kabiny a sedli si. "Když jsem tě nenašel, mysleli jsme, že tě odvezl L'ao Ku... do svatyně."

"L'ao Ku?" řekla překvapeně. "Ne, toho jsme ani nezahledla. Šla jsem tě hledat, když se lůza blížila. Ptala jsem se několika mužů a ti mě poslali na různá místa, až jsem se dostala do generátorovny. Nikde jsem tě nemohla najít."

Její napětí povolilo a opřela se šťastně o jeho rameno; podvědomě se ho držela, jakoby se bála, že ho ztratí.

"Co potom?" ptal se Foster. "Jak jsi unikla útočníkům?"

"Byla jsem v generátorovně," pokračovala unaveně, "a nemohla jsem tě najít. Pak se najednou začalo střílet a uslyšela jsem výkřiky. Zabíjeli strojníky. Jeden z nich ke mně přiběhl a řekl: Schovám vás... tam vás nenajdou. Otevřel nádrž a já jsem po žebříku slezla dovnitř. Byla plná oleje a byla jsem v něm až po krk. Pak za mnou nádrž zavřel."

Čekala jsem. V nádrži byla tma a z pachu oleje mi bylo špatně. Skoro jsem spadla ze žebříku. Chvilí bylo slyšet střelbu a hluk. A pak... ticho. Nikdo nepřišel nádrž otevřít, tak jsem se pokoušela dostat ven sama. Ale byla jsem slabá. Závěr byl tak těžký, že jsem jej nemohla zvednout. Namáhala jsem se, až jsem nemohla dál. Odpočinula jsem si a zkoušela to znova. Konečně jsem přišla, jak na to, stoupla jsem si až nahoru na žebřík a zády jsem závěr zvedla."

"Chudáčku," zašeptal Foster a tiskl jí ruku.

Otrásla se a zdálo se, že ho nevidí - vzpomínala na prožitou hrůzu. "Vylezla jsem ven," pokračovala smutně, "a všichni byli mrtví. A podlaha byla pokrytá krví a mrtvolami. A ticho - bylo to hrozné. Myslela jsem, že jsem zůstala naživu sama."

"Ale proč ses nevrátila sem? Barron byl tady," zeptal se Foster.

"Vrátila jsem se," zašeptala. "Viděla jsem, jak tiše leží a promluvila na něj, ale ani se nepohnu. Myslela jsem, že je mrtvý jako všichni ostatní. Myslela jsem, že jsem jediná, kdo přežil"

"Už na to nemysli," domlouval jí Foster, "ale kde s byla potom?" "Hledala jsem mezi těly tebe," řekla a zachvěla se.

Pevně objal její třesoucí se tělo. Chvilí mlčela.

"Myslela jsem, že jsem poslední..." pokračovala trhaně a s úsilím. "Myslela jsem, že jsem sama... sama s mrtvými. A pak..."

Hrůza z její tváře pomalu mizela; unaveně se pousmála.

"Pak jsem cítila, že se loď pohybuje. Předtím jsem usnula. Byla jsem tak unavená hledáním a odporně špinavá od oleje. Probudila jsem se a cítila, že , se pohybujeme. Poznala jsem, že tu ještě někdo je..."

Podívala se na Fostera s nadějí, radostí a novou důvěrou. Pak zavřela oči, její tělo zvláčnělo v jeho náručí a usnula. Na pootevřených rtech se jí ve spánku objevil unavený úsměv.

"Je chudák vyčerpaná. Odesu ji do její kabiny, aby se vyspala. Hned se vrátím a pomůžu ti taky dolů..." řekl Foster Kanovi.

"Ne, chci se odtud dívat na hvězdy," šeptl nemocný.

Foster ho trochu nadzdvihl a opřel mu pod hlavu polštář. Pak vzal do náručí dívčino klidně oddychující tělo a odcházel ke dveřím.

"Ano, Fostere, zvítězili jsme," zašeptal za ním Kane.

Vědcův pohled sledoval Fostera, až zmizel pod schody. Pak se opět zadíval na nehybné, nádherné hvězdy.

"Vyhráli jsme," šeptal si znovu pro sebe. "Doufal jsem, že pro tohle budu žít. Lidé už nebudou nepatrnými parazity, nebudou zničeni jako červi náhodnými otřesy nestvůry, která je nosí. Na Planetě jsou svobodní a pány svého osudu."

Zdálo se, že se mu tato věta líbí, protože znovu zašeptal:

"Pány svého osudu."

Ležel chvilí tiše a zamyšleně.

"Letíme na Planetě vstříc novému začátku. Teď je teprve začátek lidstva." Jeho klidný, povznesený pohled se upíral na světla hvězd a jako by jim říkal: "Jste všechny živé. Vděčíme vám za život, byli jsme příživníky na jedné z vás. Ale už nejsme! Začínáme znovu, jako páni svého osudu."

Kanův pohasínající dech zašeptal poslední proroctví:

"Bude mnoho Planet a větších. Nové svobodné lidstvo bude lepší než staré."

Děti Fostera a June ovládnou vesmír až k nejzazší z vás!"

V jeho očích, stále ještě hledících na hvězdy, se odrážela radost.

Edmond Hamilton

Věčný koloběh

Další legendární postava, která, bohužel, už není mezi námi, stejně tak jako jeho milovaná manželka Leigh Bracketová. Leigh však bude i nadále slavně žít ve velkém filmu Empire Strikes Back (Impérium vrací úder), jehož scénář

dokončila těsně před svou smrtí.

A co Edmond Hamilton? Jsem si jist, že jeho dna budou vydávána ještě ve 21. století, aby se současná i budoucí generace mohly těšit z jeho povídek jako Accursed Galaxy (Prokletá galaxie), Conquest of Two Worlds (Dobytí dvou světů), The Cosmic Panthograph (Kosmický pantograf), Intelligence Undying (Nesmrtelná inteligence) a z mnohých dalších.

"Lane, nechod' tam! Něčeho se bojím."

Lane Winters, vysoký, světlolvasý, veselý muž, se usmál na svou úzkostně se tvářící snoubenku.

Jemný, dětský obličej a tmavé oči Christy Dainové byly hluboce znepokojené, když je k němu zdvihla.

"Paul Grann tě nenávidí, protože si vezmu tebe," pokračovala. "Tváří se jako chladnokrevný vědec, ale je nebezpečný. Proč by měl chtít, abys přišel na schůzku? Nechci, abys tam šel"

Winters se zasmál. "Maluješ čerta na zeď, Christo. Brannova laboratoř je kousek cesty přes kampus - zjistím, co chce, a za dvacet minut jsem zpátky. Přestaň si dělat starosti a počkej na mě."

Ještě než Christa stačila zaprotestovat, seskočil z verandy starobylého domu a pak rázoval rychlými, sportovními kroky tmavým kampusem Západní univerzity.

Došel k tmavé, impozantní budově fyziky, vstoupil do ní, prošel kamennými chodbami, ve kterých se s ozvěnou rozléhalo jeho veselé pískání. Zaklepal na dveře, kterými pronikal paprsek světla.

"Winters?" ozval se Paul Grann. "Pojď dál"

Winters otevřel dveře a vstoupil do laboratoře. V té chvíli ho cosi udeřilo do hlavy a on ztratil vědomí.

Když se probudil, zjistil, že má ruce a nohy svázané a Paul Grann stojí nad ním. Fyzikův temný a nehybný obličej měl podivný výraz.

Winters se chabě rozčilil. "Grane, zatraceně! Takhle mě zřít - jenom proto, že si Christu беру já a ne ty!"

"Ty si Christu nevezmeš, Wintersi," řekl fyzik klidně. "Dnes večer odjíždím, a ty pojeděš se mnou. Vydáme se do budoucnosti, časem pořád vpřed, až ke konci samotného vesmíru, a nikdy se nevrátíme."

"Ke konci vesmíru?" vykřikl Lane. "Zešilel jsi!"

Paul Grann klidně pokynul k dva a půl metru vysoké kovové krychli, která stála na konci laboratoře. Měla okna z křemenného skla a otevřenými dveřmi bylo vidět zařízení, přístroje a ciferníky uvnitř.

"V tomhle budeme cestovat, Wintersi. Tato krychle umožní každému, kdo je uvnitř, opustit tento časoprostor a vstoupit do jiného. Kromě našeho časoprostoru existuje nesčetné množství jiných, víš? V některých je čas daleko rychlejší než v našem, a to, co zde považujeme za dlouhou dobu, tam znamená pouhý okamžik. Jakmile vstoupíme do správného času, milión let bude pro nás pouhou minutou. Budeme neviditelní, nehmátelní pro všechny, kdo v tom čase žijí, jak sám uvidíš. A budeme se moci pohybovat prostorem podle libosti. Poletím časem rychlostí milión let za minutu, až na konec kosmu. Uvidíme jeho konec."

"To je šílené, nemožné!" lapal po dechu Lane Winters.

"Celá staletí," pokračoval Grann, "vědci spekulovali o tom, jak bude vypadat konec vesmíru. někteří z nich předvídali vesmír plný mrtvých sluncí. Jiní si představovali, že veškerá hmota se promění v chladný plyn; a další, že veškerá hmota se rozpustí do nehmotného záření.

Ale to jsou jen dohady. Celé roky jsem snilo tom poznat, jaký bude konec vesmíru, vidět ho na vlastní oči. A my ho uvidíme oba, protože se vypravíme na konec vesmíru. A tebe tady s Christou nenechám - pojeděš se mnou!"

Grann se sklonil, zdvihl Lana Winterse a táhl ho ke krychli. Winters měl pocit, že prožívá noční můru.

Venku se ozvaly hlasy a pak kdosi zaklepal na dveře.

"Lane, jsi tam?" vykřikla Christa. "Dostala jsem strach, když ses nevracel.

Přivedla jsem policistu."

Než mohl Winters odpovědět, ucpal mu Paul Grann dlaní ústa a odtáhl ho do krychle.

Zamčené dveře se zatřásly a Christa zakřičela: "Když neotevřete, vyrazíme je."

Paul Grann zabouchl dveře krychle a skočil do rohu k pultu se spínači.

Winters, ležící svázaný na zemi, slyšel, jak spínače cvakají pod Grannovýmá rukama, a najednou se ozval hlasitý hukot transformátorů.

Z kovových stěn krychle zazářilo bílé světlo a pak se najednou zdálo, že rychle pronikají stěnami laboratoře. I když se tak stalo ve zlomku vteřiny, Winters měl pocit, že viděl, jak se na místě, kde předtím krychle stála, cosi materializuje.

V příštím okamžiku krychle plula vesmírem plným hvězd! Pohupovala se uprostřed vesmíru, ve kterém hvězdy zešilely; slunce putovala prázdnotou příšernou, neuvěřitelnou rychlostí. Slunce, kolem kterého krouží Země, se změnilo v rychle se zmenšující hvězdu, jejíž planety už nebylo vidět.

Transformátory zahučely hlasitěji, když Grann s krychlí zamířil do dalšího času. Winters pohlédl na ciferníky vedle nahrbeného fyzika a zalapal po dechu. Každá minuta uvnitř krychle znamenala milión let ve vesmíru kolem.

Pro jejich oči se rychlost pohybu nebeských těles zrychlila miliónkrát.

Slunce svižně kráčela po černém nebi, po jednom i v houfech. Mohutné vesmírné proudy hvězd se pohybovaly jako mlýnské náhony. Mrštné komety, neuvěřitelně rychlé, se míhaly oblohou jako blesky.

Slunce, kolem kterého krouží Země, už zmizelo z dohledu, ztratilo se v davu hvězd. Zůstaly velké plynné mlhoviny. Tmavé hvězdy se blížily sobě navzájem, srážely se a vybuchovaly v plamenná slunce jako třaskající ohňostroje.

Grann opustil řízení a uvolnil pouta zmámeného Lana.

"Deset miliónů let!" křičel přitom vzrušeně. "Uplynulo deset miliónů let - a pro nás jsou to jen minuty!"

Winters divoce popadl Granna za hrdlo. "K čertu s tebou, Granne, vezmi mě zpátky na Zemi, ke Christě, slyšíš? Zabiju tě!"

Grann se svíjel, dusil se a divoce se smál. "To není možné - Země a naše Slunce jsou bezpočet kilometrů daleko. Christa je deset miliónů let mrtvá."

Lane Winters při tomto pomyšlení hrůzou zapomněl na kosmický děs scenérie, která se prostírala kolem nich. Christa je mrtvá, je ztracená, už deset miliónů let!

Grann se s chroptěním vrhl zpátky ke spínačům. "Můžeš mě zabít, jestli chceš, Wintersi, ale proč s tím nepočkáš, dokud si neprohlédneme to, co nespatří žádné další oči...konec vesmíru?"

Winters se opřelo okno, protože jeho mysl třeštila. Christa, přátelé, domov, všechno je pryč už sto tisíc století!

Cvaknutí spínačů oznamovalo, že vstoupili do ještě rychlejšího času. Každá minuta nyní znamenala deset miliónů let. Bouřící slunce, která sežehávala vesmír kolem sebe, se v průběhu eónů jakoby scvrkávala co do velikosti i záře. Tu a tam mnohá z nich ubývala, až zablikala a zmizela. Mizelo jich stále víc a víc. Vesmír začala vyplňovat slabá, strašidelná záře.

Světlo zbývajících hvězd bylo stále mdlejší.

Paul Grann se na to dychtivě díval. "Slunce ve vesmíru se rozplývají v záření! Kdysi na Zemi, před miliardou let, to předpověděl Sir James Jeans. Bude to skutečně trvat tak dlouho, dokud se neroztaví veškerá hmota a pak v kosmu nezbude nic, jen záření - jak předvídal?"

V bledém, příзраčném světle vesmíru se počet hvězd ještě zmenšil. S každou miliardou let jich ubývalo. Roje hvězd mizely, jak se jejich podstata přetavovala v záření, které vesmír nyní naplnilo.

Lane Winters spolu s Paulem Grannem s úctou a bázní sledovali kosmické drama, a na nenávist zapomněli. Dívali se na samotný konec vesmíru. Scénu, o které nedoufal žádný člověk, že ji spatří.

V bledém, studeném světle bojovaly poslední hvězdy, blikaly a pomrkávaly.

Pak zmizely a v celém vesmíru nezbylo nic, jen sinalá, strašidelná záře nehmotné radiace.

Grannův hlas se chvěl nadlidským vzrušením. "Konec kosmu! A jeho svědky jsme i my. Jeans měl pravdu - vesmír skončí jako čisté záření, kde už nezůstává žádná hmota - nebude už nic, jen prázdné záření, a to od této chvíle až do konce času. Prošli jsme deset miliónů let a vidíme to na vlastní oči."

Lane Winters se zachytil okraje okna, aby měl oporu. "Deset miliónů let!" zasípal. "Naše slunce, náš svět, Christa, všechno je nepředstavitelně dávno pryč."

Chytil Granna za paži. "Ale jestli vesmír skončil, co teď budeme dělat?" Paul Grann vytáhl z kapsy dva malé flakónky a jeden podal Wintersovi. "Viděli jsme konec vesmíru a teď je na řadě i konec náš," řekl Grann.

"Zásoba vzduchu v krychli bude vyčerpána za několik hodin, ale smrt nám ulehčí jed. Můžeme zemřít, a já zemřu šťastný. Dokázal jsem to, o čem se lidé ani neodvážili snít: viděl jsem konec vesmíru!"

Paul Grann, jehož obličejem pronikala podivná temná pýcha, zdvihl lahvičku ke rtům.

Náhle se zarazil, protože Winters vykřikl a ukazoval oknem ven. "Granne, podívej se! Mění se to!"

Fyzik zavrtěl hlavou. "Nemůže se změnit nic, dokud nezanikne čas. Vesmír a všechny změny skončily."

"Ale světlo se mění... mění!" trval na svém Lane.

Bledá záře se skutečně proměňovala, jako by se formovala do jemného zářícího prachu, který se srážel do mraků.

Grannovy rty se zmateně pohnuly. "Ale to znamená ... to znamená, že záření se nějak mění v atomy, hmotu ..."

Jak ubíhaly miliardy let, svítící prach se srážel do velkých oblaků stále rychleji.

Krychle plula uprostřed těchto obrovských mraků, které do sebe vtahovaly zářící kosmický prach.

"Bože, že by Jeans měl pravdu jen z poloviny?" mumlal Paul Grann. "Že by kosmos, když zanikne v radiaci, nějak znovu začínal? Jeho záření se formovalo v nový vesmír?"

"Granne, ty zářící mraky jsou mlhoviny!" křičel Lane. "Obrovské mlhoviny!" A mlhoviny se také měnily. Srážely se kolem jasných středů a tyto středy zářily jako vybuchující slunce, která se odpoutávala od svých mateřských mlhovin.

Vesmír kolem krychle se znovu rychle naplnil roji sluncí, která se kondenzovala a vytvářela se mlhovina.

"Nový vesmír!" křičel Paul Grann bláznivě. "Záření, které zůstalo ze starého vesmíru, se přetváří v nový vesmír! Věčný koloběh, to je ono. Když vesmír projde celou věčností, rozplyne se v záření, a pak se znovu vytvoří slunce, která znovu zestárnou, rozplynou se a zmizí."

Winters ukázal na velkou dvojitou hvězdokupu poblíž.

"Ale tahle hvězdokupa, Grane! Vypadá úplně stejně, jako v našem starém vesmíru! A ta mlhovina taky!"

Grannovy oči se ještě víc rozšířily a Lane Winters viděl, že se ve fyzikově tváři usadila strašlivá pochybnost.

"Vypadá ... vypadá úplně stejně jako v našem starém vesmíru," zašeptal.

"Bože, může nový vesmír, který se pokaždé zrodí z ruin starého, být naprosto stejný jako ten starý?"

Mohl by... mohl by. Když pokaždé povstává ze stejného druhu kosmického záření, řídí se stejnými zákony ..."

Náhle se pevnými rukama chopil spínačů. "Je způsob, jak se můžeme přesvědčit!"

Když Grann vedl krychli mezními časoprostory, letěla hvězdným vesmírem jako kovová kometa, která zešilela. Proplétal se a hledal cosi mezi shluky hvězd, jako by něco lovil a pátral po vhodném úkrytu.

Konečně krychle zpomalila svůj let a klouzala ke žlutému slunci, které plálo

v prázdnotě a kolem kterého kroužilo devět zatím rozžhavených planet.

"To je naše Slunce!" křičel Winters. "Stejně, jako v tom starém vesmíru!" "Vypadá stejně... vypadá stejně," zašeptal Grann. "Přesvědčíme se."

Krychle klesala ke třetí planetě uhánějícího slunce. Jejich postup časem byl tak rychlý, že v době, kdy zakotvili nad tímto světem, planeta už zchladla; z kalné hydrosféry se utvářela moře, pak následoval zelený život.

Grann zarejoval do pomalejšího času, ale změny ve světě pod nimi pokračovaly stále obrovskou rychlostí. Obrisy moří a pevnin se pohybovaly a měnily, až najednou získaly povědomé tvary.

"Panebože, je to úplně stejně, jako na naší Zemi!" zvolal Lane.

"Tam je je západní polokoule - Severní a Jižní Amerika!

Jak je možné, že je tu všechno stejné jako v našem starém vesmíru?"

"Je to možné, protože to tak být musí!" vykřikl Grann. "Tento vesmír, který se utvořil z nehmotného záření úplně stejně jako ten předchozí, se mu podobá v každém atomu. A protože je přesně stejný, všechno v tomto vesmíru se děje přesně stejně, jako v tom předchozím. Totožné síly za totožných podmínek musí mít za následek naprosto totožné výsledky a události. Kosmos se opakuje, nekonečně, stále stejně. Vesmír se zrodí, žije a zemře, a pak se znovu zrodí a žije, úplně stejně do nejmenšího detailu jako ten předchozí!"

Lana Winterse jala hrůza. "Ale jestli je to tak, pak tam dole musím být taky já - další Lane Winters, stejný jako já!"

Grann se při této představě zapotácel. "Bože, pak tam musí být i další Paul Grann! Brzy uvidíme! Vejdeme do času této Země, který odpovídá době, kdy jsme žili, do noci, kdy jsme odletěli."

Krychle zpomalila svůj let časem, a klesala k důvěrně známé planetě.

O několik minut později pronikla nehmotná, neviditelná střechou laboratoře, která byla zcela stejná jako ta stará.

Grann vykřikl. V laboratoři totiž stál jiný Paul Grann, do posledního detailu stejný jako on.

Grann v laboratoři zkoumal kovovou krychli, která byla úplně stejná jako ta jejich, pro něj neviditelná, vznášející se jemu nad hlavou. Jeho temný obličej měl podivný výraz.

"To jsem já," zašeptal v krychli Grann Lanovi Wintersovi. "To jsem já, jak jsem vypadal té noci před milióny miliónů let."

Viděli Paula Granna pod sebou, jak se náhle podíval ke dveřím. Zdvihl měděnou trubku a skryl se po straně dveří.

Něco řekl, dveře se otevřely a vstoupil další Lane Winters - stejný jako ten, který ho pozoroval.

Grann udeřil měděnou trubkou a Lane Winters padl v bezvědomí k zemi.

Viděli, jak ho Grann svázal, a když přišel k vědomí, jak na něj mluví a ukazuje ke krychli.

Pak viděli, jak táhne svázaného Winterse do krychle. Viděli, že dveře laboratoře se otfáslly, viděli, že Grann zabouchl dveře krychle, viděli, jak náhle zazářila bílým světlem.

Vystřelila vzhůru a ven, skrz zdi laboratoře, a jakmile se tak stalo, Paul Grann, ten první Paul Grann, otočil spínač jejich krychle a ta se snesla dolů a spočinula v laboratoři, odkud právě druhá krychle zmizela!

Bílá záře vycházející ze stěn krychle zmizela, Grann trhnutím otevřel dveře a vypotácel se s Lanem do laboratoře.

"Opakuje se ... věčně se opakuje!" křičel Grann. "Stejně jako před miliónem let jsem postavil krychli a odvezl tě s sebou, takže, když se vesmír zopakoval až do posledního atomu, další Paul Grann odvezl dalšího Lana Winterse!"

Lane ho popadl za paži. "Granne, předtím se to stalo taky! Když v tom starém vesmíru naše krychle opouštěla laboratoř, měl jsem dojem, že se cosi na našem místě zhmotnilo.

Uvědomuješ si to - byl to Grann a Winters z předchozího vesmíru, vraceli se ve chvíli, kdy jsme startovali, stejně jako jsme přiletěli my ve chvíli, kdy odlétali tihle Grann s Wintersem!

Stane se to v každém dalším vesmíru, úplně stejně. V každém vesmíru Grann postavil krychli a odvekl Winterse do dalšího vesmíru, a Grann a Winters z tohoto vesmíru odletí do dalšího. Jak dlouho - jak dlouho se kosmos opakuje? Jak dlouho tu bude ... ?"

Dveře laboratoře se najednou s rachotem rozlétly. Objeví se v nich dva policisté a za nimi stála Christa Dainová.

Uviděla Lana Winterse a její tmavé oči se rozzářily úlevou, rozběhla se k němu a objala ho.

"Lane, měla jsem takový strach! Proč ses neozval, když jsem na tebe volala?"

Lane na ni pohlédl, zatím stále příliš rozrušený, aby porozuměl.

Byla to Christa, stejná, úplně stejná; ale nebyla to jeho Christa - jeho Christa zemřela před nespočetnými milióny miliónů let.

Ale tohle byla také Christa - stejná, do poslední myšlenky. Náhle ji k sobě dychtivě přivinul.

"Christo, dostal jsem tě zpátky!" zalykal se. "Nejsi moje Christa - k té se už nikdy nevrátím. To udělá jiný Lane Winters."

Dívala se na něj zmateně a udiveně. "Lane, pro všechno na světě, o čem to mluvíš? Co se stalo?"

Vyčítavě se podívala Paulu Grannovi do temného obličejce. "Udělal ti něco Paul Grann?"

Winters zavrtěl hlavou. "Ne, jen jsme ... zkoušeli jeden stroj. A stali se z nás přátelé."

Grann mlčky přikývl. "Ano. Jsme přátelé."

"To jsem ráda," řekla Christa. "Ale o čem jsi to mluvil, Lane?"

Lane se bezmocně podíval na Granna, stojícího u velké kovové krychle, kterou policisté překvapeně zkoumali.

Grann mlčky začal krychli ničit, vytrhával konektory, přezával dráty, rozbíjel zařízení.

Lane si přitáhl dívku blíž. "Byl to takový divoký sen - sen o dalším vesmíru, jiném Lanu Wintersovi a jiné Christě Dainové. Víc ti o tom nemůžu říct. Ale přece něco. V jiném vesmíru, za propastí času, tě miluje jiný Lane Winters, Christo. A dokud čas nedospěje ke svému konci, milovat tě nepřestane. "

S. P. Meek

Vše je marnost

V době, kdy kapitán Stermen St. Paul Meek zemřel, byl v hodnosti majora US Army v důchodu. Protože jsem o jeho smrti nevěděl, těšil jsem se, že uvítá nové vydání této své povídky.

V třicátých letech, kdy jsem ještě žil v San Francisku, bydlel tento vážený kapitán, muž vojenského chování s úzkým černým knírkem, nedaleko. Bohužel jsem ho nenavštívil, protože jsem to zjistil až mnohem později.

Vždy mě přitahovaly povídky, v nichž se protagonista snaží čelit osudu, a proto mne mimořádně zaujala právě tato - stejně tak jako jistého čtenáře, který později napsal: "Matematika je zřejmě nejpoutavější, nejexaktnější a nejméně závislá ze všech věd. Svou matematickou představivost však ohraničujeme čtvrtým rozměrem, ale to zřejmě nestačí. Právě povídky jako Vše je marnost i některé další se z tohoto rámce vymykají."

Jiný čtenář ji naopak shledal příliš fantastickou, na což mu editor odpověděl, že je nesmírně zajímavá právě z psychologického hlediska a navíc je psána s mimořádným smyslem pro utajení konečného rozuzlení.

Věřím, že s tímto hodnocením budete souhlasit.

T.O'Connor Sloane, tehdejší editor magazínu Amazing, uvedl tuto povídku takto:

"Stále čteme o možnosti určování směru budoucího vývoje. Máme-li potřebné údaje, můžeme například zcela přesně určit, kdy nastane příští příliv. Určité přístroje a zařízení, která máme k dispozici, jsou schopny zvládnout i zdánlivě neřešitelné matematické problémy, a to v mimořádně krátké době. Je tedy zcela možné, že jednou by nějaký vědec a matematik mohl dokázat zdánlivou nemožnost, například předvídat průběh lidského života, a tak pravdivě zjistit budoucnost dotyčné osoby. Je ovšem otázkou, do jaké míry to lidstvu prospěje. Na toto téma bylo už napsáno mnoho filozofických úvah - autor této povídky předkládá další námět k zamyšlení."

"Kenethe, máš tu nějaký dopis," řekla Rose, když jsem vstoupil do bungalovu. "Vypadá to jako něco úředního."

Vzal jsem si od ní obálku a usedl jsem do křesla. "Zřejmě je to nějaký obchodní dopis, který nám doručili omylem," poznamenal jsem.

"Vždyť je ale do vlastních rukou," upozornila mě Rose.

Otevřel jsem obálku a začel se do dopisu. "Proboha!" zvolal jsem.

Rose ke mně přiběhla a přes rameno mi nahlédla do dopisu. Bylo v něm sdělení, že Thomas Wallace z New Yorku zemřel dne 11. prosince při automobilové nehodě a podle jeho ověřené poslední vůle se stávám jeho universálním dědicem.

"Universální dědic!" ozvala se Rose překvapeně. "Kolik toho měl?"

"Asi dvacet miliónů!"

Rose překvapením vydechla. "To znamená, že jsme boháči! Kdo to vlastně byl ten Wallace?"

"To byl živý důkaz marnosti lidského snažení. Věděl toho příliš mnoho a marně bojoval proti osudu. Sváděl s ním bitvu, o níž věděl, že je prohraný."

Před devíti měsíci, když Berengavia zakotvila v New Yorku, jsem byl mezi prvními, kteří z ní vystoupili. Čtrnáct let jsem nebyl ve své rodné zemi a nemohl jsem se dočkat, až se ocitnu v atmosféře tohoto nejživějšího města na světě. Byl jsem zvědav, jak to bude působit na mé nervy, které si za téměř čtrnáct let zcela zvykly na prostředí peruánských hornických táborů.

Na nábreží jsem se rozhlížel po příteli, který slíbil, že na mne bude čekat.

Nikde jsem však neviděl jeho atletickou postavu, a tak jsem pomalu kráčel k budově celnice. Náhle mi na rameno dopadla ruka a já uslyšel unavený hlas: "Hodně ses změnil, Kene!"

Otočil jsem se a chtěl vlastníkovu hlasu stisknout ruku, ale zarazil jsem se. Předě mnou nestála mohutná přítelova postava plná života, jak jsem si ji pamatoval. Stěží jsem ho poznal v ošuntělém obleku. Dalo se čekat, že čtrnáct let ho změní, ale Tom Wallace za tu dobu zestárl nejméně o čtyřicet.

Jeho pokleslá ramena a vyhublá postava však zdaleka nebyly tak nápadné jako výraz tváře. Byla to tvář muže, který mnoho věděl a okusil všech životních slastí, a pak zjistil, že vědění je marnost a požitkářství má posléze chuť ztrouchnivělého dřeva a popela. Viděl jsem mnoho takto poznamenaných tváří, které však přesto vyjadřovaly touhu po životě a víru v budoucnost.

Chvilí jsem váhal, do jaké kategorie duševního stavu zařadit jeho tvář.

Pak jsem si uvědomil, že stejný výraz měla tvář jednoho zločince, kterého jsem viděl těsně před popravou - člověka zbaveného sebemenší naděje.

S námahou jsem skryl své překvapení a srdečně ho pozdravil. Stejně unaveně jako zněl jeho hlas, mi potřásl rukou a zeptal se na má zavazadla. Musel být známou a váženou osobou, protože stačilo několik slov a celní inspektor přímo bleskově vyřídil veškeré formality. Pak mě zavedl k luxusnímu automobilu, nasedli jsme a ujížděli k jeho bytu.

"Nijak zvlášť ses nezměnil, Kene," opakoval pořád dokola. Chvilí jsem váhal s odpovědí. "Ani ty ne," řekl jsem opatrně.

"Pokud vím, býval jsi upřímnější," povzdechl si. "Raději bys měl říct, co si o mně doopravdy myslíš. Nijak se mě to nedotkne. Také mi pověz, jak s tebou zacházel svět od té doby, co jsme se neviděli."

"Nemohu si stěžovat," odpověděl jsem. "Měl jsem dobré postavení, zůstal po mně kus práce. Přijel jsem, abych působil jako poradce při sloučení naší firmy s firmou našeho největšího konkurenta. Pokud se to podaří, ovládneme veškerý obchod s mědí v Peru. Teď mi ale řekni, jak se daří tobě!"

Špatně... - nebo dobře, podle toho, jak se na to díváš. Z mého osobního hlediska se mi daří špatně."

"Doslechl jsem se, že sis vydělal spoustu peněz."

"Ále, peníze." Pohrdavě mávl rukou. "Ano, vydělal jsem jich víc, než potřebuji, takže v tomto ohledu se mi dařilo dobře."

"Zdraví ti slouží?"

"Poslední čtyři léta jsem nebyl ani den nemocný." "V práci jsi úspěšný?"

"Pokud se ptáš, zda jsem úspěšně vyřešil problém, jímž jsem se celý život zabýval, pak ano."

"Zdraví ti slouží, práce se daří, peněz máš jako slupek - tak co se s tebou k čertu děje?"

"Nemám budoucnost, žádnou naději a nic, nač bych se mohl těšit," odpověděl s povzdechem.

"To mne teda podrž," zavrtil jsem hlavou. "Jsi přece mladý, máš před sebou ještě dlouhý život, který si můžeš užívat podle libosti, tak co tě tedy trápí?"

Trpce se usmál. "Mám před sebou přesně osm měsíců a čtyři dny života." "Co to povídáš? Před chvílí jsi mi přece řekl, že jsi zdravý jako řípa!" "To je pravda."

"Přesto tvrdíš, že máš před sebou necelý rok života. Určitě přeháníš. I ti nejlepší lékaři - a nepochybuji, že si je můžeš dovolit - se mohou mýlit."

"Nebyl jsem u žádného lékaře. Zemřu totiž při autonehodě."

Ostře jsem na něho pohlédl, ale nezjistil jsem žádné známky duševní poruchy, i když jeho slova svědčila o opaku. Kdesi jsem četl, že lidé jeho typu často trpí jakýmsi druhem stihomamu, a dokonce jsem se v Peru s podobným případem setkal.

"Neboj se, nejsem blázen," odpověděl na mou nevyslovenou otázku. "Prostě to vím. Mimochodem, vzpomínáš si na Boba Jerninghama?"

Přikývl jsem.

"On je příčinou toho, že to vím. Teď o tom ale nechci mluvit - až budeme doma, dozvíš se víc. Jsem hrozně rád, že jsme se s tebou setkal. Dokonce bych pro tebe poslal, kdybys mi nenapsal, že jsi už na cestě. Prozatím se pokus vzpomenout si na vše, co o Bobovi víš. Ušetří mi to čas, až ti budu o celé záležitosti vyprávět."

Přikývl jsem a po celou dobu jízdy se snažil vzpomenout na vše, co jsem o Bobu Jerninghamovi věděl.

Na univerzitě jsme byli s Tornem Wallacem velcí přátelé, dokonce něco jako bratři. Společně jsme bydleli několik let na stejné koleji, a to nás zřejmě sblížilo. On se zajímal o matematiku, zejména o její abstraktní a filozofickou stránku, zatímco já inklinoval spíš k praktickým oborům, a především k důlnímu inženýrství, které jsem studoval.

Zbožňoval místní plavovlasou bohyni, která však přijímala pocty výhradně od univerzitních sportovců. Tom se proto obrátil na mě, abych mu pomohl stát se také sportovcem.

Vážil ale příliš málo na to, aby měl jako hráč amerického fotbalu naději na úspěch. Byl jsem tehdy kapitánem mužstva a po zvážení všech okolností jsem mu poradil, aby se raději věnoval běhům na dlouhých tratích.

K této disciplíně měl určité dispozice. Jeho vytrvalost, tvrdošijnost a ochota podřít se radám, mi dopomohly k tomu, že se mi podařilo udělat z něho vynikajícího běžce na tři kilometry. Těsně před mou promocí zvítězil v důležitém závodě a za to mi přísahal věčnost až do smrti.

V určitém smyslu byl mým chráněncem a přilnul ke mně tak, že i později jsme zůstali v písemném styku. Naše dopisy nikdy nebyly dlouhé, ale alespoň jsme o sobě stále věděli. Když jsem se vrátil domů do Států, byl jediným z mých starých přátel, o němž jsem věděl, kde ho nalézt. Po čtrnácti letech pobytu v Jižní Americe člověk obvykle ztratí veškerý kontakt s přáteli, kteří zůstali doma.

Naproti tomu já si na Boba Jerninghama vzpomínal jen matně. Mnoho víc než jeho jméno a některé vzpomínky mi v paměti nezůstaly. Víím jen, že bydlel na jiné koleji a že se zabýval bádáním v oblasti abstraktní matematiky. Veškerý svůj čas trávil v matematické knihovně nebo v astronomické observatoři a mezi nás zašel tak jednou měsíčně, a to obvykle v dobé večere. Když se objevil, měl hlavu jakoby v oblacích a o naše běžné záležitosti neprojevoval žádný, nebo jen minimální zájem.

Také si vzpomínám, že on a Tom Wallace si byli poměrně blízcí - zřejmě proto, že je spojoval společný zájem o matematiku, i když Jerningham se zabýval praktickou stránkou věci daleko víc než Wallace.

Automobil zastavil před honosným domem na Park Avenue. Prošli jsme dvoranou a Tom mne vedl nahoru do svých pokojů.

Zarazila mě nádhera jejich vybavení, takže bylo zřejmé, že má skutečně tolik peněz, že neví, co s nimi.

"Teď si můžeme v klidu promluvit," řekl Tom, když nám sluha vzal pláště a klobouky a tiše s nimi zmizel. Oba jsme se usadili do pohodlných lenošek.

"Na co sis vzpomněl Jerninghamovi?" zeptal se Tom. Pokrčil jsem rameny a pověděl mu vše, co jsem věděl.

"Moc toho není," poznamenal Tom. "Budu tě muset podrobněji informovat - je to nesmírně důležité. To však nijak nespěchá, a tak mi nejprve pověz něco o své práci v dolech. Času máme dost. Před sebou mám o něco víc než osm měsíců života a ty také nevypadáš na to, že bys měl každou chvíli zemřít!"

Zamračil jsem se. "Tome, s takovými řečmi mi lezeš na nervy. Mluvíš, jako bys přesně věděl kdy a jak zemřeš!"

Jemně se pousmál.

"Zemřu přesně jedenáctého prosince, sedm minut čtyři a půl vteřiny po jedenácté hodině dopoledne v soukromém pokoji v nemocnici Bellevue. Bude to po automobilové nehodě, která se stane večer předtím, a sice dvacet dvě minuty a čtrnáct a jednu pětinu vteřiny po deváté hodině. Budu mít zlomené obě nohy a přeraženou páteř. Vědomí neztratím, takže budu muset snášet pekelná muka, než mě vysvobodí smrt."

Ušklíbl jsem se, ale přesto jsem byl znepokojen. Takové tvrzení, navíc se všemi detaily, a ta jistota v hlase...

"Stal ses snad delfskou věštkyní, že dokážeš předpovídat budoucnost?"

zeptal jsem se s nádechem sarkasmu v hlase.

"Jsem schopen předvídat budoucnost," řekl s naprostou jistotou.

"Jak to děláš?" Tentokrát jsem svůj sarkasmus už neskryval. "Díváš se do křišťálové koule, hádáš z ruky, nebo čteš z karet? Nebo věštíš z kávové sedliny?"

Usmál se. "Nejsem ani blázen, ani nejsem pověřivý. Magii neuznávám stejně jako ty. Přesto však s veškerou vážností tvrdím, že jsem schopen vidět budoucnost."

Rozesmál jsem se. Bylo to neslušné, ale nemohl jsem si pomoci. Můj hostitel se však necítil nijak uražen.

"Tvůj smích není nic jiného, než projev nevědomosti," prohlásil. "Celá ta věc není nic jiného než záležitost aplikované matematiky. S Jerninghamem jsme tu metodu vypracovali. Přesněji řečeno to byl on a já mu jen trochu pomohl s abstraktní matematikou. Nakonec, jak myslíš, že jsem se domohl takového jmění?"

"Jak to mohu vědět?"

"Vydělal jsem na burze. Tím, že jsem byl schopen s matematickou přesností předvídat pohyb cen akcií, mohl jsem začít s pouhým tisícem dolarů a během krátké doby získat dvacet miliónů. Zmýlil jsem se pouze jednou, a to jen proto, že jsem přehlédl chybu ve své kalkulaci."

To bylo závažné tvrzení. Každý, kdo by byl schopen učinit totéž, by si zasluhoval respekt a úctu.

"Jsi schopen předvídat také jiné věci?" zeptal jsem se po chvíli mlčení. "Cokoli ... ovšem pokud budu schopen shromáždit potřebná data." "Mohl bys například předpovědět, kdy zemřu?"

Trhl sebou, jako bych ho udeřil.

"Samozřejmě. Bylo by to však velmi kruté. Vůbec si neuvědomuješ, co by to pro tebe znamenalo."

"Proč kruté? Rád bych to věděl a nijak bych se tím vědomím netrápil."

Všichni jednou zemřeme a myslím, že z mnoha hledisek by bylo výhodné vědět kdy."

Pohlédl na mne, jako by mě litoval. "To, co říkáš, je nedomyšlené, ba přímo dětinské. Zamysli se nad tím! Je sice pravda, že všichni zemřeme, ale jaksi to nebereme na vědomí. Každý očekává, že zemře ten druhý, ale sám si neuvědomuje, že také k němu se blíží smrt. Pohlíží na ni jako na 'něco, co se jeho osoby netýká a aniž by o tom blíž uvažoval, se ve svém nehlubším podvědomí považuje za nesmrtelného a nechce připustit, že smrti se nemůže vyhnout ani on."

Toto vědomí či spíše nevědomí je na druhé straně nesmírně důležité, protože nás udržuje při zdravém rozumu. Jen si představ, že bys věděl, že za devět dní zemřeš. Měl bys pak vůbec ještě o něco zájem?"

"Jenže já nepředpokládám, že za devět dní zemřu."

"Tím jen potvrzuješ správnost mého tvrzení. Za devět dní zemřou tisíce lidí a jak můžeš vědět, že mezi nimi nebudeš? Je to naprosto logické, jenže ty si to nechceš připustit, protože by tě to duševně deprimovalo. Stejnou odpověď bych slyšel i od těch tisíců, kteří zemřou, dokonce i od těch, kteří už leží na smrtelné posteli!"

"Kdybych měl tvou schopnost předvídat budoucnost," namítl jsem, "pravděpodobně bych žil věčně. Dejme tomu, že bych věděl, že jedenáctého prosince dopoledne mám zemřít v nemocnici Bellevue. Určitě bych nečekal jako ovce na porážku a udělal všechno proto, abych už den před tím byl někde v Číně!"

"Pozor! Já netvrdím, že bych zemřel v nemocnici Bellevue kdybych tam byl, ale že tam zemřu. Stokrát jsem své propočty prověřoval, ale nenalezl jsem v nich chybu. To znamená, že osudu nelze uniknout, jak nakonec zjistil i sám Jerningham."

"To je absurdní! Budoucnost lze předvídat nanejvýš jako její kvalifikovaný odhad. Její přesné určení, tak jak to tvrdíš ty, je naprostý nesmysl!"

Tom se podivně usmál. "Tobě připadá nemožné, když někdo třeba vytáhne z hedvábného klobouku králíka, ale i třetířadý kouzelník to dokáže. Nelze slyšet orchestr vzdálený tisíce kilometrů, ale dokáže to každý školák se svým podomácku postaveným radiopřijímačem... To, co jsme Bob a já objevili, představuje pouze určitý předstih před současnými matematickými a mechanickými znalostmi. Na ten objev by musel přijít každý, pokud by měl Jerninghamův mozek. Pokud se takový člověk nenarodí, bude tento problém stejně jednou vyřešen, ovšem postupně, po malých krůčcích a vyžádá si to dlouhou řadu let. Než se tak stane, mohou uběhnout staletí, ale dříve nebo později se ten objev uskuteční. Mimochodem, dva z důležitých kroků k tomuto cíli už byly provedeny, ale bude lépe, když začnu od začátku a vysvětlím ti, jak k tomu došlo."

Zabořil jsem se pohodlně do lenošky, zapálil si doutník a sledoval z něj stoupající kouř.

V době, kdy jsi byl poslední rok na koleji," pokračoval Tom, "jsme se s Tomem Jerninghamem velmi spřátelili, ale to pravé sblížení nastalo až o rok později. V té době jsem totiž pracoval na dost náročné technice o transcendentálních funkcích a jeho práce úzce souvisela s mojí."

Čím déle jsem ho znal, tím víc jsem si vážil jeho schopností. Jsem přesvědčen, že byl nejbystřejším mužem naší generace a že Einstein byl proti němu pouhým školákem. Měl nejen nesmírně obšírné matematické znalosti, ale ovládal i praktickou mechaniku, což z něho činilo přímo génia.

Když jsem získal diplom a chtěl odejít, přiměl mě, abych zůstal ještě dva roky na univerzitě a zabýval se některými problémy čisté matematiky, které potřeboval vyřešit. Finančně jsem na tom byl dost špatně, ale Jerningham měl zřejmě dost prostředků, takže mi navrhl, že mi bude hradit veškeré výlohy, a navíc mi nabídl velmi slušný plat. Řekl mi, že moje pomoc je pro něho daleko důležitější než ty výlohy - zkrátka zůstal jsem.

O konkrétním problému, na němž pracoval, jsem toho moc nevěděl, ale podle druhu úkolů, které mi zadával, se zřejmě jednalo o cosi v oblasti matematické pravděpodobnosti. Předával mi množství údajů, které jsem měl uspořádat a promítnout do matematických křivek a nechal mne pracovat zcela samostatně. Někdy mi to trvalo i tři měsíce, než jsem vypočítal křivku, kterou potřeboval. Když jsem byl hotov, během několika minut mou práci zkontroloval a často rovnou ukázal na chybu, k jejímuž zjištění bych normálně musel mít třeba celý měsíc.

Celé dva roky jsem prováděl tuto náročnou matematickou práci, než se odhodlal sdělit mi účel svého bádání. Užasl jsem, když mi řekl, že má v úmyslu najít způsob, jak matematicky předvídat budoucí události a sestrojít příslušné zařízení.

"Něco takového by mě rázem přesvědčilo, že to nemá v hlavě v pořádku," poznamenal jsem.

"Myslíš? Mně to tak nepřišlo - právě naopak. Předvedl mi totiž názorně, kam až může dospět lidský génius. Proč si myslíš, že není možné předpovídat budoucnost?"

"Především proto, že se to nikomu nepodařilo."

"Jsi na omylu. Podařilo se to, a to nejednou. Slyšels o předpovídání zatmění Slunce?"

"Předvídat zatmění je poměrně jednoduchá věc. K tomu je třeba pouze vypočítat pohyb určitých nebeských těles, které se řídí známými zákony. Na to není třeba mít speciální přístroje."

"Všechno se řídí určitými zákony, i když některé z nich nejsou dosud dostatečně prozkoumány," odpověděl Tom.

"To však zřejmě není ten správný příklad. Jistě znáš mechanické způsoby počítání. Z pobytu na univerzitě si určitě pamatuješ, že byl používán daleko složitější přístroj než pouhý kalkulátor zatmění. Mám na mysli harmonický analyzátor."

"To je něco úplně jiného," namítl jsem. Harmonický analyzátor nic nepředpovídá. Pouze analyzuje složitou křivku tím, že ji rozkládá do souboru jednoduchých harmonických křivek, jejichž analytický součet dává opět původní složitou křivku, která do něho byla vložena.

"Máš pravdu," přikývl Tom. "Jenže je-li možno sestavit přístroj, který rozkládá složitou křivku na jednotlivé komponenty, pak jistě souhlasíš, že je možné zkonstruovat zařízení, které postupuje obráceně - to znamená, že ze souboru jednotlivých křivek vytváří jejich výslednici. Právě na tomto principu sestavil Jerningham svůj přístroj, který nazval prediktograf. V principu to není nic nového, protože obdobně funguje i zařízení pro předpovídání přílivu ve washingtonském Hydrografickém institutu."

"Co je to za přístroj?"

"Lze jím předvídat charakter přílivu pro kterékoli datum a v kterémkoli přístavu na světě dvacet let dopředu. Je to poměrně jednoduché, protože pohyb a charakter přílivu je dán poměrně malým počtem proměnných a zákony, jimiž se řídí, jsou dobře známy. Na tomto přístroji není nic záhadného a běžně se používá."

"To je pro mě novinka," přiznal jsem.

"Jerningham nejprve sestavil přístroj podobného typu," pokračoval Wallace. "Druhý přístroj byl poněkud odlišný a podobal se tomu, který pracuje v MIT."

"Něco jsem o tom četl, ale přiznám se, že tomu moc nerozumím."

"Je to jedinečný mechanismus, který ale pracuje na poměrně jednoduchém principu. Základem je určitý počet elektromotorů s měnitelnou rychlostí chodu, kterou lze řídit pomocí ramen zakončených jehlou. Posouvá-li se jehla podél křivky vyznačené na stupnici, mění se rychlost motoru podle parametrů této křivky. Chápeš?"

"Zdá se to být poměrně jednoduché," poznamenal jsem.

"Synchronizací pohybů všech motorů se sjednotí hodnota každé křivky tak, aby byla v každém okamžiku stejná. Každý z těchto motorů ovlivňuje centrální jehlu, kterou výslednice jejich rychlostí zkracuje nebo prodlužuje, a tím vyznačuje na papíru výslednou křivku, která je jakýmsi souhrnem jednotlivých křivek. To, co popisují, je nejjednodušší operace. Celkem snadným způsobem lze některou z podružných křivek odebrat, jinou zase přidat a různým způsobem kombinovat. Stále je to jasné?"

"Začínám to chápat."

"To je ale jenom druhá fáze Jerninghamova programu, do níž jsme se dostali koncem druhého roku naší společné práce. Pak navrhl, abychom opustili univerzitu, kde jsem byli dost omezováni a odstěhovali se do New Yorku, kde jsme měli daleko lepší podmínky pro práci."

Zařízení jsme instalovali v pronajatém domě a pokračovali v pokusech.

Koncem roku jsme už měli k dispozici zařízení schopné zvládnout současně sto různých proměnných a operovat s jakoukoli křivkou, kterou jsme si zvolili. Přístroj jsme zdokonalili natolik, že už nebylo třeba mít pro každou jednotlivou křivku zvláštní operativu a celou práci mohl zvládnout jeden člověk. Zařízení provádělo veškeré matematické úkony, a navíc bylo schopno řešit příslušnou přirozenou nebo transcendentální funkci, což bylo mou doménou.

Zařízení fungovalo perfektně, jenže Jerningham prohlásil, že budeme muset končit. Došly mu totiž peníze. To pro mne byla velká rána, protože mezitím jsem se pro věc zapálil stejně jako on. Dal jsem k dispozici peníze, které jsem si ušetřil ze svého platu, ale ani to nestačilo, aby se naše situace podstatněji zlepšila.

Zatímco jsme se domlouvali jak dál, došlo mi oznámení, že zemřel můj strýc a zanechal mi nějakých dvanáct tisíc dolarů. Nabídl jsem je Bobovi, ten mou nabídku ale odmítl s tím, že nevidí možnost, jak v dohledné době naše zařízení komerčně využít a půjčené peníze mi vrátit. Tehdy jsem přišel na jedinečný nápad, který se však později stal naším prokletím. Navrhl jsem totiž způsob, jak naše zařízení prakticky využít.

Vycházel jsem z toho, že průběh veškerého dění je závislý na určitých proměnných. Navrhl jsem tedy přestat pracovat na dalším vývoji zařízení a věnovat se zjišťování těch vlivů, které by způsobily takové změny proměnných, aby je bylo možno využít k našemu prospěchu. Pro východisko těchto operací jsme si zcela logicky zvolili peněžní burzu.

Dva roky trvalo, než jsme uspořádali údaje a stanovili křivky osmdesáti tří proměnných, o nichž jsme zjistili, že ovlivňují hodnoty dvou vybraných akcií. Vše jsme uspořádali a vložili do prediktografu, čímž jsme získali dvě výsledné křivky, o nichž se dalo téměř s jistotou předpokládat, že znázorňují změny hodnot obou akcií v průběhu příštího roku.

Jedna z křivek byla více méně rovnoměrná. Přestali jsme se o ni zajímat a soustředili se na druhou, která vykazovala značné výkyvy. Tři měsíce jsme vyladovali a upravovali příslušnou kalkulaci, až jsme nabyli jistoty, že je naprosto přesná. Pak jsme začali s finančními operacemi."

"Jedné věci nerozumím," přerušil jsem jeho výklad. "Chápu sice způsob, jakým jste mohli vypočítat hodnotu akcie v libovolném okamžiku, ale nejde mi do hlavy, jak jste vzali v úvahu chování prodávajících a nakupujících. Jinak řečeno, zdá se mi, že jste ve svých kalkulacích opomněli přihlídnout k lidskému faktoru."

"Naopak, i ten jsme vzali v úvahu. Byla to jedna z osmdesáti tří proměnných, které tvořily základ našich operací. Je sice pravda, že tehdy jsme ještě nebyli schopni předvídat s dostatečnou přesností chování jednotlivých osob, ale

zjistili jsme, že stačí vzít v úvahu soubor lidí jako celek. Později ti řeknu o jednom problému, na který jsme narazili, když jsme se zabývali jednotlivci, ale teď budu pokračovat. Když jsme zahájili své spekulace - ačkoli vzhledem k našim přesným podkladům to vlastně žádné spekulace nebyly - měli jsme k dispozici necelých tisíc dolarů. Nalezli jsme makléře, který byl ochoten respektovat hranici našich skromných možností a veškerou hotovost jsme vložili do vybraných akcií. Pak jsme jen trpělivě čekali, jak to dopadne.

Výsledek přesně potvrdil údaje výsledné křivky, takže na akci jsme slušně vydělali. Když pak hodnota akci stoupla, zisky se zvyšovaly, když klesala, stabilizovali jsme nákupy jejich hodnotu.

Po několika měsících jsme operaci skončili, zinkasovali zisky, které dosáhly něco kolem dvou set tisíc dolarů a dali se do další práce. Abychom vyloučili možnost, že se znovu dostaneme do tíživé finanční situace, připravili jsme novou operaci, tentokrát na širší základně. Vypočítali jsme totiž proměnné většího počtu vybraných akcií.

Během propočtu jsme vyloučili neperspektivní akcie a zaměřili se asi na třicetku vytipovaných a po prověření jejich parametrů jsme znovu zahájili burzovní operace. Vydělali jsme při nich přes dvacet miliónů dolarů, čímž jsme na burze skončili.

Přitom nás znepokojilo zjištění, že dvacet devět akcií se chovalo přesně podle našich předpovědí, ale třicátá nikoli. Abychom zjistili důvod, dali jsme se do zpětných propočtů a analýz a zjistili, že za to mohla moje chyba. Při propočtu jedné z výchozích křivek jsem totiž omylem přehodil desetinnou čárku. Chybu tedy nezavinil stroj, což jsme vzali s úlevou na vědomí."

"Nezabránila vám v další práci válka?"

"Ne. Chtěli jsme se sice přihlásit do armády, ale neodvedli nás. Bob byl krátkozraký a já měl ploché nohy. O kancelářskou práci v armádě nebyl zájem a vzít na sebe overall a pracovat jako mechanici se zase nechťelo nám.

Válečná psychóza ale přiměla mnohé lidi uvažovat o nejistotě lidského života, což přivedlo Boba na myšlenku zjistit proměnné, které ovlivňují jeho délku. Největším problémem při tom bylo jak určit takové, které charakterizují povahu a sklony jednotlivé osoby, ale nakonec se Bobovi podařilo i to. Nebudu se pouštět do detailů, stačí, když uvedu, že povaha a temperament každého jednotlivce lze určit padle toho, jak reaguje na určité podněty.

Nebylo to nic lehkého a zabralo to osm let propočtů, kalkulací a hledání chyb, než jsme vypracovali tak zvané indexy povahových rysů, na jejichž základě bylo možno jednotlivé lidi rozlišit a zařadit."

"Kolik proměnných k tomu bylo zapotřebí?" zeptal jsem se zvědavě.

"Devět set třicet čtyři," zněla odpověď.

"To jste tedy museli mít pořádný stroj, aby to všechno zvládl."

"Takové zařízení by normálně muselo mít rozlohu minimálně jednoho akru," souhlasil Tom. "Naštěstí jsme přišli na to, že je možné sloučit proměnné do skupin, které se pak navzájem ovlivňují stejně, jako by to činilo všech devět set třicet čtyři proměnných najednou. Počet proměnných se v každé skupině pohyboval od dvanácti do dvaceti, takže pak stačilo manipulovat pouze s dvaceti dvěma skupinami.

Operaci jsme prováděli tím způsobem, že jsme nejprve získali výslednou křivku každé skupiny a souhrn těchto křivek pak tvořil konečnou výslednici. Zjistili jsme, že pokud ta dosáhne nulové hodnoty, život dotyčné osoby končí.

Když jsme celý proces zdokonalili a zpřesnili, uvažovali jsme o způsobu, jak vyzkoušet jeho přesnost v praxi. V té době právě probíhal proces s jakýmsi vrahem a guvernér nám dovolil provést na obžalovaném některé testy. Úřední místa se totiž domnívala, že máme v úmyslu zjistit jeho duševní stav a přičetnost, a my je při této domněnce nechali.

Z výsledků testů jsme sestavili křivku, z níž vyplynulo, že dotyčný v nejbližší době zemře. Jaké však bylo naše zklamání, když byl obžalovaný při soudním přelíčení osvobozen!

Dva týdny nato byl však nějakým gangsterem zastřelen, a to na vteřinu přesně podle údajů jeho životní křivky. Výsledek nás povzbudil, přesto jsme si ho však chtěli ověřit. Místní nemocnice nám umožnila testovat některé pacienty, pochopitelně s jejich souhlasem.

V dvaceti případech naše výpočty předpověděly smrt, která pak nastala přesně ve vypočteném okamžiku. Ve dvou případech jsme zjistili, že pacienti budou žít ještě velmi dlouho.

Nyní musím poněkud odbočit. Je to nutné, abys lépe porozuměl tomu, co se stalo dál.

Když jsme přišli do New Yorku, získali jsme kromě vybavení kanceláře i stenografku. Na její jméno si už nevzpomínám, protože brzy dostala výpověď a na její místo přišla jiná. I ta odešla a další, které přicházely, byly stále horší. Nejhorší z nich však byla Mabel Thompsonová, kterou jsme přijali těsně předtím, než jsme dokončili poslední práce na prediktografu.

Byla přímo neskutečně krásná a to bylo také jediné, co se o ní dalo říct. Několikrát jsem s ní šel na večeri, ale když jsem zjistil, že má blond vlasy nejen na hlavě, ale také místo mozku, ztratil jsem o ni zájem. Částečně mě k tomu přimělo i chování Boba Jerninghama.

Zde zřejmě začal působit zákon protikladů, protože oč měl Bob více v mozku, o to v něm ona měla méně. Ale ať už to bylo jakkoliv, úplně jí propadl. Nemyslím, že by o něho nějak zvlášť stála, spíš měla spadeno na jeho peněženku, ale v každém případě si ho dovedla dokonale osedlat.

Bob na ni začal myslet víc než na svou práci. Mrzelo mne to, a tak jsem ho začal nutit, aby se s ní oženil. Předpokládal jsem, že měsíc manželství ho z jeho oblouznění dokonale vyléčí, a že se s ní pak co nejrychleji rozvede. Jí šlo zřejmě jen o placení výživného, Bob pak bude mít čistou hlavu pro další práci a spokojenost bude na všech stranách.

Zasnoubili se. Mabel si hned naplánovala celoroční cestu kolem světa jako líbáanky. Bob se dost zdráhal, protože to znamenalo, že se po celý rok nebude moci věnovat své práci. Zatím se Mabel, hnána touhou po manželství, či spíše po možnosti utratit co nejvíce jeho peněz, stále motala v kanceláři a v laboratoři. Možná také proto, aby hlídala dívku, kterou jsme přijali místo ní."

"Tomu nerozumím. Mabel měla přece pracovat pro tebe!"

"To je sice pravda, ale když se zasnoubili, navrhl jsem, abychom Mabel propustili a vyplatili jí plat za dva roky, aby se mohla řádně připravit na svatbu. Bob souhlasil, a tak jsme přijali novou dívku, která alespoň soustavně nepsala y ve slově síla.

V té době Bob pracoval na metodě, jak předvídat nejen dobu smrti, ale i místo a její způsob. Propočty byly velmi komplikované a vyžádaly si takové množství dalších proměnných, až se zdálo, že úkol nezvládneme. Bob se však rozhodl, že svou svatbu odloží do té doby, dokud nebude problém vyřešen.

Pracoval jako posedlý a mne honil jako otroka. Jeho mozek stimulovaný láskou k Mabel však dělal přímo zázraky, a tak se nakonec problém podařilo vyřešit.

Provedli jsme závěrečné propočty a měli před sebou systém křivek umožňující určit nejen dobu, ale i místo a způsob smrti daného subjektu, o němž jsme získali všechna potřebná fakta. Současně jsme s překvapením zjistili, že tuto metodu lze použít i při určování jiných jevů, než je úmrtí, což jsme si ověřovali drobnými experimenty. Například Bob určil barvu kravaty, kterou si zítra vezmu a já zase předpověděl, co budeme mít k večeři. Zabývali jsme se i jinými drobnostmi a nikdy jsme neudělali chybu.

Jednoho osudného dne jsme se dali do určování křivky mého dalšího života a tím i data a způsobu mé smrti. Když jsme skončili, dostal jsem šok, ale utěšoval jsem se myšlenkou, že onoho dne, kdy mám v New Yorku zemřít, budu někde v Číně. To mne uklidnilo, i když ne zcela.

Pak jsme se pustili do Bobovy křivky osudu a zděsili se. Bob měl zemřít přesně za třicet devět dní při železničním neštěstí nedaleko Limy v Ohio.

Když jsme ten propočet znovu ověřili, napadlo ho stejná myšlenka jako mne. Usmál se. "V den, kdy by k tomu mělo dojít, budu hezkých pár kilometrů od Ohia!"

Přikývl jsem a neprodleně jsme stanovili nutné kroky, jak čelit osudu.

Dohodli jsme se, že bude nejlepší, když Bob hned zítra odletí do San Franciska a odtud lodí na Havaj do Honolulu. Bude tam dávno před osudným dnem, kdy má při železničním neštěstí u Limy zemřít.

Když jsme si všechno ujasnili a prodiskutovali další postup, napadlo Boba, že by bylo výhodné, kdyby se ještě ráno před odletem s Mabel oženil a spojili tak příjemné s užitečným. Jeho záchranná cesta na Havaj by současně byla i jejich svatební.

To se zdálo být docela dobře vymyšleno. Jenže pak mne napadlo, abychom se podívali také na její křivku života. Potřebné údaje jsem měl k dispozici už od dřívějška, takže nebyl problém sestavit její životní křivku. K našemu zděšení její průběh končil za sedmáct dní, kdy měla Mabel zemřít v Honolulu na otravu.

"Zřejmě to není dobrý plán," poznamenal Bob s křivým úsměvem. "Obě křivky na sebe nějak působí a vzájemně se vylučují. Zůstanu-li zde, určitě mne něco přinutí jet do Ohia, a když pojedu na Havaj, zpečetím tím její rozsudek smrti."

Horečně jsem přemýšlel.

"Myslím, že bude nejlépe," řekl jsem po chvíli, "když napíšeš Mabel, aby za žádných okolností neopouštěla New York - alespoň prozatím. Ty ale odjedeš na Havaj a budeš v bezpečí. Až uplyne oněch osudných sedmáct dnů, ať přijede za tebou a můžete se v Honolulu vzít. Já zůstanu tady v New Yorku a budu pokračovat v práci."

Bob souhlasil. Napsal dopis Mabel a požádal mě, abych jí ho odeslal. Pak si objednal letenku do San Franciska s mezipřistáním v Chicagu.

Druhý den ráno jsem ho doprovodil na letiště. Musel mi slíbit, že jakmile dorazí do San Franciska, okamžitě mi pošle telegram. Pak jsme se rozloučili a já šel na poštu poslat dopis Mabel.

Jaké však bylo mé překvapení, když jsem dostal telegram z Chicaga, v němž mi bylo oznámeno, že Bob leží v tamní presbyteriánské nemocnici. Je sice v bezvědomí, ale podle dokladů, které měl u sebe, zjistili, komu mají podat zprávu.

Okamžitě jsem zvedl telefon a zavolał Mabel, abych ji informoval o Bobově nehodě a vyzval ji, aby se mnou jela do Chicaga. Mabel se však nehlásila.

Skočil jsem do auta a zajel k jejímu bytu. Její bytná mi sdělila, že včera večer odletěla do San Franciska a odtud pak dále lodí do Honolulu. Někdy její milenec ji tam prý pozval na výlet a hned jí přinesl letenku.

Od té chvíle jsem začal pochybovat o reálnosti našeho plánu, jak ošálit osud.

Zavolał jsem tedy na letiště a objednal si letenku do Chicaga.

Když jsem se dostavil do nemocnice, Bob byl stále ještě v bezvědomí.

Později jsem se dozvěděl, že během mezipřistání v Chicagu, které mělo trvat čtyři hodiny, si najal taxi a projížděl se po městě, aby si zkrátil čekání. Na rohu ulic Madison a State se taxi srazilo s protijedoucím vozem a zraněného Boba odvezli do nemocnice.

V dané chvíli jsem pro něho nemohl nic udělat, a tu jsem si vzpomněl na Mabel. Rychle jsem zjistil odjezdy lodí ze San Franciska do Honolulu a protože jsem předpokládal, že odjíždí tou první, poslal jsem jí na loď telegram, v němž jsem ji informoval, co se stalo s Bobem. Zároveň jsem zdůraznil, aby se důsledně řídila Bobovými pokyny, v žádném případě neodjížděla na Havaj a vrátila se do New Yorku. Později bych dal nevím co za to, kdybych ten telegram byl neodeslal.

Obratem přišla její odpověď z níž vyplynulo, že je daleko hloupější, než jsem si myslel. Uváděla, že to je všechno jen můj trik, abych ji odloučil od Boba. Ví, že na Havaj odjel, a tak tam jede za ním.

Neměl jsem žádnou možnost zastavit ji, protože telegram odeslala těsně před odplutím lodí.

Bob byl celý týden v bezvědomí, a když se probal, byl tak slabý, že jsem se neodvažoval informovat ho o odjezdu Mabel. Když se po ní ptal, řekl jsem pouze, že bychom ji neměli rozrušovat zprávou o jeho zranění a nechal ho v domnění, že je stále v New Yorku.

Zotavoval se jen velmi pomalu. Když nastal den předpokládané smrti Mabel, značně znervózňel, ale jakmile uplynul, rychle se uklidnil a příští den už dokonce žertoval.

"Zdá se mi, že jsme osudu vytřeli zrak," řekl vesele. "Teď už není důvod, aby se Mabel schovávala v New Yorku, a

tak ji pozveme sem do Chicaga. Rád bych ji viděl. Budeš tak laskav a pošleš jí telegram?"

Co jsem měl dělat? Tvářil jsem se jako by se nic nestalo a slíbil jsem mu to. Bohužel mne nenapadlo prohlédnout si noviny, dříve než je dostal do rukou - snad také proto, že v těch, které jsem četl, nic zvláštního nebylo. Jenže ošetřovatelka mu donesla jiné, kde na první stránce byla zpráva o Mabelině smrti. Zemřela na otravu a doba její smrti přesně odpovídala našim propočtům.

Bob utrpěl těžký šok a dva dny byl v bezvědomí. Když se probral, byla u něho policie."

"Proč policie?" zeptal jsem se překvapeně.

"Z jednoduchého důvodu. Když v Honolulu vyšetřovali okolnosti její smrti, prohlédli zavazadla a našli Bobův dopis, v němž Mabel varuje, že jí hrozí smrt, pokud se nebude řídit jeho radami. Sdělil jí, že odjíždí do Honolulu a vyzval jí, aby za ním přijela, ale teprve po čtrnácti dnech v New Yorku. Zda Mabel nepochopila, nebo onu část dopisu ignorovala, to se už nikdo nedozví. Faktem zůstává, že bez ohledu na varování odjela nejbližším vlakem a nastoupila na první loď do Honolulu. Rovněž důvody její smrti zůstávají nejasné.

Policie v Honolulu rovněž našla můj telegram, který jsem jí poslal než nastoupila v San Francisku na loď. Policie se tedy spojila s Washingtonem a požádala, aby na nás byl vydán federální zatykač. Naše vyšetřovací oddělení brzy zjistilo místo našeho pobytu, zatykače byly předány chicagské policii, která nás bezodkladně zajistila.

Naštěstí byl text mého telegramu koncipován tak, že nemohl být použit jako důkaz, ale pouze jako svědecký materiál. Byl jsem propuštěn na kauci a mohl se vrátit do nemocnice, abych dohlížel na Boba.

Bob se zotavoval pomalu a z pochopitelných důvodů jsem si přál, aby jeho rekonvalescence trvala ještě dlouho. Policie ho však prohlásila za schopného přepravy, a to mi nevyhovovalo. V nemocnici totiž byl v bezpečí a byla naděje, že tam přečká i den své předpokládané smrti.

Lékaři ho však propustili dva dny před osudným termínem. Bylo nám řečeno, že nás převezou do Washingtonu k předběžnému výsledku, a pak nás dopraví na Havaj, kde bude soud. To nám sdělili až v den, kdy lékaři prohlásili Boba za schopného cesty.

Polil mne studený pot. Trať z Chicaga do Washingtonu vede východním směrem přes Limu v Ohio!

Po zaplacení kauce jsem byl prakticky volný a dělal pro Boba vše, co bylo v mých silách. Sehnal jsem nejlepšího chicagského advokáta a pověřil ho, aby se záležitostmi zabýval v Chicagu. Zároveň jsem v New Yorku pověřil známou advokátní kancelář, aby pracovala z opačného konce. Měli se vypravit do Washingtonu a pořádně sebou hodit. Uložil jsem jim, aby bez ohledu na výlohy zdrželi přepravu Boba na východ nejméně o sedmdesát dvě hodiny. Co se stane po uplynutí této doby - na tom už vůbec nezáleželo.

Newyorkští advokáti se činili, jak jen mohli. Příkaz z Washingtonu sice ukládal, aby Bob byl převezen okamžitě, ale brzy přišel další, který nařizoval odložit cestu o sedmdesát dvě hodiny. Když jsme se o tomto druhém příkazu dozvěděli, zajásali jsme, potřásali si rukama a navzájem blahopřáli k vítězství nad osudem.

Naše euforie však netrvala dlouho. Druhý den ráno přišla od státního zástupce další depeše sdělující, že odklad byl zrušen a Bob má být bezodkladně převezen.

Z úzkosti v duši jsem zjišťoval, o který vlak se jedná. Byl to pochopitelně ten, který projíždí Limou přesně ve chvíli, kdy měl Bob zemřít.

Také naši advokáti v Chicagu se činili, ale jediným výsledkem byly vysoké výdaje. Obrátil jsem se tedy na policisty, kteří měli Boba doprovázet a nabídl jim vysokou částku, pokud použijí jiného vlaku, který odjíždí z Chicaga o tři hodiny dříve a projíždí Limou čtyři hodiny před osudnou chvílí.

Výběr vlaku byl záležitostí doprovázejících policistů. Když jsem je podplatil a slíbil cestu první třídou a stravu podle vlastního výběru, neměli námitek. Byli toho názoru, že použitím časnějšího vlaku se nedopustí žádného přestupku služebního řádu.

Všechno probíhalo k naprosté spokojenosti. Jeli jsme přesně podle jízdního řádu a radovali se, že jsme z nejhoršího venku - dokud jsme neprošli Fort Wayne.

Pár kilometrů za tímto městem se vlak zastavil. Když jsme už delší dobu stáli, znervózněl jsem a zeptal se průvodčího, co se stalo.

"V lokomotivě se zavařilo ložisko," odpověděl. "Poslali jsme pro novou a za chvíli pojedeme dál."

"Jak dlouho asi budeme stát?" "Určitě ne déle než tři hodiny."

Bob na mne pohlédl a křivě se usmál. Neměl jsem odvahu pohlédnout mu do očí.

Uplynuly tři hodiny a stále se nic nedělo. Teprve asi za další hodinu přijela nová lokomotiva, vyměnila poškozenou a jelo se dál. Měli jsme však stále určitý náskok před rozhodujícím momentem, ale postupně jsme ho ztráceli, protože nová lokomotiva byla slabší a pomalejší.

Když jsme se přiblížili k Limě, Bob pohlédl na hodinky.

"Zbývá nám ještě necelých dvanáct minut," řekl tiše. "Mám tedy ještě čas napsat poslední vůli. Dej mi papír a pero!"

Obojí jsem mu podal a Bob napsal svou poslední vůli, v níž mi odkázal veškerý svůj majetek. Muži z policejního doprovodu se uvolili podepsat ho jako svědci.

Když byl dokument hotov, Bob mi ho podal.

"Sbohem, kamaráde," řekl kupodivu pevným hlasem. "Ty srážku přežiješ a budeš moci užívat všechno to, co jsme získali. Zasloužil sis to. Mne nelituj. Od té doby, co jsem ztratil Mabel, mne smrt nikterak neděsí."

Odvrátil se a zahledl se z okna. Hrdlo jsem měl sevřené a musel se přemáhat, abych se nevrhl na detektivy, kteří celou záležitost považovali za povedený zert.

Vlak projel zatáčkou. "Tady někde to musí být. Doufám, že nikdo z vás..." Nedořekl, protože jsme byli vrženi dopředu a současně zazněl pronikavý skřípot brzd. Snažil jsem se nabýt rovnováhu, ale za několik vteřin jsem ucítil strašný

náraz, jak náš vlak najel na nákladní soupravu, která jela po stejné koleji proti nám.

O dvě hodiny později jsem se probral v Linské nemocnici. Má první otázka byla, co se stalo s Bobem. Bylo mi řečeno, že ho z trosk vyprostili už mrtvého."

Tomův hlas jakoby dozníval a já stísněně mlčel.

"Je to všechno nějak podivné," poznamenal jsem po chvíli. "Přesto se mi zdá, že je to pouze přímo neuvěřitelná souhra náhod."

"Smrt Mabel snad mohla být náhoda, a také jsem si to původně myslel," řekl Tom. "Ale to, jak zahynul Bob, určitě žádná náhoda být nemohla. Bylo nesporně prokázáno, že náš prediktograf se nemýlí. To je také důvod, proč jsem ztratil zájem na životě. Žádnou budoucnost totiž nemám!"

Nevěděl jsem, co na to mám říct, a tak jsem se zeptal: "Řekl jsi mi, že bys pro mne poslal, kdybys býval nedostal můj dopis, ve kterém ti oznamuji, že přijedu do New Yorku. Mohu se zeptat proč?"

Tom si povzdechl. "Mám před sebou necelý rok života a o prediktografu nikdo neví. Jsem osamělý vlk a žádné příbuzné nemám. Chci ti odkázat celé své jmění - asi dvacet miliónů - ale pod jednou podmínkou."

"Jakou?"

"Že budeš souhlasit, abych tě naučil zacházet s prediktografem a že dovolíš, abych předpověděl dobu a způsob tvé smrti."

"Když odmítnu?"

"Pak prediktograf zničím."

Horečně jsem přemýšlel. Nabídka byla víc než lákavá! O takovém bohatství se mi nikdy ani nesnilo a navíc ta moc, kterou mi může poskytnout. Mohu zjistit předem, jak dopadne jednání o splnutí obou koncernů a také, zda se mi podaří získat další jmění na burze. Dozvim se, jestli budu šťastný, všestranně úspěšný a toto vědomí mi pomůže překonat případné dočasné potíže.

Co však udělám, bude-li to naopak? Třeba zjistím, že upadnu do bída a neštěstí, ale nebudu tomu moci zabránit, protože předpověď prediktografu je nezvratitelná. Zkázím si tím celý svůj budoucí život.

Pak jsem si ale vzpomněl na Rosu. Po návratu do Peru jsem jí chtěl za předpokladu, že jednání o fúzi podniků dopadne úspěšně, položit jednu důležitou otázku. Nyní bych mohl znát předem nejen její odpověď, ale také vědět, jak dlouho budeme oba žít!

Při této myšlence jsem se zachvěl, protože jsem si vzpomněl, jak dopadl chudák Bob. Pohlédl jsem na Toma a rozhodl se.

"Ne, Tome," řekl jsem pevným hlasem a povstal. "Tvoji nabídku nepřijímám."

Bude lépe, když svůj přístroj zničíš."

Tom rovněž vstal. "Je mi líto," řekl sklesle. "Proč je ti to líto?"

Unaveně se usmál. "Prediktograf totiž předpověděl, že odmítneš. Kdybys byl přijal, bylo by to důkazem, že i prediktograf se může někdy zmýlit a já bych měl aspoň trochu naděje, že se to stalo i v mém případě. Jenže teď je všem nadějším konec."

Raymond Z. Gallun

Starý věrný

Spolu s editorem této knihy byl Clifford Kornoel (ve sci-fi magazínech známý jako Jack Darrow) jedním z hlavních přispěvatelů do rubrik fanovských dopisů. Jeho názor na povídku Starý věrný: "Doufám, že čtenáři tuto povídku vysoce ocení, neboť je to jedna z nejlepších, jaké kdy vyšly. Budu ji číst znovu a znovu a nikdy na ni nezapomenu, protože dokazuje, že akčnost není vždy nutnou podmínkou k tomu aby povídka byla dobrá."

Ramon F. Alvarez del Rey, známější pod jménem Lester del Rey: "Proč ještě více nezdůraznit že Raymond Z. Gallun je mezi čtenáři oblíben? Starý věrný je jedna z nejlepších povídek o mimozemském životě a meziplanetární komunikaci, jakou jste kdy vydal, i když nezapomínám na krátkou povídku Vesmírný vrak, podle mého názoru nejlepší z vaší dílny. Způsob jeho psaní, jeho hloubka i kvalita ho řadí mezi nejlepší. Více Galluna!"

S radostí oznamuji, že Gallun stále píše čtivou SF, a že byl vyznamenán cenou prvního fandumu na Worldconu v roce 1979 konaném v anglickém Brightonu.

Arthur L. Wildner, jeden z nejvýznamnějších fanů čtyřicátých let a stále ještě občasný účastník conů říká o Gallunovi toto: "Nejlepší dosud vydaná povídka psaná nenásilným a přirozeným způsobem. Pravděpodobnost, že život na Marsu je obdobný pozemskému tak, jak si to mnozí autoři představují, je asi tak jedna ku miliónu. Číslo 774 je jedinečná postava, která na rozdíl od stereotypních hrdinů nepřekonává překážky s bravurní lehkostí."

1.

Pokud by číslo 774 byl člověkem, pak by buď spílal nebo hořce plakal, neboť k tomu měl vážný důvod. Jenže číslo 774 nebyl lidský tvor. Jeho křehká stavba těla neměla sebemenší podobnost s lidskou. Nevěděl, co je to smích, hněv nebo slzy, a pokud vůbec nějaké emoce probíhaly jeho chladnou a bystrou myslí, pak zůstávaly skryty i příslušníkům jeho rasy.

Dva poslové, kteří to odpoledne přišli do jeho dílny, neměli vůbec tušení, co se v jeho mysli děje. Jejich vzkaz přijal navenek s naprostým klidem, typickým pro jeho rasu, přestože mu oznámili, že za čtyřicet dnů

musí zemřít. Právě tolik mu totiž zbývalo do konce života, jehož délku určili Vládcové.

Vládcové usoudili, že práce čísla 774 nebyla nijak užitečná, naopak byla bezcenná a dokonce škodlivá, takže o

nějakém prodloužení délky jeho života nemohlo být ani řeči. Číslo 774 musel zemřít.

Když mu tuto zprávu předali, nastoupili poslové opět do aerodynamického trupu své omitoptéry. Stříbřité perutě zamávaly a podivné letadélko se s lehkostí zvedlo a jakoby na poslední pozdrav zakroužilo nad velkou osaměle stojící dílnou. Pak zamířilo na západ směrem ke vzdálenému městu.

Poslušen jakéhosi vnitřního impulsu, číslo 774 přistoupil k oknu ve věžovité části svého obydlí a díval se za omitoptérou. Stál a ještě dlouho hleděl k západu, přestože kovově lesklý bod už zmizel v záři zapadajícího slunce.

Mezi dunami marťanské pouště, která se vlnitě táhla až k dalekému obzoru, se plochy zarudlého stínu pozvolna zvětšovaly. Slabý zarudlý odlesk, kterým zapadající Slunce barvilo západní obzor, rychle mizel. Marťanská obloha, na níž byly i ve dne vidět hvězdy, ztmavla a za závojem atmosféry, šestkrát řidší než pozemské, zazářily hvězdy tak jasně, jak je Pozemšťané nikdy nespatří.

Byl to podivně krásný pohled a možná, že za jiných okolností by číslo 774 vychutnával jeho divokou nádheru. Jeho mysl však byla přeplněna spoustou jiných myšlenek, než aby ho tyto přírodní krásy zaujaly. Na obloze byl malý šedozelený proužek o němž věděl, že určuje pozici blížící se komety. Dlouho na něj hleděl, až nakonec odvrátil zrak, aby jím přejížděl po hvězdnaté obloze. Pak ho upěl na stříbřité zelený bod, daleko jasnější než byly okolní hvězdy.

Dlouhé minuty upřeně pozoroval tuto planetu, o níž věděl daleko víc než ostatní obyvatelé Marsu. Její jméno neznal. Pro něho to byl pouze svět na třetí oběžné dráze počítáno od Slunce, přesto však do něj vkládal naději, která byla hnací silou celé jeho životní práce.

Metodickým a trpělivým pozorováním se mu podařilo odhalit některá její tajemství. Zjistil složení atmosféry, byl schopen popsat jednotlivé druhy podnebí, a dokonce věděl něco o složení půdy. Kromě těchto všeobecných poznatků se mu však zatím nepodařilo objevit nic konkrétního. Až jedné hvězdné noci, kdy se už vzdával naděje na uskutečnění svého životního snu, dostal důkaz, že třetí planeta je obývána inteligentními tvory. To nevyplývalo z jeho vědeckého zkoumání, ani nebylo výsledkem racionálních úvah.

Jednoho dne spatřil na tmavé straně planety slabé záblesky, které se v pravidelných intervalech opakovaly. Tehdy si uvědomil, že pouze inteligentní život na vysokém stupni vývoje, je schopen vysílat podobné signály.

Číslo 774 se s novým nadšením dal do práce. Postavil mohutné a složité zařízení, kterým přesně reprodukoval signály přicházející ze Země. Když dostal téměř okamžitě odpověď, vyslal signály v poněkud pozmeněném sledu. Neznámé bytosti na třetí planetě zřejmě pochopily, protože je opakovaly v jeho úpravě.

Po celých pět marťanských let - což odpovídalo deseti oběhům Země kolem Slunce - číslo 774 a neznámí tvorové ve světě vzdáleném více než padesát miliónů kilometrů pracovali s nesmírným úsilím na systému vzájemné komunikace mezi Zemí a Marsem.

Výsledky společného úsilí však stále nedosahovaly uspokojivé úrovně, ale díky vytrvalosti, nápaditosti a nezkrotné vůli by za nějakých deset, možná dvacet let byl problém vzájemného dorozumívání zcela určitě vyřešen.

Ted' je však se vším konec. Za čtyřicet dní nebude číslo 774 už existovat a nebude nikdo, kdo by v jeho díle pokračoval. Studium třetí planety totiž nijak nepřispívalo k tomu, aby bylo více potravin a vody pro odumírající marťanský svět. Vládcové odstraní veškerá jeho důmyslná zařízení, která sloužila pouze k neproduktivnímu výzkumu, a závoj tajemství bude halit třetí planetu po dalších tisíc let - a kdo ví, zda ne navždy.

Vládcové měli moc nařizovat a vyžadovat naprostou poslušnost. Jejich autorita nebyla nikdy zpochybněna. Na absolutní spartánské disciplíně totiž záviselo přežití celé rasy, která živořila na stárnoucí planetě, jejíž schopnost udržet život se chýlila ke konci. Revolty nikdy nebyly, a ani být nemohly.

Je otázkou, zda číslo 774 svůj osud proklínal, nebo ho přijímal se stoickým klidem dětí Marsu. Jeho situace však byla ojedinělá, takže i jeho reakce mohly být atypické. Nikdo na Marsu dosud nedošel tak daleko po cestě nepraktického poznávání a také nedostal oznámení o své smrti v tak nevhodném okamžiku.

Číslo 774 nespouštěl z očí planetu, která naplňovala všechny jeho sny i celý jeho život. Mozkem mu probíhaly zmatené myšlenky a možná i pocity.

Po chvíli se na západním obzoru objevil měsíc Phobos. Zahájil svou rychlou pouť po obloze a v jeho bledém přísvisu se nekonečné pouštní duny i nízké zdi jeho dílny se zářící kovovou kupolí změnily ve stříbřité černou pohádkovou krajinu. Nic nebylo jasně ohraničeno, nic se nezdálo být skutečné.

Východ Phobosu číslo 774 vyburcoval z jeho letargie. Připomněl mu, jak čas letí a že každá hodina, která mu v životě zbývá, je nesmírně cenná.

Dotkl se křišťálové okenní tabule, která se odsunula a ucítil závan mrazivého větru. Jeho podivné tělo přistoupilo k oknu a vyklonilo se tak, že se zdálo, jakoby se chystal sešplhat po hrubé zdi hlavou dolů. Dlouhé výstupky jeho těla se zachytily římsy, za níž se po způsobu netopýrů zavěsil. Mezi těmito savci a číslem 774 však nebyla sebemenší podobnost.

Pokud by se nějaký Pozemšťan zázrakem ocitl na marťanské poušti a díval se vzhůru na stěnu dílny, určitě by v nejistém mihotavém měsíčním světle nepovažoval číslo 774 za živou bytost. Myslel by si, že vidí jakousi rezavě hnědou skvrnu, která je jen nejasným stínem nějakého výstupku na zdi.

Pokud by se podíval pozorněji, považoval by skvrnu za balík starých rozervaných hadrů, jehož volné cáry se líně pohupují v mírném vánku. Nanejvýš by ho zarazil kovový lesk čehosi, co číslo 774 svíral ve svých chapadlech a při pohledu na neznámou věc by pocítil lehké zamrazení.

Číslo 774 vrhl poslední pohled na nádheru marťanské oblohy a vtáhl se zpět do okna. Ze složitého mechanismu upevněného na jeho křehkém těle se vysunuly tři dlouhé kloubovitě tyče, které mu sloužily podobně jako lidem nohy.

Seběhl zeleně osvětlenou chodbou, jejíž konec se ztrácel v temnotě.

V chodbě bylo slyšet pravidelné tikání jakéhosi mechanismu, ale číslo 774 si ho nevšímal. Zvuk vnímal pouze jako chvění zjiitelné jen dotykem nebo jako jev registrovaný přístroji, protože jeho tělo postrádalo sluchový orgán.

Zrychlil krok a v jeho mysli se začal klubat zcela nemart'anský záměr. Tunel ústil do rozlehlé místnosti, kde podél stěn ležely bez ladu a skladu podivné aparáty. Mlhavým zeleným světlem z ní stoupaly velké točité schody k okraji obrovské rotundy z bílého kovu, klenoucí se nad místností.

Uprostřed místnosti byl dlouhý kovový válec směřující šikmo vzhůru. Ve střeše rotundy, přímo proti konci válce, byl otvor, jímž prosvítal kousek oblohy. Na podstavci válce se rychle otáčela mísa ve tvaru velkého kola.

To byla jeho observatoř s dalekohledem a kontrolními mechanismy signalizačního zařízení. Číslo 774 vystoupil po příkré rampě z jejíhož konce mohl nahlížet přímo do nitra otáčející se mísy. Jeho oči kriticky přejížděly po celém zařízení, jako by pátraly po nějaké závadě. Všechno bylo v pořádku.

Pozemšťan, obeznalý s astronomickým zařízením, by ihned uhodl účel jeho částí a žasl by nad jednoduchostí tohoto projevu mart'anské vynalézavosti.

V nádobě byla rtuť. Když mísa rotovala kolem své přesně vyvážené osy, rtuť se odstředivou silou usazovala v tenké rovnoměrné vrstvě na stěnách mísy, jejíž dutina tím vytvářela zrcadlo pro reflexní dalekohled. Velikost a schopnost tohoto zařízení absorbovat světlo, byla mnohokrát větší než jakéhokoli stabilního zrcadla, jehož výroba by v mart'anských podmínkách byla téměř nemožná. Spokojen s výsledky prohlídky se číslo 774 usadil na malé plošině umístěné vysoko mezi tenkými nosníky celé konstrukce. Jeho pohyby byly úsporné, téměř kočkovitě hbité, jakoby chtěl plně využít každé chvilky, která mu ještě ze života zbývala.

Očima, v nichž se zračilo napětí, shlížel do velké duté křišťálové koule. Ze zařízení na horním konci dalekohledu vycházel neviditelný paprsek, odrážel se na kouli a vytvářel obraz, který číslo 774 tak toužebně očekával.

V hloubi křišťálové koule se objevil obraz třetí planety Země. Protože přicházel ze sluneční strany, většina jejího povrchu byla ve stínu - a tedy neviditelná. Ze Země byl vidět jen úzký srpek ohraničený jasnou křivkou. Číslo 774 na něm rozeznával pomíchané skvrny hnědé a zelené, o nichž věděl, že představují oceány, kontinenty, pouště, i oblasti pokryté vegetací. Rozeznával posouvající se závoje mračen, vinoucí se řeky a zasněžené horské hřebeny, ale vše bylo příliš natolik vzdálené a zkrácené atmosférickou mlhou obou planet, aby mohl rozeznat detaily.

Na malé páčce před ním spočíval svazek jemných vláken, jimiž byl zakončen jeden z jeho údů. Tato vlákenkovitá chapadla schopná těch nejjemnějších manipulací, posunula páčku jemně doprava. Mohutné těleso dalekohledu se pohnulo a obraz třetí planety se ve sférické míse začal zvětšovat.

Pohoří rostla, moře a kontinenty se zvětšovaly, až nakonec křišťálová mísa mohla pojmut jen malou část povrchu osvětlené části planety. Zvětšení dále rostlo, detaily vystupovaly do popředí, pak se ale obraz začal chvět a vlnit, jakoby procházel milióny atmosférických vln. Při dalším zvětšování způsobilo světelné mihotání chvění a změny intenzity, že se obraz stal zcela nesouvislý a nesmyslný. Obrovský tele skop čísla 774 se potýkal se stejnou překážkou jako teleskopy pozemských astronomů.

Světelné paprsky odrážející obraz Země vzdálené více než padesát miliónů kilometrů byly rušeny plynnými obaly obou planet, v nichž se vyskytují nesčetné nepravidelné vzdušné proudy s rozdílnou teplotou a vlhkostí. To vše způsobuje, že od určitého stupně je jakékoli další zvětšení nemožné.

Teleskop čísla 774 měl sice určité možnosti dále zvětšovat, ale ani ty nestačily k odhalení tajemství třetí planety. Přesto měl naději, že snad jednou se nějakým zázrakem atmosféry obou planet uklidní natolik, aby mohl alespoň na okamžik nahlédnout do vytouženého tajemství to se však zatím nikdy nestalo, přesto možnosti teleskopu využíval až na maximum.

Klidně a rozvážně vrátil číslo 774 zvětšení zpět na hranici viditelnosti. Posun určitého zařízení způsobil, že srpek planety zmizel a obrazovka zůstala temná. Číslo 774 však věděl, že třetí planeta je i nadále v zorném úhlu dalekohledu.

Rídě se údaji svých přístrojů, natočil navykklým pohybem svůj teleskop k určitému místu na temném povrchu Země. Věděl, že na noční polokouli tohoto vzdáleného světa se nachází rozsáhlá a členitá pevnina, obklopená dvěma oceány. Byly na ní patrný řetězy zasněžených hor, rozsáhlé zelené planiny se záhadnou vegetací, velká jezera a vinoucí se toky řek.

Na jihozápadě tohoto kontinentu se nacházela poušť, na jejímž okraji bylo Místo Světla, které bylo hlasem jeho přítele, jehož asi nikdy nespátí a jehož podobu si ani nedovedl představit, přestože po tom neskonale toužil.

V této chvíli tam žádné světlo nebylo. Pouze nejasné skvrny matného světla označovaly místa velkých měst roztroušených po celém kontinentu a zvyšovaly tak jeho tajemnost.

Číslo 774 tím však nebyl znepokojen a jeho důvěra, že se Světlo opět objeví, tím nebyla nijak otřesena. Vždy, když vysílal signály, dostalo se mu neprodleně odpovědi, takže neměl důvod, aby tomu nyní bylo jinak.

V prostoru pod teleskopem uvedl do chodu složité zařízení, které potichu, ale účinně začalo vyrábět energii. Ať už byl číslo 774 podle lidského standardu křehký, jemný a ošklivý, byl schopen pouhým malým gestem vyvolat síly hodné bohů.

Upřeně pozoroval zařízení, které bylo mart'anskou obdobou potenciometru.

Nemělo žádnou stupnici ani ukazatele, nýbrž tvořilo kouli z jakéhosi mléčného skla, jehož vnitřek jemně světélkoval.

Číslo 774 se zahleděl do jeho nitra, odkud tryskala zvláštní záře, kterou žádný Pozemšťan nikdy nespátí - bylo to infračervené světlo. Jeho barvu nelze člověku popsat, ale pro něho byla běžná, neboť jeho oči mohly vnímat barvy za oběma konci spektra viditelného světla. Obdobně je tomu i u některých nižších pozemských živočichů.

Jako všichni Mart'ané měl schopnost rozeznat sebemenší barevné odstíny ve světélkující kouli, a tak přesně určit hodnotu údajů, které by Pozemšťan musel pracně zjišťovat pomocí různých pečlivě kalibrovaných přístrojů. V každém mart'anském měřicím přístroji infračervené světlo, a pochopitelně i jeho odstíny podle pořadí ve spektru, udávalo zjištěné hodnoty.

Rudá barva a její odstíny směrem k růžové byly znaky zvyšujících se hodnot. Oranžová, žlutá, zelená, modrá a fialová a pak konec spektrální škály tvořený ultrafialovým světlem udávaly postupně nejvyšší hodnoty.

Číslo 774 počkal, až se měnící kaleidoskop barev uklidní a v kouli potenciometru se ustálí delikátní odstín ultrafialového světla. Pak se předklonil a stiskl spínač.

Výsledek se dostavil okamžitě. Kruhovým otvorem ve střeše rotundy na níž byl teleskop zaměřen, prolétl oslnivý záblesk provázený hromovou detonací. Nikdo by neuvěřil, že řídké mart'anské ovzduší je schopno přenášet tak ohlušující výbuch. Celá budova se i přes svou solidní konstrukci zachvěla.

V okruhu více než třiceti kilometrů se temnota mart'anské noci rázem změnila na jasné polední světlo. Obrovský sloup energie, který vyrazil z kupole, proudil do atmosféry a vytvářel přitom nad objektem příkrov studeného světla mnohem intenzivnějšího než byla pozemská polární záře.

Sloup světla zmizel stejně rychle jako se objevil. Zvuk detonace dozněl a ticho mrtvé pouště a hvězd se opět ujalo své vlády. Podivný netvor, který se nedaleko nerozvážně zahrabal do písku, vyrazil ve zvířeném prachu ze svého teplého nočního úkrytu a na blánitých křídlech spěšně odlétal z místa, odkud ho vyplašil rachot. Jeho stín se bláznivě sunul po měsícem ozářeném písku.

Číslo 774 nevěděl nic o strachu, který jeho experiment vyvolal mezi mart'anskými tvory. V jeho mysli bylo vše týkající se Marsu, jakoby zatlačeno do pozadí. Třetí planeta ho plně zaujala a nic jiného pro něj neexistovalo. Své znamení vyslal a teď počká na odpověď, která určit přijde. Může ji očekávat asi za devět minut - až světlo překoná dvakrát vzdálenost miliónů kilometrů prázdnoty mezi oběma planetami.

Podivné křehké tělo čísla 774, které sedělo na malé rohoži, se nedočkavě předklonilo. Jeho velké oči hořely stejným fanatismem, jako když před chvílí pohlížel z okna své pracovny na Zemi a blížící se kometu. Zíraly upřeně na určité místo tmavého glóbu, kde se mělo objevit toužebně očekávané světlo.

To světlo bylo někdy příliš slabé i pro jeho vycvičené a zkušené oči. V tom případě je zastínil a usměrnil na speciální část kruhové křišťálové obrazovky, kde byla zvláštní fotoelektrická buňka schopná zachytit i ty nejslabší signály. Ty pak byly změněny v elektrické impulsy, které se daly zesílit a promítnout na monitoru.

Celá tato soustava reprodukovala a zintenzivňovala signály přicházející ze Země, takže mohly být bez námahy vnímány a současně zachycovány v paměťovém systému k dalšímu studiu.

2.

Číslo 774 náhle strnul. Na obrazovce se objevil první signál. Byl mihotavý a oslabený cestou dlouhou milióny kilometrů prostorem, a to přestože energie, která ho vyslala z místa na pozemské poušti, byla přinejmenším stejné intenzity, jakou použil on sám pro svůj signál.

V křišťálové kouli ho stěží viděl, ale na monitorovacím zařízení mohl zřetelně rozeznat dlouhé a krátké záblesky symbolů Morseovy abecedy. Čárka ... tečka ... tečka ... čárka

Číslo 774 si ulehčeně oddechl, ale současně pocítil nesmírnou tíhu úkolu, který si vzal na svá bedra. K tomu přistupovalo vědomí, že nestane-li se něco mimořádného, celá obrovská práce, kterou on a jeho pozemský přítel vynaložili, skončí dříve, než si rozumný život obou světů bude moci podat ruce. Tato hrozba mu však nijak nebránila, aby svému úkolu nevěnoval co největší pozornost. Spíše mu ještě zostřila smysly a upevnila jeho rozhodnutí, i když jeho vědomí bylo stále ještě rozpolceno. Jedna jeho část zůstávala chladná, logická a vědecky zaměřená, zatímco druhá se zmítala ve zmatku vyvolaném konfliktem mezi jeho osobností a loyaltitou k tradicím jeho rasy.

Haló Mars. Volá Země. Muž z Marsu se opozdil... opozdil... opozdil! Jedna, dvě, tři, čtyři, pět, šest, sedm, osm, devět. Čtyři a pět je devět. Dva krát tři je šest.

Zůstává otázkou, kolik z této záplavy záblesků v Morseovce, které hláskovaly pozemská slova a číslice, číslo 774 pochopil, nebo byl schopen pochopit.

Inteligentní komunikace vždy vychází z toho, co je oběma stranám společné, nebo co obě strany znají. Číslo 774 byl bezesporu nesmírně inteligentní tvor, zvyklý metodicky pracovat. Co však mohl mít společného s Pozemšťanem? Určité styčné body zcela jistě existovaly, ale obě bytosti si byly příliš vzdáleny, ať už jde o podobu, smysly, způsob života a prostředí. Žádný z nich si nemohl udělat představu o svém protějšku a o světě, ve kterém žije.

Poselství, které přicházelo k číslu 774, bylo kódové vyjádření písmen abecedy, ty charakterizovaly určité zvuky, které - sestaveny do skupin - vytvářely slova mluvené řeči.

Problém však byl v tom, že číslo 774 - jak už bylo řečeno - neměl představu co je to zvuk, neboť neměl ani uši, ani schopnost mluvit. Věděl sice, že je to zajímavý jev, který lze zachytit na vědeckých přístrojích jako zvláštní druh chvění, ale jeho podstata mu zůstala utajena.

Před zahájením pokusů se světelnými signály neměl proto nejmenší představu co znamená slovo, a to ať už mluvené či psané, nebo vyjádřené skupinou světelných signálů. Pokusit se mu popsat zvuk tak, jak jej vnímají lidské sluchové orgány, by bylo stejně beznadějné, jako chtít popsat červenou barvu někomu, kdo je od narození slepý. Mohl sice uvěřit, že zvuk skutečně existuje, ale neměl sebemenší možnost přesvědčit se o tom. Stejně zase on by nemohl Pozemšťanovi objasnit charakter ultrafialové nebo infračervené barvy, neboť lidé nejsou vybaveni smysly, kterými by je mohli vnímat.

Přes veškerou svou inteligenci a erudici se číslo 774 v důsledku tohoto obrovského handicapu podobalo dítěti, které se usilovně snaží pochopit věci, které se z pozemského hlediska zdají víc než dětinské.

Kdysi se pokusil navázat kontakt vlastní metodou. Pokud by byly na Zemi bytosti jemu podobné, jistě by měl úspěch. Odpovědi mu však byly pouze zmatené, nic neřikající světelné záblesky. Uvědomil si, že tato metoda není pro Pozemšťany vhodná. Vzdal se tedy role učitele a stal se svědomitým žákem.

Haló Mars! Tyto dvě skupiny symbolů zahajovaly každé poselství vysílané Světlem, jenž kromě toho, že stálým opakováním podávaly neklamně svědectví o inteligentním životě na Zemi, nebyl číslo 774 zpočátku s to pochopit jejich význam. Vůbec ho nenapadlo, že by se mohlo jednat o pozdrav, protože něco takového na Marsu neexistuje. Tam, kde

řeč není nástrojem dorozumění, pozdravy pochopitelně nejsou.

Nesporně geniální Pozemšťan mu však přišel na pomoc, i když v tom do určité míry hrála svou roli náhoda. Číslo 774 celkem bez problémů pochopil a utřídil všech dvacet šest písmen vysílaných Morseovkou a totéž platilo i o číslovkách v řadě do devíti, i když jejich význam mu unikal.

Teprve když číslice překročily devítku a objevily se dvojciferné, dospěl k prvnímu krůčku pochopení této záhady. Nedá se říci, že by chápal, měl pouze jakýsi intuitivní pocit, že se blíží k čemusi konkrétnímu, co se nakonec ukáže jako naprosto jednoduchá záležitost. Všiml si totiž, že v tomto zvláštním komunikačním systému existuje deset symbolů odlišných od ostatních dvaceti šesti, protože s nimi nikdy nebyly spojeny do nějaké skupiny tvořící slovo, přesto však měly k těmto skupinám určitý vztah.

Vždy přicházely ve stejném pořadí. Za symbolem 1, následoval symbol 2, za symbolem 2 byl symbol 3 atd. až do desítky. První symbol dvojciferného čísla byl vždy desetkrát opakován, zatímco druhý se pouze měnil podle systému, který už znal.

Číslo 774 musel již mít určitou představu o pozemské matematice, když jeho přítele ze Světa napadlo vysílat jednoduché aritmetické příklady. Na Marsu právě tak jako na Zemi musí platit, že $1 + 1 = 2$.

To byl počátek. Číslo 774 pečlivě studoval jednoduché rovnice vysílané Světle a nakonec pochopil, že $3 + 3 = 6$ znamená, že poslední číslo je součtem obou předešlých.

Rozsvítilo se mu. Šlo o podivný pozemský systém jak vyjádřit něco v jednotkách množství. První základní stupeň komunikace mezi Zemí a Marsem byl dosažen.

Nadšen úspěchem, rychle postupoval dále. Pokud $3 + 3 = 6$, pak $2 + 5 = 7$ a $5 + 4 = 9$. Zcela správně předpokládal, že skupina stále stejných symbolů mezi členy rovnice označuje něco jako plus a druhá skupina rovná se.

Když pak vyslal svému příteli zprávu, že $4 + 5 = 9$, odpověď přímo tančila vzrušením:

Ano... ano...

Ano ... ano ano. 4 a 5 je 9 ano ano ano. 5 a 5 je 10, 8 a 4 je 12. 9 a 7 je ...9 a 7 je

Číslo 774 byl jako u vytržení. Ihned pochopil, že jeho přítel od něho žádá vyřešení poslední rovnice. Dvojciferná čísla mu nebyla stále zcela jasná, a tak vyslal zprávu, v níž spíše uhadl než vypočítal, že devět a sedm je šestnáct.

Během dalších měsíců, kdy obě planety byly v příznivém postavení, vzájemná komunikace pokračovala, a dokonce zkusili použít i jiné metody. Číslo 774 v odpovědích na sčítání uváděl někdy i své vlastní pojetí řešení problému. Pokud odpověď byla správná, Světlo vždy vysílalo nadšeně ano ano ano a zopakovalo rovnici.

Když byly vysílány složitější příklady a číslo 774 se zmýlil, odpověď zněla ne ne ne a následovalo správné řešení. Tím získal první představu o slovech, vyjadřovaných základními dvaceti šesti znaky. Ano ano ano znamenalo, že má pravdu, ne ne ne že se mýlí.

Postupně si uvědomil, že každá skupina abecedních symbolů vyjadřuje, i když jen zhruba, určitou myšlenku nebo pojem. A a je v jednoduchých početních příkladech určovaly vztah mezi čísly, to však nemuselo platit mezi skupinami slov...

Přesvědčil se o tom, když se při přechodu od sčítání k násobení dopustil chyby. 10 a 2 je něco jiného než 10 krát 2. Tak zjistil, že pojem krát neodpovídá pojmu a.

Tím, že srovnával vztah základních čísel s výsledkem, zjistil také, co znamená pojem minus a děleno, to vše vyjádřeno v symbolice teček a čárek.

Jakmile pochopil zásadu jednoduchého dělení, současně si uvědomil desetinný princip tvorby zlomků. V čísle 3,1416, jehož hlavní část je desetinný zlomek, objevil vztah mezi obvodem a průměrem kružnice. Před tím tak často opakované poselství. Průměr kružnice násobený číslem 3.1416 se rovná jejímu obvodu mu sice cosi říkalo, ale smysl mu stále ještě nebyl jasný.

Země planeta 3. Mars planeta 4 byla zpráva, kterou pochopil naprosto přesně, protože Mart'ané používali čísla k označení pořadí planet vzhledem k Slunci.

Další zpráva: Země planeta 3 má 1 měsíc. Mars planeta 4 má dva měsíce mu nesmírně pomohla. Ve své odpovědi tu zprávu zopakoval a navíc doplnil:

Planeta 1 má 0 měsíc. planeta 2 má 0 měsíc, planeta 3 má 1 měsíc. planeta 4 má 2 měsíce.

Číslo 774 tak poznal význam slov planeta a měsíc a názvy planet. Současně vytušil, co znamená jednoduchý slovní výraz má.

Jeho znalosti získávané pomocí pozemského Světa se rozšiřovaly jen pomalu. Tento proces závisel na jeho bystrosti, i když byl často nucen uchýlit se k dohadům. Ze strany žáka i učitele bylo třeba mimořádné trpělivosti, neboť za daných okolností to bylo nepoměrně těžší než vyučovat osobu, která je od narození slepá, hluchá i němá.

Číslo 774 poznal význam několika pozemských slova smysl dalších prostě uhadl. Slova jako sníh, mraky nebo bouře mu byly vcelku jasné, protože kdykoli se na Zemi objevily atmosférické poruchy, Světlo tyto pojmy soustavně opakovalo.

Rovněž pochytil něco z gramatiky, ale stále mu zůstávalo tajemstvím slovo haló ve větě Haló Mars! Ve svých odpovědích Haló Země je používal čistě mechanicky.

Přes tyto pokroky v možnostech vzájemného dorozumění zůstávalo stále ještě mnoho záhad. Nevěděl, jak obyvatelé třetí planety vypadají, neznal jejich způsob života, jejich techniku a úroveň jejich znalostí. Jeho úkolem do budoucna bylo to vše poznat, jenže on žádnou budoucnost neměl - pouze smrt a nesplněné sny...

Tyto sny, spíše představy a proroctví, byly náplní jeho života, a proto tváří v tvář smrti horečně pracoval dál, jakoby měl žít ještě minimálně tisíc prací vyplněných let. Možná to byl zvyk, ale i tak musela být jeho duše přeplněna myšlenkami, o nichž my nemáme ani tušení.

Vy jste se opozdil, muži z Marsu, opozdil, opozdil, opozdil, hláskovaly slabé záblesky v křišťálové kouli, které

reproduktor zesiloval a pořádal do slovních skupin.

Číslo 774 se sklonil ke své práci. Zprávě zčásti rozuměl a zbytek uhl.

Světlo se o něm zmiňuje jako o muži z Marsu, následující vy jste se vztahuje k jeho osobě a další skupina znaků ho charakterizuje ..

Tato skupina byla zřejmě nejdůležitější, ale dosud se s ní nesetkal. Co může znamenat opozdil? Instinktivně vytušil, že má vztah k nějakým okolnostem, které v současné době existují. Ale jaké to jsou okolnosti?

Jeho mysl se horečně pídila po souvislostech. Možná, že Světlo chtělo vyjádřit, že měl své vysílání zahájit dřív, ale to byl jen dohad, který mohl být správný stejně jako špatný. Správnost této domněnky by si snad mohl ověřit tím, že se při příštím vysílání o několik minut opozdí a ke zprávě připojí skupinu signálů o nichž předpokládá, že znamenají opozdil. Pokud to Světlo potvrdí, byla jeho domněnka správná.

Tento pokus s novou kombinací signálů však může počkat. Světlo může vyslat ještě něco důležitějšího.

Nemýlil se.

Kometa přichází. Kometa přichází směr Slunce Mars Země. Kometa přichází. Kometa přichází.

Kdyby číslo 774 byl člověk, jistě by sebou trhl. Kometa bylo slovo, které znal, protože vždy když se tento chvostnatý poutník vracel do Sluneční soustavy, Světlo vysílalo informaci Kometa přichází.

Číslo 774 tedy věděl, co znamená slovo kometa a také slova přichází a odchází, neboť Světlo tyto pojmy vysílalo při příslušném pohybu komety. Zarazilo ho však slovo směrem, kterému nerozuměl.

Pocítil náhlé vzrušení. Nikoli významem sdělení, ale tím, čím ho inspirovalo. Napadla ho tak kolosální myšlenka, že o její realizaci mohl snít jen génius se znalostmi přesahujícími lidské, který má současně k dispozici téměř zázračné technické zdroje.

Toto okamžité vnuknutí, které spojilo jeho sny s přicházející kometou, bylo však v přímém rozporu s odvčnými maršanskými zákony.

3.

Myslí čísla 774 proběhlo něco podobného elektrickému fluidu a jeho oči upřené na monitor se rozzářily netrpělivostí. Světlo zatím pokračovalo ve vysílání, ale další sdělení pro něho ztratilo význam. Zběžně, aniž se zdržoval hloubáním o nejasných místech, si ho přeložil, a netrpělivě čekal, až vysílání skončí. Svému příteli na třetí planetě musel sdělit něco důležitého. Navíc to muselo být naprosto jasné. Jak to ale provést? Jak ale použít ty neohrabané signály, o nichž věděl tak málo, aby jeho zpráva byla nejen přijata, ale hlavně správně pochopena?

Závěrečná slova poselství z třetí planety zněla: Země čeká na Mars. Pak téměř nepostřehnutelné záblesky v křišťálové kouli zmizely, stejně tak i pulsující rudá záře v reproduktoru.

Přístroje oněměly a nastala tma, která vypadala jako naplněná očekáváním, že inteligence a vynalézavost čísla 774 přemůže všechny zdánlivě nepřekonatelné překážky.

V dané chvíli od sebe byli Mars a Země vzdáleny asi čtyři a půl světelné minuty. Za tu dobu doletí zpráva ze Země na Mars a zpět. Aby nedošlo ke zmatkům, vypracoval číslo 774 a jeho pozemský přítel časově komunikační systém, který umožňoval každému z nich vysílat dvě minuty. Pak následovala dvouminutová pauza, po níž mohla vysílat druhá strana. Číslo 774 toto pozemské pojetí času plně pochopil a aplikoval ho po maršansku.

Nyní byl na řadě on. Chtěl sdělit něco daleko závažnějšího než kdykoli předtím, ale váhal, jakoby veškerá jeho vynalézavost byla ochromena velikostí tohoto problému. Neúprosně ubíhající čas však jeho mysl vyburcoval jako ještě nikdy k vrcholnému vypětí. V každém případě se o to musí pokusit. Může hádat, může i klopýtnout, ale zprávu odeslat musí.

Malá páčka signalizačního zařízení se pod jeho rukou chvěla a v odpověď na tyto slaboučké pohyby otvorem kupole observatoře hřměly a šlehalo ohnivé signály. Celé to trvalo tři minuty, což bylo jasným porušením pravidel.

Číslo 774 opakoval znovu a znovu své poselství, přičemž pokaždé měnil slova v naději, že se mu podaří nalézt kombinaci, které by bylo porozuměno.

Na odpověď nečekal. Země se mezitím ocitla daleko na západě a její signály by byly příliš slabé, aby pronikly oparem maršanské atmosféry. Kromě toho měl ještě tolik co na práci a času bylo málo. Zamířil velký teleskop na kometu plující vysoko nad západním obzorem.

Synchronizátor sledoval její pohyb a zvolna otáčel kupolí. Obrovská hlava komety téměř úplně vyplňovala křišťálovou kouli, která tvořila zrcadlo teleskopu. Z ní vycházel stříbřitě zářivý opar a šířil se kolem oslnivě svítícího jádra komety. Jemné přesné mechanismy měřily a zaznamenávaly její rychlost, vzdálenost a hmotnost. Jejich poznatky však nebyly určeny pro abstraktní vědeckou potřebu. Oči čísla 774 žhnuly cílevědomým úsilím, v němž myšlenka na blízkou smrt zcela ustoupila do pozadí. Jeho pojetí smrti bylo ostatně zcela odlišné od lidského.

Z množství myšlenek, které mu vířily hlavou, byla rozhodující pouze jedna: kometa se přiblíží těsně k Marsu a pak proletí stejně blízko kolem Země. Z této skutečnosti vyplývala zajímavá možnost, i když zatím jen velmi mlhavá.

Za deset dní kometa proletí kolem a s ní zmizí i veškeré jeho naděje, ledaže by během této krátké doby byl schopen zvládnout daleko více práce než se komukoli kdy podařilo - ať to byl Maršan nebo Pozemšťan. V opačném případě se mu podobná příležitost už nikdy nenaskytne.

Rychle dokončil svá pozorování. Jemné precizní přístroje se zastavily, kulatý otvor ve střeše rotundy se uzavřel a zakryl pohled na hvězdnaté nebe i kometu. Observatoř byla nyní v klidu. Její podivný křehký vládce ji už nikdy nebude potřebovat.

Číslo 774 spěchal chodbou a zařízení sloužící mu jako nohy, rozezvučelo kovovou podlahu pravidelnými ostrými údery. Doběhl ke konci chodby, kde byl velký otvor směřující kolmo dolů, jehož stěny mizely v husté zelenavé mlze. Bez váhání skočil do hlubiny.

Zelenavá mlha, která vycházela ze stěn, zmírnila jeho pád, takže dolů se snesl pomalu a jemně jako peříčko v husté pozemské atmosféře.

Na dně hlubokého sklepení byla rozsáhlá místnost, kde ze zelenavé mlhy vystupovaly nejasné obrysy gigantických strojů. Číslo 774 tu měl svou dílnu. Hned se dal do práce, a to s chladným a rozvázným zaujetím, tak typickým pro děti umírajícího Marsu.

Už dlouho zápasil se stejným problémem. Mezitím se mnoho změnilo, ale překážky, které bylo nutno překonávat, byly takového rázu, že práce by si vyžádala ještě mnoho dalších let.

Teď byla jiná situace. Nepředvídaná okolnost mu přispěla na pomoc, ale i tak to byla sázka do loterie, protože nebyl čas k dalšímu experimentování. Snad to ani nebylo třeba. Příležitost, která se mu naskytla, mu totiž dala jasnou představu, co dál. Musí však usilovně pracovat - a navíc rychle a bez chyby.

Vzpomněl si na jedno opuštěné mrtvé údolí daleko v poušti. Za celých tisíc let tam kromě něho nikdo nikdy nebyl a ani žádné martánské letadlo toto pusté místo v klínu holých pahorků nepřeletělo. Na tomto ideálním místě dokončí svou práci, protože setrávat dále v dílně mohlo být nebezpečné.

Jemné elektrické impulsy přenášely jeho příkazy a zanedlouho měl k dispozici pět obrovských postav z lesklého kovu, které vypadaly jako parodie lidského těla. Pod jeho vedením se tyto mechanismy daly do evakuace dílny. Snášely přístroje, zařízení, nástroje a další potřebné předměty a ukládaly je do kovových beden opatřených držáky pro snazší manipulaci. Mezitím se číslo 774 věnoval složitému martánskému počítači.

Práce trvala celou noc. Za ranního šera - ještě před východem slunce - se podivná karavana vydala na pochod. Číslo 774 už nebyl křehkým a zranitelným kusem protoplazmy, ale stal se z něho kovem pokrytý obr podobný pěti robotům, které stvořil. Nesmírně složitý a důmyslný stroj, který se stal téměř součástí jeho těla, byl natolik všestranný, aby dokázal rychle a přesně reagovat - dokonce i na myšlenky svého pána.

Z nitra stroje se vynořila křídla z kovové tkaniny a číslo 774 se vzneslo nad své mechanické služebníky, kteří kráčely po zemi s těžkými břemeny. Jeho zrak zaletěl krátce zpět k stříbřité kupoli dílny, která už v dálce začala splývat s barvou okolní pouště.

Necítil lítost, že opouští místo, kde prožil většinu svého života. I kdyby toho byl schopen, nebylo kdy oddávat se citům, protože každá chvilka byla nesmírně cenná. Doslova se těšil na nebezpečí, které na něho čeká a hlavně na konečný triumf.

Během letu neustále měnil směr a ostražitě se rozhlížel, zda se nečekaně neblíží nějaké letadlo. V takovém případě by se musel rychle ukrýt. Nebezpečí, které by mu hrozilo od vlastních lidí, však bylo málo pravděpodobné.

Tím, že se pokusí vyhnout rozsudku smrti vyneseným Vládcí, se dopouští něčeho, co nemá v celé martánské historii obdoby. Po tisíce let byli Martané poslušni svých vládců, takže bylo zbytečné zřizovat pro odsouzené nějaká vězení. Když přišel příslušný rozkaz, každý Martan šel dobrovolně na smrt, bez jakéhokoli strážce, takže nikoho by ani nenapadlo, že číslo 774 má v úmyslu vyhnout se exekuci.

Číslo 774 nebyl svou revoltou nadšen a pravděpodobně se styděl. Jeho nezkrotná touha po poznání, kterému zasvětil celý svůj život, však byla silnější než prastaré tradice a zákony.

Hvězdy a měsíc Deimos prozařovaly šedý mlžný závoj, který pokrýval celý obzor. Od západu se zvedl větřík, ostrý a řezavý, i když nebylo mnoho silnější než vánek. Po východu slunce rozehnal mlhu tvořenou jemným prachem, která pak na obloze vytvořila hrozné oranžové a rudé pruhy. Číslo 774 věděl, co bude následovat a byl si plně vědom nebezpečí, které mu hrozilo.

Vítr zesílil a jeho závany dosáhly prudkosti pozemského uragánu. Lidské uši by ohlušil šelest miliard jemných písečných zrníček, které se o sebe třely a vytvářely tak nepřetržitou ohlušující zvukovou kulisu.

Mračna zvířeného písku a prachu vystoupila až k obloze. Slunce se změnilo v zarudlou skvrnu na obloze a svítilo jen nepatrným zlomkem své původní intenzity.

Číslo 774 se snesl k zemi a připojil se ke svým robotům. Zažil již mnoho podobných písečných bouří, které považoval za běžnou záležitost, asi tak jako se zkušený pozemský námořník dívá na obyčejnou mořskou bouři. Žádné nebezpečí mu nehrozilo, protože byl bezpečně ukryt ve vzduchotěsném krytu svého stroje. Mohlo se však stát, že písek ucpe filtry, jimiž prochází kyslík k pohonnému zařízení a jeho roboti se zastaví. Dalším nebezpečím byla nově vytvořená pole pohyblivého písku skrytá v mracích poletujícího prachu. S tímto nebezpečím však musel počítat.

I za těchto okolností nutil číslo 774 své roboty, aby pochodovali co nejrychleji. Kovoví giganti na dlouhých nohách kráčeli neúnavně východním směrem. Čelili větru i písku, a přestože byli obtíženi značným nákladem, stoupali po strmých svazích pahorků s neuvěřitelnou rychlostí.

Dvakrát za sebou překročili třicet kilometrů široké umělé prolákliny, které pozemští pozorovatelé nazvali - ne právě výstižně - kanály. Občas v nich bylo vidět vysoké suché stvoly jakési martánské vegetace, které se v poryvech písečné bouře jevily jako groteskní totemy ..

Kanály byly stejně mrtvé jako okolní poušť. Byl teprve začátek jara a voda z pólů ještě neproudila přívodním systémem tvořeným obrovskými perforovanými rourami, které byly umístěny pod povrchem kanálů.

Jakmile se objevila voda, začala bujet vegetace podél stovek rovných drenážních výkopů, které se táhly napříč vyprahlou pouští a byly vykopány už v dávných dobách. Zatím se ještě neobjevily obrovité sázecí mechanismy, neboť ještě nenastal čas polních prací.

Ostražitost čísla 774 byla zbytečná. Nikde se neobjevil žádný Martan, ani jakýkoli jiný živý tvor. V širokých rovinách kanálů byl sám, právě tak jako předtím v mrtvé poušti.

Pozdě odpoledne dospěl k cíli své cesty. Navečer se vítr utiřil, vzduch se vyjasnil a číslo 774 se se svými roboty dal okamžitě do práce. Dva z nich, vybavení velkými miskovitými drapáky, vyhrabali v písku hlubokou jámu. Dva další ji začali ohrazovat jakýmsi piloty a vytvářeli tak podivnou stavbu. Ze zvláštního mechanismu tryskal proud

rozžhaveného kovu a k obloze stoupala bílá syčící pára.

Když nastala noc, číslo 774 se zahleděl nad oblé pahorky tam, kde v průvodu okolních hvězd zářila Třetí planeta. Světlo na tomto vzdáleném světě, které bude volat muže z Marsu, bude dnes blikat marně. Zůstane bez odpovědi.

Jako už tolikrát před tím, snažil se představit si podobu svého pozemského přítele. Možná, že se mu jeho přání spatřit ho brzy vyplní.

Protože se vlastně pustil do závodu s kometou, vyžadovala jeho práce plnou pozornost. Tuto noc spát nebude, stejně tak jako tu příští a přespříští.

4.

Mladý Jack Cantrill si zběžně prohlédl velký diesellový motor, jehož kontrolu právě skončil a s pocitem dobře vykonané práce si utřel zamaštěné ruce do bavlněného hadru. Vše fungovalo perfektně.

Tak, jako často před tím, se chtěl pokochat pohledem na chod stroje o který 'pečoval, ale dnes na to neměl čas, přestože taková práce byla jeho koníčkem. Neupoutal ho ani odlesk světla žárovek na hladkém povrchu setrvačnickového kola, ani jiskry, které modře sršely na kartáči mohutného dynama napojeného na diesellový motor.

Napadla ho totiž zvláštní myšlenka, a tak jeho duch bloudil někde úplně jinde. Starý doktor Waters i Yvonne se mu nejprve určitě vysmějí, ale možná, že je nakonec zaujme stejně jako jeho. V každém případě jim však svou myšlenku musí co nejdřív sdělit.

Odhodil hadr do koše s odpadem. Pak zběžně pohlédl na přístroje a ciferníky na řídicím panelu, cosi upravil na reostatu a červenou tužkou si udělal 'jakousi poznámku na plátku, visícím na zdi. Potom - bez ohledu na svůj lehký oděv - vyběhl ven do mrazivé pouštní noci.

Ledový vítr mu pronikal oděvem, ale Jack si toho nevšímal. Na břehu nedaleké vyvýšeniny vrhaly desítky obrovských reflektorů milióny světelných jednotek v systematicky uspořádaných záblescích.

Na vrcholku pahorku stála kupole observatoře. Jack dotekem otevřel dveře a vstoupil do kruhové místnosti, kde se nacházel teleskop. Zastíněná lampa osvětlovala velký pracovní stůl, na němž ležely otevřené svazky s poznámkami a popsané papíry. Uprostřed nepořádku tiše tikal astronomický chronometr.

Na podstavci pod teleskopem stály dvě osoby. Jedna z nich byla štíhlá světlovlasá dívka. Když se Jack přiblížil, usmála se.

"Tak co, jak to vypadá, přátelé?" zeptal se. Snažil se, aby jeho hlas zněl klidně, nemohl však plně potlačit své vzrušení a zvědavost.

Profesor Waters odvrátil pohled od teleskopu. Slabé světlo v místnosti ještě zvýrazňovalo únavu zračící se v jeho tváři. Usmál se. "Ještě nic, chlapče. Zdá se, že nás Starý věrný definitivně opustil. Je to divné. Je to poprvé za devět let, kdy nás za tak příznivých podmínek pro pozorování zklamal. Už druhou noc od něho nemáme zprávu."

Mladý muž pohlédl rozpačitě na dívku, a pak na starého muže. Prohrábl si vlasy a se vzezřením žáka, který má poprvé před třídou veřejně promluvit, vytáhl z kapsy zmačkaný list papíru.

"Yvonne, doktore," řekl téměř plaše, nejsem sice vědec se možná, že to, co řeknu je hloupost - ale zpráva, kterou jsme předminulé noci dostali a o které jsme si mysleli, že je zmatená - má podle mého názoru přece jen smysl. Poslechněte si ji ještě jednou!"

Odkašlal si a začal číst.

"Kometa přichází. Kometa přichází od muže z Marsu. Kometa od muž z Marsu přichází k Zemi. Kometa přichází muž z Marsu. Muž z Marsu. Kometa. Muž z Marsu. Kometa. Ano ano ano. Muž z Marsu. Kometa. Muž ze Země. Ano ano ano. Končím končím." Jack Cantrill skončil a obličej mu hořel vzrušením. "Už chápete?"

Yvonnina tvář lehce pobledla. "Vy myslíte, Jacku, že nám chtěl sdělit, že přijde sem? To přece není možné!"

Její zájem ho povzbudil. "To je přesně to, co si myslím."

"Také mne to napadlo," řekl profesor hlasem, v němž bylo patrné vzrušení, i když se je snažil potlačit. "Ta představa se mi však zdála příliš fantastická, než aby ji bylo možné brát vážně." Rozpačitě si zamnul bradu. "Přesto byste však mohl mít pravdu."

Jeho chování se náhle změnilo. "Proboha, náš Starý věrný říkal něco o kometě. To by mohlo mít souvislost s jeho předpokládaným příchodem!"

"Něco na tom je," pokračoval. "Kometa se přiblíží k Marsu, a pak k Zemi."

Pokud se mu podaří dostat se do jejího gravitačního pole, mohla by ho dopravit do blízkosti Země, a to bez jakékoli spotřeby pohonné energie, která by jinak musela být obrovská! Taková možnost může být reálná, ovšem za předpokladu, že má k dispozici technické prostředky, o nichž my na Zemi nemáme zatím ani potuchy!"

"Vidím, že víte, co tím míním," řekl Jack spokojeně. "To by ovšem znamenalo, že jsme na prahu vesmírných cest. Pomyšlení na to, že si budeme moci vyměňovat myšlenky a zkušenosti..." Ve svém nadšení nevědomky uchopil Yvonninu ruku.

Usmála se na něho. "Pokud tomu tak bude, staneme se hrdiny. Nakonec jsme se o to zasloužili."

Profesor se šibalsky usklíbil. "Zdá se, že vy dva už máte všechno promyšleno!"

Pak ale zvážněl. "Rozdíly mezi námi a Mart'any mohou být tak velké, že váš sen o zlatém věku může být ještě hodně vzdálený, i když jsme poselství správně pochopili. Vůbec nevíme, zda to jsou lidé a pravděpodobnost, že tomu tak je, odhaduji tak na jedna k miliónu. Není totiž pravděpodobné, že by vývoj na jiné planetě probíhal stejně jako u nás. Dokonce ani nevíme, zda mají nějakou řeč. Starý věrný je určitě vysoce inteligentní, ale chyby a zmatky, jichž se při vysílání signálů dopouští, svědčí o tom, že pojem řeči v našem smyslu slova je mu velmi vzdálený, a že je to pro něho něco úplně nového. Ovšem, přestože mezi námi jsou rozdíly, jistě existuje také něco, co je našim civilizacím společné. Je také třeba zvážit, zda se za jeho projevy přátelství neskrývá něco zcela opačného. Expanze a dobývání bývá někdy

výhodnější než přátelský styk."

Doktor Waters si povzdechl. "To všechno je nesmírně složité." "Nevidíte to příliš černě?"

"Možná ano. Ale byl bych rád, kdybych se mýlil. Teď mne ale omluvte, musím někam telefonovat." Doktor Waters povstal a zašel do vedlejších místností, kde byl telefon.

"Ať už jsou Mart'ané lidé nebo ne, doufám, že jsou aspoň hezčí," poznamenala Yvonne s šelmovským úsměvem. Jack jí něžně položil ruku kolem pasu. "Já zase doufám, že jsou oškliví jako noc"

Chtěl ještě něco dodat, ale odmlčel se, protože z vedlejší místnosti zaslechl doktorův hlas: "Haló, meziměstská? Volám Washington. Spojte mne s ministrem obrany panem Graysonem. Že je to neobvyklé? Asi ano, ale přesto mne spojte!"

5.

Daleko odtud na Rudé planetě se dílo čísla 774 chýlilo ke konci. Pak nastala noc, kdy bylo vše připraveno - kromě jediné věci.

Pocítil nutnost nebo snad touhu, jejíž kořeny spočívají hluboko v duších jak Pozemšťanů tak i Mart'anů, a možná ve všech bytostech obývajících vesmír. V jeho touze bylo cosi patetického, co ho nutilo, aby navštívil město ležící daleko na východě při soutoku čtyř kanálů.

Jasně hvězdy svítily nad mrtvou pouští, když číslo 774 na křídlech své ornitoptéry letěl k východu. Věděl, že musí být opatrný, ale současně nesměl ztrácet čas.

Asi po hodině letu spatřil u širokého ústí kanálu velkou kruhovou plošinu a jako stín se snesl dolů. Přistávací zařízení se dotklo kovové desky, která se automaticky odsunula a odhalila vnitřek obrovské kruhové studny, jejíž vnitřek byl skryt za jemnou nazelenalou mlhou. Zamířil přímo dolů a snašel se podél tisíců otvorů v jejích stěnách, které byly ústím tunelů, tvořících labyrint mart'anského podzemního města.

V stou pil do jednoho z průchodů a kráčel jím, až dorazil do nesmírně velké teplé a velké místnosti.

Podlaha byla pokryta tisíci křišťálovými krychlemi a každá z nich obsahovala cosi jako kus rudé a živé huspeniny. Jakýsi mart'anský číselný systém ho dovedl právě k té, kterou hledal.

Dotkl se jí a víko se otevřelo. Číslo 774 sestoupil ze svého chodícího přístroje a vsunul dovnitř dlouhé tenké chapadlo. Z chitínového pouzdra na jeho konci se vynořilo množství nervových vláken, daleko tenčích než nejjemnější lidský vlas. Vlákna přejela jemně po povrchu protoplazmy, která odpověděla vysunutím pseudopodu. Tento orgán se spojil s nervovými vláčkem chapadla a vše zůstalo po několik minut v absolutním klidu.

Byla to bizarní forma komunikace mezi dvěma blízkými jedinci. Beze slov, bez jakékoli vnější známky emocí, které by se lidé nemohli zdržet, si otec s dítětem vyměnili myšlenky a city, a to možná daleko intenzivněji, než by toho byli schopni Pozemšťané.

Číslo 774 byl však stále ve střehu a pravděpodobně jen instinktivně vytušil, že kdosi přichází a tak uzavřel víko křišťálové krychle. Rychle ale klidně se vrátil ke svému chodícímu automatu a vklouzl do světlující temnoty vstupní studny. Během několika minut dosáhl jejího ústí uprostřed dna širokého kanálu. Uzavřel otvor, široká křídla zašuměla a číslo 774 zmizel v hvězdnaté tmě mart'anské noci.

Během letu do svého skrytého údolí nespouštěl pohled z oblohy, kde stříbřitě zelená Země pozvolna mizela za západním horizontem. Nad ním zářila studeně bílá kometa. Byla už velmi blízko.

Ve svém údolí sestoupil do podzemí. Prošel dvěma do místnosti, v níž byla zvláštní soustava strojů, které mezitím připravili jeho roboti. Mezi nimi se tyčila velká kulovitá konstrukce, lesknoucí se v matném světle stříbrně. Číslo 774 do ní vstoupil a dal se do práce.

Po chvíli vyšlehl oslnivý blesk a ozval se rachot jakoby se srazily dva světy.

V podzemí se vše rozpálilo doběla a stříbrná koule zmizela.

Vysoko na obloze se nad laboratoří objevil dlouhý chvost žhoucí páry a dlouho trvalo než ochladl a zvolna se rozplynul.

Strašlivé zrychlení téměř rozdrtilo tělo čísla 774. Jeho vědomí sláblo, i když se zoufale snažil, aby si je uchoval. Později už na tom nezáleželo, ale v této chvíli musel sledovat a ovládat kontrolní mechanismy. Pokud ztratí vědomí, bude ztracen.

Zoufale bojoval s temnotou, která mu zamlžovala zrak a ochromovala mysl. Celá jeho bytost toužila, aby tato strašlivá muka skončila, ale jeho vůle byla silnější. Zarputile pokračoval v letu, protože v sázce bylo příliš mnoho.

Koule, v níž se nacházel, žhnula jasnou červení, ačkoli se měla rozpálit nanejvýš do fialova. To musel okamžitě změnit. Kromě toho se koule chvěla, přestože měla letět naprosto klidně. Stačila jen malá úprava stabilizačního zařízení - jen se k němu dostat.

Z otevřené rány na boku mu vytékala slizká a lepkavá tekutina. Jeho končetiny, z nichž většina byla zlomena, se snažily dosáhnout na složité kontrolní zařízení. Zoufale lapal po dechu, ale vzdor všemu se jeho oči upínaly na kornetu, ke které směřoval. Dostihne ji? Musí!

6.

Profesor Waters, jeho dcera a mladý inženýr zatím na Zemi nepřetržitě pozorovali oblohu. Bylo to vyčerpávající monotónní čekání, plné nejistoty a otázek, na něž nebyla odpověď. Nevěděli, zda z blížící se bytosti mají mít strach nebo být nadšení. Dokonce si nebyli ani jisti, zda celá věc není jen nervy drásajícím žertem jejich vlastní fantazie.

Čas se vlekl nesmírně pomalu. Vteřiny se měnily v minuty, minuty v hodiny a hodiny ve dny, které se zdály být staletími. Avšak stejně tomu tak bylo po celém světě...

Uplynulo devět dní od chvíle, kdy profesor Waters spatřil naposledy signály Starého věrného, ale stále se ještě

nevzdával naděje. Náhle na povrchu Marsu zpozoroval záblesk bílého světla, které se změnilo v červené a po pár minutách zmizelo. Po několika hodinách si všiml, že plynová hlava komety, která právě mýjela Mars, se poněkud rozvlnila.

Reportéři shromáždění na tomto opuštěném koutku pouště se vehementně domáhali interview a profesor jim sdělil vše, co zatím věděl. Jejich naléhání však nepřestávalo, a tak byl areál observatoře obehnán ostatním drátem.

Na své cestě kolem Země dosáhla kometa svého nejbližšího bodu. Svou vějířovitou hlavou a gigantickým stříbřitým chvostem působila i na sluncem zalité odpolední obloze zvláštním uchvacujícím dojmem.

Když padl na poušť soumrak, jas a velebnost vesmírného poutníka se ještě znásobily. V té chvíli překročila kometa bod maximálního přiblížení k Zemi a začala se od ní vzdalovat. Stále se však nestalo nic, co by oslnilo touhy i obavy těch, kteří zde čekali.

Všichni tři stáli tiše na verandě malého domku, v němž byli ubytováni.

Profesor Waters si povzdechl a jeho tvář jakoby se uvolnila. "Mám dojem, že jsme ze sebe udělali blázny," řekl unaveným hlasem. "Nedočkali jsme se sebemenší odměny za svou úmornou práci. Myslím, že si půjdu lehnout."

"To není špatný nápad," usmál se Jack. "I já mám pocit, že bych mohl prospat bez přestávky celý týden. Pokud jde o to, že jsme blázni, pak já jsem ten největší, protože jsem s tím začal."

Spali už několik hodin, když se ozval slabý svištivý zvuk, který zřejmě přicházel z velké dálky. Oblohou prolétlo cosi, co atmosférické tření rozpálilo do růžova. Asi dvě míle od observatoře se z této věci odtrhla široká a tenká kovová část, která se zřejmě snažila zbrzdit téměř kosmickou rychlost, kterou letěla. Zmítala se a převracela až nakonec dopadla na zem. Nikdo však nebyl nablízku, aby zjistil, co se vlastně přihodilo, a tak déle než hodinu se na místě dopadu nic nedělo.

Yvonne Watersová měla lehký spánek a všechny nezvyklé noční zvuky ji probouzely. Svištění sice zaslechla, ale vnímala ho spíše podvědomě, takže tentokrát ji nevzbudilo. Kolem čtvrté hodiny ranní, když už její spánek nebyl tak intenzivní, probudil ji zvláštní podezřelý skřípot.

Posadila se na posteli a zaposlouchala se. Stejný zvuk by způsobil někdo, kdo by se chtěl prodrat drátěným plotem, neboť vzápětí se ozvalo ostré prasknutí a zasvištění přetřeseného drátu. To se opakovalo čtyřikrát.

Yvonne vyskočila z postele a přistoupila k oknu. Byla sice tma, ale v odlesku hvězd se jí zdálo, že vidí nejasný obrys pomalu se pohybující postavy. Z nočního stolku vytáhla pistoli a odhodlaně se vrátila k oknu.

"Otče! Jacku! Vidím něco velkého a blíží se to k domu!"

Jack reagoval okamžitě. Vyskočil z postele a vrhl se k oknu. Pár metrů od něj stála postava. Byla sice vidět jen nezřetelně, přesto si však uvědomil, že je na ní cosi zvláštního. Měla vzpřímené asi pět metrů vysoké válcovité tělo, z jehož horní části groteskně vybíhaly pákovité končetiny. Na spodní části trupu byly dlouhé pavoukovité nohy. Na horním konci se nacházelo hranaté poněkud nakloněné těleso, které vypadalo jako parodie nakloněné lidské hlavy, která čemusi naslouchá.

Yvonne si rychle obula boty. Během pobytu v táboře byla vždy oblečena jako muž a poslední dobou v šatech i spala, aby byla v případě potřeby připravená okamžitě se dostavit do observatoře.

Jack Cantrill hleděl z okna a cítil, jak se mu ježí vlasy. Profesor Waters mu položil chvějící se ruku na rameno.

"Starý věrný," zašeptal Jack, kupodivu bez zvláštního vzrušení. Rychle přemýšlel. Něco je třeba udělat - a to okamžitě! Pro tuto chvíli převzal rozhodování.

"Svítilnu!" přikázal dívce. Yvonne mu ji rychle podala. "A teď všichni ven!"

Jste ozbrojeni?"

Přikývli. Každý z nich měl pistoli. S Jackem v čele vyklouzli zadním vchodem.

Kovový obr stál nadále nehybně a strnul. Jack pozvedl svítilnu a morseovkou zasignalizoval: Haló muži z Marsu, haló muži z Marsu!

V malém otvoru na hranaté hlavě automatu zablikalo: Haló muži ze Země, haló muži ze Země, kometa kometa.

Odpověď byla sice jednoznačná, ale vyzněla jaksi váhavě a přerušovaně, na rozdíl od předchozích poselství, která byla precizní a kde pauzy mezi jednotlivými signály byly vždy rovnoměrné.

Všichni tři stáli jako přikovaní, zatímco automat se dal pomalu do pohybu směrem k domu. Jeho pohyby sice svědčily o síle, přesto však působily nejistě, až opile.

Robot kráčel dál, až narazil na roh nízké domovní střešy, kterou částečně pobořil. Předklonil se, zakolísal a s kovovým zařinčením se zhroutil. Jeho trup ležel nehybně, jen dolní končetiny sebou škubaly, jakoby chtěly pokračovat v chůzi. Ruce měl široce rozpraženy a z kovového výstupku na jedné z nich sršely modravé jiskry a vpíjely se do země, kde se roztavený písek měnil v oslňující oblak žhavého plynu. Asi po minutě přestaly jiskry sršet a trhavé pohyby robotových dolních končetin ustaly.

Profesor se svými společníky sledoval bezradně tuto agónii. Teprve když nastal klid, pomalu a opatrně se přiblížili k ležícímu robotu. Jackova svítilna přejela nehybné tělo a paprsek jejího světla se ustálil na podivně zploštělé hlavě, která měla tvar pyramidy podepřené jakousi ohebnou kovovou hřídelí.

Ve stínu postranního otvoru se cosi pohybovalo. Jack přešel na druhou stranu a posvítíl přímo dovnitř.

V prvním okamžiku si vlastně ani neuvědomili, co tam uviděli. Zdálo se jim, že se tam nachází špinavě šedá hmota, velká asi jako vršek deštníku. Také to mohl být velký kus bláta, který se tam dostal při dopadu na zem.

Teprve pak si povšimli vláknovitých chapadel, které paprskovitě vybíhaly ze zploštělé střední části hmoty, asi tak, jak je tomu u mořských hvězdic. Konce chapadel se zužovaly do jakýchsi stvolů, zakončených neuvěřitelně jemnými růžovými vláčky, která se křečovitě chvěla.

Yvonne byla první, která byla schopna slova. "Ta věc žije! Otče, Jacku, ono je to živé!" Její hlas byl lehce hysterický.

Oba muži přistoupili blíže a sehnuli se, aby lépe viděli. V jejich tvářích se zračil úžas smíšený s děsem.

Střed oné věci se stahoval v bolestných křečích, jakoby se tvor snažil dýchat nebo sténat. Kolem kuželovité ústní dutiny podobné vnitřku tunelu, se chvěla jemná růžová tykadla a bylo slyšet, jak z ní vychází slabý přerušovaný dech.

Na koncích dvou tykadlovitých výrůstků, které vyrážely z vnějších záhybů jeho zploštělého těla, je upřeně pozorovaly oči tvora a to i přes zjevnou fyzickou bolest a utrpení. V těchto téměř půl metru širokých očích, které se pozvolna pokrývaly závojem blížící se smrti, byla patrná inteligence daleko vyšší než lidská. Yvonne Watersová si toho okamžitě všimla.

Na tvorově těle bylo vidět ošklivě zjitřené okraje ran, které zřejmě vznikly už před několika dny. Také některé končetiny byly pohmožděné.

Některé rány byly částečně zhojené, jiné však byly stále zjizvené. Z těch prýštila jasně červená krev, svědčící o vysokém obsahu hemoglobinu. To byl důkaz, že tvor žil v daleko řidší atmosféře, než jaká byla na Zemi.

Yvonne překonala onu propast, zejíci mezi Pozenšťany a Mart'anem daleko dříve než její společníci.

"Je zraněný!" vydechla zděšeně. "Musíme mu nějak pomoci. Měli bychom zavolat lékaře!" Zarazila se, neboť taková myšlenka jí připadla příliš fantastická.

"Lékaře k téhle nestvůře?" zděsil se Jack.

"Ano... Nebo raději ne." Dívka byla na rozpacích. "Něco ale musíme udělat, Jacku. Je to přece myslící bytost, lidský tvor ve všem, kromě těla. Je rozumný, cítí bolest jako my, a navíc v sobě našel odvahu právě toho druhu, který všichni obdivujeme. Jen si představ s jakou cílevědomostí se odhodlal překonat ty milióny kilometry chladného prázdného prostoru. Měli bychom se před ním sklonit. Kromě toho je to náš přítel, Starý věrný!"

"Máš úplnou pravdu," souhlasil Jack. "A já tu stojím jako pitomec a zbytečně ztrácím čas!"

Poklekl vedle zraněného Mart'ana a natáhl k němu své silné ruce. Chtěl mu pomoci, ale nevěděl jak.

Mezitím se profesor Waters vzpamatoval ze svého ohromení a rychle pochopil situaci. "Jdu pro brašnu s první pomocí," řekl a rozběhl se zpět k domu. Přitom namáhavě přeskakoval trosky střechy stržené padajícím robotem.

Yvonne překonala vrozený odpor k neznámému a ve snaze zmírnit jeho utrpení se dotkla rukou suché a chladné tkáně Mart'anova těla.

Po příchodu profesora začali všichni tři ošetřovat, desinfikovat a obvazovat rány podivného pacienta. Měli však jen nepatrnou naději, že jejich zákroky budou úspěšné.

Při prvních dotecích se Starý věrný křečovitě zachvěl, jako by cítil strach a odpor před z těchto tvorů, jejichž vzhled ho děsil a tak z ústního otvoru jeho těla vyšlo cosi jako slabé zasténání. Pak si zřejmě uvědomil, že mu mají v úmyslu pomoci a uklidnil se. Jeho dech však postupně slábl, byl nepravidelný a oči se začaly zakalovat.

"Jsme to ale pitomci," zvolal vzrušeně Jack. "Je sice těžce zraněn, ale to není podstatné. Naše atmosféra je šestkrát hustší, než na jakou je zvyklý, takže se vlastně dusí. Musíme ho ihned dopravit někam, kde ho náš tlak vzduchu nebude drtit!"

"Ve strojovně pro něho upravím podtlakovou komoru. Za chvíli to bude hotové," řekl profesor a odběhl.

Během několika minut bylo vše připraveno. Když však Starého věrného pozvedli, jeho tělo strnulo, zachvělo se, a pak se zhroutilo. Starý věrný - číslo 774 byl mrtvý.

V naději, že se jim ho podaří oživit, ho rychle přenesli do podtlakové komory, v níž opravili tlak tak, aby odpovídal mart'anským atmosférickým podmínkám a zajistili jeho pravidelnou obměnu. Po hodině však byli nuceni konstatovat, že Mart'anovo tělo začíná tuhnout. To byl konec všem nadějím.

Během několika hodin strávených na Třetí planetě, muselo podivnými kanály Mart'anovy mysli proběhnout množství vjemů. Zcela jistě pocítil uspokojení, že jeho touha proniknout neznámem se alespoň částečně splnila. Poznal Světla i to, kdo je vysílá. Na vlastní oči spatřil obyvatele Třetí planety. Jeho poslední myšlenka však zcela určitě patřila jeho rodnému Marsu a tragickému údělu vlastní rasy. Jistě si také vzpomněl na svého potomka v oné podzemní porodnici vzdálené milióny kilometrů.

Pravděpodobně ho také napadlo - pokud se tak nestalo už dřív - že Země by mohla Marsu nějakým způsobem pomoci. Není však vyloučeno, že z tohoto hlediska byly jeho úmysly zcela sobecké v neprospěch lidstva.

V každém případě musel být přesvědčen, že jeho přátelé ze Světla najdou v poušti jeho kosmickou loď, že ji a její obsah prozkoumají, a že mu porozumí.

Nastal úsvit a na východě zrůžověla řídká oblaka, která vycházející slunce brzy rozežene. V té chvíli se Yvonne, profesor a Jack skláněli nad nehybným tělem Starého věrného, které leželo na stole v jedné z kůlen z vlnitého plechu.

"Připadá mi to bezcitné, když se teď chystáme uložit tělo tohoto tvora do nádoby s lihem," poznamenal Jack. "V muzeu ho bude obdivovat spousta čumilů, kteří nehledají nic víc než vzrušení. Jak by se asi nám líbilo, kdyby nastala opačná situace - my byli mrtví a mart'anští zvědavci nás okukovali?"

"Pokud bych byla mrtvá nijak by mi to nevadilo," pokrčila rameny dívka. "Naopak si myslím, že by to pro mě byla pocta. Ale, Jacku, podívej se na tu podivnou malou skvrnu na jeho kůži. Vypadá to jako červené tetování. Co to asi může být?"

Byl to kruh rozpůlený čarou, a jak Yvonne správně poznamenala, vypadalo to jako ozdoba nebo symbol.

"Těžko říct," potřásl hlavou Jack a otočil se. "Doktore, myslíte, že tu někde v blízkosti bude jeho kosmická loď?"

"Zcela určitě," přikývl profesor.

"Půjdeme je hledat. To ostatní může zatím počkat."

Po chvatné snídani sedli na koně a po stopách mart'anského robota se vydali do pouště. Nejeli dlouho. V skalnaté průrvě našli to, co hledali. Byl to dlouhý kovový válec zabořený do písku a prudkým nárazem téměř zploštělý. Dlouhé ploutvovité plochy zoxydované do šedomodra, byly pomačkané a rozdrcené a kolem byly roztroušeny úlomky na jejichž zlomu zářil světlý kov. V odlomené přední části bylo vidět zbytky spálené instalace, jejíž vlákna se tpytila ve

slunečním světle.

Opatrně vlezli do temného vnitřku válce a přehrabovali se ve směsici podivných přístrojů. Bylo cítit spáleninu a podivný štiplavý pach.

Na samém konci válcovitého trupu byl velký kovový sud, který ze všech stran přiléhal těsně ke stěnám. Nedalo se s ním pohnout, takže nemohli zjistit, co obsahuje.

V devět hodin se dostavila policejní hlídka, kterou doktor Waters zavolal.

Řekněte těm zatraceným reportérům, aby šli k čertu," požádal Jack policejního poručíka, když se unavení vraceli do tábora. "Musíme se také trochu vyspat!"

7.

Uplynulo několik týdnů. V hotelovém pokoji v arizonském Phoenixu hovořil doktor Waters s Jackovými rodiči, paní a panem Cantrillovými.

"Tábor a celé signalizační zařízení předám Radeauovi a jeho společníkům.

Z Marsu už nepřijdou žádné signály a je proto zbytečné to dál udržovat. Máme teď na práci řadu jiných daleko důležitějších věcí. Ten sud, který Starý věrný přivezl, obsahuje různé náčrtky a návody, kterým začínám rozumět. Jsou to plány ke stavbě vesmírné lodi a budu na nich pracovat až do konce svého života. Věřím, že díky Starému věrnému se mi dílo podaří, a že lidská vynalézavost k tomu podstatnou měrou přispěje. Nemyslím totiž, že Mart'ané problém cestování vesmírem dostatečně zvládli. Jak víte, Starý věrný uspěl jen s pomocí komety a přesto ho to stálo život."

"Mládeži," otočil se doktor Waters k oběma mladým lidem. "Jak by se vám líbilo vydat se se mnou jednoho dne na Mars?"

"Jak se můžeš tak ptát," řekla Yvonne. "Jeli bychom tam okamžitě!" Mladý muž nadšeně přikývl. "Kdyby to bylo možné hned, byly by to jedinečné líbanky!"

"Milionkrát lepší než by byly v Seattlu," souhlasila dívka.

Jackovy oči se zúžily. Zahleděl se upřeně do dálky a jeho rty a opálené rysy jakoby ztuhly. Zřejmě si představoval budoucí dobrodružství, která se mohou, ale také nemusí uskutečnit. Něco z jeho nezkrotného ducha se obrazilo i v bronzové kráse dívky, která mu stála po boku. Oba milovali dobrodružství, ale poznali i drsné stránky života. U dveří Yvonne políbila svého otce na rozloučenou.

"Jedeme na skok do Seattlu, otče - tak na dva tři týdny. Pak se vrátím a společně se dáme do práce."

C. L. Mooreová & Forrest J. Ackerman

Víla z temnot

Tato povídka byla poprvé vydána před čtyřiceti lety. Napsali jsme ji společně s Catherine Mooreovou, přičemž ona na ní měla 75% podíl, takže bez jejího souhlasu nemohla být vydána.

Po právní stránce nic nebránilo, aby mohla být vydána kdykoli, protože od dubna 1935, kdy byla poprvé otištěna ve Fantasy Magazine, nebyla autorsky chráněna. Když pak byla uveřejněna v roce 1939 v prosincovém čísle magazínu Weird Tales, bylo už na udělení copyrightu pozdě.

Od té doby mohla být několikrát znovu vydána, ale finanční přínos pro mne znamenal daleko méně než vědomí, že spolupracuji se ženou, která je živou legendou, a nad to kráskou s neodolatelným osobním kouzlem.

Když však Georges Gollet chtěl tuto povídku přeložit do francouzštiny, Catherine řekla kategoricky ne. Stejně tak byla na její žádost vypuštěna z povídkového cyklu Shambleau o dobrodružstvích pozemšťana Northwesta Smithe, který vydalo nakladatelství Gnome Press.

Odmítla i Doc Lowdnese, který se zajímalo její vydání v jednom ze svých reprintových magazínů, a rovněž nesouhlasila, aby byla zařazena do mé velké antologie Science-Fiction Worlds of Forrest J. Ackerman & Friends, na níž se mnou spolupracovali T. Sturgeon, A. E. van Vogt, R. Nolan, R. Bloch a D. Wollheim.

Přesto jsem však dosáhl jejího svolení, aby povídka byla znovu uveřejněna, a to právě v antologii, kterou máte před sebou.

Temnota hluboká tak, jak je na Venuši obvyklé, halila před svítáním nábreží Edny do bezdechého, napjatého a nepostižitelného vědomí plíživého nebezpečí. Postavy, které se mlhavě pohybují tmou, nejsou denní tvorové. Nikdy nepadl paprsek na tyto pokřivené přízraky a o tom, co se děje ve tmě, je lépe pomlčet. Ani Stráž se tam po zhasnutí světel neodvažuje a hodiny od půlnoci do svítání jsou mimo kontrolu zákonů. Příhodi-li se tajemné věci, Stráž o nich nikdy neví nebo nechce vědět.

Temnotou se po nábreží pohybují síly, před kterými se i stráž sklání. Touto mrtvou tmou, po ulici, pod kterou si šeptala oddychující voda, kráčel zvolna Northwest Smith. Rozumný člověk se po půlnoci na nábreží Edny neodváží pokud k tomu nemá naléhavý důvod. Podle klidné chůze, kterou kráčel neslyšně tmou, by mohl být náhodným chodcem. Nábreží Edny mu nebylo cizí. Znal nebezpečí, kterým tak zvolna procházel a pod přivřenými víčky byly jeho šedé oči jako ostré ocelové sondy, které zkoumaly tmou. Tu a tam míjel beztvarý stín, uhýbající mu z cesty. Snad to byl pouhý stín. Jeho šedé oči se nepohnuly. Kráčel dál, bledý a pozorný. Procházel kolem dvou obchodních domů, které

bránily přístupu třeba i slabého odrazu světla z města, když poprvé uslyšel zvuk bosých nohou, který ho tak překvapil.

Zvuk zoufale prchajících kroků není na nábřeží nic neobvyklého, ale tohle byly - poslouchal pozorněji - ano, jistě nohy ženy nebo mladého chlapce. Lehké, rychlé a zoufalé. Jeho sluch byl dost ostrý, aby si tím byl jist. Zvuk se rychle blížil. Ve tmě ani jeho dobrý zrak nic nezahlédl a tak ustoupil ke zdi, ruku na paprskometu, který mu visel nízko u pasu. Neměl chuť setkat se s tím, co uprchlíka pronásledovalo, ať už to bylo cokoli.

Ale jeho obočí se svažilo, když kroky zahnu ly do ulice mezi obchodními domy. Žádná žena, jakéhokoliv druhu, se v noci neodvážila do této čtvrti. A když naslouchal, byl si jist, že to je běh ženských nohou. Byl v něm uměřený rytmus naznačující půvabnou, houpavou chůzi obyvatelky Venuše. Zadržel dech a přitiskl se ke zdi. Nepřál si, aby sebestěšně zvuk naznačil jeho přítomnost té hrůze, před kterou žena utíkala. Před deseti lety by jí byl možná vyrazil vstříc - ale deset roků ve vesmíru člověka naučí opatrnosti. Galantnost může být někdy příliš riskantní, zvláště na nábřeží, kde může dojít k všelijakým honičkám. Při pomýšlení na to, co všechno by to mohlo být, mu přejel mráz po zádech. Zoufalý úprk se hnál temnou ulicí. Slyšel dech procházející neviditelnými nozdrami, určené oddychování namáhaných plic. Potom zběsile běžící nohy klopýtl, zapotácely se a zatočily se do strany. Z temnoty se vynořila postava řítící se plnou rychlostí proti němu. Jeho ruce vyplašeně objaly ženu - dívku - úplně nahé děvče. Rychle ji pustil.

"Pozemšťaní!" vyrazila ze sebe, "Schovej mne, schovej mne, rychle!" Nebyl čas ptát se, jak poznala jeho původ nebo odkud ona utíká. Ještě než promluvila, objevila se na rohu obchodního domu tlumená zelenká záře. Díky ní uviděl Smith vedle sebe hromadu sudů, rychle za ně postrčil dívku, vytáhl pistoli a přitiskl se ještě těsněji ke zdi.

Ale to, co se objevilo za rohem budovy, nebyla žádná záhadná příšera.

Objevila se mužská postava. Přikrčená, široká a pokřivená. Z kapesní svítilny v jeho ruce zářilo světlo, - nebyl to ale jasný proud světla baterky nýbrž podivně rozptýlené a nepřímé, protože osvětlovalo muže za ním stejně jako to, co leželo před svítilnou. Vypadalo to, jako by z jejího skla vystupovala líně zelenavá, světélkující mlha. Muž postupoval vpřed zvláštní šouravou chůzí. Bylo na něm něco, co Smithovi podivně nahánělo husí kůži. Nebyl si jist, co to bylo, protože zelený svit svítilny neposkytoval jasné světlo a muž vypadal jako přikrčený stín pohybující se nevyrovnaně za svitem baterky.

Zřejmě Smith uviděl skoro hned, protože se dal rovnou přes ulici k místu, kde stál s pistolí v ruce Pozemšťan. Za světélkující svítilnou mohl Smith rozeznat bledou skvrnu obličej se dvěma temnými kaňkami očí. Byla to otlá tvář, ošklivá ve své odulé zsinalosti, jako nějaká ponrava, která se dlouho živila hnilobou. Neobjevil se na ní žádný výraz ani při pohledu na astronauta v jeho koženém úboru, opírajícího se o stěnu a s prstem na kohoutku odjištěné pistole. Nebylo to ovšem nic překvapujícího, že se tu Pozemšťan opíralo stěnu nebo že držel pistoli. Byl by to na nábřeží udělal každý chodec, kdyby se v této hrozné temnotě setkal s takovým záhadným zeleným světélkováním.

Nikdo nepromluvil. Po dlouhém pohledu na mlčícího Smitha, začal přichází svým rozptýleným světlem mávat sem a tam ve zřejmé snaze někoho najít. Smith naslouchal, ale dívka ztišila svůj uříčený dech a žádný zvuk neprozradil její úkryt. Pomalý pátrač pokračoval zvolna v chůzi ulicí, před sebou své mlhavé světlo. Jeho záře postupně slábla jak mizel z dohledu. Černý, pokřivený stín, obklopený ďábelskou aureolou.

Když opět nastala hluboká tma, Smith vložil pistoli zpět do pouzdra a tiše zavolal dívku. Pouze bezhlesý šelest bosých nohou na dláždění oznamoval, že se blíží - a také její spěšný, ještě ne úplně pravidelný dech.

"Děkuji ti," řekla mírně. "Já... já doufám, že se nikdy nebudeš muset dozvědět, od jaké hrůzy jsi mne zachránil."

"Kdo jsi?" zeptal se. "Jak jsi mne poznala?"

"Říkají mi Ňusa. Neznala jsem tě, jen si myslím, že jsi ze Země, a že ti asi mohu důvěřovat. Velký Šar jistě vedl můj dnešní útěk po ulicích, protože Pozemšťané se u moře po setmění moc neukazují."

"Ale... vidíš mne?"

"Ne. Ale Mart'an nebo některý z mých krajanů by tak rychle nepustil dívku, která se mu v noci vrhla do náruče... jako ty."

Smith se ve tmě usmál. Bylo to čistě reflexivní, že ji pustil, když jeho ruka zjistila, že je nahá. Ale proč by si tu zásluhu nepřivlastnil?

"Měl bys teď radši odejít. Je to tady tak nebezpečné, že..." Náhle se její tichý hlas zarazil. Smith nic neslyšel, ale pocítil nervozitu dívky vedle sebe, i to, jak napjatě naslouchá. A teď zaslechl vzdálený zvuk, podivné tlumené supění, jakoby něco dýchavičného a těžkého namáhavě pospíchalo. Blížilo se to. Dívčin zatajený dech zněl v tichu hlasitě.

"Rychle!" vydechla. "Honem!"

Její ruka táhla jeho paži směrem, kterým se dal přikrčený temný pátrač.

"Rychleji!" A její nervózní ruce ho nutily k běhu. S trochu směšným pocitem skákal dlouhými lehkými kroky vedle ní tmou a slyšel jen měkký dopad svých bot, cupot dívčiných bosých nohou a daleko za nimi vzdálený supící dech, stále slabší. Dvakrát ho jemně postrčila do jakési vedlejší uličky. Potom se zastavili, ona otevřela neviditelné dveře a pak běželi uličkou tak úzkou, že se Smithova široká ramena otírala o její stěny. Páchlo to tam rybami, ztrouchnivělým dřevem a mořskou solí. Dlažba se rozšířila, přešla do širokých nízkých schodů a pak prošli dalšími dveřmi a dívka ho zatáhla za rukáv se zadýchanými slovy: "Teď jsme v bezpečí. Čekej!"

Uslyšel, jak za nimi zavřela dveře a její lehké nohy cupitaly po prkenné podlaze.

"Zvedni mne!" řekla po chvíli. Nemohu dosáhnout na světlo."

Chladné, pevné prsty se dotkly jeho šíje. Opatrně nalezl ve tmě její pas a vyhoupl ji nahoru do výšky paží. Jeho ruce vnímaly pružný a hladký pas, štíhlý jako šíp. Slyšel nad sebou tápání nejistých prstů. Pak se nad ním náhle rozzářilo oslnivé světlo.

Přidušeně zaklel, spustil ruce a uskočil. Očekával totiž, že uvidí dívčino dělo těsně u své tváře a neviděl nic. Jeho ruce držely... nic. Zvedl hladkou a pružnou nicotu.

Uslyšel pád hmotného těla na podlahu, výdech a výkřik bolesti, ale pořád nic neviděl, ustoupil o další krok, zvedl

nejistě ruku k očím, mumlaje si omámeně mart'anskou kletbu. Ať se podíval kam chtěl, v malé prázdné místnosti, kterou světlo odhalilo, viděl jen sám sebe. A přece z prázdného vzduchu mluvil dívčí hlas.

"Co... proč jsi... ach, ovšem!" krátce se zasmála. "Copak jsi neslyšelo Ňuse?" Zmínka o tomto jménu se dotkla struny vzdálené vzpomínky v Pozemšťanově paměti. Kdysi dávno to jméno slyšel. Nemohl si vzpomenout kdy a od koho, ale vzbudilo v jeho paměti mlhavý ohlas nočního nebezpečí a neznáma. Náhle byl rád, že má pistoli u svého boku a v jeho pohledu, kterým přelétl malou místnost, byla ostražitost.

"Ne," pravil. "Nikdy předtím jsem to jméno neslyšel" "Já jsem Ňusa."

"Ale kde jsi?"

Zasmála se znovu, něžnou kaskádou sladkého smíchu, tradičně milým hlasem Venušanky.

"Tady. Nejsem viditelná očím lidí. Narodila jsem se tak. Narodila jsem se..." tady její zurčivý hlas vystřízlivěl a vplížil se do něj slavnostní tón. "Narodila jsem se ve zvláštním manželství, Pozemšťane. Moje matka byla Venušanka, ale můj otec... můj otec byl Temnota. Nemohu to vysvětlit... Ale díky téhle složce Temnoty v sobě jsem neviditelná. A proto také... nejsem svobodná."

"Proč? Kdo tě drží v zajetí? Jak může někdo uvěznit neviditelnou?"

"To může... Nov." Její hlas byl slabý jako dech a opět, když uslyšel tohle zvláštní slovo, projel Smithovou pamětí pocit neznámé úzkosti. Někde tohle jméno už slyšel, i když vzpomínka, kterou vzbuzovalo, byla příliš neurčitá na to, aby se dala vyjádřit slovy, ale byla zlověstná. Ňusin udýchaný šepot zněl velmi tiše u jeho ramene. Byl to velmi podivný a neskutečný pocit stát sám uprostřed prázdné místnosti a naslouchat něžnému, tlumenému šepotu té dívky z prázdného vzduchu.

"Novové sídlí v podzemí. Jsou posledním zbytkem velmi staré rasy. A jsou to kněží, kteří vyznávají to, co byl můj otec - Temnota. Vězní mne pro to..."

Viš, mé dědictví po ženě, která mne zrodila, je půvabná lidská postava, ale ta věc, která byla mým otcem, odkázala svému dítěti podivnější vlastnosti než jenom neviditelnost. Mám barvu, která je mimo oblast vidění lidských očí. A mohu vstupovat do - do jiných zemí než je tato. Divné země, krásné a vzdálené - a přitom tak hrozně blízko! Kdybych jen mohla projít mřížemi, které Novové postavili, aby mne ukryli, protože mne potřebují pro svou temnou bohoslužbu. A tady musím prodlévat, uvězněná v horkém špinavém světě, který je to všechno, co oni sami mohou kdy poznat. Mají světlo - viděl jsi je, tu zelenavou záři v rukou Nova, který mne pronásledoval dnes v noci - které mne dělá viditelnou pro lidské oči. Něco v jeho barvě se spojuje s mojí divnou barvou, takže vznikne odstín, který je v oblasti lidského vidění. Kdyby mne byl dostihl, byla bych krutě potrestána, protože jsem v noci utekla. A když Novové trestají - není to nic pěkného...

Aby si byli jisti, že neuteču, určili strážce, aby střežil mé kroky - to bylo to, co supělo dnes po mé stopě - Dolf. Ten se zrodil z nějakého hrozného spojení, hmotného a nehmotného. Je částečně přízrak, částečně živočich. Nedovedu to říci přesně. Je jako oblak, mlhovitý, jak bys byl poznal, kdyby nás byl teď chytil. Cítí lidskou krev, což jej činí neocenitelným, i když já jsem před ním bezpečná, protože jsem jen napůl lidská a Novové - ti také nejsou úplně lidé. Oni..." Náhle ustala v řeči. Smithovy bdělé uši zaslechly neurčité šourání nohou po podlaze a škvírami pronikalo zřetelně čenichání supího dechu. Ňusiny bosé nohy cupitaly rychle po prknech a od dveří se ozvala řada tichých za syčení a pískotů v jasnějším tónu než byly zvuky, které vydával velký Dolf. Podivný hluk se vystupňoval v ostrý příkaz a zaslechl tlumené funění a šoupání a zvuk velkých, beztvarých nohou vzdalujících se po dlaždicích. Ňusa vedle něho si oddychla.

"Tentokrát to vyšlo," řekla. Někdy mu dokážu poručit působením otcovy síly v sobě. Novové to nevědí. Není to divné? Zdá se mi, že si nikdy neuvědomí, že jsem po jejich bohu mohla zdědit více než jen svou neviditelnost a přístup k jiným světům. Trestají a vězní mne a přikazují mi, abych jim sloužila jako nějaká chrámová tanečnice - mne, polobohyni! Myslím si, že jednoho dne se dveře na můj rozkaz otevrou a já vstoupím do oněch jiných světů. Ráda bych věděla, jestli bych to dokázala už teď?"

Její hlas zeslábl až do jakéhosi šepavého spodního tónu. Smith zjistil, že při představě svých vlastních schopností skoro zapomněla na jeho přítomnost. Byla napůl lidská, ale právě - jen napůl. Kdo mohl říci, jaké zvláštní vlastnosti jsou v ní zakořeněny, z jakého nelidského semene vzešly? Vlastnosti, ze kterých jednou může vykvést - no, neměl prostě slov pro to, co mu tkvělo na mysli, ale doufal, že tu nebude, až ji jednoho dne budou Novové trápit přespříliš.

Jeho pozornost ostře přivolaly váhavé kroky vedle něho. Postupně se krok za krokem vzdalovala. Slyšel zvuk jejích bosých nohou na prknech. Teď téměř došla k protější stěně, jeden pomalý krok za druhým. Pak se tyto váhavé kroky náhle rozběhly, rychleji, rychleji a mizely v dálce. Žádné dveře se neotevřely, žádný otvor ve stěně, ale Ňusiny bosé nohy dupaly dychtivě pryč. Byl si vědom, že kromě našich pouhých tří rozměrů existuje nekonečné množství dalších dimenzí, vzdáleností, ve kterých dívčíny bosé nohy mohou uhánět v pohrdavém porušení zákonů, které jeho pevně ovládaly. V dálce slyšel tyto kroky klopýtat. Zdálo se mu, že slyší zvuk pěstí bušících do nějaké překážky a velmi vzdálenou ozvěnu pláče. Potom se náhle zvuk kroků začal vracet. Připadalo mu, že vidí skloněnou hlavu a beznadějně svěšená ramena, když vzdálené kroky přicházely blíže, ještě blíže... až vstoupily opět do místnosti. Vedle něho se ozval tichý hlas. "Ještě ne. Ještě jsem nikdy nešla tak daleko, ale i tam je cesta uzavřena. Novové jsou příliš silní - zatím. Ale teď už to vím. Víme to! Jsem dcerou boha a silná jsem také. Už nebudu utíkat před pronásledováním Novů, nebo se bát, protože za mnou jde Dolf. Jsem dítě Temnoty a oni se to dozvědí. Oni..." Do jejího vzrušeného hlasu ostře zasáhl okamžik zatemnění, který přeťal její slova jako náhlý úder nože. Trvalo to jen okamžik, a když se světlo opět rozsvítilo, po místnosti se rozlil podivný růžový přísvit, který poté opět zeslábl, jako když barevný proud někam odplyvá.

"To je to, před čím jsem utíkala," přiznala. "Nebojím se... ale nemám to ráda. Nejlepší bude, když odejdeš - nebo vlastně ne, Dolf ještě hlídá dveře, kterými jsem vešla. Počkej, rozmyslím si to."

Okamžik mlčení, zatímco poslední záblesk růžového světla slábl následován kaskádou čerstvé barvy, která opět

slábla. Třikrát Smith viděl, příliv červeného světla proudícího místností, nežli se Ňusina ruka dotkla jeho paže a její hlas zašeptal z prázdnoty.

"Pojď. Musím tě někam schovat během rituálu. Ta barva je znamením, že obřad začne - Novův příkaz, abych se dostavila. Nemůžeš utéci, dokud Dolfa neodvolají, protože tě nemohu vést ke dveřím, aby mne necítil a nenásledoval. Ne, musíš se skrýt - skrýt a podívat se na můj tanec. Chtěl bys? Bude to pohled, který dosud nezahledly žádné oči, které jsou zcela lidské. Pojď!"

Neviditelné ruce strčily do dveří v protější stěně a táhly ho do nich. Smith trochu klopýtal při tomhle nezvyklém vlečení neviditelnou bytostí, kterou následoval chodbou v silicím a slábnoucím růžovém světle. Cesta se vinula. Během asi pětiminutové cesty pulsujícím světlem se nikde neotevřely žádné dveře ani nikoho nepotkali. Nakonec jim průchod zahradila zamřížovaná vrata. Ňusa ho na chvíli opustila, slyšel jen pohyby jejích chodidel po podlaze a zápolení jejích neviditelných rukou s čímsi kovovým. Potom se část podlahy sklopila. Díval se do šachty s velmi strmými točitými schody. Byl to na Venuši velmi typický starobylý stavební prvek. Už dřív sestupoval do podobných šachet, vedoucích do podivných míst. Zvědavý, co ho očekává na úpatí těch schodů, podrobil se sevření dívčích rukou a zvolna sestupoval, přidržuje se zábradlí. Urazili dlouhý kus cesty než se malé, neviditelné ruce opět chopily jeho paže a protáhly ho otvorem ve skále, kterou šachta vedla. Krátká chodba vedla do tmy. Na jejím konci se zastavili a Smith mžoural do podivného bledého šera, které zahalovalo velkou jeskyni před nimi.

"Počkej tady," šeptla Ňusa. "Tady v temnotě bys měl být v bezpečí. kromě mne tenhle vstup nepoužívá nikdo. Po obřadu se sem vrátím." Dotkla se letmo jeho rukou a byla pryč. Smith se opřel o stěnu, vytáhl zbraň a zkusmo ji odjistil, aby se ubezpečil, že je v pohotovosti. Pak se připraven čekat pohodlně usadil. Před ním se prostírala obrovská klenutá místnost. V podivné temné zsinlosti tohoto místa mohl vidět jen její část. Podlaha prosvítala hlubokým leskem mramoru, černým jako tichá podzemní voda. A jak minuty mýjely, uvědomil si pohyb a život v matném temnu. Ozýval se šepot hlasů, také šoupaní nohou, pohybovaly se jakési vzdálené tvary. Novové zaujímalí svá místa před obřadem. Mohl rozeznat vzdálené, nejasné obrysy davu.

Za chvíli se začal ozývat hluboký, zvukný zpěv, jakoby nikde a všude, rostl, vyplňoval jeskyni a monotónní rezonancí se odrážel od klenby stropu. Ozývaly se ještě jiné hlasy, jejichž význam si nedovedl představit, podivné pískání a hvízdání, podobné jako když Ňusa udělovala příkazy Dolfovi, ale zahalené slavnostní obřadností, která jim dodávala hloubku a sílu. Pociťoval vroucnost stoupající ke klenbě jeskyně, podivnou zanícenost a extázi bezejmenného kultu neznámého boha. Sevřel svou zbraň a čekal.

Nyní, vzdáleně a zcela nejasně, se ze středu klenutého stropu začala linout záře. Zesilovala, prohlubovala se a začala dopadat v táhlých proudech jako tkanivo hmatatelného světla dolů na temně lesklou podlahu. V zrcadle podlahy světlo stoupalo vzhůru v mlhavém odrazu. Byl to obraz tak podivný a povznášející krásy, že Smith napjatě zadržoval dech. A nyní se zrodila záplava světelného tkaniva zeleně, podivně mlžné zeleně, podobné světlu, kterým si svítil Nov na nábreží, když pronásledoval Ňusu. Když uviděl tu barvu, nebyl

překvapen, že se ze středu této světelné záplavy počala vynořovat postava, prosvítající, štíhlá a něžně neskutečná.

V temné zsinlosti jeskyně, v zeleném svitu kroužícího světla pozvedla své paže v dlouhém, volném, rozmáchlém pohybu lehčím než dým, jemně našlapujíc na špičky nohou. Potom se světlo zachvělo a ona začala tančit. Smith se bez dechu předklonil, na zbraň držící v ruce už dávno zapomněl, a sledoval její tanec. Byl tak půvabný, že si později nebyl jist, jestli to nebyl jen sen.

Byla tak vzdušná v proudu zářivého světla, tak hluboce neskutečná, tak křehká, v tak nádherných barvách nejpodivnějších odstínů fialové, modré a ojínené stříbrné a přitom podivně průsvitná, jako měsíční kámen. Byla ještě neskutečnější teď, kdy byla viditelná, než se zdála předtím, než ji jeho oči spatřily. Tehdy mu jeho ruce řekly o její pevné plnoštíhlosti, nyní byla příznakem, průsvitným, snovým, bezhlesně tančícím v dešti měsíčního světla.

Sprádala kouzlo pohybem svého tančícího těla a ten tanec byl složitější a symboličtější než by kdy byla schopna vytvořit lidská bytost. Sotva se dotýkala země, pohybující se nad svým vlastním odrazem ve vyleštěném kameni jako půvabný duch z měsíčního světla vznášející se v pološeru, zatímco ji zaplavoval zelený měsíční jas ze všech stran.

Smith s námahou odvrátil své oči od této mlžné bytosti dotýkající se při tanci svého vlastního odrazu. Pátral po zdroji těch hlasů, které slyšel a zelené světlo odhalilo jeho zraku bytosti kruhem naplňující jeskyni v takovém množství, o jakém se mu ani nezdálo. Novové, zaujatí típytnou postavou. Když je spatřil, byl rád, že je nevidí jasně. Vzpomněl si na Ňusina slova Novové nejsou ani plně lidmi. I když byli zahaleni mlhavou září a šerem, přece viděl, že je tomu opravdu tak. Bezděky to uviděl ve tváři příkrčeného pronásledovatele, který ho minul na ulici.

Všichni byli tlustí a beztvární, oblečení v tmavém žíhaném jakousi hlemýžďí bělobou. Jejich beztvaré obličej, soustředěné, ale bez citu, byly měkké a neurčité, bez jasných lidských rysů. Nedíval se dlouho na žádnou z těchto tváří, z obavy, že by mohl pochopit její podivný nedostatek obrysů nebo porozumět významu této hlemýžďovitě bílé nevýraznosti obličejů.

Ňusin tanec skončil dlouhým vzplývavým vírem nadlidské lehkosti. Klesla na podlahu v hlubokém předklonu, položená na tvář své vlastní reflexe. Z předních řad shromážděných Novů vystoupila postava se vztaženými rukama. Ňusa poslušně povstala. Temná postava, její hlemýžďí, bezvýrazná tvář, vydala cvrlikavé zahvízdnutí a Ňusin hlas opakoval bez chyby tyto zvuky a oba hlasy splývaly v nápěvu beze slov.

Smith vše tak napjatě pozoroval, že dokud nezaznělo supění těžkého dechu skoro za jeho zády ani nezaslechl tiché zašoupaní ve tmě za sebou. Jeho šestý smysl, který ho už dříve tolikrát zachránil, jej tentokrát varoval, když to se už chystalo vrhnout na něj. Překvapen a ohromen se s tlumenou kletbou otočil, zvedl pistoli a stál proti temnému beztvárnímu obru, z kterého na něj čísel kalný svit zelenavého světla. Z jeho zbraně vyšlehl modrý plamen a ta věc ze sebe vydala chvějivý, pisklavý skřek, který se rozlehl po jeskyni a přerušil zpěv Nova a dívky.

Potom se celé ohromné Dolfovo tělo pohnulo dopředu a dusivě zavalilo Smitha. Tlačilo jej k zemi přívalem své tíže,

kteřá byla jen napůl skutečná, ale jejíž dusivou hustotu pocíťoval ve svých nozdrách. Zdálo se mu, že vdechuje Dolfovu hmotu, jako těžkou mlhu. Oslepen a lapaje po dechu bojoval s tou podivnou mlhovinou, která ho obklopovala a uvědomoval si, že se musí uvolnit během několika sekund, protože Dolfův skřek musí každou chvíli přivolat Novy. Ale přes všechno úsilí se nemohl uvolnit a cosi divného a odporného šmátralo po jeho hrdle. Když pocíťl toto slepé dorážení, zdvojnásobil křečovité své úsilí a po zoufalém vypětí se uvolnil, lapaje po čerstvém vzduchu. Zíral rozšířenýma očima do tmy, aby se pokusil poznat, s jakým druhem hrůzy to vlastně zápasil. Nerozeznal nic kromě onoho nejasného svitu jakoby jednoho oka žhoucího směrem k němu z nedefinovatelného tělesa, které splývalo s tmou.

Dolf na něj šel znovu. Slyšel šoupání nohou a sípavý dech se rychle blížil. V pozadí se ozývaly výkřiky Novů, hluk běžících a především jasné volání Nusy, která křičela cosi beze slov. Dolf se na něho vrhl. Ten obracející se úd, který se mu nepodařilo spatřit, zase šmátralo po jeho hrdle. Udeřil tvrdě proti měkkému tělesu a jeho zbraň vypálila znovu, modrým, horkým zábleskem přímo doprostřed Dolfovy nejasné černi.

Pocíťl, jak sebou masa napůl viditelné obludy křečovité škubla. Zazněl vysoký, pisklavý skřek, pronikavý a bolestný. Příšavný orgán pustil jeho hrdlo. Temné žhnutí zraku uprostřed mlhavé hmoty zesláblo. Pak se zachvělo a zhaslo. Jakoby závanem temnoty rozpouštějícím všechno kolem, temný útvar, který býval Dolfem, zmizel. Protože byl hmotný jen napůl, jakmile zahynul, proměnil se opět v nicotu. Smith nabral zhluboka dech a prudce se obrátil, aby čelil prvním z blížících se Novů. Byli už skoro u něho a byla jich spousta, ale jeho plamenomet je kosil velkým obloukem zkázy, když se na něj hrnuli. Jistě skoro tucet skrčených temných postav padlo za obět' této smrtonosné kose než byl sražen jejich tíhou. Zavalité, měkké prsty mu vypáčily zbraň z ruky a ani příliš nebojoval, aby ji udržel, protože si vzpomněl na malý plamenomet s krátkou hlavní v pouzdru v podpaží. Neměl v úmyslu, aby ho u něj našli teď v boji muže proti muži.

Potom ho postrčili směrem k bledé záři, v jejímž středu byla stále Nusa jako průsvitná zajatkyň ve světelné kleci. Omámen rychlým sledem událostí, Smith nejistě kráčel v jejich středu. Převyšoval je hlavou i rameny a nedíval se na ně. Nepokoušel se uhýbat před jejich měkkýma, rybovitě bílýma rukama, které ho tlačily dopředu, ani se nedíval příliš zblízka do tváří těch skrčků, hemžících se tak blízko. Ne, lidé to nejsou. Při pohledu na nafouklé, bezvýrazné tváře, které ho obklopovaly, si tím byl jistější než kdykoliv dříve. Na okraji proudu světla obklopujícího Nusu stál Nov, který s ní zpíval a nečinně pozoroval, jak se k nim blížil vysoký zajatec ve skupině svých přemožitelů. Bylo něco autoritativního v tomto Novovi, jakési vzezení královské důstojnosti a klidu. Byl bílý jako smrt a světélkoval jako mrtvola v měsíčním přísvisu. Postavili Smitha před něho. Když Pozemšťan pohlédl na tuto nehybnou, neforemnou tvář hlemýždě, odvrátil pohled. Jeho oči zabloudily k Nuse, která stála za Novem a pohled na ni v něm opět vzbudil slabou naději. V jejím postoji nebyla ani stopa strachu. Stála vzpřímená v klidné bdělosti. Vycíťl v ní zdrženlivost síly. Ve spršce světla vypadala jako dcera boha, průzračná - jakési nesmrtelné stvoření.

Ten s nehybnou tváří - vůdce Novů - pravil hlasem, který vycházel odněkud z hloubi jeho bytosti: "Jak jsi se sem dostal?"

"To já jsem ho přivedla," Nusin hlas zněl rozhodně prostorem, který je odděloval.

Nov se prudce otočil s úžasem, který se zračil v každé částice jeho zakrslého těla.

"Ty?" zvolal. "Ty jsi sem přivedla cizince, aby byl přítomen bohoslužbě bohu, kterému sloužím? Jak opovážlivé..."

"Přivedla jsem svého přítele, aby přihlížel mému tanci před mým otcem," řekla Nusa tak zlověstně mírným tónem, že Nov si ihned neuvědomil význam jejích slov. Přidušeným hlasem procedil rouhavá slova.

"Zemřete," zaječel hlasitě. "Oba zemřete v takových mukách..."

"S - s - s - t!"

Nusino pisklavé zasyčení bylo pro Smitha jen pouhá sykavka, avšak zarazila okamžitě Novův zuřivý výlev. Stal se smrtelně klidným a Smithovi se zdálo, že zahlédl bledost ještě chorobnější než předtím na jeho hlemýžďím obličejí obráceném k Nuse.

"Zapomněl jsi?" zeptala se klidně. "Zapomněl jsi, že můj otec je Ten, kterého vzýváš? Odvažuješ se pozdvihnout svůj hlas, abys vyhrožoval jeho dceři? To se opovazuješ, ty směšný červe?"

Prudké vydechnutí projelo davem za Smithovými zády. Bledá tvář kněze zezelenala zlostí. Zavřel něco a hnál se dopředu, krátkýma rukama chňapaje po jemu se vysmívající dívce. Smithova ruka vjela pod sako rychleji než ho jeho hlídači stačili sevřít. Modrý záblesk jeho plamenometu vyšlehl jazykem oslňujícího žáru, aby olízl pádícího Nova. Zatočil se jako v závratí, vykřikl vysokým pronikavým hlasem a změnil se v temnou mazlavou hromádku na zemi.

Byl to okamžik hlubokého ticha. Beztvaré obličej Novů se obrátily k té podivné rozbředlé hroudě na podlaze, která bývala jejich vůdcem. Potom v davu za Smithem začínalo vzrůstat tlumené hučení, mumlání četných hlasů. Ten zvuk slyšel už dřív - rodící se řev fanatické chátry. Věděl, že znamená smrt. Stiskl rty a obrátil se, aby se jim postavil a sevřel pevněji pažbu svého plamenometu.

Mumlání se ozývalo hlouběji a hlasitěji. Někdo zaječel: "Zabte ho!"

Zavlnění v hustém zástupu posunulo dav směrem k němu. Pak nad tímto vzrůstajícím hlukem zazněl Nusin pevný hlas.

"Stůjte!" zvolala. V naprostém překvapení se vražedná chátra zastavila a otočila zraky na neskutečnou postavu v její kleci ze světelných paprsků. I Smith na ni vrhl pohled přes rameno, plamenomet namířen do vzduchu, s prstem na spoušti. Při pohledu na to, co spatřil, zástup ztichl a Pozemšťan s úžasem ztuhl, když spatřil, co se děje pod sprškou světla.

Nusiny průzračné paže byly zdviženy, hlava zakloněna. Stála zde jako socha vítězství vytesaná z měsíčního kamene, zatímco všude kolem ní se v mlžných barvách měsíčního světla tvořila tma jako mlha, která ulpívala na jejích rozpražených rukou a zahalovala její napolo skutečné tělo. A nebyla to temnota podobná jakékoliv noci, kterou kdy

Smith viděl. Žádnými slovy, žádnou řečí ji nebylo možno popsat, protože tato temnota nebyla stvořena pro tvora schopného řeči. Bylo to rouhání a urážka očí, všeho v co člověk věří a co je. Temnota neuvěřitelného, totálně cizího a protikladného.

Zbraň vypadla ze Smithových chvějících se prstů. Přitiskl obě ruce k očím, a tak jen všude kolem sebe slyšel protáhlé, tiché vzdychání, když Novové padli tvářemi na zářící podlahu. V tomto smrtelném utišení promluvil Ňusin hlas znovu, vzrušený vědomím svého božství a podbarvený zvláštním, chvějivým vlněním nelidského. Byl to hlas někoho, komu se otvírá nepoznané, kdo je spřízněn s touto naprosto cizí a strašnou tmou.

"Ve jménu Temnoty vám příkazuji," pravila chladně, "abyste tohoto člověka nechali odejít. Nyní vás opouštím a nikdy se nevrátím. Vzdávejte díky, že na vás nebyl seslán horší trest za to, že jste neměli úctu k dceři Temnoty."

Pak se v mžiku přihodilo cosi nevylicitelného. Smith si nejasně uvědomil, že Temnota, která obklopovala Ňusu, se rozšiřuje na něho, proniká ho chladem této rouhavé tmy, ohavně prostupuje celou jeho bytost. Na ten jeden okamžik se ponořil do tmy, která svým dotykem rozechvěla každý jeho atom. A jestliže to bylo hrozné pro něj, tlumený výkřik, který se současně ozval všude kolem něj, mu ukázal, o co strašněji dotyk boha dopadl na Novy. Ne svými ušima, ale nějakým jiným smyslem oživeným v tomto okamžiku nepochopitelné temnoty, vnímal výkřik nesnesitelné úzkosti, svíjení nelidských muk, které v tomto kratičkém okamžiku Novové pocítili.

A z této napjaté bdělosti a šířící se tmy jej pozvedl dotyk, který ho překvapil tak, že zapomněl na celou strašnou temnotu. Byl to dotyk dívčích úst, vzrušující tlak něžných otevřených rtů, které se jemně otíraly o jeho vlastní. Stál strnule, bez pohybu, když se Ňusina ústa přilnula k jeho rtům v dlouhém polibku, jaký nikdy předtím nezažil. Byl v něm chlad, tak cizokrajný jako tma, která se na ni snesla, když stála jako průzračná bytost v proudu světla. Pronikavý chlad, který jím projel jako dlouhý, hluboký náraz mrazivé oškřivosti. Ale byla v něm i vřelost opojně zrychlující dech, který onen chlad ochromoval.

V okamžiku, kdy se její ulpívající rty rozplynuly na jeho ústech ucítil, že v něm bojují pocity tak vzájemně neslučitelné jako světlo a tma. Chladný dotyk Temnoty, vřelý dotyk lásky. Náraz toho neznámého, hrůzu nahánějícího chladu a vzrušení rozechvělé lidské reakce na výzvu vášnivých rtů. Byla to směs tak naprostých protikladů, že měl na okamžik pocit závratě. V nesmiřitelnosti těchto sil bylo nebezpečí konfliktu, hrozba šílenství, protože jeho mozek se v úsilí pochopit je zamlžil.

Přimknuté rty právě včas povolily. Stál osamělý v rozkymácené tmě, se zničujícím polibkem v mysli, zatímco svět kolem něj nabýval rovnováhy. V tomto závrtném okamžiku slyšel to, co si ostatní, nevnímající nic než své utrpení, nemohli uvědomit. Slyšel, jak dívčiny bosé nohy běží do nějakého svahu, stále výš a rychleji. Nyní byly nad jeho hlavou. Nevzhlédl. Věděl, že by neuvídel nic. Věděl, že Ňusa jde po cestě, kterou nemohl vnímat žádným ze svých smyslů. Slyšel, že její nohy se daly do nedočkavého běhu. Pak zaslechl její tiché zasmání, které bylo přerušeno zvukem zavírajících se dveří.

Pak nastalo ticho.

Neočekávaně, hned po tomto zvuku, ucítil neobyčejnou úlevu. Temnota zmizela. Upřel své oči na slabě osvětlený prostor, ze kterého se ztratil příliv světla. Novové leželi v chvějících se řadách u jeho nohou, skrývající své beztvaré obličejy. Jinak byl celý ohromný prostor prázdný, pokud v šeru mohl dohlédnout.

Smith se sehnul a zvedl zbraň, kterou upustil. Nemilosrdně nakopl nejbližšího Nova.

"Ukaž mi cestu ven," přikázal a vrazil mu plamenomet pod žebra.

Hlemýžďí tvor klopýtl a poslušně se postavil k jeho noze.

John W. Campbell
(pod pseudonymem Don Stuart)
Soumrak

Z dopisů čtenářů v dubnovém čísle magazínu Astounding Stories z roku 1935:

"Žádám, abyste vydali pokračování této povídky, protože je jedna z nejužasnějších, jaké jste kdy otiskli. Kdy to bude? Je tak výborná, že si pokračování přímo vynucuje. Nemohu se už dočkat. Pokud by Don Stuart nesplnil očekávání, navrhuji ho zaživa stáhnout z kůže nebo ho jiným neméně drastickým způsobem potrestat. Co tomu říkáte?"

Ramon Alvarez del Rey
(dnes slavný autor pišící jako Lester del Rey)

"Pan Don A. Stuart svou nádhernou povídkou Soumrak překonal veškerá očekávání. Když jsem se vžíval do jejího pochmurného děje, slzel jsem. Téměř jsem slyšel, jak zapomínající lidstvo zpívá svou labutí píseň."

T R. Daniel

Johne Campbelle, ať už se v oné soumravné říši nacházíš kdekoli, dobrou noc a klidný spánek.

"Když už se teda bavíme o stopařích," řekl Jim Bendell poněkud zmateně, "jednou jsem vzal člověka a to teda byl zvláštní patrón," Zasmál se, ale nebyl to přirozený smích. "Vyprávěl mi nejpodivnější příběh, jaký jsem kdy slyšel. Většina z nich vám vypráví, jak přišli o své výborné zaměstnání, a jak se pokoušejí najít práci tady na Západě. Zdá se, že si neuvědomují, kolik lidí tu už je. Myslí si, že celá tahle krásná země je neobydlená."

Jim Bendell je obchodník s nemovitostmi, a tak vím, jak by mohl pokračovat. Víte, tohle je jeho oblíbené téma.

Skutečně se bojí toho, že v našem státě je dosud volně k mání mnoho pozemků pro osadníky. A také mluví o krásné zemi, ale nikdy nešel do pouště dál než na kraj města. Toho jsem se opravdu bál, a tak jsem ho jaksi navedl zpět na původní dráhu.

"Co to tvrdil, že je, Jime? Prospektor, který nemůže najít kus země, který by mohl prohledávat?"

"Barte, to nebylo zrovna moc vtipné. Ne. Nešlo jen o to, co tvrdil.

Dokonce to netvrdil, jen to řekl. Víš, on mne ani nepřesvědčoval, že je to pravda, on mi to prostě jenom řekl. To mě na tom právě mate. Hergot,

vždyť vím, že to není pravda, ale ten způsob jakým to řekl... No, nevím."

Z toho jsem poznal, že opravdu neví. Jim Bendell je jinak velice opatrný na svou angličtinu - je na ni skutečně pyšný. Když ujede, znamená to, že je rozrušený. Jako když považoval chřestýše za klacek a chtěl ho přiložit do ohně.

Jim pokračoval: "A měl takové zvláštní šaty. Vypadaly jako ze stříbra, ale byly měkké jako hedvábí. A v noci trochu svítily ... Naložil jsem ho za soumraku. Skutečně jsem ho naložil. Ležel asi pět metrů od Jižní silnice. Napřed jsem si myslel, že ho někdo porazil a pak ujel. Neviděl jsem ho moc zřetelně, však to znáš. Sebral jsem ho, strčil ho do auta a vyrazil na cestu. Měl jsem před sebou asi pět set kilometrů, ale myslel jsem, že bych ho mohl nechat ve Warren Springs u doktora Vance. Ale asi za pět minut přišel k sobě a otevřel oči. Bez váhání se rozhlédl. Napřed se zadíval na auto, pak na Měsíc. Díky bohu! řekl, a pak se podíval na mne. To mne zarazilo. Byl krásný. Ne, byl jenom hezký.

Nebyl ani jedno z toho. Byl skvělý. Byl, myslím, tak dva metry vysoký, a měl hnědé vlasy s rudězlatým nádechem. Vypadaly jako drátky z čisté mědi, které zhnědly. Byly kudrnaté. Jeho čelo bylo široké, dvakrát širší než moje. Měl jemné rysy, ale ohromně působivé. Oči měl kovově šedé, a větší než moje - mnohem. Oblek, co měl na sobě - to bylo spíš něco jako plážové tričko a pyžamové kalhoty. Jeho ruce byly dlouhé a pěkně svalnaté, jako indiánské. Byl bílý, třebaže lehce opálen, spíš do zlatova než do hněda.

Byl ale skvělý. Nejpodivuhodnější muž, jakého jsem kdy viděl. I když já vlastně nevím. Sakra!"

"Vítám Vás!" řekl jsem. "Měl jste nehodu?" "Ne. Alespoň ne tentokrát."

A jeho hlas byl také skvělý. Nebyl to obyčejný hlas. Zněl jako mluvící varhany, jenomže byl lidský.

"Možná, že můj mozek stále ještě není úplně v pořádku. Zkoušel jsem takový experiment. Řekněte mi kolikátého je dnes - rok a tak dále."

"Proč? Je 9. prosince 1932," řekl jsem.

To ho nepotěšilo. Ani trochu se mu to nelíbilo. Ale zkřivený úšklebek, který mu přelétl přes tvář, ustoupil chechtotu.

"Přes tisíc řekl, jako by vzpomínal. "To není tak špatné jako sedm miliónů. Nemám si na co stěžovat."

"Sedm miliónů čeho?"

"Let," řekl dost vážně - chtěl, aby to tak vyznělo. "Zkoušel jsem jednou takový experiment. Nebo se o něj budu pokoušet. Teď se budu muset znovu pokusit. Ten experiment se konal v roce 3059. Právě jsem dokončil pokus týkající se uvolňování energie hmoty. Pak jsem zkoumal prostor. Čas - ten to nebyl, dosud si myslím. Byl to prostor. Cítil jsem se v tom poli chycen, a nemohl jsem se z toho dostat. Pole gama-H 481, intenzita 935 v Pellmanovu pásmu. Vtahovalo to lidi - a já jsem se do toho pustil. Myslím, že to vzalo zkratku vesmírem na místo, které bude zaujímat Sluneční soustava. Přes vyšší rozměr, který umožnil rychlost vyšší než rychlost světla, a hodil mne do budoucí roviny."

Víš, on mi to nevyprávěl, jen si tak nahlas přemýšlel. Pak si začal uvědomovat, že tam jsem i já.

"Nevyznal jsem se v jejich přístrojích. Sedm miliónů let vývoje změnilo úplně všechno. Takže jsem na cestě zpátky trochu přestřelil. Patřím do roku 3059... Můžete mi říct, co nového bylo v tomto roce objeveno?"

Polekal mě tak, že jsem odpověděl snad ještě dřív než jsem o tom zauvažoval.

"Proč?... Televize, myslím. A rádio a letadla." "Rádio - to je dobře. Budou mít přístroje." "Ale kdo vy vlastně jste?"

"Aha... promiňte. Zapomněl jsem," odpověděl tím svým varhanním hlasem. "Jsem Ares Sen Kenlin. A vy?"

"James Waters Bendell."

"Waters - co to znamená? To neznám."

"Proč? To je přece jméno. Proč byste ho měl znát?"

"Aha. Tak to nemáte klasifikaci. Sen znamená science - vědu." "Odkud jste přišel, pane Kenline?"

"Odkud jsem přišel?" Smál se a jeho hlas byl pomalý a jemný. "Přišel jsem z vesmíru přes sedm miliónů let vzdáleného. Zapomněli počítat - lidé zapomněli. Stroje odstranily nepotřebnou práci. Nevěděli, jaký je rok. Ale předtím - můj domov byl v Nevath City v roce 3059."

V tom okamžiku jsem si začal myslet, že je to blázen.

"Byl to experiment," pokračoval. "Věda, jak jsem řekl. Můj otec byl také vědec, ale genetik. Já sám jsem experiment. Dokázal své teorie a celý svět ho pak následoval. Byl jsem prvním z nové rasy."

Nová rasa... panebože... co má tohle... co bude...

"Jaký je její konec? Viděl jsem ho téměř. Viděl jsem je... človičky...zmatené a ztracené. A stroje. Musí to tak být? Nemůže to něco změnit?... Poslouchejte... slyšel jsem tam tuhle píseň."

Zazpíval píseň. Pak už mi o těch lidech nemusel vyprávět. Znal jsem je. Slyšel jsem jejich hlasy, zvláštní, praskavá, neanglická slova. Mohl jsem uhodnout jejich zmatené touhy. Volalo to, volalo, ptalo se a beznadějně hledalo. A přes to všechno rachot a kňučení neznámých, zapomenutých strojů.

Stroje, které se nemohly zastavit, protože je někdo zapnul, a ti človičci kteří zapomněli, jak je vypnout, nebo dokonce i na co vůbec jsou, se na ně jen dívali a poslouchali je... a divili se. Neuměli už číst a psát, a i jazyk se změnil, takže zvukové záznamy předků pro ně nic neznamenaly.

Píseň pokračovala a oni se divili. Dívali se do vesmíru a viděli teplé, přátelské hvězdy - ale příliš daleko. Devět planet, které znali a sídlili. Uzavření nekonečnou vzdáleností, nemohli vidět jinou rasu, nový život.

A za tím vším byly jen dvě věci. Stroje, a zmatená zapomnětlivost. A možná ještě jedna věc. Jaká?

To byla ta píseň, a z ní mne mrazilo. Neměla by se zpívat v blízkosti dnešních lidí. Skoro zabíjela. Podle všeho zabíjela naději. Po té písni jsem... no, věřil jsem mu.

Když dozpíval píseň, chvíli nemluvil. Pak se otřásl sám.

"Nebudete mi rozumět," pokračoval. "Teď ještě ne - ale já je viděl.

Postávají kolem, zpívají lidé s obrovskými hlavami. Ale jejich hlavy obsahují jen mozek. Měli stroje, které uměly myslet - ale někdo je už dávno vypnul, a nikdo pak nevěděl, jak je zase zapnout. To bylo to jejich neštěstí. Měli podivuhodné mozky. Mnohem lepší než je váš nebo můj. Muselo to být už milióny let, co byly také vypnuty, a od té doby nemysleli. Přivítiví človičci. Nic víc nevěděli.

Když jsem vklouzl do toho pole, uchopilo mne to jako gravitační pole unášející kosmickou loď dolů k planetě. Vsálo mě to dovnitř - a skrz. Jenomže ta druhá strana byla o sedm miliónů let dál v budoucnosti. Právě tam jsem byl. A musel jsem být na přesně stejném místě zemského povrchu, i když jsem se nikdy nedozvěděl proč.

Byla právě noc a v nevelké vzdálenosti jsem viděl město. Svítil na něj měsíc, ale celá scéna vypadala neskutečně. Víte, za sedm miliónů let lidé hodně udělali s postavením planetárních těles. Jednak pohybem vesmírných lodí, razících si cestu mezi asteroidy, a tak. A sedm miliónů let je dost dlouho i na to, aby přirozené věci trochu změnila pozici. Měsíc byl asi o osmdesát tisíc kilometrů dál. A otáčel se kolem své osy. Chvíli jsem tam ležel a pozoroval ho. Dokonce i hvězdy byly jiné.

Mimo město se pohybovaly lodě. Sem a tam, jako klouzající po drátě. Byl to ovšem jen drát s napětím. Část města - nižší část - byla jasně osvětlena něčím, co musely být, jak jsem usoudil, rtuťové výbojky. Modrozelené. Cítil jsem jistě, že tam nežijí lidé - světlo bylo špatné pro oči. Vrchní část města byla osvětlena ještě méně.

Pak jsem uviděl něco sestupovat dolů z oblohy. Bylo to jasně osvětleno.

Obrovská koule, a ponořila se přímo do středu té velké černé a stříbrné masy města.

Nevím, čím to bylo, ale už tehdy jsem tušil, že město je opuštěné. Je divné, že jsem si něco takového vůbec mohl představit. Já, který nikdy předtím opuštěné město neviděl. Ale šel jsem těch dvacet kilometrů k němu a vstoupil do něj. Po ulicích se pohybovaly stroje, víte, údržbářské stroje. Nerozuměly tomu, že město už nepotřebuje být nadále funkční, a tak dosud pracovaly. Našel jsem automatický taxík, který mi připadal dobře známý. Měl ruční ovládání, se kterým jsem dovedl zacházet.

Nevím, jak dlouho bylo to město opuštěné. Lidé z jiných měst mi později řekli, že to bylo sto padesát tisíc let. Někteří ale tvrdili, že víc než tři sta tisíc. Tři sta tisíc let, co do města nevstoupila lidská noha. Taxík byl v perfektním stavu a okamžitě fungoval. Byl čistý, a také město bylo čisté a upravené. Uviděl jsem restauraci a dostal jsem hlad. I když to byl spíš hlad po lidech, se kterými bych mohl mluvit. Nikdo tam samozřejmě nebyl, ale to jsem nemohl vědět.

V restauraci bylo jídlo přímo vystaveno, a tak jsem si vybral. Předpokládám, že jídlo bylo tři sta tisíc let staré. Nevěděl jsem to, a stroje, které mi ho naservírovaly, se o to nestaraly, neboť vše vyráběly synteticky a tedy perfektně. Když lidé ta města postavili, zapomněli na jednu věc. Neuvědomili si, že věci by neměly trvat věčně.

Trvalo mi šest měsíců, než jsem vyrobil svůj přístroj. Nakonec jsem byl připraven odejít. Pryč od pozorování těch strojů, jak se pohybují, slepě, perfektně, po dráze svých povinností - s neúnavnou, neustálou dokonalostí, kterou jim vtělili jejich konstruktéři - ještě dlouho poté, co už z toho ani konstruktéři, jejich synové, ani synové jejich synů nemají žádný užitek...

Až Země vychladne a Slunce vyhasne, ty stroje budou pracovat dál. Až Země začne prskat a začne se lámat, ty dokonalé, neutuchající stroje se ji budou snažit opravit...

Opustil jsem restauraci a projížděl se po městě v auto taxi. Mám za to, že mělo malý elektrický motor, který však dostával energii z velkého centrálního vysílače. Netrvalo dlouho a poznal jsem, že jsem v daleké budoucnosti. Město bylo rozděleno na dvě části. V jedné části o mnoha patrech pracovaly stroje, klidně, až na hluboký, bzučivý tlukot, který se ozýval celým městem jako ohromná, nekonečná píseň síly. Celá kovová konstrukce toho místa ji odrážela, přenášela ji a rezonovala jí. Byl to ale jemný a pokojný, uklidňující tepot.

Muselo tam být třicet pater nad zemí a dalších dvacet pod ní. Solidní blok kovových stěn a kovových podlah a stroje z kovu a ze skla, plné síly. Jediným světlem byla modrozelená záře rtuťových výbojek. Světlo rtuťových par je bohaté na částice o vysoké energii, které snadno způsobují fotoelektrickou aktivitu u atomů alkalických kovů. Nebo je to snad něco, co přesahuje znalosti vědy vaší doby? Zapomněl jsem.

Používali to světlo, protože řada jejich strojů potřebovala zrak. Byly to podivuhodné stroje. Pět hodin jsem se procházel obrovskou elektrárnou v nejnižším patře, a pozoroval je. A protože tam byl pohyb, ten mechanický pseudoživot, cítil jsem se mm osamělý.

Generátory, které jsem viděl, byly vyvinuty na základě onoho uvolnění, které jsem objevil - kdy to vlastně bylo? Mám na mysli uvolnění energie hmoty. Poznal jsem to, když jsem viděl, po jaké nekonečné věky mohou ještě pokračovat v práci.

Celý nižší blok města byl přenechán strojům. Tisícům strojům. Ale zdálo se, že většina z nich zahálí, nebo alespoň běží na nízký výkon. Rozeznal jsem telefonní přístroj, ale ani na jedno číslo jsem se nedovolal. Ve městě nebyl žádný život. Když jsem zmáčkl tlačítko vedle obrazovky na jedné straně místnosti, přístroj však začal hned fungovat. Byl připraven. Jen ho už nikdo nepotřeboval. Lidé věděli, jak umřít, ale stroje to neuměli.

Nakonec jsem vystoupil do horní části města, do nejvyššího patra. Bylo to tam jako v ráji.

Byly tam keře, stromy, parky, zářící v měkkém světle vytvářeném přímo ve vzduchu. To se lidé naučili před pěti milióny let nebo ještě dřív. Před dvěma milióny let to zapomněli, ale stroje nezapomněly, a vyráběly je dosud. Ve

vzduchu viselo měkké, stříbřité, lehce narůžovělé světlo a zahrady jím byly nasvíceny. Věděl jsem, že i když tam právě nebyly žádné stroje, ve dne se musí objevit a udržovat zahrady, aby byly rájem pro jejich pány, kteří už zemřeli.

V poušti mimo město bylo chladno a velmi sucho. Tady byl vzduch hebký, teplý, se sladkou vůní květů, jejichž šlechtěním se lidé zabývali několik set tisíc let.

Pak někde začala hrát hudba. Jemně se šířila vzduchem. Měsíc právě zapadal, a jak zapadal, jeho růžovo-stříbrná záře mizela do ztracena a hudba sílila.

Přicházela odevšad a odnikud. Byla uvnitř mne. Nevím, jak to dělali, ani nevím, jak mohla být taková hudba vytvořena.

Divoši tvoří hudbu příliš jednoduchou na to, aby byla krásná, ale je vzrušující. Polodivoši tvoří hudbu krásně jednoduchou, a jednoduše krásnou. Vaše černošská hudba byla vaší nejlepší. Ti rozuměli hudbě, když ji slyšeli, a zpívali ji, jak ji cítili. Polocivilizovaní lidé tvoří velkou hudbu. Jsou na svou hudbu pyšní, a ujišťují se o její znamenitosti. Dělají ji tak vznešenou, že má těžiště až příliš vysoko.

Vždycky jsem považoval naši hudbu za dobrou. Ale ta, která přicházela ze vzduchu, to byla triumfální píseň zpívaná vyspělým lidstvem, lidskou rasou ve svém plném triumfu! To byl člověk zpívající své vítězství majestátním hlasem, který mne směl. Ukázal mi, co leží přede mnou, provedl mne tím.

Hudba ve vzduchu dozněla, a já se díval na opuštěné město. Stroje měly na tu píseň zapomenout. Jejich páni to udělali už dávno.

Přišel jsem k něčemu, co muselo být jedním z jejich domů. V šerém světle byl nejasně vidět vchod, ale jak jsem k němu přistoupil, rozsvítla se světla, která po tři sta tisíc let nesvítala. Ozářila ho pro mne zelenobílou září, podobnou svitu světlušek, a já vstoupil do místnosti přede mnou. V tom okamžiku se něco stalo se vzduchem ve vchodu za mnou. Stal se neprůhledným jako mléko. Místnost, ve které jsem stál, byla z kovu a z kamene. Kámen byla jakási smolně černá hmota se sametovým povrchem, kovy tu byly stříbro a zlato. Na podlaze byl koberec, koberec právě z takové látky, jako mám na sobě, ale silnější a hebký. V pokoji byly pohovky, nízké a pokryté těmito hebkými metalickými látkami. Byly také černé, zlaté a stříbrné.

Nikdy jsem nic takového neviděl. Ani to už nikdy neuvidím, předpokládám, a ani můj, ani váš jazyk není uzpůsobený na to, aby něco takového popsal.

Budovatelé města měli právo a důvod zpívat píseň vzletného triumfu - triumfu, který rozprostřel jejich civilizaci po devíti planetách a patnácti obyvatelných měsících.

Ale už tam nebyli, a já jsem chtěl také odejít. Vymyslel jsem plán. a šel jsem do telefonní kanceláře, abych si prohlédl mapu, kterou jsem tam viděl. Starý svět vypadal velice podobně. Sedm nebo dokonce sedmdesát miliónů neznámá pro starou matičku Zemi příliš. Ta může uspět i v setření oněch podivuhodných měst strojů se svého povrchu. Může čekat sto miliónů let nebo tisíc miliónů let, nebo dokonce sto tisíc miliónů let než bude vyčerpána.

Zkoušel jsem volat různá městská centra, která byla na mapě. Když jsem prozkoumal ústřední přístroj, rychle jsem pochopil systém.

Zkusil jsem to jednou, pak podruhé... potřetí...mnohokrát. Jók Sity, London Sity, Pan, Čikágo, Singpúr a další. Začínal jsem mít pocit, že na celé Zemi už nejsou žádní lidé. A cítil jsem se zdrcen, jak v každém městě stroje odpovíděly a poslouchaly mé rozkazy. Stroje byly v každém z těch mnohem větších měst, neboť já jsem byl v Neva Sity jejich času. V malém městě. Jók Sity mělo přes padesát kilometrů v průměru.

V každém městě jsem zkusil několik čísel. Pak jsem zkusil San Frísko. Někdo tam byl, odpověděl hlas a na malé zářící obrazovce se objevil obraz člověka. Viděl jsem, jak na mne začal zírat v údivu. Pak na mne začal mluvit. Samozřejmě jsem mu nerozuměl. Rozumím vaší řeči a vy mě, protože vaše současná řeč je hojně zachycena v různých záznamech a ovlivnila naši výslovnost.

Některé věci se změnily, zvláště jména měst, neboť jména měst jsou nejčastěji mnohoslabičná, a hodně používaná. Lidé mají tendenci některé slabiky vynechávat, zkracovat. Jsem v Ne-va-dě jak byste řekl. My říkáme jenom Neva. A stát Jók. Po tisíc let byl vliv na slova malý, protože byly zaznamenány.

Ale uplynulo sedm miliónů let a lidé zapomněli staré záznamy. Jak čas pokračoval, používali jich méně a méně a jejich řeč se měnila, až přišel čas, kdy už záznamům nemohli rozumět. Samozřejmě už nebyly nadále přepisovány.

I v této poslední generaci se museli občas objevit lidé toužící po vědomostech. Byly jim však odepřeny. Starobylé písmo může být přeloženo, když se najde nějaké základní pravidlo. Starobylý hlas - ale když lidská rasa zapomněla pravidla vědy a myšlení...

Takže, jak na té lince mluvil, jeho řeč mi byla cizí. Jeho hlas měl vysoký tón, slova byla plynulá, barva hlasu příjemná. Jeho řeč byla téměř píseň. Byl vzrušen a zavolal ostatní. Nemohl jsem jim rozumět, ale věděl jsem, kde jsou. Mohl jsem se vydat za nimi.

Sestupoval jsem tedy z ráje zahrad dolů, a jak jsem se chystal k odchodu, zpozoroval jsem na obloze náznak svítání. Zvláštní, jasné hvězdy mžikaly a třpytily se, a bledly. Jenom jedna jasná vycházející hvězda mi byla povědomá - Venuše. Svítala teď zlatě. Konečně, jak jsem tak stál a poprvé pozoroval to divné nebe, začal jsem chápat, co na mne zprvu zapůsobilo dojmem neskutečnosti. Hvězdy byly, víte, úplně jiné.

V mé době - a ve vaší, je Sluneční soustava osamělým poutníkem, který náhodou prochází křížovatkou galaktické dopravy. Hvězdy, které vidíme v noci, jsou, jak víte, hvězdami pohybujících se rojů. Naše soustava ve skutečnosti prochází středem skupiny Velké medvědice. Půl tuctu dalších skupin se soustřeďuje v rozmezí pěti set světelných let od nás.

Ale během těch sedmi miliónů let se Slunce přestěhovalo mimo skupinu. Obloha mi připadala skoro prázdná. Jen tu a tam zářila osamělá mdlá hvězdička. A přes ohromnou rozlohu černé oblohy byl zavěšen pruh Mléčné dráhy. Nebe bylo prázdné.

To byla asi další věc, kterou ti lidé vyjadřovali ve svých písních - a cítili ve svých srdcích: opuštěnost. Neměli dokonce ani blízké, přátelské hvězdy. My máme hvězdy v dosahu několika světelných let. Oni mi řekli, že jim jejich přístroje, které přímo ukazují vzdálenost kterékoliv hvězdy, ukázaly, že nejbližší je vzdálena sto padesát světelných let. Byla neuvěřitelně jasná. Dokonce jasnější než Sirius na naší obloze. A to ji dělalo ještě míň přátelskou, neboť to byl modrobílý obr. Naše Slunce by jí mohlo sloužit jako planeta.

Stál jsem tam a pozoroval, jak skomírající ružovostříbrná záře dohasínala, když se mocné krvavě rudé Slunce vyšvihlo nad obzor. Nyní jsem podle hvězd věděl, že musím být od své doby vzdálen několik miliónů let. A to krvavě rudé světlo mne nutilo ptát se, jestli Slunce samo neumírá.

Objevil se jeho okraj, krvavě rudý a obrovský. Vyšvihl se nahoru a barva bledla, až za půl hodiny tu byl dobře známý žlutě zlatý kotouč.

Za celou tu dobu se nezměnilo.

Byl jsem bláhový, když jsem si myslel, že by mohlo. Sedm miliónů let - to je nic pro Zemi. O co méně pro Slunce! Od doby, kdy jsem je viděl vyjít naposled, vyšlo asi tři krát tisíc krát tisíc krát tisíc krát. Tři tisíce - tisíc tisíců dní. Kdyby to bylo tolik let - možná bych si všimnul nějaké změny.

Vesmír se pohybuje pomalu. Jenom život nemá dlouhé trvání. Jenom život se rychle mění. Necelých osm miliónů let. Osm dní v životě Země - a lidstvo už vymírá. Zanechalo něco - stroje. Ale ty také zemřou, i když to nejsou schopny chápat. Tak jsem to cítil... Možná, že jsem to změnil. Řeknu vám o tom. Později...

Jakmile bylo Slunce na obloze, podíval jsem se opět nahoru i na zem, nějakých padesát pater pode mnou. Byl jsem na kraji města.

Po zemi se tam pohybovaly stroje, snad ji rovnaly. Přímou k východu se přes rovnou poušť táhl výrazný široký pruh šedi. Viděl jsem ho slabě zářit než vyšlo Slunce - silnice pro pozemní stroje. Nebyla na ní žádná doprava.

Spatřil jsem vzdušnou loď klouzat od východu. Přilétala za jemného mumlavého kňučení vzduchu, jako když dítě nařká ze spánku. Rostla před mýma očima jako nafukující se balón. Když přistála na rozlehlém letištním pásu dole ve městě, byla obrovská. Nyní jsem mohl slyšet řinčení a mumlání strojů, bezpochyby vykládajících přivezený materiál. Stroje si objednaly suroviny. Opatřily je stroje v jiných městech. Dopravní stroje je sem přivezly.

San Frisko a Džensvil byla jediná dvě dosud obydlená města v Severní Americe. Ale stroje pokračovaly v činnosti i ve všech ostatních, protože se nemohly zastavit. Nedostaly takový příkaz.

Pak se něco objevilo vysoko na obloze, a z města pode mnou, ze střední části, se vznesly tři malé koule. Podobně jako nákladní loď neměly žádný viditelný pohon. Bod nahoře na obloze, jako černá hvězda v modrém prostoru, vyrostl do velikosti Měsíce. Tři koule se s ním nahoře setkaly. Pak společně sestoupily a ponořily se do středu města, kde jsem je nemohl vidět.

To byla nákladní loď z Venuše. Jak jsem se dozvěděl, ta druhá, co jsem ji viděl přistát včera večer, přiletěla z Marsu.

Pak jsem se už dal do pohybu a začal hledat něco jako aerotaxi. Neměli tam žádné, které bych byl na svých výzvědech po městě rozpoznal. Pátral jsem ve vyšších patrech a tu a tam jsem spatřil opuštěné lodě, ale pro mne příliš velké, a navíc bez ovládní.

Bylo skoro poledne - a opět jsem se najedl. Jídlo bylo dobré.

Tehdy jsem pochopil, že to město je jako urnový háj s uloženým popelem vyhaslých lidských nadějí. Ne nadějí určité rasy - bílé, žluté nebo černé - ale lidského rodu vůbec. Šíleně jsem odtamtud chtěl odejít. Měl jsem strach vyrazit po pozemní silnici na západ, protože taxi, kterým jsem jezdil, bylo poháněno z nějakého zdroje ve městě, a věděl jsem, že se pár kilometru za městem zastaví.

Bylo už odpoledne, když jsem našel malý hangár poblíž vnější zdi rozlehlého města. Byly v něm tři lodě. Prohledával jsem nižší část lidské sekce - horní části. Byly tam restaurace, obchody a kina. Vstoupil jsem do místa, kde při mém vstupu začala hrát jemná hudba, a na plátně přede mnou začaly vyvstávat barvy a tvary.

Byly to, ve tvaru, zvuku a barvě, ony triumfální písně dospělé rasy, která po pět miliónů let pochodovala stále vpřed - a neviděla před sebou cestu, která vybledne, ani budoucnost, kdy se zastaví a zahyne. I město samo pak bude mrtvé - ale nezastaví se. Pospíchal jsem odtamtud - a píseň, kterou nikdo nezpíval tři sta tisíc let, za mnou umlkala.

Nalezl jsem hangár. Byl pravděpodobně soukromý. Tři lodě. Jedna byla asi dvacet metrů dlouhá a pět v průměru. To byla jachta. Pravděpodobně vesmírná jachta. Druhá byla pět metrů dlouhá a dva metry v průměru. To musel být rodinný vzdušný stroj. Třetí byla jakási mřížová věc, něco málo přes dva metry dlouhá a asi tři čtvrtě v průměru. Musel jsem si do toho lehnout.

Byl tam periskop, který mi umožňoval pohled dopředu a téměř přímo nahoru. Okénko mi dovolovalo vidět, co leží pode mnou. A zařízení, které pohybovalo mapou pod obrazovkou z matového skla a snímalo ji na obrazovku takovým způsobem, že záměrný kříž na obrazovce vždy vyznačoval moji polohu.

Strávil jsem půl hodiny ve snaze pochopit, co výrobci té lodi vlastně vytvořili. Ale lidé, kteří ji vyrobili, měli za sebou vědu a znalosti pěti miliónů let a dokonalé stroje té doby. Viděl jsem mechanismus uvolňovače energie, který loď poháněl. Rozuměl jsem jeho principu a - matně - mechanice. Ale nebyly tam vodiče, jen mdlé paprsky, které pulsovaly tak rychle, že jste je mohl koutkem oka zachytit jen stěží. Několik jich tam zářilo a neustále pulsovalo přinejmenším po tři sta tisíc let. Pravděpodobně ale ještě déle.

Vlezl jsem do stroje a okamžitě se objevilo několik dalších paprsků, ucítil jsem slabé chvění a podivný tlak proběhl mým tělem. Okamžitě jsem pochopil, že stroj spočíval na anulátorech gravitace. To byl můj sen, když jsem experimentoval s prostorovými poli, která jsem objevil po uvolňování energie.

Ale oni je už znali milióny let, když postavili tenhle dokonalý nesmrtelný stroj. Jakmile jsem ho zatížil svou vahou, byl nucen se jí přizpůsobit, a zároveň se připravil k činnosti. Uvnitř mne uchopilo umělé gravitační pole rovnající se pozemskému, a neutrální zóna mezi vnějším a vnitřním vyvolala ono napětí.

Stroj byl připraven. A já byl plně připraven také. Víte, stroje byly vybaveny tak, aby automaticky řekly všechno, co chtějí a potřebují. Každý z nich byl téměř živou bytostí. Ošetřovací stroj je udržoval zásobené, seřízené, dokonce je opravoval, když to bylo třeba a když to bylo možné. Později jsem se dozvěděl, že když to nebylo možné, byly odvezeny v opravárenském voze, který automaticky přijel, vyměnil je za přesně stejný stroj, a odvezl do dílen, kde byly vyrobeny, a automatické stroje provedly generální opravu.

Stroj trpělivě čekal až vyrazím. Řízení bylo jednoduché. Vlevo byla páka, kterou jsem tlačil dopředu, když jsem se chtěl pohybovat kupředu, a táhl zpátky, když jsem chtěl letět zpět. Vpravo byla vodorovná otáčivá tyčka. Jestliže jsem ji otočil doleva, loď se točila doleva. Když doprava, loď se točila doprava. Jestliže se nahnula nahoru, loď ji následovala, a tak tomu bylo i pro všechny ostatní pohyby, kromě dozadu a dopředu. Jejím zvednutím loď stoupala, a jejím stlačením klesala.

Jemně jsem ji zvedl. Trochu se pohnula jehla na ukazateli umístěném pohodlně před mýma očima, a podlaha pode mnou se propadla. Přitáhl jsem druhou páku zpět, a loď nabrala rychlost, jak se hnala ven do volného prostoru. Po puštění obou pák pokračoval stroj v letu ve stejné výšce dokud se nezastavil, když byla jeho pohybová energie pohlcena třením vzduchu. Otočil jsem loď a před mýma očima se pohnul jiný ciferník, ukazující mou polohu. Nicméně přechíst jsem ho nedokázal. Mapa se nehýbala, jak jsem doufal, a tak jsem vyrazil směrem, který jsem považoval za západ.

V tom podivuhodném stroji jsem necítil žádné zrychlení. Země prostě začala ubíhat dozadu a město bylo v okamžení pryč. Mapa se teď pode mnou rychle odvíjela. Viděl jsem, že mířím na jihozápad. Zatočil jsem trochu na sever a pozoroval kompas. Tomu jsem také brzy porozuměl. A loď zatím uháněla dál.

Příliš jsem se zabýval mapou a kompasem, neboť náhle se ozvalo ostré zabzučení a stroj nabral bez mé vůle výšku a stočil se na sever. Předě mnou byla totiž hora. Neviděl jsem ji, ale loď našťěstí ano.

Pak jsem si všiml něčeho, co jsem měl vidět dřív - dvou malých knoflíků, které mohly pohybovat mapou. Začal jsem jimi pohybovat, ostře cvakaly. Rychlost lodí se začala snižovat. V okamžiku se ustálila na podstatně nižší úrovni, a stroj změnil kurs. Snažil jsem se to opravit, ale k mému údivu na to nemělo řízení vliv.

Bylo to totiž mapou. Bud' sledovala kurs, nebo kurs sledoval ji. Pohnu I jsem s ní, a stroj dobrovolně převzal řízení. Bylo tam malé tlačítko, které jsem mohl zmáčknout - ale to jsem nevěděl. Nemohl jsem loď ovládat, dokud se konečně nezastavila. Snesla se k odpočinku pár centimetrů nad zem uprostřed něčeho, co musely být ruiny velkého města - pravděpodobně Sacramenta.

Nyní jsem tomu rozuměl, a tak jsem mapu nařídil na San Frisko, a loď ihned pokračovala v letu. Vyhnula se masám rozbitého kamení, vrátila se zpět na svůj kurs a nasměrovala se jako samonaváděcí šipka tvaru projektilu.

Když dosáhla San Friska, nesestoupila. Jednoduše visela ve vzduchu a vydávala jemný bzučivý tón. To se stalo dvakrát. Pak čekala. Já jsem také čekal a díval se dolů.

Byli tam lidé. Viděl jsem poprvé lidi té doby. Byli to půvabní, vysocí, štíhlí lidé, s nepoměrně velkými hlavami. Ale ne extrémně.

Největší dojem na mne udělaly jejich oči. Byly obrovské, a když se na mne dívaly, byla v nich jakási síla. Síla, která se však zdála spát příliš hluboce na to, aby mohla být probuzena.

Chopil jsem se ručního řízení a přistál. Jakmile jsem vystoupil, loď se automaticky vznesla a sama od sebe vyrazila pryč. Měli automatické parkovací zařízení. Loď odletěla do nejbližšího veřejného hangáru, kde bude automaticky ošetřena. Byla tam malá vysíláčka, kterou jsem si měl vzít s sebou, když jsem vystupoval. Pak stačilo zmáčknout tlačítko a zavolat ji k sobě - ať jsem byl kdekoli ve městě.

Lidé kolem mne spolu začali mluvit - téměř zpívat. Další nenuceně přicházeli. Muži a ženy - zdálo se ale, že tam nejsou žádní staří, a bylo tam jen málo dětí. K těm dětem, které tam byly, se všichni chovali s respektem. Dávali na ně pečlivý pozor, aby jim někdo z neopatrnosti třeba jen nešlápl na nohu, nebo aby je z neopatrnosti neporazil.

Měli pro to důvod. Žili v úžasné době. Někteří žili až tři tisíce let. Pak - jednoduše zemřeli. Nestárli, a když zemřeli, nikdy se nezkovalo proč. Srdce se zastavilo, mozek přestal myslet - a oni zemřeli. Ale s malými dětmi, dosud nedospělými dětmi zacházeli s největší pečlivostí. V tom městě se sto tisíce obyvateli se však během jednoho měsíce narodilo jen jediné dítě. Lidská rasa se stávala neplodnou.

Říkal jsem už, že byli osamělí? Jejich osamělost byla mimo veškerou naději. Protože, jak lidstvo kráčelo k dospělosti, zničilo všechny formy života, které je ohrožovaly. Nemoci. Pak poslední zbytky hmyzu a konečně i poslední z dravců.

Rovnováha v přírodě byla tehdy zničena, a tak museli pokračovat. Bylo to jako s těmi stroji. Spustili je - a teď je nedokáží zastavit. Začali s ničením života - a teď to nemohlo skončit. Tak museli zničit všechny druhy plevele, pak mnoho dříve neškodných rostlin. Pak také býložravce, ale třeba i jeleny a antilopy, králíky a koně. Byli hrozbou, napadali stroji ošetřovanou úrodu patřící lidem. Člověk tehdy dosud jedl přírodní stravu.

Pochopte. Věc byla mimo jejich kontrolu. Nakonec vybil mořské živočichy - také v sebeobraně. Bez všech těch mnoha tvorů, kteří udržovali jejich počet, se přemnožovali nad všechny meze. A tak přišel čas, kdy syntetická potrava nahradila přírodní. Vzduch byl Očištěn od všeho života, od veškerého mikroskopického života, asi dva a půl miliónu let po dnešním dni.

To znamenalo, že na řadu musela přijít voda. A tak přišel konec života v oceánu. Žily tam nepatrné organismy, které se živily bakteriemi, mrňavé rybky živící se těmito nepatrnými organismy, malé ryby potřebující tyto menší rybky a velké ryby požírající zase ony malé - a začátek řetězu byl pryč. Moře bylo zbaveno života za jednu generaci. To tehdy znamenalo asi patnáct set let. I mořské rostliny byly zničeny.

A na celé Zemi zbyl jenom člověk a organismy, které chránil - rostliny, které chtěl pro ozdobu, a superčistotná zvířata, dožívající se stejně vysokého věku jako jejich páni: psi. Musela to být znamenitá zvířata. Člověk tehdy dosahoval své dospělosti, a jeho zvířecí přítel - přítel, který ho následoval po tisíc tisíciletí od doby vaší či mé, a další

čtyři tisíce tisíciletí do doby jeho rané dospělosti, zvýšil svou inteligenci. Ve starobylém muzeu - to bylo podivuhodné místo, neboť tam měli dokonale zachované tělo velkého vládce lidstva, který zemřel před pěti a půl miliónem let - v tom muzeu, tehdy již opuštěném, jsem viděl jednoho z těch psů. Měl hlavu skoro tak velkou jako já. Lidstvo mělo jednoduché pozemní stroje, které se psi mohli naučit řídit, a na nich se konaly psí závody.

Pak člověk dosáhl plné dospělosti. Ta zaujímala období celého miliónu let. Člověk krácel tak úžasné kupředu, že pes mu přestal být společníkem. Postupně ho přestal potřebovat. Když uplynul další milión let a začal úpadek lidstva, psi byli pryč. Vymřeli.

A nyní už poslední, zmenšující se skupina lidí, dosud uspořádaná, neměla kolem sebe žádnou jinou formu života, kterou by učinila svým nástupcem. Kdykoli dřív, když se jedna civilizace zhroutila, povstala z jejího popela nová. Nyní tu byla jen jedna civilizace, a všechny ostatní rasy, dokonce i všechny jiné druhy, byly nenávratně pryč. Kromě rostlinných. A člověk už byl příliš pokročilý ve svém stáří, aby dokázal vypěstovat inteligenci a pohyblivost u rostlin. V dobách, kdy byl na vrcholu, by to byl možná dokázal.

Během onoho miliónu let byly lidmi zaplaveny i ostatní světy. Každá planeta a každý měsíc naší soustavy měl své obyvatele. Nyní měly obyvatele už jenom planety, měsíce byly opuštěny. Navíc, dřív než jsem přistál, opustili už i Pluto, a když jsem tam byl, lidé přicházeli z Neptunu - stěhovali se ke Slunci a k domovské planetě. Byli to zvláštní tišší lidé, většina z nich viděla poprvé planetu, která dala život jejich rase.

Jakmile jsem vystoupil z lodi a viděl ji odletět, pochopil jsem, proč lidská rasa umírá. Pohled do tváří tamních obyvatel stačil k tomu, abych z nich vyčetl odpověď. Z jejich dosud mocných myslí - daleko mocnějších než vaše nebo moje - zmizela jedna veličina. Potřeboval jsem při řešení svých výpočtů pomoc některého z nich. V prostoru, víte, je dvacet koordinát. Deset z nich se rovná nule, šest má pevnou hodnotu, a čtyři další představují naše proměnné, známé rozměry v časoprostoru. To znamená, že integrace se musí provádět ne jako dvojnásobné, trojnásobné či čtyřnásobné - ale deset integrací.

To by mi bylo trvalo příliš dlouho. Nikdy bych nezvládl všechny výpočty, které jsem musel provést. Nedokázal jsem používat jejich počítače, a mé byly samozřejmě sedm miliónů let v minulosti. Ale jeden z těch lidí byl ochotný a pomohl mi. Počítal čtyřnásobné a pětinasobné integrace, dokonce čtyřnásobné integrace mezi měnícími se exponenciálními limity - z hlavy!

Jedna věc, která činí člověka velkým, je opustila. Jakmile jsem při přistání pohlédl do jejich tváří a očí, poznal jsem to. Podívali se na mne, upoutáni poněkud neobvykle vypadajícím cizincem - a šli dál. Přišli, aby se podívali na přistání lodi. Neobvyklou událost, víte. Ale pouze mne přátelským způsobem přivítali. Nebyli zvědaví! Člověk ztratil svou zvědavost.

Ne však úplně. Udivovaly je stroje, udivovaly je hvězdy. Ale nic s tím nedělali. Nebylo to pro ně ještě úplně ztracené, ale téměř. Odumíralo to. Za těch šest krátkých měsíců, co jsem u nich strávil, jsem se naučil víc než oni za dva nebo dokonce tři tisíce let, které prožili mezi stroji.

Dokážete si uvědomit, jakou zdrcující beznaděj jsem z toho cítil? Jaké to bylo pro někoho jako jsem já, kdo miluje vědu, kdo v ní vidí nebo spíš viděl spásu, vzestup lidstva - vidět ty úžasné stroje z doby triumfální dospělosti člověka, zapomenuté a nepochopené? Úžasné, dokonalé stroje, které pečovaly, chránily a staraly se o ty jemné laskavé lidi, kteří... zapomněli.

Byli ztraceni. Město pro ně byla velkolepá ruina, věc, která kolem nich zázračně vyvstala. Něco nepochopeného, věc, která byla přirozeností světa. Bylo. Nebylo postaveno. Prostě bylo. Právě tak jako hory a pouště, jako vody moří.

Rozumíte tomu?

Chápete, že čas, který uplynul od doby, kdy ty stroje byly nové, byl delší než doba mezi našimi dny a zrodem lidské rasy? Známe snad legendy našich prvních praotců? Pamatujeme si jejich lesní a jeskynní moudrost? Tajemství, jak štípat pazourek, aby měl ostrou řeznou hranu? Tajemství, jak vystopovat a zabít šavlozubého tygra a nebýt sám zabít?

Jejich situace nebyla úplně podobná, třebaže uplynul delší čas, protože jazyk udělal velký krok směrem k dokonalosti a stroje pro ně všechno po generace udržovaly.

Proč byla opuštěna celá planeta Pluto?

Nicméně na Plutu, kde se nacházely největší doly na jeden z jejich kovů, dosud pracovaly stroje. V celém systému existovala dokonalá jednotá. Sjednocený systém dokonalých strojů.

Všechno, co ti lidé věděli, bylo, že určitý pohyb určitou pákou způsobí určený výsledek. Právě tak jako lidé ve středověku věděli, že když se vezme určitý materiál - dřevo - a přiloží se k jiným kusům dřeva rozpálenými do červena, způsobí to, že dřevo zmizí, a stane se teplem. Nevěděli, že dřevo se okysličuje za uvolňování tepla vzniklého při tvoření kyslíčnicku uhličitého a vody. Stejně tak ti lidé nechápali věci, které je živily, oblékaly a vozily.

Zůstal jsem tam tři dny. Pak jsem letěl do Džeksvil. A také do Jók Sity. To bylo obrovské. Rozprostíralo se - no, pořádný kus na sever od dnešního Bostonu, a pořádný kus na jih od Washingtonu - to tedy nazývali Jók Sity."

"Nevěřil jsem tomu, když to říkal," řekl Jim, přerušuje sám sebe. Věděl jsem, že nevěřil. Kdyby věřil, myslím, že by tam někde koupil půdu a držel by ji dokud nevzroste její cena. Znáám Jima. Myslel by si, že sedm miliónů let je něco jako sedm set, a že možná jeho pravnuci ji budou moci prodat.

"V každém případě," pokračoval Jim, "říkal, že tomu tak bylo jenom proto, že se města tak rozrostla. Boston se rozrostl na jih. Washington na sever. A Jók Sity se rozrostlo na všechny strany. A města mezi nimi do nich vrostla.

A celé to byl jeden obrovský stroj. Bylo dokonale upravené a dokonale čisté. Měli dopravní systém, který mne dopravil ze severního konce na jižní konec za tři minuty. Měřil jsem to. Naučili se neutralizovat zrychlení.

Pak jsem letěl jednou z těch velkých vesmírných lodí, které létaly na Neptun. Dosud byly některé v provozu.

Loď byla obrovská. Z větší části to byla nákladní loď. Veliký kovový válec, kilometr dlouhý, a půl kilometru v průměru. Když byla mimo atmosféru, začala zrychlovat. Viděl jsem, jak se Země zmenšuje. Letěl jsem jednou z našich

linkových lodí na Mars, a to mi trvalo, v roce 3048, pět dní. Na téhle lodi byla ze Země za půl hodiny jen hvězda, s menší, slabší hvězdou ve své blízkosti. Za hodinu jsme minuli Mars. Po dalších osmi hodinách jsme přistáli na Neptunu. Město se jmenovalo M'reen. Bylo velké jako Jók Sity v mé době - ale nikdo tam nebydlel.

Planeta byla studená a tmavá - hrozně studená. Slunce bylo jen maličký mdlý kotouč, bez tepla, a téměř beze světla. Ale město bylo dokonale pohodlné. Vzduch byl svěží a chladivý, vlhký vůní rostoucích květů, jimi provoněný. A celá obrovská kovová konstrukce se jemně chvěla silným bzučivým tepem mocných strojů, které ji postavily a staraly se o ni.

Ze záznamů, které jsem rozluštil díky své znalosti starobylého jazyka, na kterém byl jejich jazyk založen, a z jazyka oné doby, kdy lidstvo vymíralo, jsem se dozvěděl, že město bylo postaveno tři milióny sedm set třicet tisíc sto padesát let po mém narození. Od té doby se žádného stroje nedotkla lidská ruka.

Přesto byl vzduch dokonale vhodný pro člověka. A teplá, růžovo-stříbrná záře tu visela ve vzduchu a obstarávala jediné světlo.

Navštívil jsem několik dalších měst, kde dosud byli lidé. A tam, na ustupující periférii panství člověka, jsem poprvé uslyšel Píseň tužeb, jak ji nazývám.

A jinou. Píseň ztracených vzpomínek. Poslouchejte...

Zazpíval další z těch písní. Zmatený tón v jeho hlase byl silnější, a tehdy, domnívám se, jsem docela dobře pochopil jeho pocity. Protože, musíte mít na paměti, slyšel jsem ji pouze z druhé ruky, od obyčejného člověka, a Jim ji slyšel od očitého svědka, který nebyl obyčejný, a navíc ji slyšel zpívat varhanním hlasem. V každém případě se domnívám, že Jim měl pravdu, když řekl, že to nebyl žádný obyčejný člověk. Žádný normální člověk by si nemohl ty písně vymyslet. Nebyly běžné. Píseň byla plná dalších nářekavých molových tónů. Cítil jsem, že ve své mysli hledá něco, co zapomněl. Něco, na co si zoufale chtěl vzpomenout - něco o čem věděl, že by měl vědět a cítil jsem, že mu to na věky uniká. Cítil jsem, že čím víc zpívá, tím víc a víc se to od něj vzdaluje. Naslouchal jsem osamělému, šílenému hledači, pokoušejícímu se vzpomenout si na něco, co by ho mohlo zachránit.

Pak jsem ho slyšel vydat krátký poráženecký vzlyk - a píseň skončila. Jim zkusil zopakovat pár not. Nemá hudební sluch - ale bylo to příliš silné na to, aby se to dalo zapomenout. Jen pár zamumlaných not. Domnívám se, že Jim nemá moc velkou představivost. Jinak by, když mu ten člověk z budoucnosti zpíval, mohl zešílet. Nemělo by se to zpívat lidem ze současnosti. Není to pro ně. Slyšeli jste takové ty srdcervoucí zvuky, podobné téměř lidskému křiku, které vydávají některá zvířata? Například potápka vydává zvuky jako hrozným způsobem vražděný šílenec.

To je však jenom nepříjemné. Ale ta píseň vás donutila cítit přesně to, co měl zpívající na mysli - protože to nejen znělo lidsky - to bylo lidské. Domnívám se, že to bylo vyjádřením poslední porážky lidstva. Vždycky je vám líto člověka, který prohrává potě, co se pilně snažil. A tady jste mohli vycítit, jak se celé lidstvo pilně snažilo - a prohrálo. A věděli jste přitom, že si nemohli dovolit prohrát, protože tím ztratili poslední příležitost.

Řekl, že předtím měl zájem o to, co viděl. A dosud nebyl úplně rozčarován stroji, které se nemohly zastavit. Ale tohle na něj bylo moc.

"Potom jsem už věděl," řekl, "že tohle nebyli lidé, mezi kterými bych mohl žít. Byli to umírající lidé, a já jsem žil v době mládí lidské rasy. Dívali se na mne se stejnou touhou, beznadějným podivením, s jakým se dívali na hvězdy a na stroje. Věděli, kdo jsem, ale nemohli to pochopit.

Začal jsem se připravovat k odchodu.

Trvalo to šest měsíců. Bylo to těžké, protože moje přístroje byly samozřejmě pryč, a jejich neukazovaly ve stejných jednotkách. A v každém případě tam bylo přístrojů málo. Stroje nečetly stupnice přístrojů. Jednaly přímo podle nich. Byly jejich smyslovými orgány.

Ale Reo Lantal mi pomohl, kde mohl. A já se vrátil.

Než jsem odešel, udělal jsem jednu věc, která mohla pomoci. Možná, že se dokonce někdy pokusím dostat se tam zpátky. Abych se podíval, víte.

Řekl jsem, že měli stroje, které dokázaly skutečně myslet? A že je někdo před dlouhou dobou vypnul, li nikdo nevěděl, jak je zase zapnout?

Našel jsem nějaké záznamy a rozluštil je. Zapnul jsem z těch strojů jeden z nejnovějších a nejlepších, a zadal jsem mu velký úkol. Bylo třeba to udělat. Stroj na něm může pracovat ne tisíc, ale milión let, když bude muset.

Ve skutečnosti jsem jich zapnul pět a propojil je navzájem, jak to záznamy předepisovaly.

Pokoušejí se vyrobit stroj mající něco, co člověk ztratil. Zní to dost komicky. Ale počkejte a zamyslete se, než se budete smát. A mějte na paměti onu Zemi, jak jsem ji viděl v Neva Sity těsně předtím než Reo Lental přehodil vypínač.

Soumrak... Slunce zapadalo. Poušť tam venku, ve svých mystických, měnících se barvách. Velké, kovové město, jehož rovné zdi se zdvihají k lidskému městu nahoře, k městu členěnému věžemi, baštami a velkými stromy s vonnými květy. Stříbřitě růžová záře v ráji zahrad.

A celá ta velká městská stavba bušící a bzučící v rytmu stálého, jemného tepotu dokonalých, nesmrtelných strojů, postavených před více než třemi milióny let - a od té doby nedotčených lidskýma rukama. A ony pokračují. Mrtvé město. Lidé, kteří žili, doufali a stavěli - a zemřeli, aby po sobě zanechali človičky, kteří se dokáží jen dívat a dívat, a toužit po zapomenutém druhu přátelství. Bloudí rozlehlými městy, které jejich předci postavili, a vědí o nich méně než ony stroje.

A písně. Ty myslím o tom vyprávějí nejlíp. Malí, beznadějní, divící se lidé mezi obrovskými, nevědomými, slepými stroji, které se rozjely před třemi milióny let - a už se neuměly zastavit. Jsou mrtvé - a nemohou zemřít a být v klidu.

Tak jsem přivedl k životu další stroj a uložil mu úkol, který, snad někdy v budoucnosti, splní.

Poručil jsem mu vyrobit stroj s vlastností, kterou člověk ztratil. Zvědavý stroj.

A pak jsem chtěl rychle odejít a vrátit se. Narodil jsem se za prvního plného světla lidského dne. Nepatřím do

skomírající, umírající záře lidského soumraku.

Tak jsem přišel zpátky. Trochu moc zpátky. Ale vrátit se - tentokrát trochu přesněji - mi nebude trvat dlouho."

"No, to je ten příběh." řekl Jim. "On mi neřekl, že je to pravda - nic mi o tom neřekl. A donutil mne tak usilovně přemýšlet, že jsem ho ani neviděl vystoupit v Reno, kde jsme se zastavili pro benzin. Ale ... on nebyl obyčejný člověk," opakoval Jim, dost bojovným tónem.

Jim tvrdí, že tomu povídání nevěří, to víte. Ale on mu věří... Proto vždycky vystupuje tak rozhodně, když říká, že to nebyl obyčejný člověk.

Ne, domnívám se, že nebyl. Také si myslím, že pravděpodobně žil a zemřel někdy v jednatřicátém století. A také si myslím, že viděl soumrak lidstva.

Amelia Reynolds Longová

Omega

S Amelií jsem se setkal v jejím domě v Harrisburgu v Pensylvánii asi před osmnácti lety, kdy jsem podnikl něco, co je v análech vydavatelů zcela ojedinělé. Vydal jsem se totiž na čtrnáct tisíc kilometrů dlouhou cestu po Spojených státech (má žena Wendy se střídala v řízení vozu), abych navštívil čtenáře svého časopisu Famous Monsters of Filmland.

Asi 1300 z nich mi napsalo, že by se rádi setkali s Ackermonestem a jeho manželkou Wendy, kterou znali pod jménem Wendayne Wahrman, autorkou Rakety do Rue Morgue.

Na cestě do New Yorku jsme to zařídili tak, abychom mohli projet městem, kde bydlela Amelia Reynolds Longová a setkat se s autorkou Myslicí obludy, kterou jsem jako její agent nabídl filmové společnosti MGM. V roce 1958 byla natočena pod názvem Dábel bez tváře.

Amelia Reynolds Longová je už dávno mrtvá. Vzpomínám si na ní už jen matně. Tehdy mi připadala jako typická knihovnice padesátých let, něco jako André Nortonová ve starším vydání. Obávám se, že v době úmrtí nebyla duševně již zcela normální.

Právě jsem prohlížel záznamy a zjistil, že její povídka Omega již dávno předtím otisk! Don Wollheim v 10. čísle Avon Fantasy Reader. Zřejmě ji byl okouzlen stejně jako já

Já, doktor Michael Claybridge, žijící v roce 1926, jsem si vyslechl popis konce světa z úst muže, který toho byl jako poslední žijící člověk svědkem. Zda tomu tak skutečně bylo, nebo zda jsem nebyl zcela při smyslech, to musíte posoudit sami. Já mohu poskytnout jen holá fakta.

Můj přítel profesor Mortimer se dlouhou dobu zabýval něčím, co nazýval teorií mentálního času. O její náplni jsem nevěděl zloha nic... dokud mne jednoho dne nepozval, abych navštívil jeho laboratoř.

Nalezl jsem ho skloněného nad mladým studentem medicíny, kterého uvedl do hypnotického spánku.

"Zde je důkaz správnosti mé teorie," pronesl nadšeně, když jsem vstoupil. Před chvílí jsem Bennetovi vsugeroval, že prožívá den bitvy u Waterloo. Reagoval naprosto přesvědčivě, protože mi detailně popsal část bitvy, které se zúčastnil, a to - prosím - v čisté francouzštině!"

"Říkáte, že se jí opravdu zúčastnil? Tím máte na mysli, že je vtělením nějakého..."

"To v žádném případě," profesor mne netrpělivě přerušil. "Vy zapomínáte, či si spíše neuvědomujete, že čas je vlastně obyčejný kruh, jehož všechny části existují současně. Pomocí hypnózy jsem posunul linii jeho hmotné existence tak, až se stala tangentou části kruhu, kde je zafixováno Waterloo. Přitom vůbec... ale vůbec nezáleží, zda se ve fyzickém čase oba tyto faktory někdy setkaly."

Je pochopitelné, že jsem mu nerozuměl ani slovo, ale než jsem se zmohl požádat ho o bližší vysvětlení, otočil se ke svému pacientovi: "Hun Attila se žene se svými hordami na Řím a vy jste s nimi. Podrobně mi popište, co vidíte!"

Chvilí bylo ticho. Pak se před mýma očima začal obličej mladého muže měnit. Nos dostal zobákovitý tvar a čelo šikmo ustoupilo. Bledá tvář se stala zarudlou a šedá barva očí se změnila v šedozelenou. Zašermoval rukama a jeho ústa vychrlila záplavu slov, kterým jsme nerozuměli a ani jsme netušili, v jakém jazyce to mluví. Zdálo se nám, že mají určitou podobnost s jazyky starých Teutonů.

Po chvíli Mortimer mladíka opět probudil. Mladý Bennet se probral a k mému údivu ve zlomku vteřiny ihned nabyl svou původní podobu. Na jeho obličej nezůstal jediný hunský rys. Pak jenom poznamenal, že se cítí velmi unaven.

Když jsme s Mortimerem osaměli, požádal jsem ho, aby mi vysvětlil, oč se vlastně jedná.

Usmál se. "Čas je dvojího druhu," řekl. "Mentální a fyzický. Mentální čas je reálný, zatímco fyzický nikoli. Možná to lze říci lépe tak, že fyzický čas slouží k měření reálného, přičemž měřítkem je jeho intenzita, nikoli jenom délka."

"Tím máte na mysli..." zeptal jsem se, neboť jsem si nebyl jist, zda jsem profesorovy výklady plně pochopil.

"Reálný, nebo chcete-li mentální čas je měřen intenzitou, jakou ho prožíváme," odpověděl. "To znamená, že pouhá minuta mentálního času může podle lidského měřítka trvat třeba tři hodiny - záleží na tom, jak intenzivně ho prožíváme. Naopak léta mentálního času mohou pro některou osobu fyzicky trvat třeba jen půl dne."

"Tisíc let je z tvého hlediska jako věčejšek nebo jako noční bdění," citoval jsem.

"Správně," přikývl Mortimer. "Jenže v mentálním čase není ani minulost ani budoucnost, pouze nepřetržitá přítomnost. Jak jsem už řekl, je to nekonečně velký kruh, jehož tečnu tvoří materiální existence."

V bodě dotyku tečny se naše materiální existence promítá do smyslových vjemů, čímž vzniká to, co nazýváme fyzickým časem. Protože tečna se dotýká kruhu pouze v jediném bodě, je naše hmotná existence pouze jediná. V

případě, že by tato "linie byla sečnou kruhu, tedy protínala ho ve dvou bodech, znamenalo by to, že vedeme dvě na sobě nezávislé existence. To už chápete... Asi ano, že...

Jak jste viděl v případě Benneta, podařilo se mi pomocí hypnózy dokázat, že styčný bod mezi časovým kruhem a tečnou hmotné existence lze libovolně posouvat. Naprosto přesvědčivý důkaz však neexistuje," dodal poněkud rezignovaně.

"Proč?" otázal jsem se. "Vždyť toho mohou být svědky i jiní lidé kromě mne."

"Jistě, ale mohli by to také považovat za důkaz, že existuje převtělování, což vůbec není pravda. Jediná možnost, jak takové nesmyslné představy vyloučit, je posunout vědomí člověka do budoucna."

"Lze to provést?"

"Samozřejmě. Je to však spojeno s možným nebezpečím, které nemohu předvídat. Jak jste sám viděl, Bennet se začal měnit v Huna, což znamená, že duševní stav silně ovlivňuje fyzický, takže kdybych ho nechal v hypnotickém stavu déle, mohl by zůstat v té podobě i po probuzení. Pokud jde o přesun do budoucna, nemám tušení, jaké změny by mohly v jeho fyzické podobě nastat. Proto s tímto pokusem váhám."

Povstal a se sehnutou hlavou nervózně procházel laboratoří, jako by ho toto pomyšlení tížilo.

"To tedy znamená, že není naděje přesvědčit svět o těchto možnostech?" zeptal jsem se.

Prudce se zastavil a pozvedl hlavu. "Ne!" téměř vykřikl. "Nevzdal jsem se."

Jenom potřebuji někoho, kdo by se podrobil tomuto experimentu. Musím ho najít!"

Toto jeho rozhodnutí, stejně tak jako časová teorie, na mne neudělaly zvláštní dojem. Zdálo se mi to příliš abstraktní. Teprve asi za týden, když mne pozval, abych ho znovu navštívil v jeho laboratoři, jsem o tom problému začal znovu přemýšlet.

Mortimer mi dal do rukou noviny a ukázal na noticku v inzertní části. Hledá se osoba pro experiment s hypnózou. Po splnění požadavků - odměna 5 000 dolarů. Hlaste se na adrese: Profesor Alex Mortimer. Mortimerovy laboratoře. Centrum.

"Věříte, že se někdo přihlásí?" zeptal jsem se pochybovačně.

"Dostal jsem tucty nabídek, z nichž jsem vybral tu nejvhodnější. Dotyčná osoba tu bude za několik minut, aby podepsala revers, který mne zbavuje odpovědnosti pro případ, že by se něco stalo. Chtěl jsem, abyste tu byl - proto jsem pro vás poslal."

Překvapením jsem nebyl schopen slova, stál jsem a jen jsem na něj udiveně zíral.

"Vysvětlil jsem mu," pokračoval Mortimer, "že pokus může být spojen s určitým osobním rizikem, ale zřejmě mu to nevadilo. Naopak, zdá se, že to vítá."

Ozvalo se zaklepání na dveře a jeden z profesorových asistentů nahlédl do laboratoře.

"Dostavil se pan Williams, pane," ohlásil.

"Pošlete ho laskavě dovnitř, Gable!"

Když asistent odešel, Mortimer se ke mně otočil. "To je on. Líbí se mi, že je přesný."

Za několik vteřin vstoupil do místnosti hubený muž menší postavy. Upoutaly mne jeho oči, které se zdály být pro jeho vyzáblou tvář neúměrně velké.

Mortimer nás seznámil: "Pan Williams... Můj přítel dr. Claybridge, který ověří platnost reversu až ho podepíšeme."

Williams mne pozdravil hlasem, který mne doslova vyděsil, protože zněl nesmírně unaveně.

"Zde jsou ty papíry, pane Williamsi," řekl Mortimer a posunul je k němu přes stůl. Williams na ně zběžně pohlédl a sáhl po peru.

"Ještě moment," zarazil ho Mortimer a zazvonil na Gable. Když asistent vstoupil, oba jsme papír ověřili podpisy a připojili svá jména.

"Můžeme začít hned, pokud nemáte námitek," řekl Williams, když se Gable vzdálil. Mortimer na něho pátravě pohlédl.

"Pane Williamsi, nejprve bych se vás chtěl na něco zeptat. Pokud nechcete odpovědět, nemusíte. Proč se chcete zúčastnit pokusu, jehož výsledek ani já nemohu předvídat?"

"Bude má odpověď považována za přísně důvěrnou?"

"Samozřejmě. Ručím za sebe i za zde přítomného doktora Claybridge." Přikývl jsem.

"V tom případě vám odpovím," řekl Williams. "Včera jste naznačil, že pokus by mohl skončit případně i mou smrtí. Ne, neřekl jste to přímo, ale vyčítal jsem, že se této možnosti obáváte. Důvod, proč tuto možnost vítám, je prostý. Spáchal jsem totiž vraždu."

"Cože?" zvolali jsme oba současně.

Williams se našemu překvapení smutně usmál. "Neobvyklé sdělení, že?" Jeho hlas zněl unaveně. "Koho jsem zabil, na tom konečně nezáleží. Policie mne nikdy nevyptává, protože vraždu jsem spáchal velmi chytře, takže má sestra, které díky tomu připadne 5000 dolarů, nebude trpět mým případným zatčením. Úřadům sice uniknu, nikoli však svému svědomí. Pomyšlení, že jsem spáchal s rozmyslem vraždu, je pro mne nesnesitelné. Má víra mi zakazuje spáchat sebevraždu, a tak jsem se obrátil na vás, jako k přijatelnému východisku. Tot' vše."

Mlčky jsme se na něho dívali. Co si o tom myslel Mortimer, nevím, ale pravděpodobně uvažoval o podivné psychologii lidského jednání. Pokud jde o mne, děsila mne tato hrozná a možná i politováníhodná tragédie, jejímž účastníkem byl tento mužík.

První se vzpamatoval Mortimer a bez jakékoli narážky na to, co jsme právě slyšeli, řekl: "Když jste už zde, pane Williamsi, můžeme začít s úvodní fází experimentu. Mám připravenou místnost, kam neproniknou žádné rušivé myšlenkové nebo jiné vlny, které by ztěžovaly vaše soustředění. A teď se do toho můžeme pustit."

Povstal, zřejmě měl v úmyslu zavést tam Williamse, když náhle zazvonil telefon.

"Haló," řekl do mikrofону. "Doktor Claybridge? Ano, je tady. Okamžik!" Posunul telefon ke mně.

Na drátě byla moje nemocnice. Když jsem vyslechl zprávu, znechuceně jsem položil sluchátko. "Mají tam nějaký akutní případ zánětu slepého střeva a mám se tam dostavit. Chlapíka je mi líto, i když si vybral tu nejméně vhodnou dobu," řekl jsem mrzutě.

"Zavolám vám hned, jakmile skončí experiment," slíbil Mortimer, když jsem sahal po klobouku. "Doufám, že se budete moci zúčastnit dalšího experimentu!"

Věren svému slibu mne profesor Mortimer zavolal ještě tentýž večer.

"Jedinečný úspěch," zářil nadšením. "Pokus jsem sice provedl v omezeném rozsahu, přesto však plně potvrdil mou teorii. A ještě něco. Williams vyslovil přání, jakým směrem zaměřit příští pokus, který se uskuteční zítra odpoledne."

"Můžete mi to prozradit?"

"Mám spojit tangentu jeho hmotné existence s koncem světa," zněla překvapivá odpověď.

"Proboha, vy to uděláte?"

"Nemám jinou volbu. Trvá na tom."

"Mortimere, vy jste fatalista. Musíte pochopit, že..."

"Nejsem fatalista. Přece víte..."

Přerušil jsem ho. "Mohu být zítra přítomen?"

"Samozřejmě. Williams vás tu dokonce chce mít!"

Nejprve jsem uvažoval, že tam nepůjdu, a to částečně ze zlomyslnosti, abych mu jeho věštbu překazil, a tím zpochybnil jeho hýčkanou teorii, ale zvědavost byla silnější.

V určenou dobu jsem se dostavil do Mortimerovy laboratoře. "Právě jsem Williamse uspal," sdělil mi profesor, když jsem vstoupil. "Je ve zvláštním pokoji. Pojdte, ukázu vám ho."

Vedl mne dlouhou chodbou ke dveřím, o nichž jsem věděl, že za nimi původně bylo skladiště. Zasunul klíč do zámku, dveře se otevřely a my vstoupili dovnitř.

V křesle seděl Williams. Oči měl zavřené a tělo uvolněné, jako by spal. Mou pozornost však upoutalo vybavení pokoje. Byl bez oken. Světlo a vzduch přicházel pouze skleněným světlíkem ve stropě. Kromě křesla, na němž Williams seděl, nebyl v pokoji žádný nábytek. Na otočném rámu bylo jakési zařízení připomínající velké telefonní sluchátko, které bylo umístěné asi deset centimetrů od úst hypnotizovaného. Na uších měl Williams dvě sluchátka podobná těm, jaké mají operátoři v telefonní ústředně. Nejvíce mne však udivilo, že podlaha, stěny a strop byly potaženy bílým kovem.

"Bílé olovo," vysvětlil Mortimer, vida můj údiv. "To je nejlepší izolace pro myšlenkové vlny. Chci, aby můj subjekt byl zcela izolován od cizích vlivů, takže vše, co mi sdělí, budou výhradně jen jeho osobní vjemy."

"Ale ten světlík nahoře je přece zčásti otevřen," namítl jsem.

"To nevadí. Myšlenkové vlny směřují do stran a vzhůru, ale nikdy dolů. Odtud tedy nehrozí žádné nebezpečí rušivých vlivů."

Mortimer uzamkl dveře a odebrali jsme se zpět do laboratoře, kde se v rohu nacházel reproduktor a vedle něho, podobně jako ve Williamsově pokoji, telefon.

"S Williamsem mohu mluvit telefonem a on mne uslyší ve svých sluchátkách," řekl Mortimer a usedl k přístroji.

"Slyšíte mne, Williamsi?"

"Ano, pane," odpověděl ihned Williams. Jeho slova zněla váhavě a mechanicky, jakoby mluvil ze spánku.

"Dobře mne poslouchejte," řekl Mortimer. "Právě prožíváte posledních šest dní existence Země. Tím nemám na mysli dny o dvaceti čtyřech hodinách, ale časová období o nichž je zmínka v první kapitole knihy Genesis. Nyní se právě nacházíte v prvním z oněch šesti. Řekněte mi, co vidíte."

Po krátké chvilí odpověděl Williams zvláštním, jakoby dušeným hlasem. Mluvil sice anglicky, ale se zvláštním přízvukem, takže zprvu mu bylo stěží rozumět: "Jsem v roce 46 812. To odpovídá roku 43 930 PMK podle moderní chronologie, která vychází od data Prvního Meziplanetárního Kontaktu. Země nevypadá právě dobře. Severní ledovec postoupil až na New Foundland. Léto trvá pouze několik týdnů, zato je však nesnesitelné horké. To, co bylo dříve známo jako Atlantická pobřežní rovina, je už dlouhou dobu pod vodou a Manhattan, kde je sídlo světové vlády, musí být chráněno vysokými hrázi. Právě skončila velká válka a je třeba pohřbit ještě mnoho mrtvých."

"Mluvil jste o meziplanetárním kontaktu. Znamená to, že Země má spojení s jinými civilizacemi?"

"V roce 2952 se podařilo navázat rádiové a televizní spojení s Marsem a naučit se jejich řeči. Stejně tak se oni naučili naší. Už od dvacátého století se snažili Mart'ané k nám vysílat signály, ale naše tehdejší vědecká úroveň ještě nebyla na takové výši, aby umožnila vzájemnou komunikaci."

Asi o tisíc let později se ozvala Venuše, kde sice už pět set let předtím zachycovali signály mezi zemí a Marsem, ale teprve po dalších pěti stech letech dospěli do stádia, kdy byli schopni odpovídat.

Za dalších pět tisíc let Země, Venuše a Mars současně zachytily vysílání, které přicházelo odněkud z prostoru za Venuší, ale nebylo mu rozumět. Všechny tři planety začaly vysílat na stejné vlně, ale nedočkaly se odpovědi.

Venuše přišla s teorií, že signály pocházejí z Merkuru, kde by na jeho odvrácené straně mohla existovat nějaká forma života. Zřejmě však tamní obyvatelé nebyly vybaveny zrakovými orgány, nebo tyto nebyly uzpůsobeny vnímat námi vysílané obrazové signály.

Nedávno se na Marsu muselo přihodit cosi vážného. Poslední zprávy se zmiňovaly o strašných válkách a epidemiích, které donedávna řádily i na Zemi. Jejich zásoby vody se ztenčily, neboť voda se odedávna používala k výrobě dýchatelné atmosféry. Pak - asi po padesáti letech - veškeré zprávy z Marsu ustaly a naše dotazy zůstaly bez odpovědi."

Mortimer zakryl rukou mikrofon a obrátil se ke mně. "To znamená, že inteligentní život už na Marsu není. Obávám se,

že Zemi hrozí obdobné nebezpečí."

Mortimer téměř celou hodinu nutil Williamse, aby podával informace o situaci v roce 46 812. Z jeho odpovědí vyplývalo, že v té době dosáhl vědecký pokrok neuvěřitelné výše, ale že současně také nastával soumrak lidstva. Války si vyžádaly nesčetné oběti a nové podivné epidemie decimovaly lidskou rasu, jejíž příslušníci jakoby ztratili fyzickou odolnost, a co bylo nejhorší, rapidně se snižovala porodnost.

"Poslouchejte, Williamsi!" Mortimer zvýšil hlas, jakoby chtěl svému neviditelnému subjektu zdůraznit význam svého přání. "Nyní prožíváte druhý den. Řekněte mi, co vidíte!"

Po chvíli ticha se ozval Williamsův hlas, ještě o něco zastřenější než předtím:

"Lidstvo se zmitá ve smrtelných křečích. Pouze několik roztroušených kmenů přežívá na pustých kontinentech. Dobytek houfně hyne a jeho maso je nepoživatelné. Před čtyřmi tisíci lety jsme zahájili výrobu umělého vzduchu, tak jako dávno před námi Marťané. Prakticky to však nemá cenu. Děti se nerodí a my jsme poslední generace lidské rasy."

"Jak to vypadá s Marsem? Máte nějaké informace?"

"Žádné. Před dvěma roky se ztratil z oblohy a lze se jen dohadovat, co se s ním stalo."

Sugestivnost této věty vyvolávala představu hrůzného tragédie. Zachvěl jsem se, stejně jako Mortimer.

"Polární ledovec ustupuje," pokračoval hlas. "Zimy jsou nyní krátké a tropické rostlinstvo se objevují i v mírných zeměpisných pásmech. Množí se nižší formy života a pronásledují člověka, jako to kdysi činil on jim. Dny lidské rasy jsou sečteny a my jsme skupina trosečníků ve svém vlastním světě."

"Dejte pozor, Williamsi," řekl Mortimer. "Nyní jste ve třetím dni. Popište jej!" Po obvyklé pauze se ozval hlas chvějící se hrůzou:

"Proč mne necháváte jako posledního člověka na umírající planetě? Všechno je mrtvé. Nechte mne zemřít s ostatními!"

"Mortimere, to je hrozné!" zděsil jsem se. "Nemyslíte, že váš pokus zašel příliš daleko?"

Mortimer odstrčil židli a povstal. "Zdá se, že ano," řekl zaraženě. "Alespoň pro dnešek. Pojdte, Claybridgi, vzbudíme Williamse!"

Šel jsem za ním chodbou až ke dveřím oné olovem vyložené místnosti. Vstoupili jsme dovnitř a současně zděšeně vykřikli.

V křesle seděl Williams tak, jak jsme ho tam zanechali, ale po tělesné stránce to byl někdo jiný. Jeho postava byla o několik centimetrů menší, ale hlavu měl neúměrně velkou s nepřírozeně klenutým čelem. Jeho prsty byly mimořádně dlouhé a svědčily o velké síle. Tělo měl hubené až vyzábělé.

"Proboha," zděsil jsem se. "Co se to stalo?"

"Je to extrémní případ, jak duchovno ovlivňuje fyzickou podstatu těla. Vzpomínáte si, jak se ten hoch před tím podobal Hunovi? Toto je stejný případ, jenže daleko intenzivnější. Stal se mužem budoucnosti - duševně i tělesně."

"To je hrozné," vykřikl jsem. "Hned ho vzbudte!"

"Abych byl upřímný," řekl rozpačitě Mortimer, "celá ta věc mě děsí."

Neuvědomil jsem si, že Williams byl v tom stavu příliš dlouho. Kdybychom ho náhle vzbudili, mohlo by to pro něho být nebezpečné, možná i osudné."

Chvilí mlčky přemýšlel. Pak sňal z Williamsových uší sluchátka. "Spěte," poručil mu. "Spěte zdravě a přirozeně. Až si odpočínáte, budete zase sám sebou."

Krátce poté jsem se rozloučil s Mortimerem a zašel do nemocnice, i když jsem ten den neměl službu. S ulehčením jsem si uvědomil, jak jednoduché jsou moje chirurgické případy ve srovnání s tím, co jsem viděl a zažil. Abych přišel na jiné myšlenky, strávil jsem zbytek dne v horečné práci, nad čímž můj zastupující kolega jen udiveně kroutil hlavou. Pak jsem šel domů, unaven tělesně i duševně. Tam jsem si dopřál zaslouženého odpočinku a zakrátko jsem usnul.

Probudilo mne pronikavé zvonění telefonu, který byl umístěn vedle postele.

Zvedl jsem sluchátko a ospalým hlasem jsem se ohlásil: "Haló, doktor Claybridge."

"Claybridgi, tady Mortimer. Pro boha, přijďte ke mně do laboratoře. Ale hned!"

"Co se stalo?"

"Williams. Nemohu ho probudit! Přišel k sobě asi před hodinou, ale stále žije v představě, že je v budoucnosti. Také jeho podoba se nezměnila. Vypadá stejně, jako včera odpoledne."

"Hned jsem u vás." Hodil jsem sluchátko na stojan a začal se chvatně oblékat. Bylo čtvrt na tři ráno, za půl hodiny jsem mohl být v jeho laboratoři. Co mne tam asi čeká?

Mortimera jsem našel u Williamse v olovené místnosti. "Claybridgi," řekl rozechvěle, "potřebuji vás ke konzultaci. Prohlédněte ho a řekněte mi, co si o tom myslíte."

Williams stále seděl v křesle uprostřed pokoje. Oči měl široce otevřené, ale bylo zřejmé, že nevnímá ani mne, ani Mortimera. Naklonil jsem se k němu a dotkl se ho, ale nereagoval.

"Zdá se, že je v jakémsi kataleptickém spánku," uvažoval jsem. "Teplota a puls jsou téměř normální. Řekl bych, že je stále ještě v hypnóze."

"Pak to musí být nějaká jiná hypnóza, protože svůj vliv jsem zcela stáhl," namítl Mortimer.

"V tom případě se obávám, že svým duchem zůstane i nadále v budoucnosti."

"Pravděpodobně ano," řekl Mortimer vážným hlasem. "Vidím jediné východisko, a sice pokračovat v experimentu až do konce. Pak se možná vrátí do normálního stavu."

S obavou jsem na něho pohlédl. Jsou určité věci, o nichž by člověk raději neměl vědět. Mortimer, který do této oblasti pronikl, bude muset nést následky."

S určitou nevolí jsem sledoval Mortimera, jak se snaží uvést ubohého Williamse opět do hypnotického spánku. Trvalo dlouho, než se zamžené oči zavřely a nešťastník usnul. Mortimer upravil chvějícíma se rukama sluchátko na jeho

uších, a pak jsme se vrátili do laboratoře.

"Williamsi," řekl Mortimer do mikrofonu, "slyšíte mne?" "Ano pane," ozval se podivně znějící hlas.

"Nyní žijete ve čtvrtém dni. Co vidíte?"

"Vidím plazy. Velké ještěry chodící vzpřímeně na zadních nohou. Pak jakési ptáky s malou hlavou a netopýřími křídly. Hnízdí v ruinách a na opuštěných místech.

"Dinosauri a pterodaktylové," vydechl jsem bezděčně. "Druhá éra plazů!" "Polární led ustoupil až na nepatrnou oblast kolem pólů," pokračoval hlas.

"Roční období neexistují, je neustále horko. V rovníkových oblastech nemohou žít už ani plazi, moře tam vře a na jeho hladině se ve smrtelných křečích zmítají obrovské obludy. Dokonce i severní moře jsou teplá. Pevniny jsou pokryty bujnou vegetací, která je potravou pro plazy. Všude to páchne hnilobou."

"Popište mi pátý den," přerušil ho Mortimer.

Po obvyklé krátké pauze se ozval Williamsův hlas, který zněl, jakoby něco čvachtalo v blátě. "Plazi zmizeli. Na umírajícím světě jsem sám. Vulkány zuřivě soptí, hory se snižují, takže zanedlouho bude všude rovina. Na povrchu moří se utvořil hustý zelený sliz, takže je obtížné rozpoznat, kde končí moře a kde začíná pevnina se svou hničící vegetací. Obloha je žlutě rudá jako plát rozpálené mosazi a v noci se krvavě rudý měsíc potácí jako opilý po černé obloze. Už dlouho jsem tušil, že něco není v pořádku s gravitací. Dnes jsem na zkoušku vyhodil do vzduchu kámen a vynaložená energie mne vynesla několik centimetrů do výše. Trvalo téměř dvacet minut než kámen dopadl na zem. Padal pomalu a navíc šikmo."

"Šikmo!" vydechl Mortimer.

"Ano, šikmo. Ne sice výrazně, ale dosti znatelně se odchýlil od kolmice. Zřejmě se zpomaluje rotace Země. Dny a noci mají dvojnásobnou délku."

"Jak vypadá atmosféra?"

"Je dost řídká, ale stále se dá dýchat. Je to divné."

Mortimer se ke mně otočil. "Dýchat může, protože jeho tělo je stále ve dvacátém století. Tam, kde se nachází jeho mysl, musí být vzduch už tak řídký, že žádný živý organismus nemůže přežít. Situace musí být tak strašlivá, že přestože na tamější atmosféře není závislý, uvědomuje si, že se zhoršuje.

"Hvězda Vega zaujala nedávno postavení Polárky," pokračoval Williams. "Mnoho známých hvězd zmizelo a nahradily je jiné, neznámé. Zdá se, že Sluneční soustava se někam řítí."

Na Mortimerově čele vyrazil pot. "Poslyšte, Williamsi, nyní jste v posledním šestém dnu. Co vidíte?"

"Vidím pustou kamenitou planinu. Svět se nachází v trvalém šeru, protože mlha stoupající z moře zastíňuje Slunce. Po pláni kolem velkých hromad, které dříve byly města, je roztroušena spousta kostí. Hráze kolem Manhattanu se už dávno zbouraly. Stejně neměly smysl, i kdyby tam žili lidé, protože hladina moře klesla natolik, že by je nepotřebovali.

Atmosféra je tak řídká, že téměř nemohu dýchat. Gravitace rychle mizí, a když stojím rovně, potácím se jako opilý. Minulou noc mlha na chvíli zmizela a viděl jsem, jak se Měsíc odpoutal od Země.

Kolem dokola šlehaří blesky, ale není slyšet žádné burácení hromu. To ticho je k zešílení. Aby do mých uší pronikl alespoň nějaký zvuk, hlasitě jsem mluvil sám k sobě a občas tloukl dvěma předměty o sebe.

V Zemi se objevují velké trhliny, z nichž stoupá dým a prýští žhavá láva. Uchýlil jsem se na Manhattan, aby mne zbytky zdí uchránily od tohoto hrůzného pohledu.

Menší předměty se samy od sebe pohybují. Bojím se chodit, protože každý krok je nejistý a navíc to strašlivé vedro. Nemohu dýchat!"

Chvilí ticha, která po těchto slovech následovala, poněkud uklidnila naše zjitřené nervy. Napětí bylo nesnesitelné, přesto jsem však nemohl odpoutat myšlenky od těchto hrůz, stejně jako bych nebyl schopen vstoupit do čtvrtého rozměru.

Náhle zazněl hlas ostrý jako nůž: "Budovy se chvějí a naklánějí se jedna k druhé. Rozpadají se a trosky, namísto aby padaly k zemi, se vznášejí do výše a kolem mne všechno víří. To vedro! A vzduch už žádný není"

Následoval zvláštní dušený zvuk, a pak...

"Země se mi rozpadá pod nohama. To je konec! Vše se vrací v původní atomy. Můj Bože...!"

Další slova slábla a ztrácela se.

"Williamsi!" zařval Mortimer. "Co se stalo?"

Ticho.

"Williamsi!" Mortimer byl na nohou a doslova sípal do mikrofonu: "Slyšíte mne?"

Odpověď mu bylo trapné ticho.

Mortimer mne uchopil za rameno a doslova vyvlékl z laboratoře. Běželi jsme dlouhou chodbou k místnosti, v níž byl Williams.

"Je mrtev?" sípal jsem, utíkaje za Mortimerem.

Profesor neodpovídal. Prudce dýchal a lapal po dechu, takže i kdyby mne slyšel, nebyl by schopen odpovědět.

U dveří oloveného pokoje se zastavil a vytáhl z kapsy klíč. Uvnitř bylo ticho.

Nervózní Mortimer dvakrát upustil klíč, než se mu podařilo otevřít dveře. Ve své nedočkavosti jsme se na prahu srazili, a když jsme vnikli dovnitř, oba jsme ztuhnuli.

Místnost byla prázdná.

"Kam...?" Přece se odtud nemohl dostat!" "Určitě ne," řekl Mortimer chraplavě.

V místnosti jsme prohlédli každý kout, ale po Williamsovi nebylo ani stopy. Na opěradle křesla visela sluchátka a na sedadle bylo cosi co sahalo až k zemi a vypadalo jako rozervané a ohořelé zbytky oděvu. Při pohledu na ně Mortimer zesinal a v jeho očích se objevila hrůza. Zřejmě pochopil, co se stalo.

"Co to znamená?" zeptal jsem se chvějícím hlasem.

Místo odpovědi pouze mlčky ukázal prstem. První ranní paprsek pronikl světlíkem a dopadl na podlahu. V jeho zlatém pruhu bylo vidět, jak na židli, na které Williams seděl, tančí miryády nekonečně malých částíček.

O ilustrátorech této knihy

Naši snahou bylo co nejvíce udržet duch doby, v níž vznikly povídky, které jste právě dočetli - proto jsme se rozhodli reprintovat také několik dobových ilustrací. Nebylo ovšem v našich silách shánět originální díla určená přímo k jednotlivým povídkám (v případě Gallunova Starého věrného se nám ale podařilo sehnat ilustrace k jejímu pokračování nazvanému Syn Starého věrného), ale vybrali jsme několik, které - podle našeho názoru - dobře reprezentují danou epochu a černobílé ilustrace raných amerických sci-fi magazínů.

Ilustrace jsou vybrány z několika magazínů, nejstarší z roku 1922 je anonymní ilustrace umístěná proti titulní straně, nejmladší pak práce Virgila Finlaye u druhé povídky, která pochází z roku 1954.

U některých prací se nám nepodařilo zjistit autory. V SF magazínech té doby bylo totiž běžné, že méně známí ilustrátoři buď vůbec své práce nepodepisovali a ani v textu nebyl uveden autor, popř. se v tiráži objevil údaj, že povídky čísla ilustrovali autoři - a následoval seznam několika jmen. Ani velmi podrobná práce Roberta Weinberga A Biographical Dictionary of Science Fiction and Fantasy Artists (Greenwood Press 1988) nám příliš nepomohla, protože se zabývá převážně ilustracemi na obálkách. Právě proto se zmiňujeme pouze o třech ilustrátorech, jejichž práce jste viděli na stránkách naší knihy.

Elliot Dold (?-?)

(ilustrace k páté povídce)

byl považován za jednoho z nejznámějších ilustrátorů na poli sci-fi ve 30. letech, ale kvůli těžké nemoci přestal pracovat v roce 1941. Je autorem ilustrací prakticky v každém čísle Astounding v letech 1934-38.

Frank R. Paul (1884-1963)

(ilustrace k první a sedmé povídce a obálka)

asi málokdo ovlivnil sci-fi tolik, jako Frank R. Paul - nejslavnější ilustrátor prvních sci-fi magazínů. Byl autorem první obálky a všech vnitřních černobílých ilustrací prvního sci-fi magazínu Amazing v roce 1926 a od té doby se stal hlavním autorem ilustrací pro všechny časopisy Hugo Gernsbacka. Své práce vydával až do 60. let, kdy ilustroval především povídky reprintované ze 20. a 30. let, ke kterým se jeho staromilské ilustrace výborně hodily.

Virgil Finlay (1914-1971)

(ilustrace ke druhé a šesté povídce)

díky Virgilu Finlayovi se ilustrace začala zbavovat technické popisnosti a začala být více umělečtější. Zatímco v dobách, kdy vládl Paul, si řada čtenářů stěžovala, že místo pro ilustrace by mělo být raději potlačeno povídkami, Finlay naopak téměř mrhal místem. Proslavil se svými ilustracemi ve Weird Tales (od roku 1935) a netrvalo dlouho a jeho práce se objevily prakticky ve všech sci-fi magazínech. Jeho umělecký konec v SF byl spíše spojen s úpadkem časopisů a jeho neschopností dělat dostatečně prodejné obálky knih.

Použité ilustrace:

obálka: ilustrace F. R. Paula k novele H. G. Wellse War of the Worlds (Amazing Stories, August 1927)

protititul: ilustrace neidentifikovaného autora k populárnímu článku Hugo Gernsbacka o městech budoucnosti (Science and Invention, February 1922)

1. povídka: ilustrace F. R. Paula k povídce E. F. Chappelowa The Return of the Air Master (Air Wonder Stories, March 1930)
2. povídka: ilustrace Virgila Finlaye k povídce P. K. Dicka Time Pawn (Thrilling Wonder Stories, Summer 1954)
3. povídka: ilustrace neidentifikovaného autora k povídce B. Branham Traffic (Thrilling Wonder Stories, October 1950)
4. povídka: ilustrace neidentifikovaného autora k povídce L. R. Hubbarda The Tramp (Astounding Science Fiction, November 1938)
5. povídka: ilustrace Elliota Dolda k povídce R. Z. Galluna The Son of Old Faithful (Astounding Stories, July 1935)
6. povídka: ilustrace Virgila Finlaye k povídce H. Kuttnera The Portal in the Picture (Startling Stories, September 1949)
7. povídka: ilustrace Franka R. Paula k povídce O. von Hansteina Between Earth and Moon (Wonder Stories Quarterly, Fall 1930)
8. povídka: ilustrace neidentifikovaného autora k povídce R. M. Williamse The Challenge (Thrilling Wonder Stories,

October 1950)

Obsah

Forrest J. Ackerman	Jak to všechno začalo	4
Jaroslav Olša, jr.	Předmluva k českému vydání	8
Robert H. Wilson	U vzdáleného Rigelu	9
Jack Williamson	Děti Slunce	26
Edmond Hamilton	Věčný koloběh	57
S. P. Meek	Vše je marnost	65
Raymond Z. Gallun	Starý věrný	84
C. L. Mooreová & F. J. Ackerman	Víla z temnot	111
John W. Campbell Jr.	Soumrak	125
Amelia Reynolds Longová	Omega	144
	O ilustrátorech této knihy	156

Úžasné
příběhy
Antologie klasické
americké sci-fi
Sestavil Forrest J. Ackerman

Z anglických originálů vydaných v antologii Gosh! Wow!
(Sense of Wonder) Science Fiction,
vydané nakladatelstvím Bantam Books v roce 1981 ,
přeložili Linda Bartošková, Václav Černý, Antonín Hubáček,
Jan Kristek a Miroslav Martan
Průvodní texty a předmluvu napsal Forrest J. Ackerman,
přeložil a upravil Miroslav Martan,
Předmluvu k českému vydání napsal Jaroslav Olša, jr.
Obálku Franka R. Paula původně vydanou na obálce časopisu Amazing Stories v roce 1927 podle původní předlohy
graficky upravil Petr Prokšík.
Ilustrace k povídkám byly vybrány z různých amerických sci-fi magazínů 20, až 40, let.

Vydalo nakladatelství AFSF, Senovážné nám, 24, 11647 Praha 1 v roce 1992 jako svou 4. publikaci

??

??

??

??